

” Vår starka finansiella ställning är en förutsättning för vår förmåga att genomföra relationsstrategin och leva upp till vår viktigaste värdering: att skapa positiva kundupplevelser. Därför stärker vi nu vår plattform ytterligare

Vd-ord sidan 8

Innehåll

Nordeas verksamhet

Position och styrkor 2

Vd-ord 8

Strategi - framtidens relationsbank växer fram 10

Nordeaaktien och aktieägarna 13

Människorna bakom allt 16

Nordeas samhällsansvar – Hållbarhet
stärker våra relationer 18

Affärsområden 20

Förvaltningsberättelse

Finansiell översikt 2013 46

Affärsområdesresultat 50

Risk-, likviditets- och kapitalhantering 53

Bolagsstyrningsrapport 66

Ersättningar 73

Förslag till vinstdisposition 77

Redovisning

Finansiella rapporter, koncernen 78

Noter till koncernens redovisning 90

Finansiella rapporter, moderföretaget 172

Noter till moderföretagets redovisning 180

Årsredovisningens undertecknande 209

Revisionsberättelse 210

Organisation

Koncernstruktur 211

Styrelse 212

Koncernledning 214

Nordeas organisation 215

Kreditbetyg 215

Årsstämma 216

Finansiell kalender 216

Denna årsredovisning innehåller förutsägelser som avspeglar ledningens aktuella syn på vissa framtida händelser och på potentiellt finansiellt resultat. Även om Nordea bedömer att förutsägelseerna grundar sig på rimliga förväntningar kan inga garantier ges för att förväntningarna visar sig korrekta. Utfallet kan alltså avvika markant från förutsägelseerna, till följd av en rad faktorer såsom: (i) den makroekonomiska utvecklingen, (ii) förändringar i konkurrensförutsättningarna, (iii) förändringar i regelverk och andra statliga åtgärder, och (iv) förändringar i räntenivån och valutakurser. Denna rapport ska inte tolkas som att Nordea åtagit sig att revidera dessa förutsägelser utöver vad som krävs av gällande lag eller börsbestämmelser, om och när omständigheter uppstår som medför förändringar jämfört med tidpunkten när förutsägelseerna gjordes.

Lennart Jacobsen,
chef för Retail
Banking

Nordens största och mest diversifierade retailbank

Retail Banking

"Vi vill erbjuda våra kunder en verklig relationsbank med flera kanaler." **sid 22**

Casper von Koskull,
chef för Wholesale
Banking

Nordens ledande storföretagsbank

Wholesale Banking

"Vi fokuserar på kontinuerlig förbättring." **sid 30**

Gunn Wærsted,
chef för Wealth
Management

Störst inom private banking, kapitalförvaltning samt liv och pension

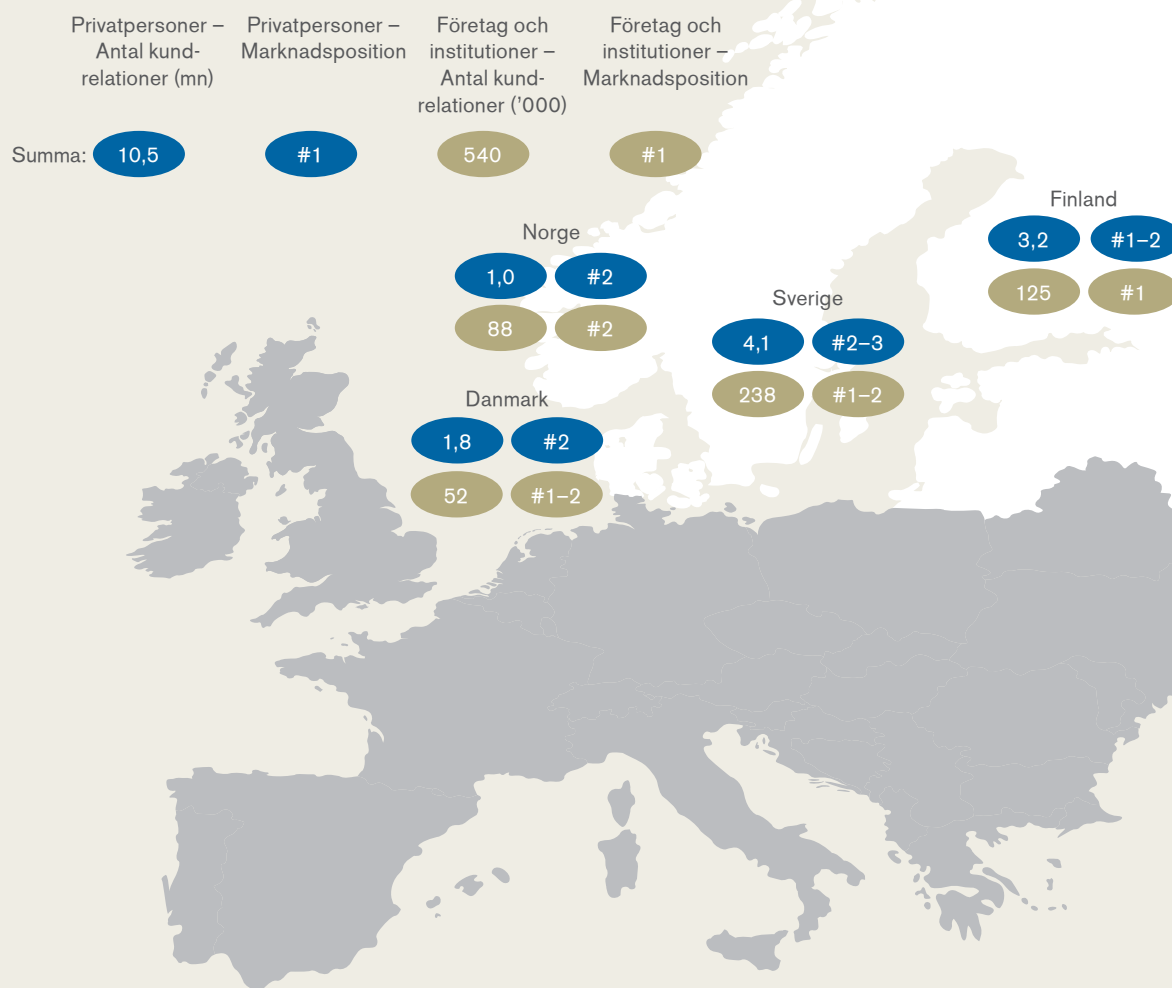
Wealth Management

"Visionen är att bli erkänd som den ledande förmögenhetsförvaltaren på alla nordiska marknader, med global räckvidd och kapacitet." **sid 38**

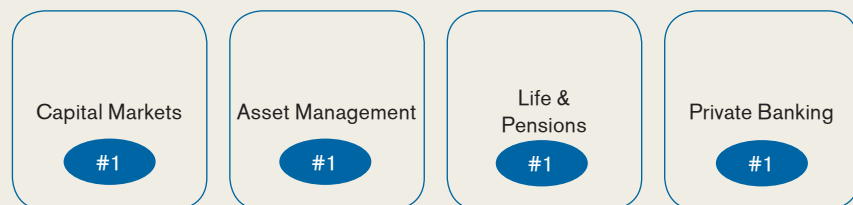
Ledande plattform

Nordea har den ledande nordiska plattformen och en unik position i Norden

Överlägsen kundbas

Global kapacitet i nivå med internationella konkurrenter

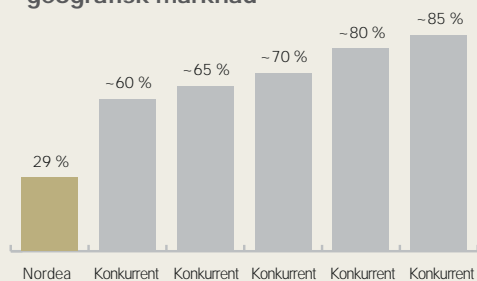
Fakta

- Ledande plattform för finansiella tjänster i Norden
- Högsta rörelseintäkterna (9,9 md euro 2013)
- Marknadsledande i regionen på både privat- och företagsmarknaden
- Ca 29 400 anställda (omräknat till heltidstjänster)
- Överlägsen kundbas:
 - ca 10 miljoner privatkunder varav 3,2 miljoner förmåns- och private banking-kunder
 - ca 540 000 företagskunder och institutionella kunder
- Väl utbyggd distribution ca 800 kontor god tillgänglighet via flera kanaler

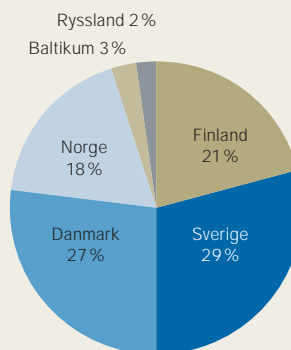
Nordea är den mest diversifierade banken i Norden

Geografisk utlåningskoncentration, Nordea jämfört med nordiska konkurrenter, %

Största exponering mot en enskild geografisk marknad

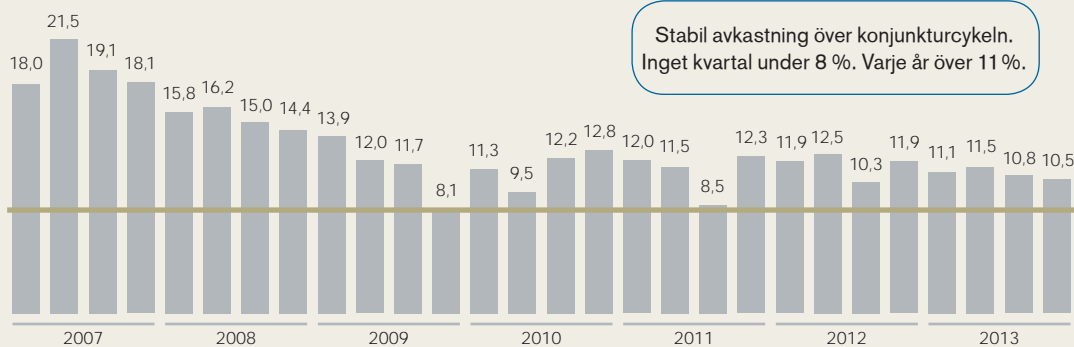

Nordea, utlåning till allmänheten, geografisk fördelning

Total utlåning (exkl. omvända repor):
303 md euro

Avkastning på eget kapital, ROE, utveckling 2007-2013, %

Stabil avkastning över konjunkturykeln.
Inget kvartal under 8 %. Varje år över 11 %.

Kärnprimärkapitalrelation,
exklusive övergångsregler
(CRDIII/Basel II)

14,9%

(upp från 1,8 %-enheter från 2012)

Utdelning per aktie, euro
(föreslagen för 2013)

0,43

(upp från 0,34 euro per aktie förra året)

Resultat- och balansräkningsposter (den kvarvarande verksamheten)

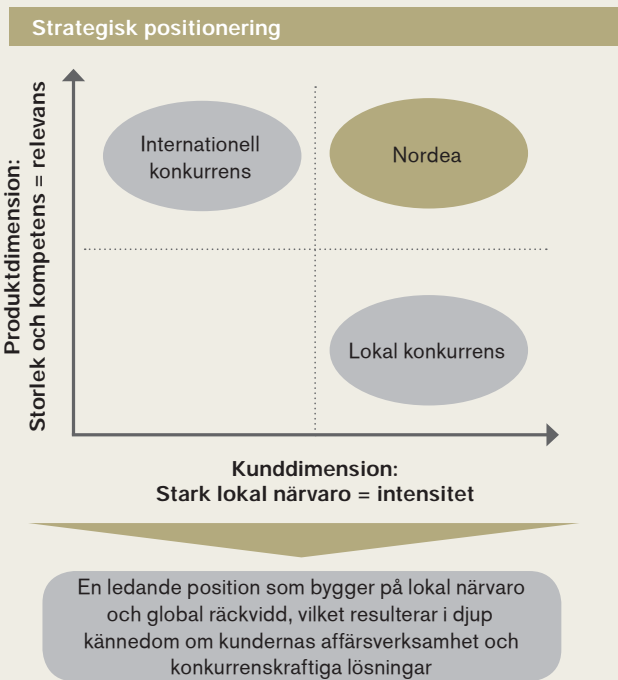
Intäkter, resultat och affärsvolym, nyckelposter	2013	2012
Räntenetto, mn euro	5 525	5 563
Avgifts- och provisionsnetto, mn euro	2 642	2 468
Nettoreultat av poster till verkl. värde, mn euro	1 539	1 774
Andelar i intresseföretags resultat och övriga intäkter, mn euro	185	193
Summa rörelseintäkter, mn euro	9 891	9 998
Summa rörelsekostnader, mn euro	-5 040	-5 064
Resultat före kreditförluster, mn euro	4 851	4 934
Kreditförluster, mn euro	-735	-895
Rörelseresultat, mn euro	4 116	4 039
Årets resultat, mn euro	3 107	3 069
Utlåning till allmänheten, md euro	342,5	346,3
In- och upplåning från allmänheten, md euro	200,7	200,7
Kapital under förvaltning, md euro	233,3	218,3
Balansomslutning, md euro	630,4	668,2
Avkastning på eget kapital, %	11,0 %	11,6 %
Utdelning (föreslagen 2013/verkställd 2012), euro/aktie	0,43	0,34

Affärsmodell

På företagssidan: strategisk positionering

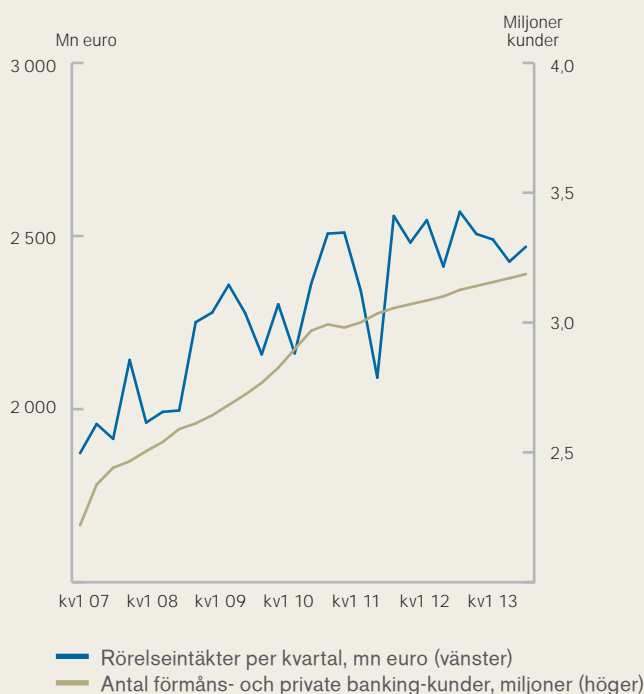
Vision och strategisk positionering

- Nordens ledande storföretagsbank
- Relationsdriven med djup kännedom om kundernas affärsverksamhet
- En verksamhetsmodell med nordisk storskalighet och lokalkännedom/lokal närvaro

På privatsidan: överlägsen kundbas

Förmåns- och private banking-kunder och intäkter

Tydligt erbjudande till relationskunder

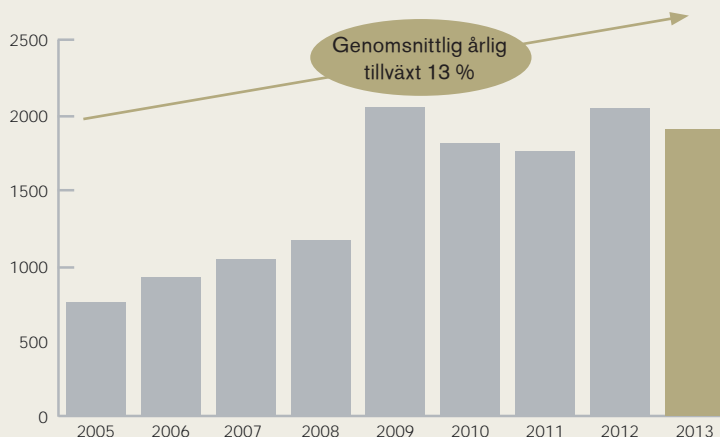

Stark global förmåga

Produkter i nivå med internationella konkurrenter

- Mycket stor förmåga på ränte-, valuta- och råvaruområdet; tillgodoser alla de viktigaste behoven för nordiska kunder
- Storlek och räckvidd skapar effektivitet
- Ger fördelar även inom Retail Banking
- Konkurrenskraftigt erbjudande inom Investment Banking och aktiehandel
- Konkurrenskraftigt erbjudande inom rörelsekapitalhantering
- Balansräkningskapacitet att stödja stora transaktioner

Intäkter från kapitalmarknadsverksamheten, mn euro

#1 bookrunner för nordiska företagsobligationer

#2 bank i Norden inom nordiska fusioner och förvärv

#1 bookrunner för nordiska syndikerade lån

#1 inom nordiska valuta- och räntederivat

#1 bank i Norden inom nordiska aktieemissioner

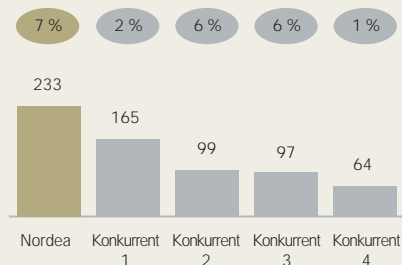
#1 bank i Norden inom nordisk aktiehandel

Stark kundbas och global produktförmåga

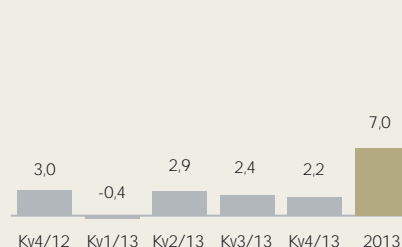
- Största liv- och pensionsbolaget i Norden, sett till bruttopremieintäkter
- Största private banking-aktören i Norden, med 77 md euro i förvaltad kapital
- Största internationella private banking-aktören i Norden, med 11 md euro i förvaltad kapital och närvaro i Luxemburg, Schweiz och Singapore
- Största kapitalförvaltare i Norden, med 147 md i förvaltad kapital
- Global Fund Distribution – försäljning via 14 av de 20 största förmögenhetsförvaltarna globalt
- Sjunde största fondaktören i Europa 2012
- Eget fonderbjudande kompletteras med noggrant utvalda externa placeringsprodukter

Nordens största och snabbast växande förmögenhetsförvaltare

Förvaltad kapital 2013, md euro, och genomsnittlig årlig tillväxt över 3 år (i lokala valutor), %

Nettoinflöde till förvaltad kapital, md euro

Kundaktiviteter 2013

- Närmare 1,9 miljoner rådgivningsmöten med kunder.
- 90 000 nya förmåns-, premium- och private banking-kunder till banken.
- Vi hjälpte stora och multinationella företag med finansiering genom företagsobligationer och syndikerade lån till ett värde av 86 md euro.
- Vårt förvaldade kapital har aldrig varit större och överstiger nu 230 md euro.

- Antalet aktiva mobilbankanvändare steg med cirka 500 000 till över 1,3 miljoner.
- Vi träffade 290 000 små och medelstora företagskunder och kunde hjälpa många entreprenörer att anpassa verksamheten till både svag efterfrågan och effekterna av de nya bankreglerna.
- Vi behöll vår marknadsledande ställning bland Nordens största företagskunder och vi är husbank för betydligt fler kunder

än någon annan nordisk bank. Vi hjälpte företag och institutionella kunder att säkra sina finansiella risker och kassaflödesexponeringar.

- 146 rådgivare har anställts i bankens kundcenter för att säkerställa att våra kunder kan få rådgivning även genom denna kanal.

Den finansiella planen för 2015

Nordeas marknadsåtaganden

Stark kapitaltillväxt och ökad utdelningsandel 2014-2015,
med bibehållande av en stark kapitalbas

Ambition att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 %
med en kärnprimärkapitalrelation >13 %* och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge

Resultat med låg volatilitet
baserat på en väldiversifierad och motståndskraftig affärsmodell

* Nordea styr för närvarande mot en kärnprimärkapitalrelation på 14–14,5 %

Viktiga initiativ och faktorer

Initiativ för att hålla kärnprimärkapitalrelationen >13 %*

Initiativ för att öka intäkterna

5 % lägre kostnadsbas 2015 än 2013
Initiativ för kostnadsbesparingar på cirka 900 mn euro

Lågriskprofil och låg volatilitet

Planen för 2015

Relationsstrategin är utgångspunkten för vår ambition att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 procent, med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge. Framgångsfaktorerna är initiativ för ökade intäkter, kostnadseffektivitet och kapitaleffektivitet, samt en bevarad lågriskprofil.

En rad viktiga initiativ för att öka intäkterna genomförs nu i Nordea. Bland annat handlar det om ny prissättning på befintlig utlåning i samtliga segment, fokus på merförsäljning för att få hand om kundernas samtliga affärer samt ökade kringaffärer.

Som en del i relationsstrategin satsar Nordea också kontinuerligt på att värva nya relationskunder.

Den låga tillväxten har ökat behovet av strikt kostnadskontroll, i syfte att bevara Nordeas konkurrenskraft i betjäningen av kunderna. Detta ska uppnås genom ökad effektivitet och ökat fokus på förenkling av våra processer och vår infrastruktur. Därför rationaliseras nu den fysiska distributionen, genom att standardtransaktioner flyttas till internet-/mobilkanalerna och rådgivningen på kontoren optimeras. Dessutom omfattar planen initiativ som ska öka effektiviteten i verksamheten genom att centralisera stödfunktioner, automatisera proces-

ser och omvandla Nordeas lokaler. Samtidigt pågår ett omfattande arbete med att effektivisera och förenkla IT-systemen och utöka digitaliseringen av kontoutdrag, med mera. Sammantaget ska initiativen ge bruttobesparingar på cirka 900 mn euro under perioden 2013-2015. Detta kommer att möjliggöra investeringar i obligatoriska projekt inom regelområdet och i IT-infrastruktur, liksom i kundrelaterade områden, samtidigt som vi 2015 når en kostnadsnivå som är 5 procent lägre än den för 2013.

Erfarenheterna från den senaste finanskrisen har fått tillsynsmyndigheterna att höja kapitalkraven för banker. För att kunna fortsätta att betjäna våra kunder och tillgodose samhällets finansieringsbehov måste vi bedriva vår verksamhet på ett mer kapitaleffektivt sätt. Det ska vi göra genom att tillsammans med våra kunder finna den mest kapitaleffektiva lösningen. Bland annat handlar detta om att optimera lånens löptid, avtala om säkerheter och, när så är lämpligt, välja lösningar som inte belastar bankens balansräkning. Översyn av kreditportföljen (till exempel för att kontrollera registrerade säkerheter) samt utveckling av mer avancerade riskmodeller ska ge

ytterligare utrymme. Totalt uppskattas initiativen för ökad kapitaleffektivitet till 35 md euro, vilket begränsar effekten av de nya regelverken och tillväxten fram till 2015.

Planens genomförande under 2013

Nordea har under året framgångsrikt genomfört planen och uppnått resultat på alla områden. Planerade initiativ skapade ytterligare intäktstillväxt och gjorde det möjligt för oss att uppnå målet om oförändrade kostnader, samtidigt som vi blev mer kapitaleffektiva genom att minska våra riskvägda tillgångar.

- **Intäkter** – ny prissättning bidrog till räntenettet, samtidigt som merförsäljningen ökade avgifts- och provisionsnettot med 7 procent. Förvaltad kapital ökade till rekordnivån 233 md euro, vilket möjliggör fortsatt intäktsökning från kringaffärer under kommande år. Nordea värvade 90 000 nya relationskunder på privatsidan och stärkte relationerna med såväl företags- som privatkunder – bland annat fick Nordea 2014 priset Greenwich Quality and Share Leader Awards for Nordic Large Corporate Banking.

- **Kostnader** – Målet med oförändrade kostnader uppnåddes, genom att utgifterna hölls under strikt kontroll. Kostnadsnivån har nu varit oförändrad i 13 kvartal i rad. Under året har kostnadsinitiativ gett bruttobesparingar på 210 mn euro och därmed kompenserat för inflationen och skapat utrymme för investeringar inom prioriterade områden. Exklusive valutaeffekter och rörliga ersättningar minskade kostnaderna med 0,3 procent under året.

- **Kapital** – initiativ för ökad kapitaleffektivitet resulterade i en minskning av de riskvägda tillgångarna, brutto, på 7,8 md euro 2013. Tillsammans med stark kapitalgenerering minskar dessa initiativ de skärpta bankreglernas negativa effekter på våra kapitalkvoter. Vår kärnprimärkapitalrelation ökade med 180 punkter, till 14,9 procent, det vill säga klart över målet på >13 procent. Vidare fick Nordea i januari 2014 klartecken från de nordiska tillsynsmyndigheterna att använda den avancerade IRK-metoden för företagsutlåningen i Norden.

Vi stärker vår plattform

Under 2013 fortsatte Nordea att välkomna fler kunder, utvecklade sin globala kapacitet ytterligare och förbättrade kostnads- och kapitaleffektiviteten.

Bästa aktieägare

Även om ekonomin stabiliserades under hösten så blev 2013 ännu ett år med låg tillväxt och låga räntor.

Det gläder mig att Nordea, trots dessa svåra förutsättningar, fortsatte att gynnas av sin stabilitet, storlek och diversifierade affärsmodell. Under 2013 välkomnade vi fler kunder, vi utvecklade vår globala kapacitet och förbättrade kostnads- och kapitaleffektiviteten, och våra satsningar uppmärksammades genom flera priser. För tredje året i rad utsågs Nordea till Nordens bästa bank av tidskriften World Finance, och av Euromoney fick vi priset för bästa bank i Norden och Baltikum. Vi har alltså ytterligare stärkt vår plattform och tagit ännu ett steg i den riktning vi stakade ut 2012 – att bli framtidens relationsbank.

Stark ställning förutsättning för våra kundrelationer

Vår starka finansiella ställning är en förutsättning för vår förmåga att genomföra relationsstrategin och leva upp till vår viktigaste värdering – att skapa positiva kundupplevelser.

Allt vi gör i Nordea har ett enda syfte: att skapa positiva kundupplevelser. På varje nivå i organisationen är det här budskapet den viktigaste ledstjärnan för allt vi gör och alla beslut vi fattar. Vi strävar efter att förstå våra kunders behov och hjälpa dem att förverkliga sina ambitioner. Detta är kärnan i vår relationsstrategi – att säkerställa finansiell trygghet för våra kunder, vilket ger nöjda kunder och starkare, långsiktiga relationer. Starkare relationer bidrar i sin tur till minskad risk för banken. Vi gör detta genom att också leva efter våra andra värderingar: Det är människor det handlar om, och Ett Nordeateam. När var och en av oss tar ett personligt ansvar, och när vi uppträder som ett lag och samarbetar effektivt mellan affärsområdena, då skapar vi värde för kunderna.

Lokal närvaro och internationell kapacitet

Nordea är i dag obestridligen marknadsledande inom Wholesale Banking som betjänar de största företagen i Norden, med lokal närvaro och

internationell kapacitet. Genom vår storlek, bredd och finansiella styrka kan vi tillgodose våra kunders finansiella behov både lokalt och globalt, genom vårt internationella kontorsnät. Vår personal samarbetar i team mellan länder och enheter så att vi samlar dem med bäst kompetens och kvalifikationer, och vi har nära kontakt med våra kunder för att hitta de bästa lösningarna enligt de nya regelverken.

Inom Wealth Management har vi ytterligare utökat vår globala räckvidd och slagit vakt om vår ställning som den klart största kapitalförvaltaren i Norden. Det förvaldade kapitalet ökade till rekordhöga 233 md euro, upp 69 procent sedan början av finanskrisen. En allt större del av inflödet kommer från vårt internationella försäljningsnät, med kunder i Europa och resten av världen som väljer Nordeas fonder.

Den digitala omvandlingen fortsätter

Även inom Retail Banking fortsatte vi att välkomna nya kunder, stärka våra kundrelationer och utveckla våra

produkter och tjänster. Under 2013 välkomnade vi 88 000 nya relationskunder, vilket var 7 procent fler än året före. Nordea har haft ett kontinuerligt inflöde av nya relationskunder under hela finanskrisen. Antalet förståns-, premium- och private banking-kunder har ökat med 45 procent sedan 2006, till 3,1 miljoner.

Kundernas efterfrågan på mobila banktjänster ökar alltjämt. Över 1,3 miljoner kunder uträttar nu smidigt sina bankärenden med hjälp av Nord-eas mobila tjänster. Detta är en ökning med cirka 500 000 aktiva användare på bara ett år, och varje dag stiger siffran med drygt 1 000 användare.

Enklast möjligt är ambitionen

Vi strävar hela tiden efter att tillgodose våra kunders nuvarande och framtida behov, och vi är fast beslutna att vidareutveckla vår kundorienterade relationsbank i allt fler kanaler. För att nå vår ambition att erbjuda varje kund än mer flexibla och skräddarsydda lösningar har vi inlett ett arbete för att förenkla våra processer.

Vi vill minska komplexiteten i verksamheten och investera i nya lösningar. Vi ska förenkla våra processer och produkter, och fokusera på de lösningar som skapar mest värde för kunderna. Den här förenklingsprocessen blir en resa utan slut – kontinuerliga förbättringar som gynnar både kunderna och banken.

Värna om samhället

Förändrad efterfrågan från kunderna och vårt arbete med att förenkla verksamheten kommer att omvandla banken – en omvandling som redan inletts med de nya regelverken i finanssektorn. I efterdyningarna av finanskrisen har stora förändringar skett, med omkring 50 nya

regleringar. Den kombinerade effekten vet vi ingenting om – men såväl banker som kunder och samhälle kommer att påverkas.

En viktig faktor är naturligtvis kapital- och likviditetskrav för att rusta bankerna att klara framtida kriser. Nordea har i ett tidigt skede vidtagit åtgärder och visat mycket god förmåga att stärka sitt kapital och med råge uppfylla nuvarande och framtida krav.

En annan viktig del i regleringarna är det fortsatta arbetet med att förhindra att det finansiella systemet används för olagliga transaktioner, och därmed skydda samhället från sådan verksamhet.

Vi genomför planen för 2015

Även om aktiviteten ökade något under hösten var tillväxten fortsatt låg under hela 2013, och mot slutet av året sjönk räntorna ytterligare. Under de här förutsättningarna lyckades vi redovisa stabila intäkter. Kostnaderna var oförändrade för trettonde kvartalet i rad, och kreditförlusterna minskade ytterligare, till följd av en stabilisering i ekonomierna. Vi redovisar därmed fortsatt stark och stabil kapitaltillväxt. Under 2013 steg kärnpri-märkapitalrelationen med 180 punkter till 14,9 procent. Vi utökade kapitalbasen med ytterligare 0,7 md euro, vilket innebär att vi har fördubblat den sedan 2006.

Framöver ser vi inga större tecken på ljusningar i det tuffa klimatet, som präglas av dämpade konsumtions- och investeringsbehov bland både privat- och företagskunder. När planen för 2015 tillkännagavs för ett år sedan var grundantagandet viss ekonomisk tillväxt. Det mest sannolika scenariot är nu låg tillväxt i Norden och i Europa. Även räntorna är lägre än vi räknade med. De kommande åren väntar därför lägre efterfrågan på utlåning och

kundtransaktioner samt lägre räntor än vad vi förutsåg i vår plan.

För att anpassa oss till de här förutsättningarna och behålla vår starka ställning ökar vi nu takten i vårt effektivitetsprogram som inleddes förra året, från 450 mn euro till 900 mn euro. Genom att bli effektivare och minska våra kostnader ytterligare anpassar vi oss till den lägre efterfråge- och aktivitetnivån som nu förutses.

Gör det möjligt

Vårt tydliga kundfokus och relationsstrategin förblir vår ledstjärna i arbetet med att bli framtidens relationsbank. I ett fortsatt tufft läge för våra ekonomier bidrar vi med stabilitet och tillväxt i samhället genom att slå vakt om vår starka finansiella ställning. Genom hög effektivitet i verksamheten och ökad flexibilitet i våra produkter och tjänster, ser vi till att skapa positiva kundupplevelser – och uppfylla vår mission "Gör det möjligt".

Vänliga hälsningar

Strategi – framtidens relationsbank växer fram

Vår relationsstrategi och ledande marknadsställning har skapat betydande värde för alla våra intressenter under finanskrisen. Det har vi uppnått genom att på ett kostnadseffektivt sätt fokusera på kundernas behov, aktivt förvalta vår kapitalbas samt slå vakt om vår lågriskprofil och stabila resultatutveckling. Kundernas behov och vår relationsstrategi är också utgångspunkten för vår ambition att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 procent, med en kärnprimärkapitalrelation över 13 procent och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge.

Nordea är en fullservicebank, med en väl inarbetad kundorienterad och rådgivningsdriven relationsstrategi som rättesnöre. Strategins grundsten är att vi är medvetna om att vår framgång bygger på att vi kan tillgodose våra kunders behov. Dessutom speglar våra långsiktiga strategiska mål vår övertygelse om att vi är en integrerad del av de samhällen som vi verkar i. Vår målsättning är att vara en positiv kraft som stöttar kunder, samhälle och investerare genom att fokusera på att skapa en affärsmodell som är hållbar för alla våra intressenter.

Vår vision är att bli en "great European bank", erkänd för sina medarbetare, som skapar betydande värde för kunder och aktieägare. Vår vision och våra strategiska mål stöds fullt ut av vår kultur och våra värderingar – *Positiva kundupplevelser, Det är människor det handlar om, och Ett Nordeateam.*

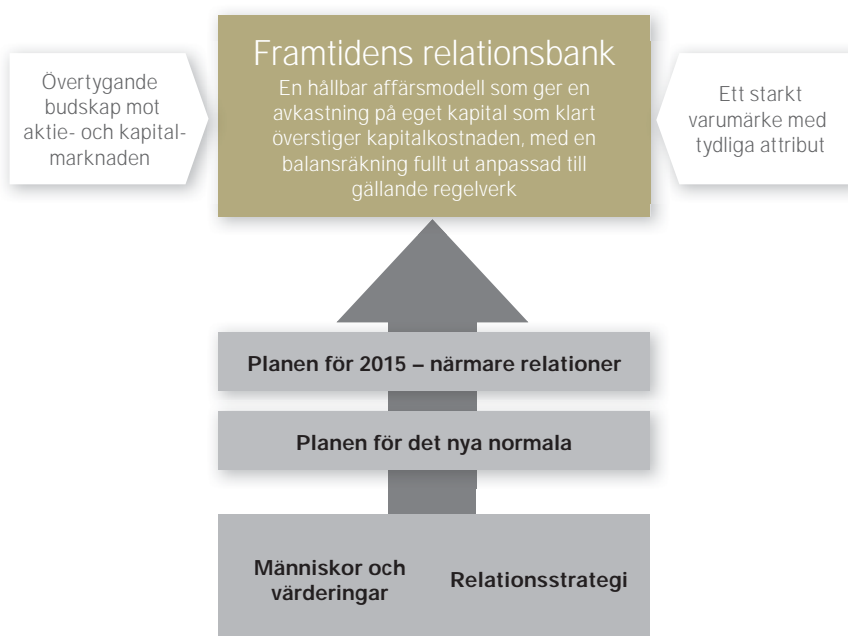
Vår väg mot framtidens bank har stakats ut efter noggrann genomgång av framför allt kundernas behov och det svåra makroekonomiska läget, samt de nya regelverk som påverkar vår verksamhet. Vårt arbete startar

med kunden genom att vi strävar efter att på ett effektivt och balanserat sätt samt med låg risk skapa positiva kundupplevelser och finansiella helhetslösningar. Operationellt har vi under de tre senaste åren haft ett tydligt fokus på att löpande förbättra vår kostnads- och kapitaleffektivitet i syfte att upprätthålla en uthållig verksamhetsmodell, säkerställa konkurrenskraftiga erbjudanden och förbli en solid bank. Genom att betjäna våra kunder och finjustera vår affärsmodell är vi övertygade om att vi kan fortsätta ha tillgång till upplåning till konkurrenskraftiga priser, låna ut till den reala ekonomin och nå en attraktiv avkastning på eget kapital samt en totalavkastning i nivå med de bästa.

För att vidareutveckla vår affärsmodell fortsätter vi under 2014 och 2015 att arbeta med våra huvudsakliga fokusområden:

- **Balanserat kundfokus** – Vi strävar efter att ha ett balanserat kundfokus, med hjälp av en kundorienterad organisation där vi levererar rätt produkter på rätt sätt och till rätt pris. Vi tillhandahåller i alla våra affärsområden ett heltäckande utbud av rådgivningsstyrda produkter, framtagna med utgångspunkt från kundernas behov och regelverkens utveckling. Vi anpassar oss kontinuerligt till förändrade förutsättningar och säkerställer att alla våra produkter har rimliga priser, baserade på den verkliga kostnaden för att tillhandahålla dem. Vårt fokus är att vara lyhörda för kundernas behov och därmed vara kundernas naturliga val när de ska välja en rådgivare för sina händelsedrivna transaktioner, oavsett om de är företags- eller privatkunder.

- **Medarbetarfokus** – Vi strävar efter att främja tydliga värderingar och principer, som återspeglas i våra mål och incitament, samt i hur vi leder, lyssnar på, utvecklar och stödjer våra medarbetare. Våra värderingar och vårt ledarskap är det som allra mest påverkar prestation och företagskultur. Vi tror på att sätta människan i främsta rummet – Nordeas mål kan

”Kundernas behov och vår relationsstrategi är utgångspunkten för vår ambition att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 procent, med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge

endast uppnås om medarbetarna uppnår sina.

- Optimering av värdekedjan och minskad komplexitet – Vi strävar efter att utveckla och införa bästa praxis, och att låta enkelhet, transparens och minskad komplexitet förbli rättesnöre för vår resurshantering samtidigt som vi har kunderna och deras mål i fokus. Våra tre värdekedjor och affärsområden har utformats för att stödja den fokuserade relationsstrategin. Genom att ha en gemensam verksamhetsmodell och affärsområden som äger hela värdekedjan säkerställer vi översikt, ansvar och samstämmighet. Detta säkerställer operationell effektivitet genom att höja kvaliteten i kundrelationerna, skapa mer tid för kundkontakter och korta tiden för framtagandet av nya produkter och tjänster.

- Förtroende och ansvar – Genom vårt fortsatta fokus på compliance, och vår tonvikt på att skyndsamt införa nya regler och bestämmelser,

kan vi dra nytta av de investeringar som krävs för detta, även i form av djupare kunskaper om våra kunder och risker.

Drivet av teknikutvecklingen förändras kundernas krav i allt snabbare takt. För att kunna tillgodose kundernas framtida behov på ett flexibelt och följsamt sätt måste vi i ännu högre grad inrikta oss på att förenkla våra produkter, processer och system samt vår infrastruktur. Detta innefattar också, och kommer att stödjas av, minskad komplexitet i våra viktigaste IT-system.

Nordea gynnas av den starka kombinationen av att ha ledande verksamheter i Norden och global förmåga väl i nivå med internationella konkurrenter i prioriterade produktsegment. Därmed kan vi dra nytta av såväl nära kundrelationer som skalfördelar.

Strategi – privatkunder

Privatkunderna delas in i fyra segment utifrån hur deras affärer med oss ser ut. För varje segment finns ett

specifikt erbjudande som omfattar kontaktpolicy, servicenivå, prissättning och produkter. Grundfilosofin i strategin är att erbjuda kunderna den bästa servicen och rådgivningen och de bästa lösningarna, för att därigenom säkra lojalitet, varumärkets värde och tillväxt i affärer och intäkter. Priserna är transparenta och i allmänhet inte förhandlingsbara. Vi har ett brett och konkurrenskraftigt produktsortiment, en mycket kompetent produktorganisation och en väl utbyggd distribution. Produktutvecklingen är inriktad på att minska komplexiteten och ta fram kapitaleffektiva produkter i syfte att tillgodose både kundernas behov och regelverkens krav. Våra sparprodukter har utformats så att de tar hänsyn till varje kunds finansiella situation, engagemang, fas i livet och riskvillighet.

Vår distributionsstrategi omfattar flera kanaler. Målet är att öka kundnöjdheten samtidigt som kostnaderna för kundservice minskas. Den proaktiva kontakten med kunderna sköts genom kontorsnätet, med stöd av

Stark kundinriktning i värderingarna och kulturen

En "great European bank", erkänd för sina medarbetare, som skapar betydande värde för kunder och aktieägare

Positiva kundupplevelser

- Vi tänker och agerar med kundens bästa för ögonen
- Vi förstår enskilda kunders behov och överträffar förväntningarna
- Vi agerar professionellt
- Vi skapar varaktiga relationer

Det är människor det handlar om

- Vi inser att det är människorna som är avgörande
- Vi ger människor möjlighet att uppnå goda resultat och växa
- Vi främjar initiativtagande och verkställande i rätt tid
- Vi bedömer prestation på ett korrekt och rättvist sätt

Ett Nordeateam

- Vi arbetar som ett lag
- Vi arbetar tillsammans i hela organisationen
- Vi visar tillit och tar ansvar
- Vi skapar regler och instruktioner som är tydliga och lätta att tillämpa

Grund: Resultatorientering samt väl avvägd kostnads-, risk- och kapitalhantering

- Vi fokuserar på att generera tillräcklig kapitalavkastning
- Vi fokuserar på stram kostnadskontroll, konservativ riskhantering och effektiv kapitalförvaltning

kundcentren, videomöten, online-tjänster och mobilbanken – varav den senare blir allt viktigare. Vårt mål är att hålla regelbundna rådgivningsmöten med alla befintliga och potentiella relationskunder, där vi ser över kundernas hela ekonomi och långsiktiga preferenser, för att utforma en heltäckande finansiell lösning.

Strategi – företagskunder

Företagskunderna delas också in i fyra segment, utifrån affärspotential och hur komplexa deras behov är. För varje segment har vi tagit fram ett specifikt erbjudande som omfattar kontaktpolicy, servicenivå och produkter. Syftet är att erbjuda heltäck-

ande lösningar, och få kunderna att välja Nordea som sin husbank. Varje företag har en kundansvarig som tar ett helhetsgrepp om respektive kunds situation och mål, och utformar relationen därefter. Som den ledande bankkoncernen i Norden gör vår styrka och storlek att vi kan erbjuda oöverträffade lösningar, till nytta för våra företagskunder.

Strategin gentemot våra största företagskunder har visat sig vara robust under den pågående omvandlingen av vår bransch. Vi är fortsatt fast beslutna att bli den ledande banken för de största företagen och finansinstituten på alla våra nordiska marknader.

Segmentering och erbjudande – Privatkunder

Segment	Kunder, 1000-tal	Kriterier och erbjudande
Private Banking	113	Tillgångar > 250 000 euro Det bästa Nordea kan erbjuda
Förmåns- och premiumkunder	3 095	Volym > 30 000 euro, antal produkter > 5. Namngiven rådgivare – prioritet vid kontakt – bästa fasta pris
PLUS-kunder	1 500	Volym > 60 000 euro, antal produkter > 3 Personlig service vid behov – förmånligt pris
Bas-kunder	3 900	Aktiv kund Bastjänster – rimliga priser

Segmentering och erbjudande – Företagskunder

Segment	Kunder, 1000-tal	Erbjudande
Wholesale Banking	12	Strategisk samarbetspart – sponsor, kundteam och namngiven rådgivare – skräddarsydda, individuella lösningar
Stora företag	30	Samarbetspart – namngiven rådgivare och specialister – individuella lösningar
Medelstora företag	80	Affärsrelation – namngiven rådgivare – individuella lösningar – standardprodukter
Små företag	420	Personlig bankrelation – bastjänster – effektiv hantering

Nordeaaktien och aktieägarna

Nordeas ambition är att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 procent, med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge.

Nordeas börsvärde uppgick i slutet av 2013 till 39,7 md euro (29,3 md euro året före). Mätt efter börsvärde var Nordea det fjärde största företaget i Norden och bland de tio största av europeiska finanskoncerner.

Nordeaaktien är noterad på NASDAQ OMX Nordic, det vill säga börserna i Stockholm (SEK), Helsingfors (EUR) och Köpenhamn (DKK).

Aktiekursens utveckling

De internationella börserna utvecklades bra under 2013 och Nordeaaktien steg med 40 procent på NASDAQ OMX Stockholmsbörsen, från 62,10 kronor till 86,65 kronor. Stängningskursen för Nordeas aktie varierade under 2013 mellan 62,10 kronor och 86,70 kronor. NASDAQ OMX OMXS30-index steg under 2013 med 21 procent, medan STOXX Europe 600 Banks-indexet steg med 19 procent. Sedan den 6 mars 2000, då Merita-Nordbanken och Unidanmark gick

sammans, har Nordeaaktien stigit med 118 procent och vida överträffat STOXX Europe 600 Banks-index (-47 procent) och NASDAQ OMX OMXS30-index (11 procent).

Nordeaaktiens utveckling kan följas på nordea.com, och där kan man även jämföra aktiens utveckling med den för konkurrenterna och med olika index, samt hitta kurshistorik.

Totalavkastning 2013

Totalavkastning (TSR) mäts som aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning. Totalavkastningen under 2013 uppgick till 45 procent (21 procent under 2012). 2013 rankades Nordea som nummer 9 i gruppen jämförbara europeiska banker i fråga om TSR (2012 var Nordea nummer 14, 2011 nummer 5, 2010 nummer 9, 2009 nummer 7, 2008 nummer 2, 2007 och 2006 nummer 3). Genomsnittlig TSR för jämförelsegruppen var 37 procent.

Omsättning – den mest likvida nordiska finansaktien

Nordeaaktien var den mest likvida nordiska finansaktien under 2013, med en genomsnittlig daglig handelsvolym på cirka 130 mn euro, vilket motsvarar cirka 15 miljoner aktier. Den samlade omsättningen på samtliga börser uppgick 2013 till 33 md euro, vilket motsvarar mer än 3,6 miljarder aktier.

En stor del av handeln sker på alternativa handelsplatser. 29 procent av

handeln med Nordeaaktier sker på andra börser, till exempel BATS Chi-X Europe, Burgundy and Turquoise. Av det totala antalet Nordeaaktier som handlades på NASDAQ OMX 2013 var cirka 83 procent i SEK-denominerade aktier, 9 procent i euro-denominerade aktier och 8 procent i DKK-denominerade aktier.

Aktiekapital

Enligt bolagsordningen kan aktier utges i två aktieslag: stamaktier och C-aktier. Aktiekapitalet uppgår till 4 049 951 919 euro, och omfattar samtliga aktier i bolaget. Alla aktier är stamaktier. Inga förändringar har skett under 2013 i vare sig aktiekapital eller antalet aktier.

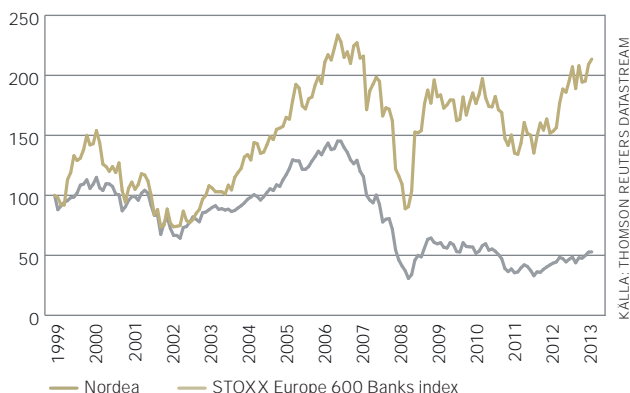
Samtliga stamaktier i Nordea medför rösträtt. Varje aktie motsvarar en röst på bolagsstämman. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier vid bolagsstämmor.

Utöver de långsiktiga incitamentsprogrammen finns det inga utestående konvertibla förlagslån eller optioner för personal eller ledning i Nordea.

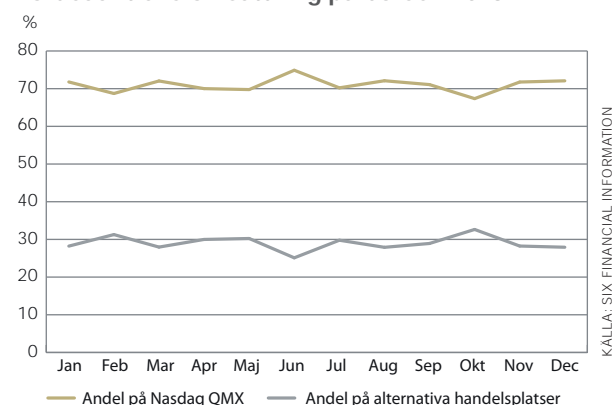
Kapitalpolicy

Nordeas kapitalpolicy är anpassad till villkoren i de nya regelverken. Policyn anger att kärnprimärkapitalrelationen ska överstiga 13 procent och kapitaltäckningsgraden 17 procent senast den 1 januari 2015.

Nordeaaktiens utveckling jämfört med europeiska banker, 2000–2013

Nordeaaktiens omsättning på börserna 2013

Föreslagen utdelning och utdelningsambition

Styrelsen föreslår en utdelning för 2013 på 0,43 euro per aktie. Den totala utdelningen för 2013 skulle då bli 1 734 mn euro, vilket motsvarar en utdelningskvot på 56 procent av årets resultat efter skatt. Direktavkastningen, beräknad på aktiekursen den 30 december 2013, blir då 4,4 procent.

Ambitionen är att höja utdelningskvoten 2014 och 2015, och samtidigt bibehålla en stark kapitalbas. Det långsiktiga målet ska fastställas när regelverkens effekter har klarlagts.

Utdelningen uttrycks i euro, som är Nordeas redovisningsvaluta. Utbetalning görs dock i lokal valuta för det

land där aktierna är registrerade. Ägare av aktier som är registrerade i Sverige kan välja att få utdelningen utbetalad i svenska kronor eller euro. En officiell växlingskurs publiceras. I Danmark betalas utdelningen ut i euro. Om aktieägaren inte har något eurokonto räknas utdelningen om till lokal valuta. Varje kontoförande institut beslutar om sin egen växlingskurs. I Finland betalas utdelningen ut i euro.

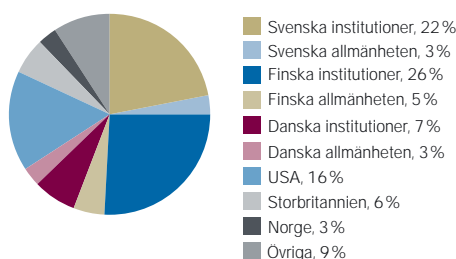
Aktieägare

Med cirka 450 000 aktieägare registrerade vid utgången av 2013 är Nordeaaktien en av de mest spridda aktierna i Norden. I Sverige är antalet aktieägare cirka 97 000, i Finland

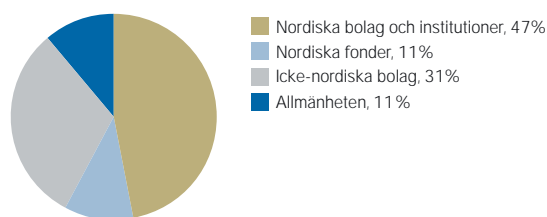
cirka 190 000 och i Danmark cirka 163 000, det vill säga i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

Den största kategorin aktieägare är finska institutioner (inklusive Sampo Abp) som vid årsskiftet ägde 26 procent av aktierna i Nordea. Svenska institutionella ägares innehav uppgick till 22 procent, medan utomnordiska aktieägares innehav uppgick till 31 procent vid utgången av 2013 (upp från 22 procent förra året). Svenska staten sålde under 2013 sitt innehav i Nordea. Den största enskilda aktieägaren är Sampo Abp med ett innehav på 21,4 procent.

Aktieägarstruktur, 31 dec 2013

Typ av aktieägare, 31 dec 2013

KÄLLA: SIS ÄGARSERVICE, NORDIC CENTRAL SECURITIES DEPOSITORY, VP ONLINE

De största registrerade* aktieägarna i Nordea, 31 dec 2013

Aktieägare	Antal aktier, miljoner	Innehav %
Sampo Abp	860,4	21,4
Nordea-fonden	158,2	3,9
Swedbank Robur Fonder	128,2	3,2
Alecta	79,5	2,0
Norska oljefonden	77,4	1,9
SHB Fonder	60,3	1,5
AMF Försäkring & Fonder	57,3	1,4
SEB Fonder	46,9	1,2
Fjärde AP-fonden	42,2	1,0
Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Varma	40,0	1,0
Saudiarabiska centralbanken	39,1	1,0
Första AP-fonden	34,6	0,9
AFA Försäkring	33,3	0,8
Nordea Fonder	31,8	0,8
Tredje AP-fonden	29,4	0,7
Fidelity Fonder	25,5	0,6
Skandia Livförsäkring	24,3	0,6
Vanguard Fonder	23,6	0,6
Didner & Gerge Fonder	23,5	0,6
iShares Fonder	22,6	0,6
Summa, 20 största aktieägarna	1 838,1	45,7

Källa: SIS ägarservice, Nordic Central Securities Depository och VP Online.
* Exklusive förvaltarregistrerade innehav.

Nordeaaktien, analytikernas genomsnittliga rekommendationer 2013

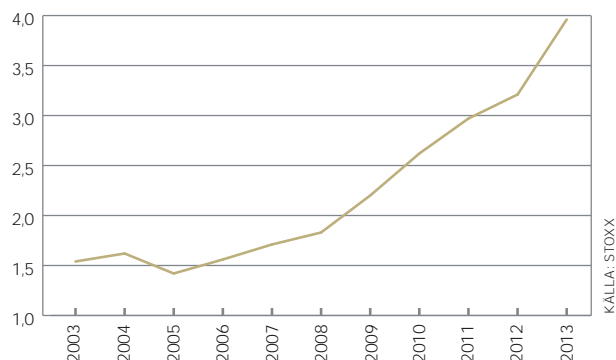
Nordeaaktien, aktieanalytikernas genomsnittliga målkurs samt faktisk aktiekurs 2013

Nordeaaktien, omsättning per månad på olika börser, %

Månad	NASDAQ OMX	BATS CHI-X	Burgundy	Turquoise
Januari	71,8	20,7	3,5	4,0
Februari	68,7	22,3	3,8	5,2
Mars	72,0	19,5	2,5	6,0
April	70,0	20,6	1,6	7,8
Maj	69,8	19,9	2,3	8,0
Juni	74,9	17,0	0,9	7,2
Juli	70,2	20,4	0,7	8,7
Augusti	72,1	18,5	0,8	8,6
September	71,1	17,0	1,1	10,8
Oktober	67,4	18,5	1,3	12,8
November	71,8	17,1	0,8	10,3
December	72,1	16,2	1,1	10,6

KÄLLA: SIX FINANCIAL INFORMATION

Nordeaaktiens vikt i STOXX
Europe 600 Banks index

KÄLLA: STOXX

Fördelning av aktier, 31 dec 2013

Fördelning av aktier	Antal aktieägare	Aktieägare, %	Antal aktier	Aktier, %
1-1 000	331 046	74	102 582 711	2
1 001-10 000	111 390	25	269 674 661	7
10 001-100 000	6 021	1	145 434 306	4
100 001-1 000,000	746	0	244 555 499	6
1 000 001-	369	0	3 269 388 362	81
Summa	449 572		4 031 635 539	

Aktiedata för 5 år

	2013	2012	2011	2010	2009
Aktiekurs, svenska kronor	86,65	62,10	53,25	73,15	72,90
Högst/lägst (kr)	86,65 / 62,10	66,90 / 51,55	79,60 / 48,30	76,00 / 60,30	79,10 / 30,50
Börsvärde, md euro	39,7	29,3	24,2	33,0	28,7
Utdelning, euro	0,43 ²	0,34	0,26	0,29	0,25
Direktavkastning ³ , %	4,4	3,8	3,8	3,6	3,1
TSR, %	44,6	21,0	-24,4	3,7	78,6
STOXX Europe 600 Banks index, %	19,0	23,1	-34,0	-27,0	46,9
P/E (verkligt)	12,7	9,3	9,7	12,36	11,85
P/B	1,35	1,03	0,92	1,34	1,34
Eget kapital per aktie ⁴ , euro	7,27	6,96	6,47	6,07	5,56
Resultat per aktie ⁴ , euro	0,77	0,78	0,65	0,66	0,60
Utestående aktier¹	4 031 635 539	4 029 683 426	4 029 023 222	4 027 129 675	4 024 167 751

1) Exklusive aktier avseende de långsiktiga incitamentsprogrammen.

2) Föreslagen utdelning.

3) Direktavkastning beräknad utifrån betalningsdagens öppningskurs, för 2013 kursen den 30 december 2013.

4) Tidigare år har omräknats till följd av nyemissionen.

Förändring i aktiekapitalet¹

Datum		Kvotvärde per aktie ² , euro	Antal emitterade aktier	Nominell föränd- ring, mn euro	Totalt antal aktier	Aktiekapital, mn euro
11 maj -06	Fondemission	1,00		1 566	2 594 108 227	2 594
8 jun -07	Nyemission ³	1,00	3 120 000	3	2 597 228 227	2 597
15 maj -08	Nyemission ⁴	1,00	2 880 000	3	2 600 108 227	2 600
30 apr -09	Nyemission ⁵	1,00	1 416 811 607	1 417	4 016 919 834	4 017
17 maj -09	Nyemission ⁵	1,00	13 247 917	13	4 030 167 751	4 030
18 maj -09	Nyemission ⁶	1,00	7 250 000	7	4 037 417 751	4 037
6 maj -10	Nyemission ⁷	1,00	5 125 000	5	4 042 542 751	4 043
5 maj -11	Nyemission ⁸	1,00	4 730 000	5	4 047 272 751	4 047
2 maj -12	Nyemission ⁹	1,00	2 679 168	3	4 049 951 919	4 050

1) En presentation av förändringar i aktiekapitalet före 2006 finns på nordea.com.

2) I januari 2006 ersattes nominellt värde av kvotvärde i enlighet med den nya aktiebolagslagen.

3) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2007. C-aktierna omvandlades till stamaktier 18 juni 2007.

4) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2008. C-aktierna omvandlades till stamaktier 22 maj 2008.

5) Aktier emitterade i samband med Nordeas nyemission.

6) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2009. C-aktierna omvandlades till stamaktier 12 maj 2009.

7) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2010. C-aktierna omvandlades till stamaktier 11 maj 2010.

8) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2011. C-aktierna omvandlades till stamaktier 17 maj 2011.

9) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2012. C-aktierna omvandlades till stamaktier 3 maj 2012.

Människorna bakom allt

Att arbeta i Nordea är att arbeta i en relationsbank där alla ska bidra till positiva kundupplevelser. Det är våra duktiga och hängivna medarbetare som särskiljer oss från våra konkurrenter och kommer att göra oss till den allra bästa banken. Därför är en av våra högsta prioriteringar att rekrytera, utveckla och behålla motiverade medarbetare.

Personalstrategi

Vår personalstrategi – People strategy – utgår från våra värderingar och vad verksamheten behöver för att uppnå det ambitiösa målet att skapa framtidens relationsbank. Personalstrategin betonar att Nordeas mål endast kan uppnås om medarbetarna uppnår sina. Därför skapar vi möjligheter för våra medarbetare att utvecklas och samtidigt ha en bra balans mellan arbete och fritid. Lagarbete är en självklarhet i Nordea, och avgörande för vår framgång.

Goda ledare skapar rätt team

Våra värderingar genomsyrar samtliga personalprocesser, våra utbildningar och det dagliga ledarskapet, och de utgör grunden för våra ledar-kompetenser. Värderingarna och ledarskapet är det som allra mest påverkar resultatet och bidrar till att skapa vår företagskultur.

Det krävs goda ledare för att skapa en "great European bank". I Nordea innebär gott ledarskap förmågan att engagera och motivera medarbetarna att sträva mot vår vision och förmågan att skapa rätt team för att nå den. Framgångsrika ledare i Nordea är engagerade och försöker utveckla sina medarbetare, inte bara sig själva. Att utveckla andra människors förmågor, frigöra deras potential och ge konstruktiv återkoppling är verkliga ledaregenskaper.

Ledarskap var ett särskilt fokusområde 2013, och under året infördes det avslutande programmet i vår modell för ledarförsörjning. Alla våra ledare ska fortsättningsvis genomgå ledarskapsutbildning när de byter från en chefsnivå till nästa, till exempel när de första gången tar en chefsroll eller när de når en befattning där de har sin egen ledningsgrupp. Som ett första steg i en större satsning ska alla ledare under 2014 utbildas i Performance Management för att ytterligare stärka prestationskulturen i Nordea.

I personalbarometern för 2013 gav medarbetarna återigen 79 poäng (av 100) på frågan om hur nöjda de var med sin närmaste chef, vilket innebär att Nordeas chefer ligger över snittet för branschen. Poängen för hur väl vi lever upp till värderingarna låg också kvar på 79.

Löpande återkoppling bidrar till goda prestationer

Nordea prioriterar en öppen dialog i relationen med medarbetarna. Vi vet att människor känner sig uppskattade när de känner sig sedda. Regelbunden återkoppling är också viktig för deras vidare utveckling. Vi bygger upp den här lyhördheten genom vår årliga personalbarometer (Employee Satisfaction Index, ESI) och vår process för utvecklingssamtal.

Personalbarometern ger en bild av Nordea som arbetsgivare. Den visar vad medarbetarna anser om anställningsförhållandena, bankens ledning och våra värderingar. Svarsfrekvensen för 2013 var 94 procent, samma som ifjol. Det höga deltagandet tyder på en vilja att tillsammans förbättra verksamheten. Vi följer upp resultaten från personalbarometern både lokalt och på koncernnivå.

En förutsättning för goda resultat är att vi förstår vilka förväntningar som finns på oss i vårt arbete, och vilket ansvar vi har. Därför genomfördes under året ett omfattande projekt där samtliga arbetsbeskrivningar skrevs om i syfte att tydliggöra förväntningar och ansvarsområden för samtliga befattningar i Nordea. I det

årliga utvecklingssamtalet utvärderar medarbetare och chef det senaste årets prestation, och diskuterar eventuell kompetens- och karriärutveckling. För 2013 angav 97 procent att de haft utvecklingssamtal.

Kompetensutveckling kritiskt för verksamheten

I Nordea anser vi att prestation skapar förutsättningar att lära och att lärande skapar förutsättningar att prestera. Nordea har koncerngemensamma utbildningar i ledarskaps- och medarbetarutveckling. Utöver detta håller affärsområdena kurser i specifika färdigheter och kunskaper, framtagna för att säkerställa rätt kompetens inom ett område.

Utveckling är ett delat ansvar mellan chefen och medarbetaren. Den stöds genom återkoppling, coaching och mentorskap samt genom formella utbildningsprogram. Det är emellertid främst i det dagliga arbetet som utvecklingen sker, eftersom det är här som kompetenserna kommer till användning. Att hjälpa våra medarbetare att nå sin fulla potential är avgörande, eftersom deras kvalifikationer och engagemang ger oss en tätposition och gör Nordea "great". Genom vår process för talanghantering säkerställer vi att vi har starka ledare, skickliga specialister och duktiga efterträdare.

Ett företag med rika möjligheter

Rörlighet är nyckeln till kompetensutveckling. Vi annonserar lediga tjänster internt och strävar efter att hitta kandidater bland våra medarbetare. Ett sätt att få veta mer om jobb-möjligheterna och kompetensbehovet i koncernen är att besöka våra karriärdagar som hålls i varje land. Störst är rörligheten inom samma land, även om möjligheten att arbeta med kolleger i andra länder och andra värdekedjor uppskattas av medarbetarna, inte minst av deltagarna i vårt Graduate-program. Nordeas Graduate-program fyller en viktig funktion när det gäller att få in nya talanger i banken. Programmet är väldigt populärt, vilket visar på vår förmåga att locka till oss

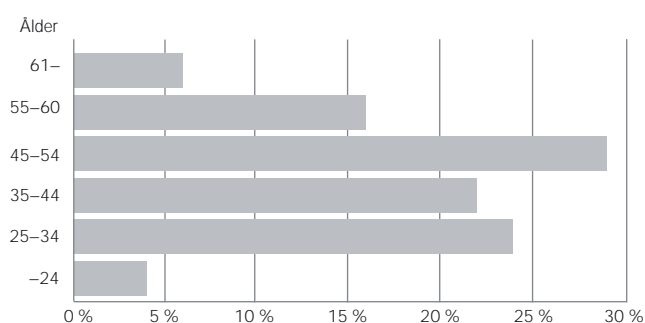
några av de bästa unga talangerna. Deltagarna anställs på en viss befattning och kombinerar sedan arbete med utbildningsprogrammet under sitt första år i Nordea.

Bana väg för fler kvinnliga ledare

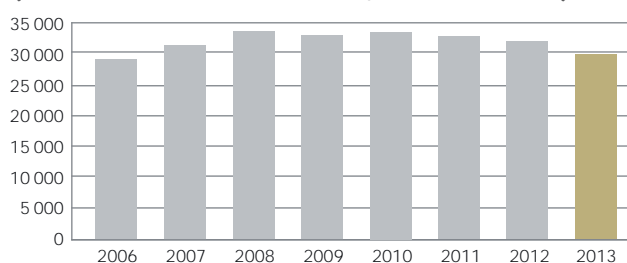
En jämn könsfördelning är en utmaning i många branscher liksom i samhället i stort. Närmare 60 procent av medarbetarna i Nordea är kvinnor. Trots detta finns det få kvinnor i ledande befattningar. För att förstå de specifika utmaningarna i Nordea inleddes 2013 arbetet med att ta reda på vilka hinder som finns för rekryteringen av kvinnor till ledande befattningar. En plan togs fram som ska säkerställa att fler kvinnliga talanger är motiverade och ges möjlighet att fortsätta sin chefskarriär.

Åldersfördelning

Andel av de anställda, 31 dec 2013

Antal anställda (omr. till heltidstjänster) (2013 kvarvarande verksamhet, exklusive Polen)

Resultat från personalbarometern

ESI, index	2013	2012	2011
Tillfredsställelse och motivation	72	72	72
Utveckling	73	73	71
Betraktar Nordea som en bra arbetsplats	77	74	74
Berättar gärna var jag arbetar	79	77	76
Rekommenderar Nordea som arbetsgivare	74	72	72

Justerat, exklusive verksamheten i Polen

Antal anställda, per område eller funktion (kvarvarande verksamhet, exklusive Polen)

Omräknet till heltidstjänster	2013	2012
Retail Banking	17 323	17 462
Banking Danmark	3 411	3 568
Banking Finland	3 949	3 984
Banking Norge	1 405	1 402
Banking Sverige	3 250	3 306
Banking Baltikum	728	805
Retail Banking övrigt	4 580	4 397
Wholesale Banking	6 037	6 066
Corporate & Institutional Banking	195	213
Shipping, Offshore & Oil Services	87	87
Banking Ryssland	1 405	1 486
Capital Markets Products	2 092	2 091
Wholesale Banking övrigt	2 258	2 189
Wealth Management	3 452	3 465
Private Banking	1 216	1 208
Asset Management	564	559
Life & Pensions	1 130	1 181
Savings	319	324
Wealth Management övrigt	223	193
Group Corporate Centre	1 681	1 596
Group Risk Management	572	559
Övriga koncernfunktioner	358	343
Nordeakoncernen	29 429	29 491

Hållbarhet stärker våra relationer

Under 2013 fortsatte vi att integrera hållbarhet i vår kärnverksamhet. Genom att ta hänsyn till aspekter som rör miljö, socialt ansvar och ägarstyrning i allt vi gör kan vi stärka relationerna med våra kunder och andra intressenter, samt uppnå våra affärsmål.

Våra fokusområden 2013:

- Stärka relationerna med våra kunder
- Säkerställa regelefterlevnaden och vidta åtgärder mot penningtvätt
- Ytterligare integrera aspekter som rör miljö, socialt ansvar och ägarstyrning i våra produkter och processer: utlåning, investeringar och inköp
- Utveckla och stötta Nordeas medarbetare för att säkerställa goda prestationer
- Fortsätta att anpassa vår verksamhet till intressenternas förväntningar genom att kartlägga dessa via en dialog.

Stärka relationerna

Allt vi gör i Nordea syftar till att skapa positiva kundupplevelser, och detta är något som genomsyrar våra kundåtaganden. Dessa åtaganden förutsätter att vi förstår våra kunders önskemål och behov – i dag och i framtiden – och att våra kunder förstår varför vi föreslår en viss typ av tjänst för dem. Med andra ord: "Vi ger dig inga råd förrän vi känner dig." Genom att bidra till ekonomisk stabilitet hos våra kunder får vi också nöjda kunder, och det hjälper oss att skapa starkare långsiktiga relationer. Detta bidrar i sin tur till minskad risk för banken.

Vi ger dig inga råd förrän vi känner dig

Regelefterlevnad är att genomföra relationsstrategin

När vi följer de regler som finns får vi också mer kunskap om våra kunder och kan därmed förbättra den service som vi erbjuder. Den enda möjligheten för oss att verkligen skapa nära relationer är att utföra alla de moment som reglerna kräver i vår kontakt med kunderna. Under 2013 uppdaterade vi Känn-din-kund-instruktionerna, som utgör grunden och ramverket för att säkerställa god kunskap om vilka vi gör affärer med, varifrån deras pengar kommer och vilket syfte transaktionerna har. Detta var ett viktigt fokusområde, eftersom Finansinspektionen i april 2013 ålade Nordea att betala en straffavgift på 3,5 mn euro för otillräcklig intern styrning och kontroll enligt penningtvättslagen. Som en följd av detta flyttade vi ansvaret för penningtvättsbekämpning från de nationella organisationerna till respektive affärsområde. Vi startade också ett program i hela koncernen för att spåra, samordna och rapportera aktiviteter på området för bekämpning av penningtvätt i banken.

Den enda möjligheten för oss att verkligen skapa nära relationer är att utföra alla de moment som reglerna kräver i vår kontakt med kunderna

Ansvarsfulla utlånings- och investeringsbeslut

Vi är fast beslutna att integrera frågor som rör miljö, socialt ansvar och ägarstyrning (environmental, social and governance, ESG) i våra utlånings- och investeringsbeslut. Genom att låna ut med ansvar och fatta välgrundade investeringsbeslut säkerställer vi stabilitet i banken och hjälper våra kunder till framgång.

Under året fortsatte vi att utveckla våra verktyg och processer för bedöm-

ning av ESG-risker i utlåningen. Syftet är att identifiera affärer med potentiellt högre risk och fokusera våra insatser på dessa. Vi har nu tagit fram två likartade metoder: en för små och medelstora företag inom Retail Banking och en för stora företag inom Wholesale Banking.

I Retail Banking kommer ESG-analyserna att vara en del i Känn-din-kund-processen, och i Wholesale Banking införs ett nytt ESG-verktyg som testades under 2013. Det här verktyget kommer även att användas för företagskunder i Retail Banking i de fall där Känn-din-kund-processen signalerar att en mer djupgående analys behövs.

Vi tar också hänsyn till ESG-frågor i våra investeringsbeslut. Nordea erbjuder redan fonder som investerar i bolag där ESG-aspekterna är väl integrerade i verksamheten. Under 2013 gick vi ett steg längre genom att börja integrera både positiva och negativa ESG-data som faktorer vid bedömningen av samtliga investeringar. Förutom bättre kontroll av riskerna i en fond så kommer en fullständig integration av ESG-aspekterna att stärka Nordeas profil som en europeisk föregångare inom ansvarsfulla investeringar.

Nordea har som policy att genom dialog försöka uppnå förändringar i de bolag som bryter mot internationella normer eller har stora möjligheter att förbättra sig på ESG-området. Endast som en sista utväg säljs innehavet. Nordeas team för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning inleder också dialog med bolag som påverkas av viktiga framtidsfrågor, och genomför fältbesök för att bättre förstå de utmaningar och möjligheter som bolagen står inför. Den 31 december 2013 var 23 bolag uteslutna från alla Nordea Asset Managements fonder (se esg.nordea.com/engagement för en fullständig förteckning).

Medarbetare som trivs presterar bra

Det är Nordeas medarbetare som ska skapa positiva kundupplevelser, och därför är en av våra högsta priorite-

” Genom att ta hänsyn till aspekter som rör miljö, socialt ansvar och ägarstyrning i allt vi gör kan vi stärka relationerna med våra kunder och andra intressenter, samt uppnå våra affärsmål

ringar att rekrytera, utveckla och behålla motiverade medarbetare. I dag förväntar sig medarbetare flexibilitet och oberoende, och själva närvaron är inte längre lika viktig som prestationen. Skärpta regelverk och ökad komplexitet i finanssektorn skapar behov av kontinuerligt lärande.

Vi strävar efter att leda och utveckla våra medarbetare så att de uppnår sina karriärmål, har en bra balans mellan arbete och fritid och är motiverade att prestera på topp. För att uppnå detta har vi använt Nordeas värderingar som grund för vår personalstrategi: gott ledarskap och talanghantering, tydlig prestationskultur och effektivitet i verksamheten.

Gott ledarskap och talanghantering är absolut nödvändigt, och ledarskap var ett särskilt fokusområde under 2013. Vi har nu fått det sista programmet på plats i vår modell för ledarför-sörjning, och cirka 30 procent av alla ledare i Nordea deltog i programmet under 2013. Programmet är obligatoriskt för alla som åtar sig en ny chefsbefattning.

För att utveckla morgondagens ledare måste vi också identifiera vad som hindrar kvinnor från att nå ledande positioner. Under 2013 tog vi fram en plan för att klara den här utmaningen och lanserade tre initiativ: ett för att fastställa krav för förbättrad könsfördelning, ett för att stötta ledare för att få till stånd en förändring, och ett för att underlätta för familjer där båda föräldrarna vill göra karriär.

När medarbetare trivs på arbetet presterar de bättre. Våra medarbetares trivsel står redan i dag högt på agendan i de länder där vi har verksamhet,

men vi ser nu också över behovet av en gemensam modell för koncernen. Under året startade vi ett pilotförsök i Finland i syfte att öka trivseln på arbetsplatsen. Så snart resultaten från försöket har analyserats kommer vi att besluta om vi ska införa en liknande modell i alla länder.

Kunskap om intressenternas förväntningar hjälper oss att utveckla vår strategi

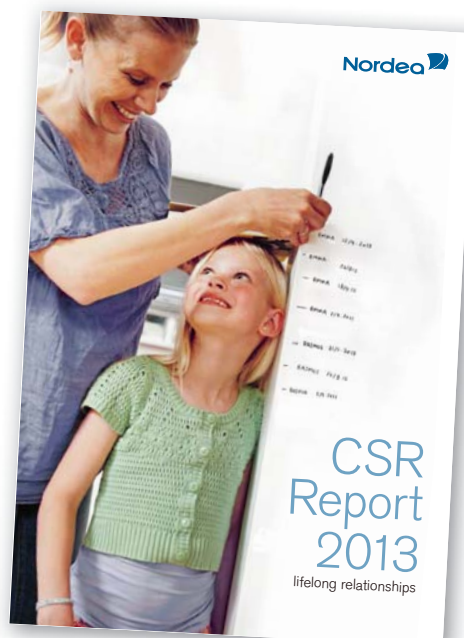
Genom att lyssna på våra intressenter kan vi hålla oss på rätt kurs. Under 2013 genomförde vi en interaktiv webbenkät med alla våra intressenter – kunder, aktieägare, medarbetare, leverantörer, analytiker, myndigheter och

frivilligorganisationer. Vi fick in drygt 4 000 svar, med över 5 300 förslag på hur vi kan bli en mer ansvarstagande bank. När vi lyfter in dessa i vår hållbarhetsstrategi kan vi vara förvissade om att vi tar hänsyn till det som är viktigt för våra intressenter. Genom att ta ansvar på det här sättet kan vi bygga upp ett förtroende för Nordea, vilket i sin tur bidrar till att vi når våra affärsmål.

Över 5 300 idéer
för vår verksamhet

”Initiativet syftar till att förändra Nordeas kultur, så att vi i framtiden har många fler kvinnor i ledande befattningar.”

*Christian Clausen,
vd och koncernchef*

Nordeas CSR-rapport för 2013 finns tillgänglig på nordea.com/csr

Affärsområden

Affärsområdena är väl rustade att genomföra planen

Retail Banking

- Nordens största och mest diversifierade retailbank
- En framgångsrik relationsmodell
- En gemensam nordisk verksamhetsmodell med skalfördelar

Wholesale Banking

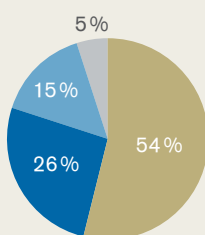
- Nordens ledande storföretagsbank
- Ett unikt utgångsläge med både stark lokal närvaro och produkter med global räckvidd
- En effektiv strategi för kapitalmarknadstjänster och investment banking, med betydande resultat tillväxt

Wealth Management

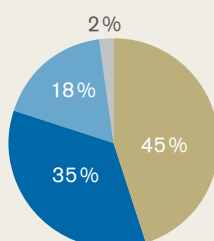
- Störst i Norden inom private banking, kapitalförvaltning och liv- och pensionsprodukter
- Den snabbast växande kapitalförvaltaren, med stöd från starka nettoinflöden
- Ett starkt produktutbud och vinnande placeringsresultat

Affärsområdenas bidrag 2013

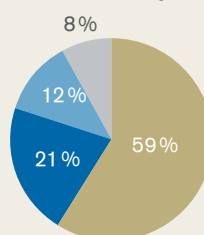
Rörelseintäkter

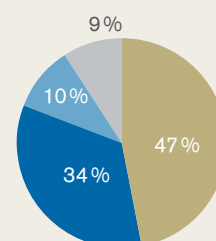
Rörelseresultat

Andel anställda (omr. till heltidstjänster)

Economic capital

■ Retail Banking ■ Wholesale Banking ■ Wealth Management ■ Övrigt

2013 lade Nordea fast en finansiell plan för en högre avkastning på eget kapital (ROE), planen för 2015. Planen fastlades för att forma Nordeas framtid för hållbar lönsamhet och effektivitet, tätare kundrelationer och en solid kapitalposition.

De viktigaste faktorerna för en ökad ROE är solida intäkter, strikt kostnads kontroll, förbättrad kapitleffektivitet och en fortsatt låg riskprofil. De olika initiativen och åtgärderna som satts in för att nå målen speglas i planerna för varje affärsområde: Retail Banking, Wholesale Banking och Wealth Management.

Affärsområdenas viktigaste värdehöjande faktorer presenteras i diagrammet över affärsområdenas planer på nästa sida. Solida intäkter ska uppnås genom att fokusera på merförsäljning och effektiva finansieringslösningar med rimlig och transparent prissättning. Intäkterna stöds därigenom av en fortsatt tonvikt på starka företags- och kundrelationer och en strikt kontroll av riskvägda tillgångar.

2013 var ännu ett år med låg tillväxt, och räntorna

sjönk till rekordlåga nivåer. Under dessa förutsättningar redovisade Nordea stabila intäkter, kostnadsnivån var densamma för 13:e kvartalet i rad, kreditförlusterna minskade och rörelseresultatet steg.

Efterfrågan på lån, kundaktiviteten och räntorna väntas nu bli lägre än vad som tidigare förutspåts, och Nordea kommer därför att skruva upp takten i sitt program för kostnadseffektivitet. Genom att bli ännu effektivare och minska kostnaderna ytterligare kan Nordea anpassa sin kapacitet till den lägre aktivitetsnivån och slå vakt om sin position som en stark bank, vilket är en förutsättning för att kunna uppfylla kundernas behov och genomföra relationsstrategin.

Ytterligare ett bevis på Nordeas starka ställning är att den brittiska tidskriften World Finance för tredje året i rad har utsett Nordea till Nordens bästa bankkoncern. Greenwich-mätningen visade att stora nordiska företag rankar Nordea som Nordens ledande bank, vilket även stöds av Euromoneys priser för bästa bank och bästa investmentbank i Norden och Baltikum.

Affärsområdesplanerna fokuserade på koncerninitiativ

Koncerninitiativ och satsningar

Initiativ för att hålla kärnprimärkapitalrelationen >13 %*

Initiativ för att öka intäkterna

5 % lägre kostnadsbas 2015 än 2013
Initiativ för kostnadsminskningar på cirka 900 mn euro

Lågriskprofil och låg volatilitet

Viktiga värdeskapande faktorer i affärsområdena

Retail Banking

Ett sammanhållet affärssystem som stödjer relationsstrategin

Optimerad distributionsmodell

Mer affärer med befintliga kunder och anpassad prissättning för högre intäkter

Optimering av kostnader och kapital

Wholesale Banking

Relationsstrategi som stöds av produkter med global räckvidd

Utveckla den nya organisatoriska plattformen

Mikrooptimering av enskilda kundrelationer

Strikt resurshantering

Wealth Management

Förbättrade erbjudanden

Dra nytta av tillväxten

Effektivitet och prioritering

* Nordea styr för närvarande mot en kärnprimärkapitalrelation på 14–14,5 %

Marknadspositioner 2013

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Estland	Lettland	Litauen	Ryssland	Shipping Int'l, Lux.	Summa
Antal kunder, 1 000-tal										
Företagskunder	52	125	88	238	19	10	7	5	2	546
Privatkunder								63		
Privatkunder i kundprogrammet	1 609	2 464	880	3 243	124	102	150	–		8 572
– varav förmåns- och premiumkunder	728	1 022	295	992	25	17	16	–		3 095
(förändring 2013/2012)	1 %	1 %	4 %	3 %	0 %	–21 %	–6 %			2 %
Private Banking	44	28	11	19	0,8	1,0	0,4	–	9	113
(förändring 2013/2012)	2 %	4 %	10 %	36 %	44 %	8 %	20 %			7 %
Internetbanken, aktiva användare	967	1 344	331	1 474	95	101	146	–		4 458
(förändring 2013/2012)	5 %	3 %	–1 %	2 %	7 %	0 %	2 %			3 %
Mobilbanken	313	350	99	611						1 373
(förändring 2013/2012)	92 %	62 %	57 %	40 %						74 %
Antal kontor	186	231	93	256	16	13	10	19		824
Marknadsandelar, % (förändring 2013/2012, %-enheter)										
Utlåning till företag	24 (0)	35 (5)	13 (0)	14 (–1)	22 (0)	17 (0)	13 (0)	1 (0)		
Inlåning från företag	27 (0)	43 (8)	12 (–2)	16 (–2)	13 (0)	8 (+1)	11 (+1)	1 (0)		
Fonder för inst. kunder	4 (0)	33 (+3)	9 (0)	9 (+1)						
Fonder för privatkunder	17 (+1)	24 (0)	16 (+1)	13 (0)						
Life & Pensions	15 (–2)	39 (+11)	15 (0)	6 (+1)						
Bolån till privatkunder	17 (0)	30 (0)	11 (–1)	15 (0)	15 (0)	19 (0)	12 (0)	<1		
Konsumtionslån	20 (0)	31 (1)	7 (0)	8 (0)	9 (0)	2 (0)	10 (0)	<1		
Inlåning från privatkunder	23 (0)	30 (–1)	8 (0)	16 (0)	6 (1)	6 (0)	3 (1)	<1		

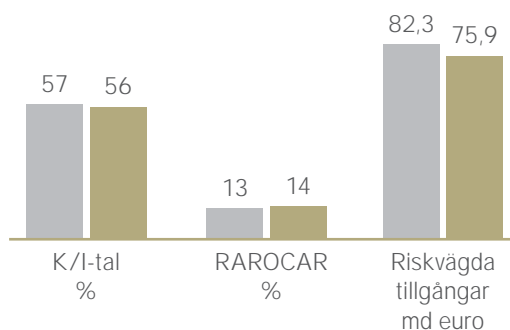
Affärsområde Retail Banking

2013: resultat och strategisk inriktning

- Genomföra den finansiella planen för 2013-2015
- En diversifierad verksamhet som täcker Norden och Baltikum och som ger ökade intäkter med låg volatilitet
- Hög kundaktivitet och många nya kunder, 88 000 nya externt värvade relationskunder under 2013, 1,9 miljoner kundmöten
- Ökade intäkter i lokal valuta genom högre utlåningsmarginaler, högre avgifts- och provisionsnetto samt ökad försäljning av placeringsprodukter. Rörelseresultatet steg med 8 procent
- Lägre kreditförluster
- Utveckla en riktig relationsbank, i alla kanaler

Nyckeltal

■ 2012 ■ 2013

Nordea har den största kundbasen bland alla finansinstitut i Norden. Retail Banking betjänar cirka 10 miljoner privat- och företagskunder på sju marknader via ett stort antal olika servicekanaler. Både privat- och företagskunder erbjuds tjänster som täcker alla deras finansiella behov. Affärsområdet omfattar hela värdekedjan, inklusive rådgivning och service, kanaler, produktenheter, administration och IT.

Retail Banking arbetar efter en gemensam strategi, en verksamhetsmodell och ett styrningssystem på alla marknader. På varje marknad är vårt huvudsyfte att skapa positiva kundupplevelser.

Strategi

Retail Bankings ambition är att skapa en ledande retailbank i Norden sett till lönsamhet, effektivitet och kundupplevelser. Ambitionen grundar sig på att vårt starka engagemang för att vara en relationsbank. Vår plan är att stärka våra onlinetjänster ytterligare, för att tillgodose kundernas behov och preferenser, och att genomföra den digitalisering och förenkling av processer och produkter som krävs för att betjäna fler kunder till en lägre kostnad.

Nordea vänder sig till alla typer av kunder. Segmentering, differentierade erbjudanden, tonvikt på att bli kundens husbank och rimlig prissättning är redskapen för att göra alla kundrelationer lönsamma.

Våra rådgivare står till relationskundernas förfogande för att tillgodose deras behov av banktjänster. Rådgivarna kontaktar också proaktivt kunder med ytterligare affärspotential.

Kundernas sätt att använda banken har förändrats snabbt på senare år. Allt fler använder våra onlinetjänster. Vi erbjuder kunderna allt fler kontaktvägar för att vända sig till oss som sin relationsbank. Förutom utvecklingen av kontorsnätet utvidgar vi kontinuerligt kundernas möjligheter att servas av oss enligt sina egna preferenser, oavsett om de väljer att

använda mobilen eller surfplattan, ringa kundcentret, använda internetbanken, ha ett möte med en rådgivare via internet eller få snabbt svar på en fråga via Facebook etc.

Alla kanaler inräknade hade vi nästan tre miljarder kundkontakter under året.

Vi vill ge kunden en positiv upplevelse i varje kontakt. Varje kontakt är en chans att stärka Nordeas varumärke.

Nordeas kontorsnät har genomgått samma omfattande omstrukturering i alla länder. Vi har idag ett mer effektivt och kundinriktat kontorsnät, där proportionellt sett fler medarbetare fokuserar på värdeskapande rådgivning. Kontorsnätets fortsatta utveckling drivs utifrån förutsättningarna i varje land, baserat på kundernas beteende och en kontinuerlig optimering av vår samlade distributionsmix.

Vi ska fortsätta att stödja våra kunders goda projekt samtidigt som vi optimerar knappa resurser och attraherar nya relationskunder, samtidigt som vi utvecklar affärerna med våra befintliga kunder.

Prisanpassning förblir ett viktigt styrmedel vad gäller utlåning, inlåning och avgifter.

Genom effektiviseringsåtgärder avseende kostnader, kapital och upplåning möjliggörs en kontrollerad affärstillväxt.

Effektiviseringen av de riskvägda tillgångarna, RWA, koncentreras till tre områden:

- Allokera kapital till den mest lönsamma verksamheten.
- Kapitaloptimering av enskilda kundrelationer för att säkerställa mindre kapitalkrävande lösningar.
- RWA-effektivitet i modeller och interna processer.

Kostnaderna ska hållas oförändrade främst genom optimerade processer, färre IT-applikationer, fortsatt optimering av distributionsmixen, digitalisering, samt ytterligare minskning av den manuella kontanthandlingen till följd av kundernas ökade användning av internet- och mobilbanken.

Centraliseringen av de manuella processerna fortsätter och vissa av dem förläggs till Nordeas processcenter i Polen.

Lennart Jacobsen är chef för Retail Banking.

”Under ett tufft 2013 har vi lockat många nya kunder, snabbt ökat användningen av mobila banktjänster och förbättrat kapitaleffektiviteten. Att så många kunder väljer oss visar på styrkan i vår relationsstrategi via våra många kanaler. Vissa banker har byggt sina affärsmodeller på att sälja på kunderna sina produkter. Andra banker har bara en servicekanal till sina kunder. Nordeas strategi är att vara en relationsbank. Allt fler av våra kunder vill sköta sina bankärenden via våra onlinetjänster. Vi vill därför erbjuda kunderna en verklig relationsbank genom flera av våra kanaler och utvidga konceptet med personliga banktjänster så att det inte bara omfattar bankkontoret”, säger Lennart Jacobsen, chef för Retail Banking.

Privatkunder

Nordeas strategi gentemot privatkunder är att attrahera nya lönsamma kunder och samtidigt ta vara på all potential i den befintliga kundbasen. Strategin bygger på kundsegmentering och en anpassning av erbjudanden och resursfördelning utifrån segmenteringen. Genom att stödja de kundansvariga centralt och fördela resurserna noggrant får vi en mycket effektiv säljmodell.

Vi ser ett ständigt inflöde av nya relationskunder på alla marknader. Under 2013 värvade Nordea över 88 000 nya förmåns- och premiumkunder. Vi är stolta över att så många nya kunder väljer Nordea. Nya kunder är en viktig del av vår strategi för att säkra intäkterna, nu och i framtiden. Strategin är vidare att hitta potentiella förmåns- och premiumkunder bland plus- och baskunderna och att öka deras affärsvolymerna på ett strukturerat sätt, så att de kan bli förmåns- och premiumkunder, det vill säga relationskunder. De har namngivna rådgivare och kan även dra nytta av bankens specialister på bolån, sparande, placeringar, osv.

Under 2013 hade Nordeas rådgivare 1,6 mil-

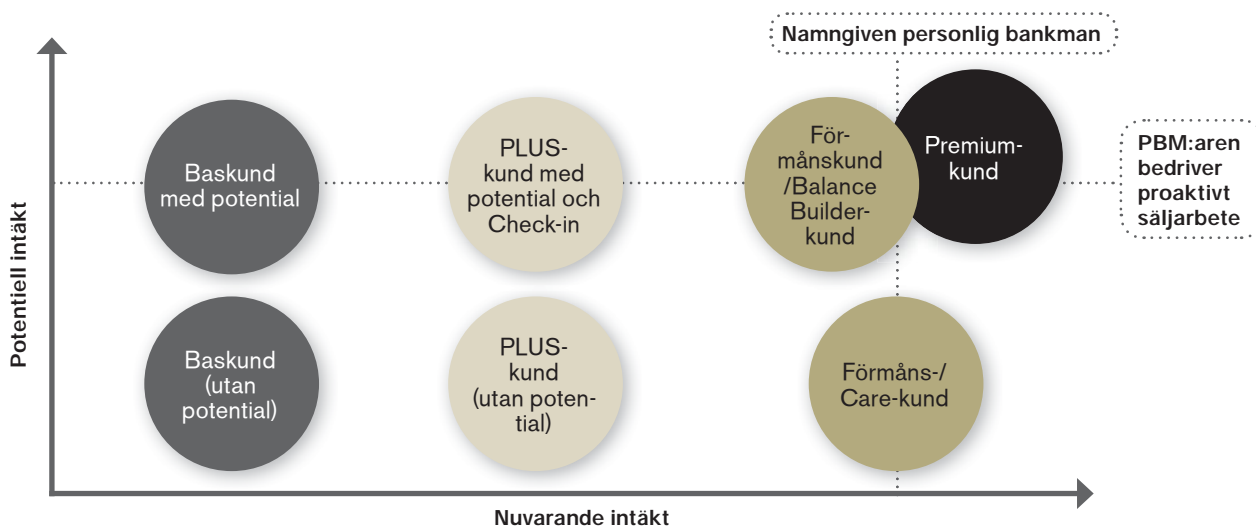
joner möten med privatkunder och bidrog på det sättet till bankens intäkter samtidigt som kunderna knöts närmare till banken och blev nöjdare.

Förändrade kundbeteenden kräver förändrade erbjudanden

Kundernas sätt att interagera med Nordea förändras och det totala antalet kontakter stiger. Till exempel får vi varje dag mer än 1 000 nya mobilbankkunder. Över 1,3 miljoner kunder kan nu smidigt uträtta sina bankärenden med hjälp av Nordeas mobila tjänster, en ökning med cirka 500 000 på ett år. Att sköta sina bankärenden via surfplattan blir också allt vanligare.

I syfte att bättre uppfylla kundernas behov håller vi på att stöpa om kundcentren så att de kan hjälpa kunderna med fler ärenden. Medarbetarnas kompetens utvecklas och kunderna erbjuds även mer specialiserad rådgivning. I uppföljningar har vi noterat att kunder som blivit betjänade i våra kundcenter är de som oftast rekommenderar servicen till andra.

Kundstrategi grundad på intäkter och potential

Topi Manner, chef för Banking Finland

” En viktig framgångsfaktor för Retail Banking är att vi kan kombinera vår styrka – en djupgående kundförståelse – med våra kunders önskan att i allt högre grad göra affärer med oss online.

Kundstrategi grundad på intäkter och potential

Kunddriven strategi

Att förstå och känna till kundernas behov är hörnstenen i Nordea. Vi strävar efter att bygga långsiktiga kundrelationer där vi har en djup kännedom om kundernas behov. Vårt mål är att erbjuda kunderna de bästa råden och tjänsterna i alla livssituationer.

Goda råd oavsett livssituation

Hos Nordea är allting kunddrivet. Alla relationskunder har en namngiven personlig rådgivare. Rådgivaren identifierar kundens behov och kan – om det behövs – ta hjälp av någon av bankens många specialister. Med detta upplägg kan vi ge kunderna goda råd i varje livssituation.

– När vi träffar våra kunder går vi igenom alla deras bankaffärer, från vardagstjänster till försäkringar och sparande, för att få en bild av kundens alla behov. Där det behövs kan vi

kalla in våra specialister för att ge mer utförliga råd inom specifika områden, säger Topi Manner, chef för Banking Finland.

Väl anpassad till onlinetjänster

Allt fler av våra kunder använder sig av våra onlinetjänster.

– Framtiden för Retail Banking är att vi kombinerar vår styrka – en djupgående kundförståelse – med våra kunders önskan att i allt högre grad göra affärer med oss online. Allt fler av våra kunder vill ha rådgivning oberoende av tid och plats. Vi utvecklar en riktig relationsbank med flera kanaler. Integrationen ökas ytterligare mellan de olika kanalerna och skapar därmed en mer sammanhängande kundupplevelse. Enkelhet är nyckeln för att underlätta för kunderna att utträtta sina bankärenden hos Nordea, säger Topi Manner.

Företagskunder

Retail Bankings verksamhet på företagsidan delas in i segmenten fåmansföretag, samt små, medelstora och stora företag. En tydlig segmentering gör att vi kan vara disciplinerade och mer strukturerade i vår kontakt med kunderna. Samma säljprocess används på samtliga marknader och Nordeas struktur med kundansvariga och särskilda team som betjänar våra stora företagskunder är viktiga för att ge positiva kundupplevelser. Vår strategi har varit lyckad och bidragit till effektivare utnyttjande av tillgångar och kapital.

- Under 2013 genomförde Nordea nästan 327 000 möten med företagskunder.
- I lokala valutor ökade Retail Banking utlåningen till företagskunder med 1 procent under andra halvåret.

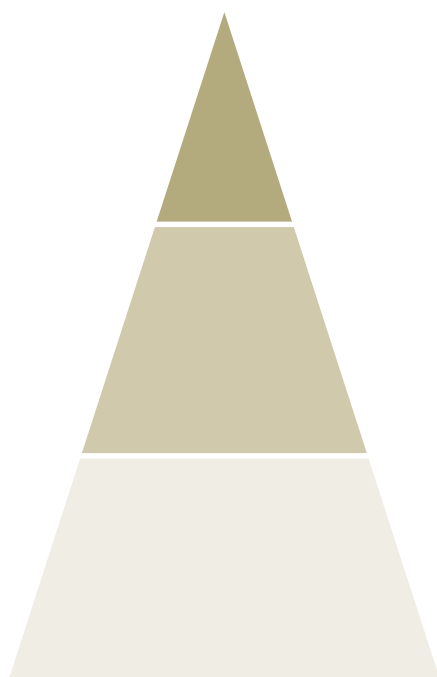
Tack vare vår storlek, breda kompetens och starka balansräkning klarar sig Retail Bankings företagskunder med bara en bank. Vårt strategiska mål är att bli husbank för våra

företagskunder och att locka nya lönsamma kunder att bygga husbankrelationer med. Formeln för att bli en husbank är att ha en tydlig tonvikt på kundrelationen, med en helhetssyn på kundens verksamhet och finanser. Husbankrelationen grundar sig på en ömsesidig övertygelse att relationen skapar värde för både kunden och banken

Nordea är idag husbank åt större delen av sina företagskunder och målet är att öka den andelen, vilket i sin tur skapar ytterligare affärstillväxt. Produktutbudet omfattar utlåning, riskhantering, transaktioner, cash management, internetbank, handels- och projektfinansiering, depåttjänster och finansprodukter (leasing).

Nordea fortsätter att fokusera på att erbjuda högklassig rådgivning, ett omfattande och anpassat produktutbud, bra priser och nära personliga relationer. Vi ska dessutom fortlöpande utveckla allt bättre onlinetjänster för företagskunderna.

Strategi – företagskunder

Segment:

Stora företag	En ingång till banken, genom en kundansvarig som bygger partnerskapet och som har insikt i kundens strategi och affärer
Medelstora företag	En ingång till banken, genom en kundansvarig som ansvarar för allt som har med affärsrelationen att göra, förstår kundens verksamhet och har en överblick över kundens behov av finansiella tjänster
Fåmansföretag	En rådgivare som är kundens kontaktperson och hjälper till med både företagets och de privata behoven av finansiella tjänster
Små företag	Standardiserat kunderbjudande

Anders Jensen, chef för Banking Danmark

” Det är vår unika kombination av kunskapsinsamling och rådgivningskompetens som gör att vi kan skapa värde för våra kunder. Vi är förvissade om att relationen mellan oss och våra kunder gör skillnad. Det är bara genom att ställa oss på kundernas sida som vi kan utforma lösningar som uppfyller deras behov och önskemål

Samarbete ger positiva kundupplevelser

Samarbete ger positiva kundupplevelser

Nya affärsidéer skapas inte genom att man tittar i backspeglarna. Nordea tror på och stödjer företagskunder som har mod att se framåt och söka nya möjligheter. Vi gör detta genom att stödja dem i deras utveckling.

Nordea bemödar sig att förstå kundens affärsmodell. Vi delar vår syn på och värdering av företagets styrkor och svagheter med våra kunder. Att etablera ett partnerskap förutsätter också ärlighet och uthållighet.

Nordea är redo att stötta sina kunder i deras utveckling och ge råd som skapar mer värde. Tillit och öppenhet bygger partnerskap.

– En av hörnstenarna i vårt erbjudande är den kundansvariga, som är kärnan i kundrelationen. Den kundansvariga träffar kunden regelbundet, helst hos kunden. På mötena bygger de upp sin kunskap om och förståelse av företaget. På våra heltäckande rådgivningsmöten fördjupar sig den kundansvariga i företagets situation: resultatet och budget, men framför allt möjligheterna – kunder/leverantörer, marknad/konkurrenter, produkter – och hur Nordea kan stödja kunden med finansiering, likviditet, hantering av valutarisker och andra risker, transaktioner och tjänster, förklarar Anders Jensen, chef för Banking Danmark.

De kundansvariga kan vid behov också sätta kunden i kontakt med de rätta företags-specialisterna i Nordea, vare sig det gäller

handelsfinansiering, strukturerad finansiering eller likviditetshantering på rätt nivå. Våra specialister är särskilt kvalificerade att hjälpa kunden identifiera möjligheter och skapa skräddarsydda lösningar. Specialisterna träffar kunden tillsammans med den kundansvariga men samarbetar också internt – tvärs över enheter och länder – för att utbyta kunskap och kombinera produkter och tjänster på det mest optimala och effektiva sättet för kunden. Som ett komplement erbjuder Nordea aktuella makroekonomiska analyser och prognoser av särskilt intresse för kunden avseende till exempel en viss bransch eller exportmarknad.

Nordea anlägger ett helhetsperspektiv för sina kunder. Vi erbjuder helhetslösningar, inte bara finansiellt stöd för företaget i sig utan också rådgivning till ägarna beträffande till exempel placering av personlig förmögenhet och generationsskiftet, samt pensionslösningar för personalen. Kundnöjdheten mäts vid varje möte. Vi strävar efter att vara snabbfotade och lyhörda för återkoppling från kunderna. Det är Nordeas unika kombination av kunskapsinsamling och rådgivningskompetens som gör oss till en värdeskapande partner. Nordea är förvissad om att det är avgörande att vara en relationsbank. Det är bara genom att verkligen ställa oss vid kundens sida som vi kan utforma lösningar som är tillräckligt anpassade till deras behov och önskemål.

Affärsutveckling

Retail Banking fortsatte att sätta kunderna i centrum under 2013, och stöttade både företags- och privatkunder, samtidigt som man månade starkt om att hålla kostnader och riskvägda tillgångar oförändrade. Detta, tillsammans med en fortlöpande prisanpassning på utlåning och andra åtgärder för att öka intäkterna, bland annat satsningar på merförsäljning, har lett till en förbättrad lönsamhet och skapat förutsättningar att klara målen i den finansiella planen för 2015.

Antalet förmåns- och premiumkunder uppgick till 3,09 miljoner, en ökning med 57 000 under 2013. Under året hölls nästan 2 miljoner rådgivningsmöten med privat- och företagskunder.

Genom att fortlöpande utveckla sin kanalmix kan Nordea tillgodose kundernas olika behov och önskemål. Antalet inloggningar i internetbanken förblev relativt stabilt, medan antalet inloggningar i mobilbanken steg med 117 procent från året innan.

Resultat

I lokala valutor ökade intäkterna något från fjolåret. Ökade ränteskillnader inom utlåningen var den främsta förklaringen till det förbättrade räntenettet. Utlåningen till privatkunder ökade medan efterfrågan från företagskunder var måttlig. Inlåningsvolymen ökade, men lägre korta räntor inverkar negativt på intäkterna. Stor efterfrågan på placeringsprodukter bidrog till ökningen i avgifts- och provisionsnettot.

Antalet anställda omräknat till heltidstjänster minskade med 1 procent från 2012, till följd av fortlöpande effektiviseringar i hela värdekedjan. Dessa åtgärder har mer än kompenenserat för inflationen, de ökade investering-

arna i prioriterade områden som mobilbank-tjänsterna, och den fortsatta förstärkningen på compliance-området.

Banking Danmark

Banking Danmarks affärsutveckling var stabil under året, trots den allmänt låga aktivitetsnivån i dansk ekonomi. Nordeas relationsbanksmodell fortsätter att locka kunder och de nya externt värvade förmåns- och premiumkunderna uppgick till 30 600, vilket var 8 procent fler än under 2012. För femte året i rad utsågs Nordea till Årets bank i Danmark av tidskriften *The Banker*.

Bostadsmarknaden stabiliserades något under året, inte minst i storstadsområdena. Bolånen ökade, liksom även Nordeas marknadsandel. Aktivitetsnivån bland företagskunderna var måttlig, med låg investeringsnivå, även om årets inflöde av företagskunder blev relativt högt.

Kreditförlusterna minskade jämfört med 2012 men låg kvar på en hög nivå på grund av det fortsatt besvärliga ekonomiska läget.

Banking Finland

Den intensiva kundaktiviteten under året uppmärksammades av tidskriften *The Banker*, som utsåg Nordea till Årets bank i Finland för andra året i rad.

Nästan 19 000 nya förmåns- och premiumkunderna välkomnades till Nordea. Kundernas beteende på sparområdet förändras. På pensionsområdet växer det individuella sparandet på bekostnad av frivilliga pensionsförsäkringar. Detta i kombination med de låga marknadsräntorna bidrog till en god försäljning av placeringsprodukter.

Marknadsaktiviteter riktade mot företagskunder bidrog till ökade volymer, i synnerhet bland små och medelstora företag. Även utlåningsprovisioner och kapitalmarknadsintäkter utvecklades positivt. Trots de högre volymerna minskade de riskvägda tillgångarna, delvis på grund av att nyutlåningen i hög grad hänförde sig till företagskunder med högt kreditbetyg.

Banking Norge

Intäkterna utvecklades starkt under 2013. Viktiga fokusområden var ytterligare förbättringar av prissättningen på risk och initiativ för att öka kapitaleffektiviteten liksom sparprodukter och utveckling av internet- och mobilbanken. Under året blev det möjligt för både privat- och företagskunder att chatta via nordea.no. Återkopplingen från kunderna är mycket positiv då de ser det som ett effektivt sätt att ha kontakt med banken. Antalet externt värvade förmåns- och premiumkunder uppgick till 9 700.

Riskvägda tillgångar minskade med 16 procent. Ökad utlåning, räknat i lokal valuta, uppvägdes med råge av effektiviseringar i företagssegmentet och den norska kronans försvagning.

Banking Sverige

Återhämtningen i svensk ekonomi avstannade något mot slutet av året. Företagskundernas efterfrågan på finansiering förblev måttlig, samtidigt som den hårda konkurrensen om nyutlåning bestod. Utlåningen minskade med 6 procent i lokal valuta.

Nordeas relationsbanksmodell fortsätter att locka kunder och de nya externt värvade för-

måns- och premiumkunderna uppgick till 29 500, upp 25 procent från året innan. Bolånen ökade med 9 procent i lokal valuta. Inlåningen utvecklades bra och ökade med 4 procent. Även efterfrågan på placeringsprodukter var hög.

Riskvägda tillgångar gick ner med 2 procent från föregående kvartal i lokal valuta, efter ett antal effektiviseringssatsningar.

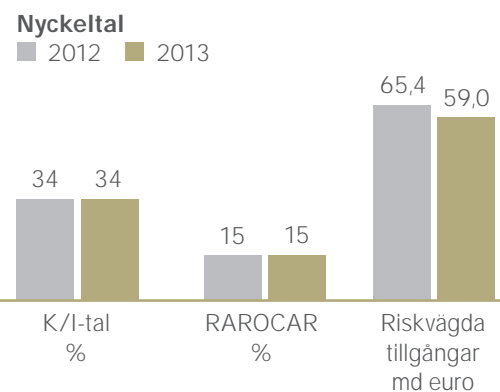
Banking Baltikum

Tidskriften The Banker utsåg Nordea till Årets bank i Estland. Nordeas tonvikt på att vara en relationsbank har stärkt kundlojaliteten i målsegmenten i Baltikum. De baltiska länderna väntas dra nytta av förbättringarna på arbetsmarknaden. Konsumenternas optimism fortsätter att gynna den inhemska konsumtionen. Dessutom har en ovanligt låg inflation gynnat reallöneökningarna. Investeringarna hämmas av att världsekonomin återhämtar sig långsammare än väntat och av en avvaktande inställning bland företagen. Dock väntas de baltiska länderna förbli bland de snabbast växande EU-länderna, liksom under de senaste tre åren.

Affärsområde Wholesale Banking

2013: resultat och strategisk inriktning

- Fortsatt förstärkning av relationsstrategin
- Ökad närvaro på kapitalmarknaden
- Lägre rörelseintäkter till följd av svag konjunktur och kärv handel
- Effektiv resurshantering med lägre riskvägda tillgångar och ett mycket konkurrenskraftigt K/I-tal.
- Minskade kreditförluster efter lägre avsättningar inom sjöfart
- Prioritering av affärsmöjligheter och affärsdisciplin medför omprissättning, ändrad kapitalallokering och ökad avkastning

Wholesale Banking erbjuder tjänster och finansiella lösningar till Nordeas största företagskunder och institutionella kunder. Affärsområdet täcker in hela värdekedjan, med kund- och produktenheter såväl som IT-funktioner och infrastruktur. Därmed kan vi erbjuda produkter och tjänster för varje behov samt skräddarsydda lösningar för enskilda kunder.

Wholesale Banking är en ledande aktör på alla nordiska marknader, med konkurrenskraftiga produkter och en väl diversifierad affärsmix. Som den ledande storföretagsbanken i Norden har Nordea den styrka som behövs för att förse sina kunder med de bästa finansiella verktygen så att de kan optimera sin verksamhet och hantera sina risker.

Strategi

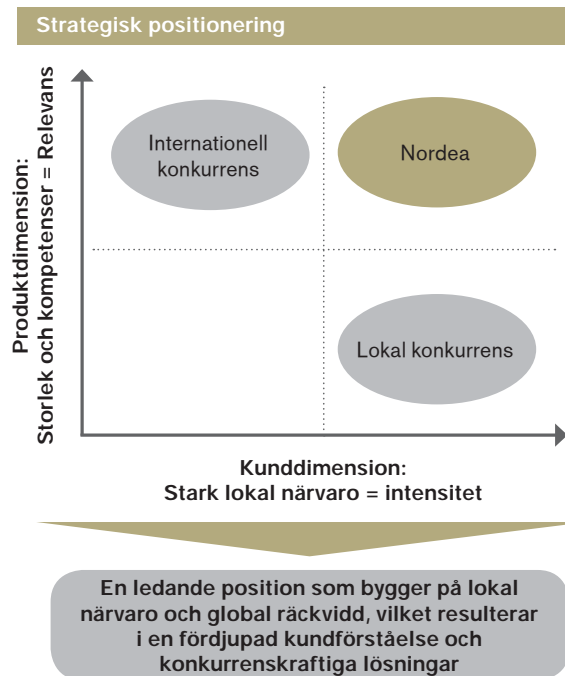
Wholesale Bankings strategiska position och verksamhetsmodell bygger på produkter med global räckvidd och en stark lokal närvaro. Strategin säkerställer djup kunskap om kunderna, deras branscher och de affärsrisker de står inför. Det breda kundgränssnittet tvärs över produkter och marknader gör det möjligt för Wholesale Banking att knyta kunderna nära till sig.

Den ledande ställningen utnyttjas för att ytterligare stärka kundrelationerna, öka merförsäljningen och intäkterna, samt för att förse kunderna med förmånlig finansiering på kapitalmarknaden. Talrika utmärkelser och kundenkäter under året, från bland annat Greenwich, Prospera och Euromoney, såväl som fortlöpande rankingar, vittnar om att strategin bär frukt.

Wholesale Banking utvecklar sin organisation för att ytterligare förenkla processer och harmonisera värdekedjan. Effektivt ledar-

skap och enhetliga processer underlättar införandet av nya regler med så lite inverkan på kundupplevelsen som möjligt.

En omfattande process för affärsurval och disciplinerad prissättning, på både kund- och transaktionsnivå, används för att allokera resurser och följa upp och hantera lönsamheten. Ett effektivt affärsurval och regelbunden omprissättning leder till ökade intäkter, förbättrar kapitalallokeringen och ökar avkastningen.

"Vi fokuserar på kontinuerlig förbättring"

Casper von Koskull är chef för Wholesale Banking.

"Nu när vår strategi och organisation är på plats handlar det om genomförande och kontinuerlig förbättring", säger Casper von Koskull, chef för Wholesale Banking.

Under 2013 fortsatte vi att stärka vår plattform. Vi har förbättrat våra kapitalmarknadsrelaterade områden, vårt internationella kontorsnät och vårt cash management-erbjudande. Allt för att kunna ge våra kunder bättre service och säkerställa att vi kan tillgodose en allt större del av våra kunders finansiella behov."

Nordea Markets – en ledande aktör inom kapitalmarknadstjänster och investment banking

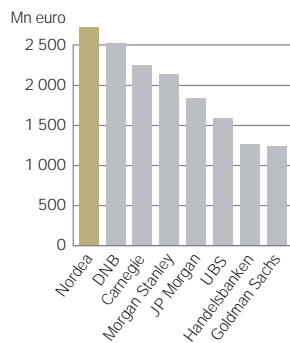
Nordea Markets är ledande i Norden inom kapitalmarknadstjänster och investment banking. Markets är en kunddriven verksamhet som tillhandahåller lösningar för finansmarknaden samt åtkomst till och rådgivning om kapitalmarknaden. Enheten omfattas fullt ut av Nordeas relationsstrategi med fokus på att bygga starka kundrelationer.

Enheten har ett nära samarbete med kundensheterna inom Retail Banking och Wholesale Banking och kan genom sin starka ställning på kapital- och upplåningsmarknaden i och utanför Norden säkerställa attraktiv finansiering och riskhantering för Nordeas kunder.

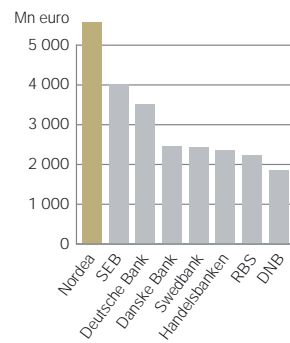
Nordea Markets betjänar kunderna utifrån ett väl utbyggt servicenät i Norden och Östersjöregionen, med fullservicekontor i alla huvudstäder plus regionalkontor i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Nordea Markets har även kontor i London, New York, Singapore och Moskva.

Kunderna har fri tillgång till marknadsinformation, analyser och handel genom den prisbelönta e-Markets-plattformen. Nordea Markets utsågs till bästa bank för elektronisk handel i Norden av Prospera.

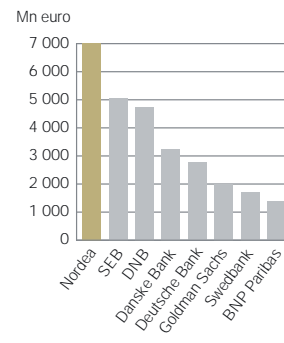
Nordiska ECM-marknaden (exkl finansinstitut), bookrunner 2013

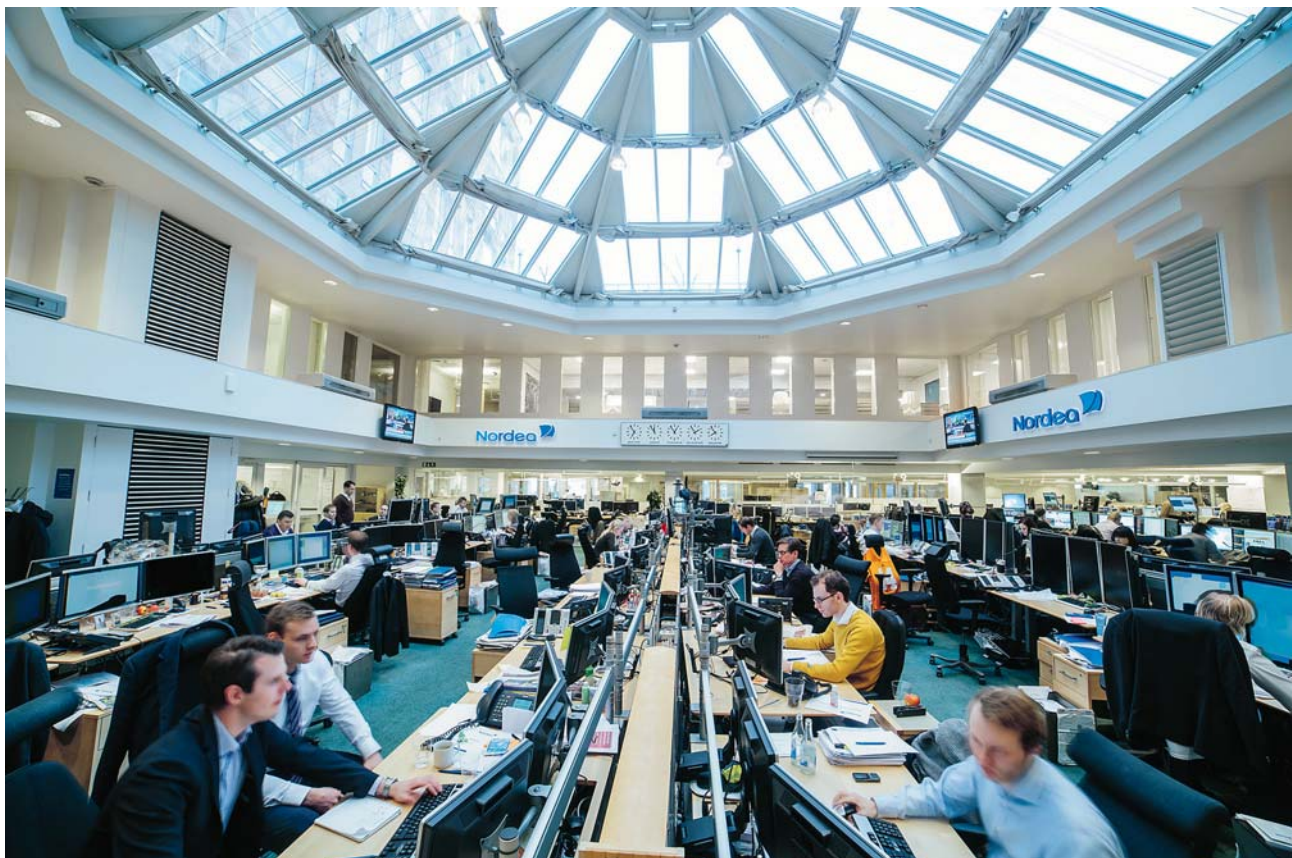
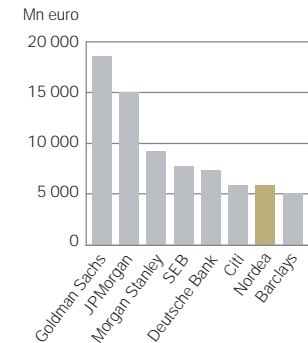
Nordiska företagsobligationer, bookrunner 2013

Nordiska syndikerade lån, bookrunner 2013

Nordiska fusioner och förvärv 2013

Markets divisionschefer, från vänster: Svante Andreen (chef för Investment Banking), Martin Persson (chef för Equities), Mads G Jakobsen (chef för FICC), Jan Rasmussen (chef för Investment Banking) och Gorm Praefke (chef för Equities).

Markets FICC – lösningar som minskar osäkerheten

FICC är den division i Markets som ansvarar för försäljning, analys, strukturering och handel med ränte-, valuta- och råvaruprodukter, bland annat i form av derivat. Verksamhetens omfattning och den breda produkt- och strukturingskompetensen gör att FICC kan ge kunderna råd om riskhanteringslösningar som minskar osäkerheten och minimerar negativa effekter från stigande eller sjunkande räntor, exportvalutor och råvarupriser.

FICC har blivit en ledande aktör genom nära kundkontakter och en hög rådgivnings- och servicekapacitet. FICC har den bredaste kundbasen i Norden, från små och medelstora företagskunder till de största nordiska och internationella institutionella kunderna.

FICC är internationellt ansedd som den ledande leverantören av kapitalmarknadstjänster i Norden, och rankas fortlöpande som nummer ett i Norden på valutaområdet i Prosperas mätningar.

Markets Equities – en betydligt starkare position

Equities är den division som ansvarar för aktie- och derivathandel, analys, trading och equity finance.

Nordea har stärkt sin ställning betydligt inom Equities. Efter flera år av fortlöpande förbättringar inom både försäljning och analys nådde Nordea positionen som den största aktiemäklaren i Norden sett till marknadsandel av nordisk aktiehandel på NASDAQ OMX under fjärde kvartalet. Dessutom rankades Nordea som nummer två i Norden i den årliga Prospera-mätningen, upp från nummer fem för tre år sedan. Och för andra året i rad tilldelades Nordea Equity Research utmärkelsen Thomson Reuters Nordic Starmine Award för bästa aktieurval och resultatprognoser.

För att ytterligare stärka sin marknadsposition har Equities bildat ett säljteam inriktat på internationella kunder utifrån Finland, Sverige och det nya London-kontoret där verksamheten startade i januari 2014.

Markets Investment Banking – ledande i Norden på obligationer och syndikerade lån

Investment Banking ansvarar för rådgivning vid fusioner och förvärv, emissioner av aktier och obligationer samt företags- och lånefinansiering.

Investment Banking spelar en central roll när det gäller att initiera och genomföra händelsedrivna transaktioner för Nordea. Utgångspunkten är ofta strategiska diskussioner med kunderna, som resulterar i fusion/förvärv, krediter eller finansiering på kapitalmarknaden. Med stöd av relationsstrategin och ett nära samarbete mellan Wholesale Bankings olika enheter kan Nordea hjälpa sina kunder i alla faser av de riktigt stora transaktionerna, inklusive temporära finansiella lösningar och risksäkring.

Nordea är topprankad bookrunner för nordiska företagsobligationer och nordiska syndikerade lån enligt Dealogic, och är en av de största nordiska aktörerna på marknaden för fusioner och förvärv. Den starka ställningen bekräftades återigen av Euromoney-utmärkelsen 2013 för Best Investment Bank, Best Debt House, samt Best M&A House i Norden och Baltikum.

Ledningsgruppen för International Units, från vänster: Lars Kyvsgaard (Singapore), Henrik Steffensen (New York), Gunnar Volkens (Frankfurt), Norma McGovern (Operational Risk and Compliance), Anne-Margrethe Firing (chef för International Units), Truls Birkeland (London), Peter Chappell (Financial Control and Operations) och Corrado Forcellati (Shanghai).

International Units – kundsupport jorden runt genom fem stora finanscentra

International Units spelar en central roll i Nordeas relationsstrategi. Wholesale och Retail Bankings företagskunder får stöd världen över genom Nordeas kontor i fem stora finanscentra: New York, London, Frankfurt, Singapore och Shanghai. Vidare har Nordea sedan länge representationskontor i São Paulo och Beijing som erbjuder stöd och rådgivning om dessa marknader.

International Units erbjuder ett brett utbud av bankprodukter, en hög servicenivå och ingår i Wholesale Bankings verksamhetsmodell. Kontoren och representationskontoren fungerar som en bro till Norden och andra delar av världen där Nordea har branschfokus.

Kundernas bankbehov möts i den bekanta Nordeamiljön, genom medarbetare som är experter på det lokala näringslivet och bankväsendet. Medarbetarna känner till hur man gör affärer i Norden och den nordiska kultu-

ren och de samarbetar med de nordiska kundheterna för att säkerställa att kunderna får integrerade bankmöjligheter och stöd.

Produkterna och tjänsterna styrs av kundernas krav och förväntningar. Den nya globala cashpoolen i Storbritannien och Tyskland är ett bra exempel på hur Nordea underlättar integrationen av kundernas internationella verksamhet.

International Units är också ett viktigt stöd för produktenheternas affärsutveckling, till exempel det nya upplägget för Equities i London och den stärkta valutaverksamheten i Singapore.

International Units har ett starkt team av högkvalificerade och engagerade medarbetare, en blandning av lokal och nordisk personal, och erbjuder många möjligheter till utveckling av personliga och professionella färdigheter.

Affärsutveckling

Den ekonomiska tillväxten var dämpad under året, vilket påverkade aktivitetsnivån och investeringsviljan bland kunderna. Efterfrågan på lån var måttlig medan kapitalmarknadsfinansiering var fortsatt attraktivt med många emissioner av företagsobligationer. Handeln var kärv och volatiliteten låg.

Wholesale Banking drar allt större nytta av styrkan i sin verksamhetsplattform. Med sin starka ställning på kapitalmarknaden och sin starka balansräkning kan Wholesale Banking erbjuda sina kunder attraktiva finansieringslösningar. Den starkare marknadspositionen medförde också större och bredare roller i prioriterade situationer. De ökade intäkterna från merförsäljning speglar den ökade betydelsen av nya, mindre kapitalkrävande lösningar.

Affärsområdet behöll sitt fokus på prioritering av affärsmöjligheter, resurshandling och kostnadseffektivitet. Detta ledde till en fortsatt minskning av riskvägda tillgångar och ett mycket konkurrenskraftigt K/I-tal.

Styrkan i Nordeas affärsmodell bekräftades ytterligare 2014 genom priserna Greenwich Quality and Share Leader Awards for Nordic Large Corporate Banking. Nordeas konkurrenskraftiga transaktionstjänster uppmärksammades med Euromoneys pris som bästa cash manager i Norden och Baltikum samt Global Trade Reviews pris som bästa bank i Norden inom handelsfinansiering.

Bankverksamheten

Aktiviteten bland företagskunderna var måttlig, med begränsade investeringar och omstruktureringar. Utlåningen minskade från året innan, vilket också speglade det strikta affärsurvalet. Den dagliga verksamheten var relativt stabil under året, medan den händelse drivna verksamheten förbättrades genom att ett antal stora transaktioner genomfördes mot slutet av året.

Bland de institutionella kunderna var aktiviteten dämpad, med begränsade omallokeringar i portföljer och lägre transaktionsflöden.

Aktiviteten bland rederierna var måttlig, med tecken på förbättring mot slutet av året. Aktiviteten i sektorn offshore och oljeservice var stabil.

I Ryssland var kundaktiviteten stabil med en fortsatt omprissättning som medförde högre intäkter jämfört med året innan.

Kapitalmarknader

Nordea Markets redovisade ett starkt resultat, dock lägre än 2012 års höga nivå.

Aktiviteten på räntemarknaden påverkades markant av den låga volatiliteten på finansmarknaden och den relativt svaga efterfrågan på nya transaktioner under tredje kvartalet, men var i övrigt stabil. Efterfrågan på riskhanteringsprodukter var generellt något lägre än i fjol, till följd av minskad utlåning och låga räntor. Efterfrågan på aktier och strukturerade produkter steg däremot från föregående år.

Relativt få fusioner och förvärv genomfördes under året, men kapitalanskaffningen och marknadsintroduktionerna ökade. Obligationsemisionerna låg kvar på en hög nivå, mycket tack vare ett ökat intresse för emittenter med hög risk och emittenter utan kreditbetyg. Aktiviteten inom lånefinansierade utköp var stark, men hänförde sig främst till omläggning av befintliga lån. Nordeas marknadsposition förblev stark under 2013.

Resultat

Intäkterna för 2013 uppgick till 2 606 mn euro, ner 6 procent från 2012. Kostnaderna minskade med 4 procent från föregående år. Kreditförlusterna minskade på grund av lägre avsättningar inom Shipping, Offshore & Oil Services.

Corporate & Institutional Banking

Corporate & Institutional Banking (CIB) omfattar de enheter som betjänar Nordeas största företagskunder och institutionella kunder. CIB är Nordens ledande leverantör av finansiella tjänster till stora företag, sett både till marknadsandel och styrkan i kundrelationen.

Affärsstrategin grundar sig på en nära relation och dialog med kunderna såväl som djup kunskap om marknader och branscher.

Affärsutveckling

Den allmänna affärsaktiviteten i CIB-divisionerna påverkades av den måttliga ekonomiska tillväxten i Norden.

Aktiviteten bland företagskunderna upprätthölls av dagliga affärer med tonvikt på likviditetshandling och omläggning av befintliga lån. Den händelsedrivna affärsaktiviteten varierade under året. Marknaden för obligationsemissioner utvecklades positivt tack vare stabiliteten på kapitalmarknaden som banade väg för emissioner från företag utan kreditbebygg. I synnerhet den norska obligationsmarknaden gick starkt framåt. Affärstransaktionerna inom fusioner och förvärv och lånefinansiering låg på en tillfredsställande nivå under året och följde konjunkturen i regionen, med en ökad efterfrågan mot slutet av året.

Affärerna med institutionella kunder påverkades av den allmänt tröga marknaden och måttligt intresse för riskhanteringstransaktioner.

Konkurrensen från lokala och internationella banker skärptes för de största kunderna såväl som för segmentet nedan. Den ökade pressen märks både på de aktuella marginal-

nivåerna och på efterfrågan på nya tjänster.

CIB har framgångsrikt genomfört relationsstrategin och utvecklat en stark marknadsposition. Detta bekräftas av kundenkäter i alla nordiska länder. Under året har relationskonceptet setts över och förstärkts för att förbättra kundupplevelsen och ytterligare förenkla den interna samordningen.

CIB-divisionerna har under året arbetat med att optimera kapitalhanteringen och effektiviteten i verksamheten, utan att ge avkall på den höga servicenivån gentemot kunderna.

Måttlig ekonomisk aktivitet och ett strikt affärsurval resulterade i minskad utlåning 2013. Inlåningen minskade också något, huvudsakligen från institutionella kunder, men också till följd av ökad konkurrens om cash management-mandat.

Resultat

Intäkterna minskade under året till 1 619 mn euro. Kreditförlusterna ökade till 165 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 42 punkter, att jämföra med 16 punkter 2012. Kostnaderna var i stort sett oförändrade och rörelseresultatet sjönk till 969 mn euro.

Shipping, Offshore & Oil Services

Shipping, Offshore & Oil Services är den division inom Wholesale Banking som betjänar kunder inom sektorerna sjöfart, offshore och oljeservice samt kryssnings- och färjerederier. Kunderna betjänas från kontoren i Norden såväl som från de internationella kontoren i New York, London och Singapore. Nordea är en ledande bank i den globala shipping- och offshoresektorn, med ett välkänt varumärke och en världsledande ställning inom lånesyndikering. Affärsstrategin grundar sig på långsiktiga kundrelationer och gedigen branschexpertis.

Affärsutveckling

Kundaktiviteten var måttlig under 2013, med minskad utlåning jämfört med 2012. Nya lån beviljades med återhållsamma villkor och högre genomsnittlig räntemarginal. Efterfrågan på obligationer i norska kronor låg kvar på fjolårets höga nivå.

Nordeas utlåning till shipping-, offshore- och oljeservicesektorn uppgick till 11 md euro, en minskning med 12 procent jämfört med 2012. Läget på tanker-, torrlast- och containermarknaden var överlag svagt under året och fartygsvärderingarna var fortsatt pressade. Under senare delen av 2013 steg emellertid fraktraterna i tanker- och torrlastsegmentet något, och fartygsvärderingarna stärktes en aning. Det svaga marknadsläget i många shippingsegment under året innebar högre kreditförluster än normalt för Nordea, dock betydligt lägre än under 2012.

Resultat

Intäkterna minskade med 7 procent jämfört med 2012, till 354 mn euro. Kreditförlusterna sjönk till 95 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 83 punkter, att jämföra med 185 punkter 2012. Rörelseresultatet uppgick till 195 mn euro, en ökning med 121 mn jämfört med i fjol.

Nordea Markets

Affärsutveckling

Kundaktiviteten på räntesidan påverkades av fortsatt låg volatilitet på finansmarknaden som medförde låg efterfrågan på nya transaktioner. Intäkterna från riskhanteringen i kundtransaktioner påverkades på liknande sätt, till följd av minskad utlåning och utsikterna för fortsatt låga räntor. Kundernas efterfrågan försköts mot kreditprodukter i jakten på avkastning, medan efterfrågan på riskhanteringsprodukter minskade. Intäkterna minskade något jämfört med föregående år, och priskonkurrensen var hård.

Aktiviteten inom obligationsemissioner förblev hög eftersom kunderna drog nytta av de attraktiva räntorna och visade ökat intresse för emittenter med inget eller lågt kreditbetyg. Den norska marknaden var stark i början av året, och i Sverige och Danmark tog det fart under andra halvåret. Marknaden för syndi-

kering av lån var fortsatt dämpad till följd av lägre efterfrågan från företag och institutionella kunder. Aktiviteten inom kapitalanskaffning och börsintroduktioner ökade under året, och Nordea ledde ett flertal lyckade transaktioner.

Aktiehandeln påverkades positivt av ökad kundaktivitet och ett antal börsintroduktioner. Nordea fortsatte att stärka sin ställning och ökade sina marknadsandelar i hela Norden. Dessutom var Nordea den största aktiemäklaren i Norden sett till marknadsandel av nordisk aktiehandel på NASDAQ OMX under fjärde kvartalet.

Resultat

Huvuddelen av resultatet inom Nordea Markets allokeras till kundenheterna och återstoden redovisas under Wholesale Banking övrigt.

Banking Ryssland

Nordea Bank Russia är en helägd fullservicebank som betjänar både företags- och privatkunder. Fokus ligger på stora globala företag och nordiska kärnkunder. 40 procent av Rysslands 100 största bolag ingår i kundbasen och Nordea räknas till landets 25 största banker.

Affärsutveckling

Dagens konjunkturläge, med en årlig tillväxt på cirka 1,5 procent, medför en svag investeringsvilja bland företagen. För stora företag har obligationslån ökat i betydelse som finansieringskälla, och efterfrågan på lån var relativt stabil under året.

Tack vare branschkunskap, ett brett produktutbud och konkurrenskraftiga villkor kunde Nordea Bank Ryssland öka antalet företagskunder och utveckla sina relationer

med utvalda kunder i viktiga sektorer. Satsningar görs för att stärka erbjudandet inom kapitalmarknad och cash management.

Privatsidan har ett snävare fokus i fråga om geografi, produkter och kundsegment.

Det görs ett strikt affärsurval och riskvägda tillgångar har minskat något. Samtidigt pågår satsningar på att öka effektiviteten i verksamheten, och antalet anställda omräknat till heltidstjänster minskade med 5 procent under 2013.

Resultat

Intäkterna steg med 11 procent från förra året, till 260 mn euro. Lägre kostnader och återföring av kreditförlustavsättningar ledde till att rörelseresultatet steg till 161 mn euro, upp 34 procent från 2012.

Wholesale Banking övrigt

Wholesale Banking övrigt är det resterande resultatet som inte allokeras till kundenheterna. Hit hör oallokerade intäkter från Capital Markets, Transaction Products, International Units och IT-divisionerna. I resultatet ingår även en extra likviditetspremie för upplåningskostnaderna för långfristig ut- och inlåning inom Wholesale Banking. Wholesale Banking övrigt förvaltas inte aktivt eftersom

optimeringen av verksamheten sker i de berörda kund- och produktenheterna.

Resultat

Rörelseresultatet inom Wholesale Banking övrigt sjönk jämfört med 2012, huvudsakligen till följd av minskad kundaktivitet och låg volatilitet på kapitalmarknaden.

Affärsområde Wealth Management

2013: resultat och strategisk inriktning

- Förvaltad kapital upp 7 procent till 233 md euro, nettoinflöde 7,0 md euro och positivt nettoflöde i alla viktiga segment. Stabil intäktsökning på 7 procent till 1 528 mn euro, med en stark resultattillväxt på 15 procent (25 procent justerat för förändringarna i redovisningen av Life & Pensions avgiftsintäkter 2012).
- Mer än hälften av kapitalet och 85 procent av premieintäkterna i Life & Pensions 2013 hänförligt till mindre kapitalintensiva produkter.
- Förbättrade erbjudanden inom rådgivning, produkter och tjänster.
- Ökad kundnöjdhet inom placeringsrådgivning, liksom ökad inlåning och ökat sparande på privatsidan.
- Fler hänvisningar av kunder från Retail till Private Banking, utökad satsning på att värva nya kunder externt, samt högre kundnöjdhet i Private Banking.

Nordea Wealth Management erbjuder högklassiga produkter, tjänster och lösningar på placerings-, spar- och riskhanteringsområdet.

Vi förvaltar kapital åt Nordeas kunder samt ger placeringsråd åt förmögna privatkunder och institutionella investerare. I affärsområdet ingår affärsenheterna Asset Management, Private Banking, Life & Pensions samt serviceenheten Savings & Wealth Offerings. Nordea är den största förmögenhetsförvaltaren i Norden med 233 md euro i förvaltad kapital. Wealth Management har cirka 3 450 anställda, varav cirka 600 arbetar utanför Norden, främst i Europa.

Strategi

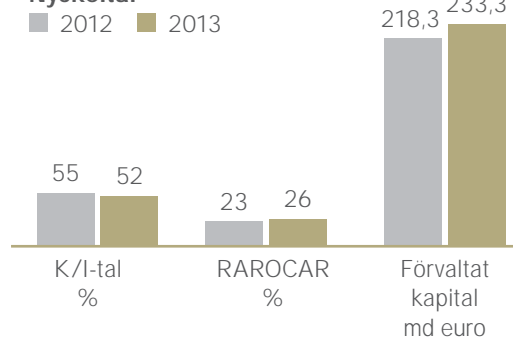
Nordea är den största och snabbast växande förmögenhetsförvaltaren i Norden. Det är vår vision att bli den ledande på alla nordiska marknader, med global räckvidd och global kapacitet. För att uppnå detta måste vi fortlöpande erbjuda kvalificerad rådgivning, hög servicenivå och ett heltäckande utbud av kvalitetsprodukter genom en kostnads- och kapitaleffektiv värdekedja. Wealth Management har fastställt tre strategiska prioriteringar, som presenterades på Nordeas kapitalmarknadsdag 2013:

- Förbättrade erbjudanden
- Dra nytta av tillväxten
- Effektivitet och prioritering

För att förbättra våra erbjudanden stärker vi vår onlineservice och utökar kundernas tillgång till rådgivning, rapportering och transaktioner via internet. Vi satsar på pensions- och förmögenhetsplanering, ger rådgivarna bättre verktyg och mer utbildning, och förbättrar hela tiden vårt produktutbud.

För att dra nytta av tillväxten bygger vi nu ut vår försäljning både i Norden och internationellt, i det senare fallet främst genom säljenheten Global Fund Distribution. Antalet möten med retailkunder, där vi ger dem en

Nyckeltal

"Visionen är att bli erkänd som den ledande förmögenhetsförvaltaren på alla nordiska marknader, med global räckvidd och kapacitet"

Gunn Wærsted är chef för Wealth Management.

"Wealth Managements vision är att bli erkänd som den ledande förmögenhetsförvaltaren på alla nordiska marknader, med global räckvidd och kapacitet.

När vi sammanfattar 2013 kan vi med tillförsikt säga att vi närmar oss vår vision. Vi har under året uppnått nya nivåer och vi har förbättrat vår stabila och väldiversifierade verksamhetsmodell ytterligare. Vårt förvaltade kapital uppgick vid årets slut till 233 md euro, upp 7 procent från förra året. Vi välkomnade närmare 11 000 nya private banking-kunder, 85 procent av bruttopremieintäkterna 2013 kom från mindre kapitalkrävande produkter, en ökning med 10 procentenheter, samtidigt som vi förbättrade vår kostnads- och kapitaleffektivitet. Allt detta visar att vi är på god väg att genomföra vår strategi, som presenterades på Nordeas kapitalmarknadsdag 2013."

heltäckande sparrådgivning, har ökat. Vi intensifierar arbetet med att värva nya private banking-kunder, och fortsätter också satsningen på att flytta kunder från Retail Banking till Private Banking.

Med vår integrerade värdekedja kan vi inte bara tillmötesgå specifika och skiftande

kundönskemål på ett kostnadseffektivt sätt, utan också kontinuerligt förbättra vår leveransmodell. Vi tar vara på återkopplingen från kunderna och delar med oss av bästa praxis, till gagn inte bara för kvaliteten i våra erbjudanden utan också för effektiviteten.

Wealth Managements viktigaste strategiska initiativ

Förbättrade erbjudanden

- Öka tillgängligheten – rådgivning och transaktioner i flera kanaler, bland annat online
- Lansera förbättrade förmögenhetskoncept och utökad rådgivningskompetens
- Ta fram nya koncept och verktyg för rådgivning
- Utveckla och lansera nya produkter och lösningar

Dra nytta av tillväxten

- Utnyttja fördelarna med en diversifierad affärsmodell och en bred distribution
- Flytta Retail Banking-kunder till Private Banking
- Värva fler nya kunder till Private Banking utanför banken
- Utnyttja den starka utvecklingen i Asset Managements försäljning till institutionella kunder

Effektivisering och prioritering

- Förbättra verksamheten, fortsätta dra nytta av en integrerad värdekedja på förmögenhetsområdet
- Förbättra IT-effektiviteten genom utlokalisering och investeringar för minskad komplexitet
- Förbättra effektiviteten i den kundnära verksamheten för att öka antalet rätta kunder per rådgivare
- Gå över till marknadsrättebaserade produkter inom Life & Pensions

Private Banking

Nordea Private Banking erbjuder heltäckande rådgivning om placeringar, förmögenhetsplanering, lån och fastigheter till förmögna privatkunder, företagare och stiftelser. De 113 000 private banking-kunderna får en helhetsbild av sin ekonomi och erbjuds råd och lösningar som lämpar sig för deras behov och önskemål.

Kunderna betjänas från 80 kontor i Norden samt från kontor i Luxemburg, Schweiz, Spa-

nien och Singapore, av sammanlagt cirka 1 200 medarbetare. Kundenservicen understöds av ett nära samarbete med Retail Banking.

Nordea Private Banking är med 77,3 md euro i förvaltad kapital den största private banking-aktören i Norden, och utnämndes 2013 för femte året i följd till "Best Nordic Private Bank" av Euromoney.

Fördelar med att välja Private Bankings portföljförvaltning

Den starka spartrenden och ökade intresset för placeringar har inneburit en snabbt stigande efterfrågan på portföljförvaltnings-tjänster i Nordea Private Banking.

I Finland är Nordea Private Banking en av de största aktörerna på området tack vare ett starkt varumärke och bra produkter.

– Portföljförvaltning är en diskretionär tjänst som innebär att ett förvaltningsteam sköter placeringarna för kundens räkning, säger Perttu Purhonen, chef för Private Banking i Helsingforsregionen, Finland.

Allt fler kunder vill slippa tidskrävande beslut. Dessutom ökar möjligheterna till högre avkastning med professionella förvaltare som följer marknaden och söker efter de bästa placeringarna.

– Portföljförvaltarna fattar alla köp- och säljbeslut utifrån den riskprofil som kunden har valt, fortsätter Perttu Purhonen. Våra erfarna förvaltare håller sig till tydligt fastställda risk- och avkastningsmål. Vi använder oss av avancerade riskhanteringsverktyg, och kunden behöver bara ta ställning till kapitalfördelningen och portföljens riskprofil. Samtliga portföljer har ett jämförelseindex, och målet är naturligtvis att överträffa indexet.

Minimibeloppet för diskretionär portföljförvaltning är 100 000 euro. Kunden betalar

en förvaltningsavgift och i vissa fall även courtage. Nordea erbjuder olika kombinationer av fördelning och riskprofiler. Mest efterfrågade i dag är riskprofilerna "konservativ" och "balanserad".

– Förvaltarna följer kontinuerligt hur instrumenten i portföljerna utvecklas. Vår placeringsstrategi och möjligheten att investera i exempelvis fonder från JP Morgan eller Blackrock innebär att vi kan välja ut de bästa instrumenten, när som helst och på vilken marknad som helst. Med vår transparenta prissättning och vårt tydliga produktinnehåll kan vi erbjuda våra kunder den bästa möjliga placeringstjänsten, säger Perttu Purhonen.

Utöver den diskretionära tjänsten erbjuder Nordea Private Banking också tjänster för kunder som vill fatta sina placeringsbeslut antingen själva eller tillsammans med en Private Banking-rådgivare. Många av Nordeas konkurrenter erbjuder bara diskretionära tjänster.

I dag uppgår Nordea Private Banking Finlands diskretionärt förvaltade kapital till 3,6 md euro (2,7 md euro). Den här tjänsten svarar för nästan en tredjedel av affärerna i Nordea Private Banking Finland.

– Det här är en stark trend, och vi tror att diskretionär förvaltning fortsätter att öka i

betydelse, för att i framtiden utgöra en stor del av vår Private Banking-verksamhet, avslutar Perttu Purhonen.

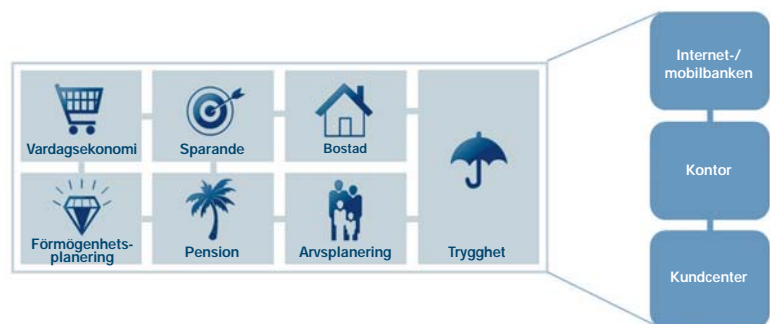
Perttu Purhonen,
chef för Private Banking, Finland,
Helsingforsregionen

Savings & Wealth Offerings

Savings & Wealth Offerings är en nordisk serviceenhet inom Wealth Management, med närmare 350 medarbetare. Dess uppgift är att definiera, paketera och kommunicera Nordeas produkter och tjänster för att tillgodose varje kunds behov av sparande och placeringar. De viktigaste tjänsterna är utveckling av koncept och erbjudanden, finansiell planering och kapitalfördelning, marknadsanalyser och rekommendationer, hantering av produktportföljen, sparprodukter online, värdepappershandel, säljstöd och utbildning av rådgivare – allt inom ramen för gällande regelverk. Alla sparande- och placeringsaktiviteter planeras och genomförs som en integrerad del i värdekedjan inom Retail Banking och Private Banking. Ett viktigt inslag är att skapa kostnadssynergier tvärs över kundsegmenten och öka effektiviteten i kundmötena. Ett annat strategiskt fokusområde är att

bli en relationsbank med många kanaler, till exempel genom att erbjuda Nordeas spar- och placeringsprodukter i de digitala kanalerna och se till att kunderna får samma upplevelse, oavsett vilken kanal de använder.

Helhetsperspektiv över kundernas situation är avgörande för god finansiell rådgivning

– Vi ser en trend med ökat intresse bland kunderna för att upprätta placeringsplaner och få kontroll över sin ekonomi, säger Niklas Anckarman, chef för Financial Planning.

Trenden stöds av demografiska förändringar, successiv förskjutning av ansvaret från stat och arbetsgivare till individen samt ökad medvetenhet om ekonomi bland kunderna. Som den största leverantören av finansiella tjänster i Norden har Nordea förutsättningar att samla rätt kompetens och effektivt investera i koncept, processer och verktyg för högklassig rådgivning.

– Vi använder samma modulbaserade IT-verktyg på alla nordiska marknader för rådgivning kring placeringar, pensioner och risker. Rådgivningstjänsterna och IT-verktyget utvecklas kontinuerligt, med syftet att våra tjänster för placeringsplanering ska finnas tillgängliga och vara integrerade i alla kanaler och kundkontakter, från kontoren till internet- och mobilbanken, säger Niklas Anckarman.

Arbetet inom enheten Savings & Wealth Offerings utgörs till stor del av att skapa och paketera koncept, processer, verktyg, rutiner och instruktioner för rådgivare och kunder.

– Vi tittar på kundernas behov. När det

gäller placeringsplaner finns det ingen universallösning. Varje kund har en unik situation, med egna behov, önskingar och drömmar. I vår rådgivning kan vi skraddarsy planer och rekommendationer för den enskilda kunden och samtidigt dra nytta av skalfördelar när vi utvecklar viktigt systemstöd för kunder och rådgivare, säger Niklas Anckarman.

En placeringsplan kan innehålla produkter och tjänster från Asset Management, Life & Pensions, Markets och Deposits & Loans. Huvuddelen av alla transaktioner i spar- och placeringsprodukter för privatkunder inom Private Banking och Retail Banking görs i dag via placeringsplaner och rådgivningsmöten. Varje år upprättas cirka 800 000 placeringsplaner med olika omfattning för Retail Bankings kunder. Dessutom får omkring 100 000 Private Banking-kunder varje år en omfattande och fördjupad genomgång av sina placeringsplaner, samt regelbunden uppföljning.

– Placeringsplanering bygger på ärliga och långsiktiga relationer. Vi låter rentav kunderna förstå att vi inte ger dem några råd innan vi känner dem. Genom Nordeas beprövade relationsstrategi, välutbildade rådgivare och moderna verktyg för placeringsplanering kan

vi lova att vi finns där för kunderna i dag och i framtiden, avslutar Niklas Anckarman.

Niklas Anckarman, chef för Financial Planning inom Savings & Wealth Offerings

Life & Pensions

Life & Pensions erbjuder Nordeas retail-, private banking- och företagskunder ett komplett utbud pensions- och kapitalförsäkringar och riskprodukter samt skräddarsydd rådgivning för bankdistribution. Enheten driver verksamhet i Norden, Polen, Baltikum och Isle of Man. I Danmark, Norge och Polen sker försäljningen även via Life & Pensions egna försäljare, samt genom agenter och mäklare. Life & Pensions har cirka 1 150 medarbetare.

I sin verksamhet drar Life & Pensions nytta

av en stark försäljningsmodell för försäkring-i-bank, sin egen kostnadseffektiva administration samt Nordeas kapitalförvaltningsexpertis. Nordea Life & Pensions är det största livförsäkringsbolaget i Norden med en andel på 13,4 procent av den nordiska marknaden, sett till bruttopremieintäkter, och 53 md euro i förvaltad kapital. Inom det mindre kapitalkrävande segmentet för marknadsrättebaserade produkter, som är mer lönsamt, beräknas Nordeas marknadsandel uppgå till 21 procent.

Pensioner blir en del av företagskundernas kärnvärderingar och kultur

Nordea Life & Pensions i Danmark arbetar med både privat- och företagskunder. I takt med att pensionsmarknaden blir alltmer mogen förändras också kundernas beteende. Tidigare har företag som regel bytt ut sina planer var sjunde år. Det här intervallet blir nu allt kortare. Det är därför viktigt att

vara innovativ i förhållande till konkurrenterna, och att skapa långsiktiga och fördjupade relationer med kunderna.

Nordea har ett unikt produktutbud och en stark ställning på marknaden. Det här är drivkraften för samarbete och långsiktiga kundrelationer.

– Det handlar om att göra kunderna nöjda på nya sätt. Kunderna behöver lösningar som tillgodoser fler behov än bara pensionen, säger Steen Michael Erichsen, chef för Nordea Life & Pension Danmark.

Att hålla pensionsmöten som folk gärna berättar för andra om är en del av Nordea Life & Pensions strategiska ambition. För företagskunden är det viktigt att vara attraktiv som arbetsgivare. Då är det viktigt att kunna erbjuda en förmånlig och innovativ pensionsplan, något som på sikt ökar företagets varumärke som arbetsgivare. Därför har Nordea Life & Pensions i Danmark infört ett

unik koncept för gemensamt skapad kommunikation, som integrerar pensionslösningen med kundens företagsvärderingar, kultur och internkommunikation. Tanken är att använda sig av kundens språk, produkter och uttryck. Ett exempel är leverpastej tillverkaren Stryhns.

– Vi vet från våra företagskunder att finanssektorn överlag har haft svårt att skapa intresse bland företagets anställda för kommunikation om pensionsfrågor, säger Steen Michael Erichsen. Vi ville tillföra värde till pensionsplanen genom att införa ett helt nytt sätt att berätta om den. Genom att skapa engagemang och samtal kring pensionsplanen, göra pension till något relevant, intressant, begripligt och rentav påtagligt. Resultatet blev en kundintegrerad lösning, vilket innebär att vi har integrerat pensionsfrågan i kundens egna värderingar och viktigaste produkt: deras berömda leverpastej.

Steen Michael Erichsen,
chef för Life & Pensions i Danmark

Gemensamt framtagen kommunikation för Stryhns

"Smaka på din pension" Kommunikationen om den nya pensionsplanen byggdes upp kring Stryhns viktigaste produkt: leverpastejen.

Mål

- Skapa mer energi på företaget med hjälp av Nordea Liv & Pensions koncept för hälsosam verksamhet.
- Integrera pensionslösningen i Stryhns värderingar och företagskultur för att göra pension relevant här och nu.
- Skapa engagemang och samtal, och hålla möten som kunderna gärna berättar om för andra.
- Bli en integrerad del av företagets dagliga verksamhet, det vill säga produkten.

Lösning

- Uppmärksamhet kring den nya pensionslösningen för att få personalen att gå på det första inspirationsmötet
- Inspirationsmöte för att motivera varje medarbetare att boka ett individuellt möte med rådgivaren från Nordea Liv & Pension
- Engagemang – skapa individuella pensionslösningar vid mötet med rådgivaren

Sedan användes pensionens "innehållsdeklaration" som utgångspunkt för det individuella mötet, och innehållet anpassades för att matcha medarbetarens livssituation.

Resultat

- 75 procent av de anställda deltog i inspirationsmötet
- 97 procent av de anställda bokade ett individuellt möte med rådgivaren
- Mötena resulterade i en fördjupad relation med Stryhns anställda
- Förtroendet för Nordea ökade, vilket innebär att Nordea fick nya bankkunder bland Stryhns anställda
- Pensionsplanen kändes mer relevant för de anställda

Asset Management

Nordea Asset Management ansvarar för alla aktivt förvaltade placeringsprodukter, inklusive internt förvaltade fonder och mandat såväl som vissa utvalda fonder under extern förvaltning. De internt förvaldade fonderna förvaltas av oberoende investeringsteam inriktade på aktier, ränteplaceringar, kreditprodukter och multi asset-produkter. Dessutom har Nordea Asset Management ett team som väljer ut fonder från externa förvaltare, som ett komplement till vårt eget utbud.

Nordea Asset Managements produkter distribueras till Nordeas retail- och private banking-

kunder, tredjepartsdistributörer, företagskunder och institutionella kunder. Nordea Asset Management ansvarar för försäljningen till institutionella kunder och försäljningen av fonder via tredjepartsdistributörer, och har licens för fond-distribution i 20 länder världen över.

Vid årsskiftet uppgick Nordea Asset Managements förvaltade kapital till 147 md euro. Nordea Asset Management har cirka 565 medarbetare, varav de flesta arbetar i Norden och Luxemburg, och övriga på försäljningskontor i Europa, USA, Brasilien och Singapore.

En stark plattform för global tillväxt

Nordea Asset Management säljer sina placeringslösningar i tre kanaler: Retail och Private Banking, Institutional Clients och Wholesale Distribution. Global Fund Distribution (GFD) sköter försäljningen av Nordeas fonder till institutionella kunder. GFD gör det möjligt för fondsparare att köpa andelar i Nordeas fonder genom externa ombud, till exempel stora globala förmögenhetsförvaltare, oberoende finansiärsrådgivare, så kallade family offices, fondandelsfonder, försäkringsbolag och private banking-aktörer. I dag har Nordea cirka 400 aktiva avtal med olika distributörer.

– Vi verkar i över 25 länder utanför Norden. Vi har lokalkontor i Luxemburg, Tyskland, Österrike, Schweiz, Frankrike, Italien och Storbritannien samt knutpunkter i Latinamerika (Sao Paulo) och Asien (Singapore). Vi bedriver också kommersiell verksamhet i andra europeiska länder såsom Spanien, Portugal, Nederländerna, Belgien och Polen, säger chefen för GFD Christophe Gironde.

Stabilitet är det viktigaste för samarbetsparterna och det åstadkommer Nordea genom att ha ett starkt produktutbud som passar alla marknadsförhållanden.

– Vi har utvecklat en stabil plattform genom att samarbeta med duktiga externa fondförvaltare. Dessutom har vi en mycket stabil och effektiv distributionsmodell. Luxemburg tillhandahåller en stark plattform för produktsäkerhet och kundtjänst och tack vare den kan våra lokalkontor fokusera på att marknadsföra våra lösningar och framför allt lyssna på kunderna och ta reda på vad de behöver. Vi strävar efter att respektera och anpassa oss till kulturen hos våra många distributörer. Distribution handlar om människor, säger Christophe Gironde.

För fondspararna är det en stor fördel att vi kompletterar med externa fondförvaltare eftersom vi då får ett bredare fondutbud. Men detta räcker inte längre för att nå säljframgångar. Utbudet på fondmarknaden är enormt och fonderna blir allt mer komplexa, och det innebär att högklassig kundservice är det allra viktigaste.

Att ha ett brett utbud är definitivt en fördel, men det handlar lika mycket om att kunna ge förstklassigt stöd till våra samarbetsparter. Det kan handla om att regelbundet tillhandahålla material av god kvalitet utan förseningar eller att vara lyhörd för och beredd att snabbt anpassa sig till kundernas behov.

– Att samarbeta med stora internationella förmögenhetsförvaltare innebär att våra förvaltare hela tiden måste uppnå bra avkastning och hålla sig à jour med marknadsutvecklingen, men det är lika viktigt att vår service alltid håller måttet. Allt vi gör måste vi göra mycket bra. Allt handlar om att erbjuda bättre service och bättre produkter, säger Christophe Gironde.

GFD har flera framgångsrika år bakom sig och 2013 är det femte året i rad med positivt nettoflöde.

– Vårt förvaltade kapital har ökat med nästan 40 procent årligen de tre senaste åren och vi står för cirka 33 procent av Asset Managements nettoflöde. Vi siktar på att växa ytterligare på den europeiska marknaden. Vi har också starkt fokus på att fördjupa vår relation med några av våra viktigaste internationella distributörer, säger Christophe Gironde.

Framgång handlar om ständigt förbättra och förnya våra produkter så att vi förblir konkurrenskraftiga. När det gäller distribution handlar det om att fokusera strikt på

Christophe Gironde,
chef för Global Fund Distribution

våra viktigaste utvecklingsmarknader och samtidigt ta vara på strategiska möjligheter när sådana uppstår. Nordea har exempelvis utvecklat ett partnerskap med ICICI, en av Indiens största banker och kapitalförvaltare. ICICI:s kapitalförvaltare föreslår en intern lösning under deras varumärke till deras indiska kunder, som tillför tillgångar till en av fonderna i fondbolaget Nordea 1. Det handlar om att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt.

– Vi är ofta Nordeas första affärsenhet på nya marknader. Vi presenterar med andra ord vår bank och dess starka sidor inför landets finanssektor och skapar affärsrelationer som bidrar till kännedomen om Nordeas varumärke. Många privatkunder i Europa har i dag en Nordeafond i sina portföljer. På så sätt kan koncernen utöka sin närvaro och skapa intresse bland nya aktieägare, säger Christophe Gironde.

Affärsutveckling

Asset Management

Förvaltad kapital i Nordea Asset Management steg med 9,6 md euro till 147,4 md euro, en ökning med 7 procent sedan förra årsskiftet. Ökningen beror på ett positivt placeringsresultat på 4,8 md euro och ett nettoinflöde på 4,8 md euro.

2013 kännetecknades av en underliggande optimism på marknaden, även om perioder av kraftiga svängningar på marknaden förekom. Kunderna efterfrågade framför allt blandfonder, med de har också ökat sina innehav i aktie- och kreditfonder, på bekostnad av ränteprodukter. Övergången till aktie- och blandfonder har resulterat i högre genomsnittsmarginal i Asset Management.

Liksom förra året kunde Nordea 2013 uppvisa en god värdeutveckling: 67 procent av fonderna överträffade sina jämförelseindex. Samtliga ränte- och blandfonder redovisade meravkastning. För aktiefonderna var resultatet mer blandat, med vissa fonder som gick bra under året och andra som inte nådde upp till sina jämförelseindex. På lång sikt (36 månader) är Nordeas relativa placeringsresultat fortsatt starkt: 70 procent av fonderna slår sina jämförelseindex.

Fondförsäljningen till privat- och private banking-kunder i Norden var mycket bra över hela linjen under 2013, med ett nettoinflöde på 3,5 md euro. På produktnivå har kunderna framför allt efterfrågat aktie- och blandfonder, samtidigt som räntefonderna har redovisat ett utflöde.

Institutional sales, som utgörs av Institutional Asset Management och Global Fund Distribution, redovisade ett nettoinflöde på 0,6 md euro. Institutional Asset Management hade nettoutflöden på 1,6 md euro, huvudsakligen från kunder i Norden, med undantag för Sverige, och främst hänförliga till ett fåtal stora kunder. Från internationella och tyska kunder var det ett nettoinflöde. Värdet på flödena var dock positivt, tack vare starka siffror från Sverige och Tyskland. I genomsnitt var marginalerna på utflödena lägre än de på inflödena.

Global Fund Distribution redovisade ett starkt nettoinflöde på 2,2 md euro för 2013. Placerarna övergav under 2013 fonder med nordiska räntepapper och amerikanska högriskobligationer till förmån för specialfonder, fonder med europeiska högriskobligationer och aktier på utvecklade marknader, framför allt USA men också Europa som lockat till sig betydande kapital. Sammantaget har detta resulterat i en förändrad tillgångsmix och ökad snittmarginal. Inflödet har kommit från hela Europa, med särskilt stark utveckling i Italien, Tyskland och Storbritannien. Global Fund Distribution har utökat sin räckvidd under året och öppnat ett kontor i Singapore.

Under 2013 lanserades flera viktiga produkter, bland annat två aktivt förvaldade fonder, noterade på börserna i Helsingfors och Stockholm, några absolutavkastningsfonder, en nordisk företagsobligationsfond och ett nytt erbjudande till våra private banking-kunder. Vi fortsatte vår satsning på att uppdatera och förenkla vårt produktutbud, vilket har inneburit att vissa placeringsprocesser har justerats, några fonder har stängts och flera fonder har slagits samman, såväl inom länderna som över landsgränserna. Slutligen har vi också fokuserat på förberedelserna inför det kommande direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM-direktivet).

Private Banking

Ljusningen på finansmarknaden och det låga ränteläget gjorde att private banking-kundernas efterfrågan på placeringsprodukter ökade från föregående år, och det största inflödet skedde till högriskprodukter. Vidare ökade intresset för våra diskretionära produkter, och deras andel av förvaltad kapital steg till 14 procent. Förmögenhetsplanering är ett annat område som blir allt viktigare till följd av mer komplicerade regler och kundernas efterfrågan på mer sofistikerade tjänster.

Totalt sett steg det förvaldade kapitalet med 7,8 md euro till 77,3 md euro, en ökning med 11 procent jämfört med föregående år. Ökningen härrörde från ett nettoinflöde på 2,3 md euro och en värdeökning på 5,5 md euro.

Under våren nåddes en viktig milstolpe när antalet private banking-kunder i Norden passerade 100 000. Totalt tillkom cirka 11 000 nya kunder under året, vilket är betydligt fler än förra året. Ökningen berodde på både kundtillströmning från Retail Banking och fler nya kunder i banken. Under de senaste tio åren har Nordea fördubblat antalet private banking-kunder, och samtidigt har kunderna blivit allt nöjdare. Kundnöjdheten steg också under 2013. Under året har Private Banking arbetat fokuserat med att ytterligare förbättra kvaliteten på kundmötena, att samla in återkoppling efter möten och införa strukturerade interna processer för att diskutera rådgivningen och sprida bästa praxis.

Det nya kontoret i Singapore innebär att Private Banking står rustat för framtida tillväxt. Singaporekontoret, som redan väckt stort intresse hos målgruppen, nordbor som är bosatta i Asien, ska utgöra navet i Private Bankings verksamhet i regionen. Private Banking är också i färd med att sätta samman ett kundvärvningsteam i London.

Life & Pensions

Nordea Life & Pensions är väl rustat för att uppfylla kraven i pågående och kommande förändringar i regelverken. Eftersom den strategiska riktningen, med tonvikt på mindre kapitalkrävande produkter, fastställdes redan före 2013 har Nordea Life & Pensions kunnat dra nytta av en etablerad produktbaserad plattform med tyngdpunkt på marknadsrätbaserade produkter. Tack vare detta har organisationen kunnat påskynda övergången till en ny affärsmix med ett större inslag av marknadsrätbaserade produkter.

Vidare fortsatte Nordea Life & Pensions att minska komplexiteten i organisationen genom att avyttra det polska livbolaget och portföljen i Luxemburg, samt stänga kontoret i Litauen.

Dessa förbättringar avspeglas i resultatet. Nordea ökade de marknadsrätbaserade produkternas och riskprodukternas samlade andel av bruttopremieintäkterna med 10 procentenheter till 85 procent. Vid utgången av 2013 svarade marknadsrätbaserade produkter för 50 procent av det förvaldade kapitalet. Detta i kombination med att 63 procent av bruttopremieintäkterna distribuerades via den kostnads-effektiva bankkanalen vittnar om den långsiktiga lönsamheten i Nordea Life & Pensions verksamhet. Genomförandet av strategin märks också tydligt i nettoutflödena för Life & Pensions produkter; medan traditionella produkter redovisade ett nettoutflöde på 2,4 md euro hade istället de marknadsrätbaserade produkterna ett nettoutflöde på 3,5 md euro.

Dagordningen har dominerats av frågor som rör regelverk och kapital, frågor som har krävt ledningsresurser. Nordea Life & Pensions har fortsatt att utveckla sitt kunderbjudande och trimma sina interna processer. Erbjudandet i Sverige kompletterades under 2013 med en depåförsäkring, som sålde för cirka 400 mn euro bara under fjärde kvartalet. Vidare har stöd för rådgivning om riskförsäkring införts i Nordeas rådgivningsverktyg under året, vilket ger en kostnadseffektiv grund för ökad försäljning av lönsamma riskprodukter i hela Nordeas kontorsnät.

Den starka tillväxten för marknadsrätbaserade produkter – efter dels stabil försäljning, dels god avkastning i kundportföljerna – bidrog till att det förvaldade kapitalet steg med 5 procent till rekordhöga 53 md euro. Förstärkningen av återbäringsmedlen fortsatte, och de landade på 12,8 procent av de försäkringstekniska avsättningarna, vilket ytterligare minskade ägarens finansiella risk.

Life & Pensions rörelseresultat för året uppgick till 272 mn euro, vilket är något lägre än i fjol. Minskningen berodde uteslutande på bokföringen 2012 av avgiftsintäkter från tidigare år, hänförliga till delar av den traditionella portföl-

jen. Den underliggande vinsten från marknadsrätbaserade produkter och riskprodukter, exklusive en nedskrivning av de uppskjutna förvärvskostnaderna i den polska verksamheten, fortsatte att utvecklas starkt och steg med 36 mn euro.

Tack vare förskjutningen i portföljen mot mindre kapitalkrävande produkter, framgångsrik förvaltning av den traditionella portföljen och höga vinster under året kunde Nordea Life-koncernen lämna en utdelning på 300 mn euro till moderbolaget 2013. Trots utbetalningen av utdelning redovisade Nordea Life & Pensions en höjd solvens 2013. Market Consistent Embedded Value (MCEV) steg under året med 854 mn euro till 4,7 md euro, främst till följd av högre räntenivåer.

Savings & Wealth Offerings

Kunderna fick en god avkastning, framför allt de som fullt ut följde Nordeas råd. Avkastningen i Nordeas rekommenderade portföljer blev mellan 10,2 och 17,5 procent, beroende på land. Sparandet ökade med 11 procent under 2013 från året innan. Nettoförsäljningen av placeringsprodukter steg med nästan 50 procent, från 4,6 md euro till 6,8 md euro. Särskilt hög var efterfrågan på blandfonder och fondförsäkringar. Två bidragande faktorer är särskilt tydliga, geografiskt sett: fortsatt framgång med investerings-sparkontot (ISK) i Sverige och försäljningen av placeringsprodukter i Finland. Sedan lanseringen har över 185 000 ISK-konton öppnats i Nordea, varav drygt 93 000 under 2013. I Finland nästan fördubblades nettoförsäljningen av placeringsprodukter jämfört med 2012, från 1,4 md euro till 2,6 md euro. Allra bäst gick blandfonder och fondförsäkringar. Vad gäller lönsamhet fortsatte trenden från 2012, med stigande intäkter från placeringsprodukter (+13 procent) och pressade inlåningsmarginaler till följd av det låga ränteläget.

Resultat

Intäkterna uppgick till 1 528 mn euro, en ökning med 8 procent jämfört med 2012 som också var ett starkt intäktsår. Både räntenettot och nettoresultat av poster till verkligt värde hämmades av lägre räntor och den extraordinära redovisningen av avgiftsintäkter i livförsäkringsrörelsen förra året. Avgifts- och provisionsnettot steg markant med god affärsutveckling i alla enheter. Rörelseresultatet steg med 15 procent jämfört med i fjol och uppgick till 735 mn euro. Justerat för förändringar i Life & Pensions redovisning av avgiftsintäkter ökade rörelseresultatet med 25 procent.

Finansiell översikt 2013

- Rörelseresultatet steg med 2 %¹
- Rörelseintäkterna sjönk med 1 %¹
- Rörelsekostnaderna var oförändrade¹
- Kreditförlusterna uppgick till 21 punkter (26 punkter)¹
- Avkastningen på eget kapital var 11,0 % (11,6 %)¹
- Riskjusterat resultat steg med 1 %¹
- Kärnprimärkapitalrelationen var 14,9 %, exklusive övergångsregler (13,1 %)
- Den sammantagna kreditkvaliteten fortsatt god
- 90 000 nya relationskunder välkomnades till Nordea
- Förvalt kapital ökade med 7 % till 233 md euro
- Föreslagen utdelning på 0,43 euro per aktie (0,34 euro)

1) Jämfört med 2012 för kvarvarande verksamheter.

Koncernstruktur

Nordea strävar efter att ständigt förenkla sin koncernstruktur, och vad gäller de nordiska bankerna är målet att Nordea Bank AB (publ) ska omvandlas till ett europabolag. En ombildning förutsätter bland annat att Nordea får tillstånd från berörda myndigheter.

De slutliga reglerande åtgärderna till följd av finanskrisen och det nya normala är ännu inte klara. Nordea följer upp och analyserar förändringarna fortlöpande, vilka dock inte väntas slutföras under 2014.

Konjunkturutveckling

2013 var ännu ett år med låg tillväxt, och räntorna sjönk till rekordlåga nivåer. Nordeas affärsmiljö kännetecknades av något starkare ekonomisk statistik globalt och en positiv utveckling på finansmarknaderna. I Norden har emellertid konjunkturen försvagats på sistone, även om helhetsbilden fortfarande ger ett relativt stabilt intryck.

Världskonjunkturen fortsatte att förbättras under hela året, medan utvecklingen i Norden var svagare. Det kom starka signaler från USA och Storbritannien. USA:s BNP ökade med 4,1 procent och arbetslösheten i landet sjönk till 7 procent. I Europa var utvecklingen mer blygsam och BNP ökade endast med 0,1 procent.

Tillväxten har dämpats i de nordiska länderna, men den samlade bilden är fortfarande relativt stabil. BNP-tillväxten i Sverige blev något av en besvikelse, men helhetsintrycket av 2013 är ändå stabilt, med en tillväxt på knappt 1 procent för helåret. Tillväxten i Danmark var i nivå med förväntningarna och låg på cirka 0,4 procent, samtidigt som helhetsbilden fortfarande talar för en successiv förbättring i landet. I Norge förväntas BNP öka med 1,8 pro-

cent. I Finland landade tillväxten på 0 procent, vilket var lägre än väntat. Bilden i Finland är mer blandad och liknar den i euroområdet där BNP-prognosen ligger på -0,4 procent för 2013. Arbetslösheten låg i stort sett kvar på en oförändrad nivå i regionen. Positivt var att bostadspriserna i Danmark stabiliserades. Bostadsmarknaden i övriga Norden var fortsatt stabil.

Resultatet 2013 i korthet

Intäkterna minskade med 1 procent jämfört med 2012, och kostnaderna var i stort sett oförändrade, i linje med målet med oförändrade kostnader. Kreditförlusterna minskade jämfört med föregående år till 21 punkter av utlåningen. Rörelseresultatet ökade med 2 procent. Det riskjusterade resultatet steg med 1 procent jämfört med 2012.

Kommentarerna om resultatet avser den kvarvarande verksamheten, exklusive verksamheten i Polen som i rapporteringen redovisas separat som avvecklad verksamhet.

Intäkter

Räntenettot sjönk med 1 procent jämfört med 2012. Utlåningen minskade med 1 procent (efter omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning). Bolånen ökade, och marginalerna inom företagsutlåningen var högre, medan inlåningsmarginalerna var lägre än i fjol. Nettoräntemarginalen, det vill säga genomsnittligt räntenetto för utlåning och inlåning, uppgick till 1,07 procent, i stort sett oförändrad från i fjol (1,06 procent).

Avgifts- och provisionsnettot steg med 7 procent tack vare starka provisionsintäkter från spar- och placeringsområdet samt högre betalnings- och utlåningsrelaterade provisioner.

Nettoresultat av poster till verkligt värde gick ner med 13 procent från föregående år, till följd av lägre aktivitet och lägre volatilitet.

Intäkterna från resultatandelar i intresseföretag uppgick till 79 mn euro (93 mn euro) och övriga rörelseintäkter uppgick till 106 mn euro (100 mn euro).

Kostnader

Både de totala kostnaderna och personalkostnaderna sjönk något från föregående år. Jämfört med 2012 var kostnaderna i stort sett oförändrade i lokala valutor, exklusive prestationsbaserade löner och vinstdelning, det vill säga enligt kostnadsdefinitionen i den finansiella planen. Personalkostnaderna var också i stort sett oförändrade i lokala valutor, exklusive prestationsbaserade löner och vinstdelning.

Kreditförluster

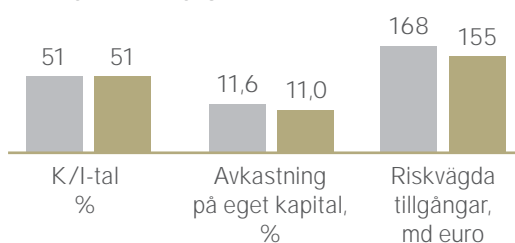
Avsättningar för kreditförluster minskade med 18 procent till 735 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 21 punkter (26 punkter i fjol). Som väntat var avsättningarna för kreditförluster i Danmark och inom sjöfart fortsatt höga. Inom övriga områden var förlusterna låga. Kreditförlustrelationen var något lägre än Nordeas riskvilighet.

Skatter

Den effektiva skattesatsen 2013 var 23,3 procent (exklusive

Nordeakoncernen, nyckeltal

■ 2012 ■ 2013

den nya bankskatten i Finland på 51 mn euro), att jämföra med 24,0 procent 2012. Den effektiva skattesatsen 2013 sjönk till följd av engångseffekten av en omräkning av uppskjutna skatteskulder. Skälet var skattesänkningar i Danmark, Finland och Norge. Den effektiva skattesatsen påverkades 2012 positivt av skattesänkningen i Sverige (73 mn euro).

Årets resultat och avkastning på eget kapital

Resultatet ökade med 1 procent till 3 107 mn euro, tack vare stabila intäkter och kostnader samt lägre kreditförluster än året innan.

Avkastningen på eget kapital var 11,0 procent (11,6 procent i fjol).

Riskjusterat resultat

Det riskjusterade resultatet ökade med 1 procent jämfört med föregående år till 3 351 mn euro.

Market Consistent Embedded Value (MCEV)

Market Consistent Embedded Value (MCEV) steg med 25 procent till 4 700 mn euro tack vare ökade tillgångsvärden, stärkta återbäringsmedel och ett fortlöpande inflöde av lönsamma nya affärer. Värdet av nya affärer uppgick till 255 mn euro.

Finansiell struktur

Tillgångarna i balansräkningen minskade under året med 6 procent eller 38 md euro till 630 md euro. Skulderna minskade med 6 procent eller 39 md euro till 601 md euro. Alla balansräkningsposter i utländska valutor räknas om till euro till de kurser som gällde vid årsskiftet, när de konsolideras in i Nordeakoncernen. Se not K1 för mer information om redovisningsprinciper och avsnitt 27 om vilka valutakurser som använts.

Euron stärktes mot både den svenska och norska kronan, och var i stort sett oförändrad gentemot den danska kronan under 2013. Förändringar i valutakurser ledde till en minskning av koncernens tillgångar med 17 md euro. Skulderna minskade med 16 md euro.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning har omklassificerats till de separata balansräkningsraderna "Tillgångar som innehas för försäljning" och "Skulder som innehas för försäljning" på balansräkningen per 31 december 2013, men har inte omklassificerats per 31 december 2012.

Utlåning

Den totala utlåningen, exklusive tillgångar som innehas för försäljning, var i stort sett oförändrad jämfört med föregående år, men effekten på totala tillgångar inklusive tillgångar som innehas för försäljning var positiv med 6 md euro eller 2 procent.

Värdepapper

Investeringar i räntebärande värdepapper och aktier och andelar ökade med 6 md euro (5 procent) jämfört med föregående år, 7 md euro (6 procent) inklusive tillgångar som innehas för försäljning.

Inlåning och upplåning

Inlåning och upplåning steg med 4 md euro eller 1 procent till 260 md euro (ökade till 263 md, eller med 3 procent, inklusive skulder som innehas för försäljning), medan emitterade värdepapper steg med 2 md euro eller 1 procent. Emmitterade värdepapper uppgick vid årsskiftet till totalt 186 md euro. Under 2013 uppgick emissioner av långfristig skuld inom ramen för Nordeas finansieringsprogram till 23 md euro, exklusive danska säkerställda obligationer (29 md euro).

Livförsäkringsrörelsen

Erhållna premier, netto, i livförsäkringsverksamheten investeras i räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter. Ökningar i dessa investeringars verkliga värde såväl som högre premieintäkter drog upp skulder till försäkringstagare med 2 md euro eller 4 procent.

Derivatinstrument

Balansräkningsposten Derivatinstrument speglar nuvärdet av derivatkontrakt fördelat på positiva och negativa verkliga värden. Både positiva och negativa verkliga värden minskade med 48 md euro, främst på grund av att en större andel av derivaten blev föremål för central motparts-clearing, men även på grund av en aktiv komprimering av derivatportföljen. Derivatvolymen var i nominella tal i stort sett oförändrad. För ytterligare information, se not K1 och K17.

Finansiellt mål

Nordeas ambition är att på medellång sikt nå en avkastning på eget kapital på 13 procent, med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent och hänsyn tagen till dagens låga ränteläge.

Kapitalposition och kapitalpolicy

Koncernens kärnprimärkapitalrelation, exklusive övergångsregler, uppgick till 14,9 procent vid årsskiftet, en ökning med 1,8 procentenheter från slutet av föregående år. Kapitaltäckningsgraden exklusive övergångsregler ökade med 1,9 procentenheter till 18,1 procent. Förbättringen i kapitalrelationerna har åstadkommit genom en hög lönsamhet och minskade riskvägda tillgångar.

Nordeas kapitalpolicy anger att målet för kärnprimärkapitalrelationen från 1 januari 2015 ska vara 13 procent eller högre och att kapitaltäckningsgraden ska vara över 17 procent. Nuvarande syn är att kärnprimärkapitalrelationen ska ligga i intervallet 14,0-14,5 procent. Nordea har som ambition att höja utdelningskvoten under 2014 och 2015, med en bibehållen stark kapitalbas. Det långsiktiga utdelningsmålet fastställs när regelverken har klagjorts.

Kapitalpolicyen baseras på ledningens aktuella bedömning av kapitaliseringen, men det är fortfarande oklart vad CRD IV/CRR kommer att leda till i slutändan. De fastställda målen är miniminivåer som ska gälla under normala affärsförhållanden eftersom kapitaltäckningsreglerna anpassas till de olika stadierna i konjunkturcykeln.

Kapitalpositionen presenteras under Kapitalhantering på sidan 63 och i not K40.

Kreditportföljen

Utlåning till allmänheten minskade till 342 md euro, en nedgång med 1 procent jämfört med 2012 (ökning 2 md euro inklusive tillgångar som innehas för försäljning). Företagskundernas andel av utlåningen var 53 procent. Av koncernens samlade utlåning var 2,7 procent till sjöfartsnäringsen och mindre än 3 procent till företag som ägs av riskkapitalfonder, varav 99 procent var lån med bästa prioritet.

Kreditkvaliteten var stabil under 2013, på både privat- och företagssidan. Den ökade kreditkvaliteten under året innebar en minskning av de riskvägda tillgångarna med cirka 0,7 procent.

Koncernens osäkra fordringar, brutto, minskade under året med 3 procent jämfört med i fjol, till 6 704 mn euro (inklusive tillgångar som innehas för försäljning). 58 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 42 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade). Denna utveckling var väntad eftersom vi befinner oss i ett stadium i konjunkturcykeln där det är lättare att identifiera kunder för vilka vi behöver göra avsättningar för kreditförluster.

Ytterligare information om kreditportföljen finns i avsnittet Riskhantering på sidan 55, i not K49, samt i kapital- och riskhanteringsrapporten för 2013 på Nordeas hemsida.

Avtal om försäljning av den polska bank-, finans- och livförsäkringsrörelsen till PKO Bank Polski

Den 12 juni 2013 tecknade Nordea avtal om att avyttra sin polska bank-, finans- och livförsäkringsverksamhet, inklusive Nordea Bank Polska S.A., Nordea Finance Polska S.A. och Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczen na Zycie S.A., till PKO Bank Polski för 694 mn euro.

Affären väntas resultera i en smärre kapitalvinst och resultat effekt. På grund av frigörande av riskvägda tillgångar stärker den dessutom koncernens kärnprimärkapitalrelation med cirka 50 punkter. Av detta beräknas cirka hälften realiseras under 2014 i samband med slutförandet av transaktionen. Den återstående förstärkningen av kärnprimärkapitalrelationen realiseras vid utgången av den övergångsperiod under vilken Nordea tillhandahåller kapital som allokeras till riskdelning och finansiering. Denna tillfälliga riskdelning och finansiering får en obehövlig inverkan på koncernens resultaträkning.

Affären väntas slutföras under första halvåret 2014 och förutsätter godkännande från myndigheterna. PKO Bank Polski har gått ut med ett offentligt uppköpserbjudande för aktierna i Nordea Bank Polska S.A., i överensstämmelse med de polska borsreglerna.

Som en följd av försäljningen redovisas den polska verksamheten som avvecklad verksamhet sedan andra kvartalet 2013 och tills affären har slutförts.

Nordeas processcenter i Lodz och det polska pensionsbolaget påverkas inte av affären.

Nordeas upplåning

Under 2013 emitterade Nordea cirka 23 md euro i långfristiga skuldinstrument, exklusive säkerställda obligationer i Danmark.

Likviditetshanteringen presenteras på sidan 61. En löptidsanalys presenteras i not K47.

Marknadsrisk

En beskrivning av marknadsrisk återfinns på sidan 59–60.

Säkringsredovisning

Nordea tillämpar säkringsredovisning för att uppnå en symmetrisk behandling av förändringarna i verkligt värde för de säkrade riskerna i de säkrade posterna och för säkringsinstrumenten, samt för att säkra sig mot risken för variationer i kassaflöden och nettoinvesteringar i utlandsverksamheten. Ytterligare information om säkrade risker finns i not K1.

Nordeaaktien

Enligt bolagsordningen kan aktier utges i två aktieslag, stamaktier och C-aktier. Det totala antalet aktier i bolaget är 4 049 951 919. Samtliga aktier är stamaktier. Se även Rapport över förändringar i eget kapital på sidan 82 och tabellen på sidan 15 som visar förändringen i aktiekapitalet. Rösträtterna beskrivs på sidan 66. C-aktierna berättigar inte till vinstutdelning.

Därutöver finns det bestämmelser i bolagsordningen som säkrar att de inbördes rättigheterna och skyldigheterna mellan varje aktieägare och varje aktieslag består vid nyemission av aktier, teckningsoptioner eller konvertibler. Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller i bolagsordningen och bolaget känner inte till några avtal mellan aktieägare i detta avseende.

Eftersom Nordea är ett kreditinstitut får emellertid ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i Nordea, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav eller en ökning av kvalificerat innehav (vilket motsvarar 10 procent eller mer av aktiekapitalet eller röst-rätten), endast ske efter tillstånd av Finansinspektionen enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Vid årsskiftet var Sampo Abp den största enskilda aktieägaren med ett innehav på 21,4 procent och den enda aktieägaren med ett innehav på över 10 procent. En tabell över de största registrerade aktieägarna i Nordea vid utgången av 2013 finns på sidan 14.

De anställda har ett indirekt aktieinnehav om 0,5 procent i bolaget genom Nordeas vinstandelsstiftelse och ett mindre, indirekt aktieinnehav i bolaget genom pensionsstiftelserna. Rösträtten för aktierna kan i inget fall utövas direkt av de anställda.

Innehav av egna aktier

Den 31 december 2013 uppgick Nordeas innehav av egna aktier till 31 787 932 aktier (0,8 procent av det totala antalet aktier), en ökning med 4 887 487 aktier jämfört med 31 december 2012. Kvotvärdet är 1 euro och anskaffningsvärdet uppgår till 124 mn euro. Dessa aktier innehas delvis i handels syfte och delvis som säkring av villkorade rättigheter i de långsiktiga incitamentsprogrammen.

Utdelning

Styrelsen föreslår årsstämman en utdelning på 0,43 euro per aktie (0,34 euro). Detta motsvarar en utdelningskvot på 56 procent av årets resultat. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 1 734 mn euro.

Första datum för notering exklusive utdelning är 21 mars

2014. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli 25 mars och utdelningen betalas ut den 1 april.

Bemyndigande att återköpa och överlåta egna aktier

För att vid behov kunna anpassa bolagets kapitalstruktur med hänsyn till befintligt kapitalkrav och för att kunna använda egna aktier som betalningsmedel i samband med förvärv eller i syfte att finansiera förvärv, föreslår styrelsen att årsstämman 2014 ger bemyndigande att köpa egna aktier på den börs där bankens aktier är noterade, eller genom ett förvärvserbjudande riktat till bankens samtliga aktieägare. Bemyndigandet är begränsat så att Nordea som mest kan inneha 10 procent av alla Nordeaaktier. Styrelsen föreslår vidare att årsstämman ger bemyndigande att besluta om överlåtelse av egna aktier som kan användas som betalningsmedel i samband med förvärv eller i syfte att finansiera förvärv. Överlåtelse kan ske på annat sätt än på en reglerad marknad och med åsidosättande av aktieägarnas förköpsrätt.

Under 2013 gällde ett bemyndigande att återköpa stamaktier. Vidare gällde ett bemyndigande att besluta om överlåtelse av egna aktier som kan användas som betalningsmedel i samband med förvärv eller i syfte att finansiera förvärv.

Bemyndigande att emittera konvertibler

Styrelsen föreslår att årsstämman 2014 bemyndigar styrelsen att fatta beslut om emission av konvertibler, med eller utan företrädesrätt för befintliga aktieägare. Bemyndigandet innebär att aktiekapitalet kan ökas med maximalt 10 procent av bolagets aktiekapital. Bemyndigandet kan utnyttjas vid ett eller flera tillfällen fram till nästa årsstämma.

Emission av konvertibler ska ske på marknadsmässiga villkor. Syftet med bemyndigandet är att möjliggöra en flexibel och kostnadseffektiv anpassning av bolagets kapitalstruktur till nya kapitaltäckningsregler och därmed sammanhängande nya instrument.

Under 2013 gällde ett motsvarande bemyndigande att besluta om emittering av konvertibler.

Kreditbetyg

För information om kreditbetyg i Nordeakoncernen, se sidan 215.

Personal

Personalkostnader, betydande avtal med nyckelpersoner i ledande befattningar och fördelning mellan länder och kön presenteras i not K7. Ytterligare information finns i kapitlet Våra medarbetare, sidan 16.

Vinstandelar och aktiebaserade incitamentsprogram

Under 2013 kostnadsfördes cirka 61 mn euro till Nordeas vinstandelsprogram för alla anställda och det långsiktiga incitamentsprogrammet som omfattar chefer och andra nyckelpersoner (75 mn euro i fjol).

För 2013 kunde varje medarbetare som mest få 3 200 euro, varav 2 600 euro baserades på avkastning på eget kapital och 600 euro bestämdes av kundnöjdhet.

Vinstandelsprogrammet och det aktiebaserade incita-

mentsprogrammet såväl som övriga ersättningsprinciper presenteras i avsnittet Ersättningar på sidan 73-76 och i not K7.

Pensionsförpliktelser

Det sammantagna åtagandet i Nordeas förmånsbestämda pensionsplaner minskade under 2013 från 3 452 mn euro till 3 130 mn euro. Minskningen beror främst på omvärderingar från förändringar i finansiella antaganden och omräkningsdifferenser. Den minskande effekten av utbetalda pensioner har uppvägs av intjänade pensionsrätter och diskonteringseffekter. Förvaltningstillgångarnas verkliga värde är 3 117 mn euro, tämligen oförändrat från 2012 (EUR 3 125 mn euro). Avkastningen på förvaltningstillgångar och tillskott har haft en ökande effekt, och utjämnades av pensionsutbetalningar och omräkningsdifferenser. Pensionsförpliktelserna uppgår till 13 mn euro netto. För ytterligare information, se not K33.

Twister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är koncernen föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på koncernen eller dess finansiella ställning.

För ytterligare information, se not K37.

Miljöhänsyn och företagets samhällsansvar

Nordea har förbundit sig att verka för en hållbar affärsverksamhet och utveckling genom att kombinera finansiellt resultat med ansvar för miljö och samhälle såväl som sund bolagsstyrning. Nordea har formulerat en hållbarhetspolicy som beskriver koncernens värderingar och åtaganden när det gäller affäretik. Policyn grundar sig på principerna i FN:s Global Compact, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, ILO-konventioner och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Hållbarhetspolicyn innehåller ett särskilt avsnitt om miljöfrågor och ger vägledning om hur koncernen ska hantera miljörisker i sina affärsbeslut och i den egna verksamheten. Policyn gäller för alla medarbetare i Nordeakoncernen, inklusive alla som arbetar för Nordeas räkning.

Nordea har också utformat ett antal specifika och konkreta riktlinjer för att säkerställa att principerna följs i den dagliga verksamheten. Riktlinjerna rör exempelvis personal, korruptionsbekämpning, placeringar och kreditgivning.

Ytterligare information finns i avsnittet Nordeas samhällsansvar på sidan 18 och i Nordeas CSR-rapport på bankens hemsida.

Utländska filialer

Moderföretaget har utländska filialer i Norge, Finland, Danmark, Polen och Kina. Planen är att under 2014 överföra filialerna i Baltikum, Storbritannien och Tyskland från Nordea Bank Finland till moderföretaget.

Årsstämma 2014

Årsstämman hålls torsdagen den 20 mars 2014 i Stockholm. Mer information återfinns längst bak i årsredovisningen.

Affärsområdesresultat

Retail Banking, rörelseresultat per marknad

Mn euro	Summa		Banking Danmark		Banking Finland		Banking Norge		Banking Sverige		Banking Baltikum		Retail Banking övrigt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	3 813	3 814	1 240	1 256	659	600	820	734	1 053	1 097	132	122	-91	5
Avgifts- och provisionsnetto	1 070	1 126	167	209	354	326	162	186	361	375	44	43	-18	-13
Nettoresultat av poster till verkligt värde	326	291	74	39	84	77	75	77	101	112	-4	-2	-4	-12
Resultatandelar i intresseföretag	26	21	26	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	73	82	7	5	14	20	6	3	13	6	0	1	33	47
Summa rörelseintäkter	5 308	5 334	1 514	1 530	1 111	1 023	1 063	1 000	1 528	1 590	172	164	-80	27
Personalkostnader	-1 365	-1 380	-301	-311	-228	-223	-157	-159	-290	-289	-25	-25	-364	-373
Övriga kostnader och avskrivningar	-1 603	-1 640	-511	-512	-422	-424	-314	-338	-600	-595	-60	-60	304	289
Summa rörelsekostnader	-2 968	-3 020	-812	-823	-650	-647	-471	-497	-890	-884	-85	-85	-60	-84
Resultat före kreditförluster	2 340	2 314	702	707	461	376	592	503	638	706	87	79	-140	-57
Kreditförluster	-478	-593	-310	-442	-57	-46	-22	-43	-53	-38	-23	-3	-13	-21
Rörelseresultat	1 862	1 721	392	265	404	330	570	460	585	668	64	76	-153	-78
K/I-tal, %	56	57	54	54	59	63	44	50	58	56	49	52		
RAROCAR, %	14	13	14	14	16	12	16	11	16	19	7	4		

Övrig information, md euro

Utlåning till företag	82,1	85,8	21,9	21,9	14,7	14,3	19,1	21,3	20,8	22,7	5,7	5,7
Bolån till privatkunder	124,0	123,9	30,9	30,4	26,9	26,3	24,4	27,3	39,2	37,2	2,8	2,9
Konsumtionslån	24,4	25,3	11,9	12,3	6,3	6,2	0,7	0,7	5,2	5,9		
Inlåning från företag	45,1	45,5	9,1	7,8	9,7	10,4	10,4	11,9	13,2	13,1	2,8	2,4
Inlåning från privatkunder	74,7	75,7	23,2	22,9	21,6	22,5	7,9	8,5	21,0	20,9	0,9	0,8

Wholesale Banking, rörelseresultat per enhet

Mn euro	Summa		Corporate & Institutional Banking (CIB)		Shipping, Offshore & Oil Services		Banking Ryssland		Wholesale Banking övrigt (inklusive oallokerade kapitalmarknadsintäkter)	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	1 120	1 166	701	693	267	290	234	206	-82	-23
Avgifts- och provisionsnetto	568	540	567	555	55	64	14	17	-68	-96
Nettoresultat av poster till verkligt värde	917	1 065	351	402	32	27	12	9	522	627
Resultatandelar i intresseföretag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	1	11	0	0	0	0	0	2	1	9
Summa rörelseintäkter	2 606	2 782	1 619	1 650	354	381	260	234	373	517
Personalkostnader	-788	-789	-41	-39	-24	-25	-68	-69	-655	-656
Övriga kostnader och avskrivningar	-111	-143	-444	-448	-40	-43	-31	-34	438	421
Summa rörelsekostnader	-899	-932	-485	-487	-64	-67	-106	-108	-244	-270
Resultat före kreditförluster	1 707	1 850	1 134	1 163	290	314	154	126	129	247
Kreditförluster	-252	-314	-165	-68	-95	-240	7	-6	1	0
Rörelseresultat	1 455	1 536	969	1 095	-195	74	161	120	130	247
K/I-tal, %	34	34	30	30	18	18	41	46		
RAROCAR, %	15	15	15	15	16	16	25	18		

Övrig information, md euro

Utlåning till företag	96,9	88,8	39,5	42,9	11,4	13,0	5,8	6,2	40,2	26,7
Utlåning till privatkunder	0,5	0,4					0,5	0,4		
Inlåning från företag	66,7	62,6	33,8	39,8	4,3	4,8	1,7	2,2	26,9	16,9
Inlåning från privatkunder	0,2	0,2					0,2	0,2		

Wealth Management, rörelseresultat per enhet

Mn euro	Summa		Asset Management		Private Banking		Life & Pensions		Wealth Management övrigt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	131	135	0	1	130	129	0	0	1	5
Avgifts- och provisionsnetto	1 022	841	501	419	278	228	247	201	-4	-7
Nettoresultat av poster till verkligt värde	345	414	-1	4	133	132	212	279	1	-1
Resultatandelar i intresseföretag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	30	29	10	6	2	10	17	13	1	0
Summa rörelseintäkter	1 528	1 419	510	430	543	499	476	493	-1	-3
Personalkostnader	-482	-465	-114	-117	-170	-163	-124	-117	-74	-68
Övriga kostnader och avskrivningar	-308	-314	-109	-99	-182	-178	-80	-96	63	59
Summa rörelsekostnader	-790	-779	-223	-216	-352	-341	-204	-213	-11	-9
Resultat före kreditförluster	738	640	287	214	191	158	272	280	-12	-12
Kreditförluster	-3	-2	0	0	-3	-2	0	0	0	0
Rörelseresultat	735	638	287	214	188	156	272	280	-12	-12
K/I-tal, %	52	55	44	50	65	68	43	43		
RAROCAR, %	26	23			38	27	13	14		
Övrig information, md euro										
Utlåning till privatkunder	9,2	9,0			9,2	9,0				
Inlåning från allmänheten	11,3	10,5			11,3	10,5				

Group Corporate Centre, rörelseresultat

Mn euro	2013	2012
Räntenetto	338	412
Avgifts- och provisionsnetto	-10	-13
Nettoresultat av poster till verkligt värde	70	87
Resultatandelar i intresseföretag	0	-1
Övriga rörelseintäkter	6	93
Summa rörelseintäkter	404	578
Summa rörelsekostnader	-267	-304
Rörelseresultat	137	274

Life & Pensions, resultatdrivande poster

Mn euro	2013	2012
Resultatdrivande poster		
Resultat traditionella produkter	78	119
Resultat marknadsräntebaserade produkter	133	115
Resultat riskprodukter	64	57
Summa produktresultat	275	291
Avkastning på eget kapital, övriga resultat och koncernjusteringar	-3	-11
Rörelseresultat	272	280

MCEV inom Nordea Life & Pensions

Mn euro	2013	2012
Danmark	1 321	910
Finland	1 647	1 219
Norge	1 041	883
Sverige	602	464
Polen	89	285
Summa	4 700	3 762

Värdet på nyförsäljningen

Traditionell (APE)	11	24
Fondförsäkring (APE)	240	146
Riskprodukter	4	3

Marginaler på nyförsäljningen

Traditionell	16 %	15 %
Fondförsäkring	40 %	33 %
Riskprodukter	16 %	14 %

Nordeakoncernen och affärsområden

Mn euro	Retail Banking		Wholesale Banking		Wealth Management		Group Corporate Centre		Koncernfunktioner, övrigt och elimineringar		Nordeakoncernen	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	3 813	3 814	1 120	1 166	131	135	338	412	123	36	5 525	5 563
Avgifts- och provisionsnetto	1 070	1 126	568	540	1 022	841	-10	-13	-8	-26	2 642	2 468
Nettoresultat av poster till verkligt värde	326	291	917	1 065	345	414	70	87	-119	-83	1 539	1 774
Resultatandelar i intresseföretag	26	21	0	0	0	0	0	-1	53	73	79	93
Övriga rörelseintäkter	73	82	1	11	30	29	6	93	-4	-115	106	100
Summa rörelseintäkter	5 308	5 334	2 606	2 782	1 528	1 419	404	578	45	-115	9 891	9 998
Personalkostnader	-1 365	-1 380	-788	-789	-482	-465	-215	-208	-128	-147	-2 978	-2 989
Övriga kostnader	-1 500	-1 533	-76	-104	-303	-309	-5	-41	49	179	-1 835	-1 808
Avskrivningar	-103	-107	-35	-39	-5	-5	-47	-55	-37	-61	-227	-267
Summa rörelsekostnader	-2 968	-3 020	-899	-932	-790	-779	-267	-304	-116	-29	-5 040	-5 064
Kreditförluster	-478	-593	-252	-314	-3	-2	0	0	-2	14	-735	-895
Rörelseresultat	1 862	1 721	1 455	1 536	735	638	137	274	-73	-130	4 116	4 039
K/I-tal, %	56	57	34	34	52	55	66	53			51	51
RAROCAR, %	14	13	15	15	26	23					15	14
Volymer, md euro												
Utlåning till företag	82,1	85,8	96,9	88,8					5,4	6,3	184,4	180,9
Bolån till privatkunder	124,0	123,9	0,5	0,4	5,9	5,6					130,4	129,9
Konsumtionslån	24,4	25,3			3,3	3,4					27,7	28,7
Inlåning från företag	45,1	45,5	66,7	62,6					2,7	3,2	114,5	111,3
Inlåning från privatkunder	74,7	75,7	0,2	0,2	11,3	10,5					86,2	86,4

Risk-, likviditets- och kapitalhantering

Hantering av risk, likviditet och kapital är en viktig framgångsfaktor i den finansiella sektorn.

Att upprätthålla riskmedvetenheten i organisationen är en del i affärsstrategierna. Nordea har definierat tydliga risk-, likviditets- och kapitalhanteringssystem, med bland annat riktlinjer och instruktioner för olika typer av risk, kapitaltäckning och kapitalstruktur.

Ledningsprinciper och kontroll

Styrelsen och styrelsens riskutskott

Styrelsen har det yttersta ansvaret för att begränsa och följa upp koncernens risker, liksom för att fastställa koncernens kapitaltäckningsmål. Risker mäts och redovisas enligt enhetliga principer och riktlinjer som fastställts av styrelsen. Det är också styrelsen som beslutar om riktlinjer för kredit-, motparts-, marknads-, likviditets-, affärs- och livförsäkringsrisk samt för operativ risk och den interna kapitalutvärderingen. Samtliga riktlinjer revideras minst en gång om året.

Styrelsen godkänner kreditinstruktionerna, där befogenheter för samtliga kreditkommittéer i Nordea har fastställts. Dessa befogenheter ser olika ut på olika beslutsnivåer, främst i fråga om limiternas storlek men också beroende på kundernas interna rating. Styrelsen fastställer också limiterna för koncernens marknads- och likviditetsrisk.

Styrelsens riskutskott bistår styrelsen i dess tillsynsansvar avseende riskhantering, riskkontroll och riskramverk samt kontroller och processer hänförliga till koncernens verksamhet.

Koncernchefen och koncernledningen

Koncernchefen har det övergripande ansvaret för att utveckla och underhålla effektiva principer och god kontroll inom risk-, likviditets- och kapitalhantering för banken och koncernen.

Koncernchefen fastställer i koncernledningen ramverket för olika mått på volatilitet i koncernens resultat och målen för dessa, såsom strukturell räntenettoris (SIIR).

Koncernchefen och koncernledningen granskar regelbundet rapporter om riskexponering och har bildat ett antal kommittéer för risk-, likviditets- och kapitalhantering:

- Asset and Liability Committee (ALCO), där Chief Financial Officer (CFO) är ordförande, bereder viktiga frågor avseende koncernens finansiella verksamhet och risker i balansräkningen liksom kapitalhantering, antingen för

beslut av koncernchefen i koncernledningen eller för rekommendation av koncernchefen i koncernledningen och för beslut av styrelsen.

- Riskkommittén, där Chief Risk Officer (CRO) är ordförande, övervakar hanteringen och kontrollen av koncernens risker på aggregerad nivå och utvärderar om ramverk, kontroller och processer för koncernens riskhantering på området är tillräckliga. Riskkommittén fastställer också allokeringen av marknads- och likviditetsrisklimiterna till de risktagande enheterna, inom ramen för beslut som tagits av styrelsen. Limiterna fastställs i enlighet med affärsstrategierna och revideras minst en gång om året. Enhetscheferna fördelar sedan limiterna inom respektive enhet och kan även införa mer detaljerade limiterna och andra riskbegränsande åtgärder såsom stop-loss-regler. Riskkommittén har bildat underordnade kommittéer för sitt arbete och beslutsfattande inom specifika riskområden.
- Group Executive Management Credit Committee (GEM CC) och Executive Credit Committee (ECC), som båda leds av CRO, och Group Credit Committee Retail Banking (GCCR) och Group Credit Committee Wholesale Banking (GCCW), där Chief Credit Officer (CCO) är ordförande, beslutar om koncernens största kreditrisklimiterna för kunder samt branschpolicyer. Kreditrisklimiterna beviljas som individuella limiterna för kunder eller totalt för kundgrupper samt som branschlimiterna för vissa branscher.

Group Risk Management och Group Corporate Centre

De två koncernenheterna Group Risk Management och Group Corporate Centre ansvarar för Nordeas risk-, likviditets- och kapitalhantering samt för förvaltningen av koncernens balansräkning. Group Risk Management, som leds av CRO, ansvarar för riskhanteringen och dess processer. Group Corporate Centre, som leds av CFO, ansvarar för koncernens kapitalpolicy, kapitalbasens sammansättning, kapitaltäckningen och hanteringen av likviditetsrisk. Varje affärsområde och koncernfunktion har huvudansvaret för hantering av risker i sina respektive verksamheter, inom beslutade limiterna och ramar, med bland annat identifiering, kontroll och rapportering av risker.

Riskvillighet

Riskvillighet i Nordea definieras som den risknivå och den typ av risk som banken är villig att acceptera för aktieägarnas räkning i syfte att förverkliga sin uttalade strategi och omfattas av begränsningar som speglar aktieägarnas, fordringsägarnas, lagstiftarnas och övriga intressenters hållning. Styrelsen har det yttersta ansvaret för koncernens övergripande riskvillighet och för att formulera princi-

perna för hur riskvilligheten ska hanteras. Styrelsens riskskott bistår styrelsen i att ta detta ansvar genom att övervaka hur riskprofilen utvecklas i relation till riskvilligheten och vid behov rekommendera förändringar i koncernens riskvillighet.

Ramverket för Nordeas riskvillighet, från toppnivå och nedåt, framgår i en riskförklaring som inbegriper samtliga väsentliga risker som koncernen står inför. Denna förklaring fastställer gränserna för Nordeas risktagande och bidrar också till att identifiera områden där det finns utrymme att ta mer risk. Riskförklaringen godkänns av styrelsen och bildar underlag för en ny riskrapporteringsstruktur. Detta ramverk stödjer även ledningens beslutsprocesser, däribland planering och fastställande av mål.

Ramverket för riskvillighet täcker in viktiga risker med relevans för Nordeas affärsverksamhet. På aggregerad nivå formuleras dessa i termer av kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk, solvensrisk, compliance-risk och icke-för-handlingsbar risk samt likviditetsrisk.

Mer information om ramverket för riskvillighet finns i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport.

Övervakning och rapportering

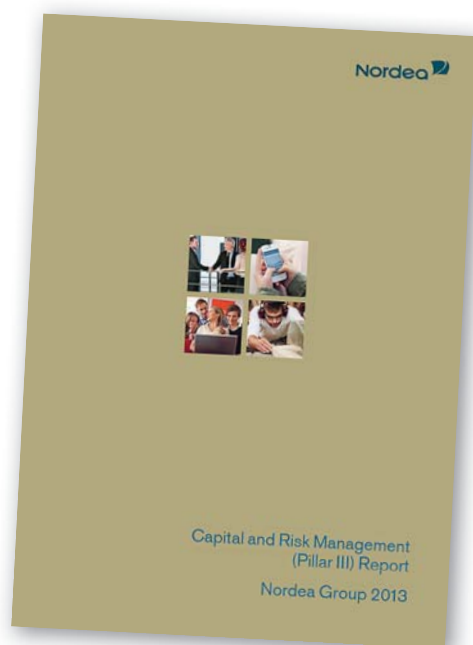
Enligt Nordeas policy för intern kontroll och riskhantering (Policy for Internal Control and Risk Management in the Nordea Group) innefattar riskhanteringen allt som syftar

till att identifiera, mäta, bedöma, övervaka och kontrollera risker samt åtgärder för att begränsa riskernas konsekvenser. Riskhantering är förebyggande, med betoning på utbildning och riskmedvetenhet. Nordeakoncernen upprätthåller en hög standard i sin riskhantering genom att använda tillgängliga tekniker och metoder. Kontrollmiljön bygger bland annat på principerna om uppdelning av arbetsuppgifter och oberoende mellan enheter. Övervakning och rapportering av risk utförs dagligen för marknads- och likviditetsrisk samt månads- och kvartalsvis för kreditrisk och operativ risk.

Riskrapportering, med bland annat utvecklingen av riskvägda tillgångar, sker regelbundet till koncernledningen och styrelsen. Group Internal Audit (GIA) gör en oberoende bedömning av processerna för risk- och kapitalhantering i enlighet med den årliga revisionsplanen.

Upplysningskrav enligt kapitaltäckningsdirektivet – Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport 2013

Ytterligare samt mer detaljerade upplysningar om Nordeas risk- och kapitalhantering finns i koncernens kapital- och riskhanteringsrapport för 2013 (Capital and Risk Management Report 2013), i enlighet med nationella kapitaltäckningslagar. Dessa bygger på det som brukar kallas EU:s kapitaltäckningsdirektiv (CRD), som i sin tur har baserats på Basel II-reglerna, utfärdade av Baselkommittén för banktillsyn. Rapporten är tillgänglig på nordea.com.

Nordeas Capital and Risk Management Report 2013, tillgänglig på nordea.com.

Riskhantering

Kreditriskhantering

Group Risk Management ansvarar för den övergripande kreditprocessen och kreditriskhanteringen, med bland annat riktlinjer, instruktioner och anvisningar för koncernen. Group Risk Management ansvarar för att kontrollera och övervaka kvaliteten i kreditportföljen och kreditprocessen. Varje division/enhet har huvudansvaret för hantering av kreditrisk i sina respektive verksamheter, inom tillämpliga ramar och limiter, med bland annat identifiering, kontroll och rapportering av risker.

Beslutsfattande kreditinstanser på olika nivåer i organisationen fastställer kreditrisklimiter inom ramen för de befogenheter som styrelsen tilldelat. Kundens rating och samlade kreditexponering avgör på vilken nivå beslutet tas. Ansvaret för kreditrisk ligger hos kundansvarig enhet. Kunderna åsätts en rating eller scoring i enlighet med Nordeas riktlinjer på området.

Definition och identifiering av kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust om en kund inte fullgör sina avtalsförpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker de aktuella fordringarna. Kreditrisker uppkommer huvudsakligen genom olika typer av utlåning, men också genom garantier och rembursar, eller som motpartsrisk i derivatkontrakt, transfereringsrisk i samband med överföringar från ett annat land samt avvecklingsrisk. Som stöd i arbetet med att övervaka fördelningen i en kreditportfölj, förbättra riskhanteringen och definiera en gemensam strategi för enskilda branscher används branschspecifika kreditprinciper och kreditpolicyer.

Individuell och gruppvis prövning av nedskrivningsbehov

Nordea granskar kontinuerligt kreditportföljens kvalitet i

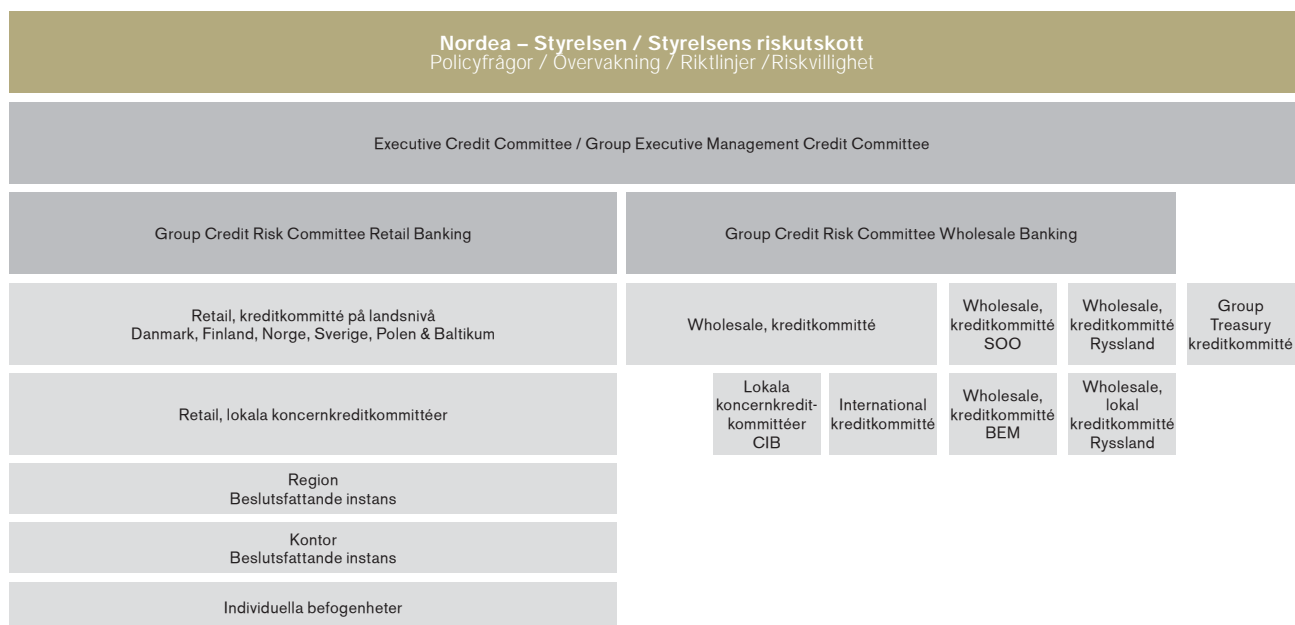
syfte att identifiera och begränsa nedskrivningsbehovet. Svaga och osäkra fordringar övervakas löpande och granskas minst en gång per kvartal med avseende på aktuell finansiell ställning, framtidsutsikter, framtida återbetalningsförmåga samt eventuellt behov av reserveringar.

En reservering görs om det finns objektiva belägg, i form av förlusthändelser och observerbara data, som visar att kundens framtida kassaflöde försvagas i sådan utsträckning att fullständig återbetalning, inklusive säkerhet, inte längre är sannolik. Exponeringar med reserveringar betraktas som osäkra. Reserveringens storlek motsvarar den förväntade förlusten, det vill säga skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående exponeringen och det diskonterade värdet av framtida kassaflöden, inklusive värdet av pantsatt egendom. Osäkra fordringar kan vara antingen reglerade eller oreglerade. Förfallna fordringar som inte betalas inom 90 dagar betraktas per definition som oreglerade, och huruvida de redovisas som osäkra fordringar eller inte bestäms av hur stor risken för förluster bedöms vara.

Utöver individuell prövning av nedskrivningsbehov för fordringar av betydande värde görs en samlad så kallad kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet för grupper av fordringar som inte bedömts vara osäkra individuellt. Den gruppvisa prövningen av nedskrivningsbehovet baseras på rating- och scoringändringar för kunder i kreditportföljen samt på ledningens bedömningar. Den gruppvisa prövningen av nedskrivningsbehovet påverkas också av kunder som tillkommit i kreditportföljen eller som fallit ifrån. Dessutom påverkas beräkningen av krediter vars klassificering ändras till eller från fallerad. Gruppvis prövning av nedskrivningsbehovet görs kvartalsvis för varje juridisk enhet. Prövningen görs både individuellt och gruppvis för att säkerställa att samtliga kreditförluster fram till och med varje balansdag redovisas.

Mer information om kreditrisk finns i not K49.

Kreditbeslutsstruktur för huvudverksamheten

Kreditriskexponering och utlåning

(exklusive kassa och tillgodohavanden hos centralbanker samt exponering för avvecklingsrisk)

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Utlåning till kreditinstitut	22 589	18 574
Utlåning till allmänheten	348 595	346 251
– varav företag	185 189	182 774
– varav privatkunder	157 309	158 831
– varav offentlig sektor	6 098	4 646
Summa utlåning	371 185	364 825
Exponering för poster utanför balansräkningen ¹	99 132	105 989
Exponering för motpartsrisk ²	44 865	44 294
Statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper ³	75 630	71 471
Summa kreditriskexponering i bankverksamheten	590 812	586 579
Kreditriskexponering i livförsäkringsrörelsen	21 259	23 120
Summa kreditriskexponering, inklusive livförsäkringsrörelsen	612 071	609 699

1) Varav företagskunder cirka 90 procent.

2) Efter nettungs- och säkerhetsavtal, inklusive både aktuell marknadsvärdesexponering och potentiell framtida exponering.

3) Innefattar även statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper som pantsatts i återköpsavtal.

Kreditportföljen

Kreditrisk mäts, övervakas och delas upp på olika sätt. Lånefordringar i balansräkningen utgör den största delen av kreditportföljen och bildar underlag för osäkra lånefordringar och kreditförluster. Kreditrisken i utlåningen mäts och redovisas som kapitalbeloppet av fordringar i balansräkningen, d v s utlåning till kreditinstitut och till allmänheten, och som ansvarsförbindelser och åtaganden gentemot kunder och motparter, netto efter reserveringar. Kreditriskexponeringen omfattar också risken hänförlig till derivatkontrakt och värdepappersfinansiering.

Exponeringar och belopp avser i det följande den samlade verksamheten, det vill säga inklusive Polen.

Den samlade kreditriskexponeringen, inklusive poster utanför balansräkningen och exponeringar hänförliga till värdepapper och livförsäkringsrörelsen, uppgick vid årsskiftet till 612 md euro (610 md euro förra året). Den samlade kreditexponeringen enligt definitionen i kapitaltäckningsdirektivet uppgick vid årets slut, efter den så kallade kreditkonverteringsfaktorn, till 480 md euro (513 md euro). Ytterligare information om och en uppdelning av exponeringen enligt definitionen i kapitaltäckningsdirektivet finns i not K49 och i kapital- och riskhanteringsrapporten.

Nordeas utlåning till allmänheten ökade under 2013 med 1 procent, till 349 md euro (346 md euro). Företagsportföljen ökade med omkring 1 procent och privatkundsportföljen minskade med 1 procent. Utlåningen till offentlig sektor ökade. Den övergripande kreditkvaliteten är stabil. Företagskunderna har starka kreditbetyg och en viss förbättring märktes för portföljen som helhet. Av utlåningen till allmänheten avsåg 53 procent (53 procent) företagskunderna, 45 procent (46 procent) privatkunderna och 2 procent (1 procent) den offentliga sektorn. Utlåningen i Baltikum utgör 2,2 procent (2,4 procent) av koncernens utlåning till allmänheten och shipping- och offshoresekt-

orn 2,8 procent (3,3 procent). Utlåningen till företag som ägs av private equity-fonder utgjorde mindre än 3 procent av den samlade utlåningen, varav 99 procent var lån med bästa prioritet. Utlåningen till centralbanker och kreditinstitut, huvudsakligen i form av tillgodohavanden i andra banker, ökade och uppgick vid utgången av 2013 till 23 md euro (19 md euro).

Utlåning till företagskunder

Utlåningen till företagskunder uppgick vid utgången av 2013 till 185 md euro (183 md euro), en ökning med 1 procent. De branscher som ökade mest under året var Finansinstitut och Övriga, allmänhet och organisationer, medan branscherna Fastigheter, Shipping och Producenttjänster var de som minskade mest. De tre största branscherna utgör tillsammans cirka 20 procent av den samlade utlåningen. Fastigheter är fortsatt den största branschen i Nordeas kreditportfölj, med 42,7 md euro (45,4 md euro). Fastighetsportföljen domineras av relativt stora och finansiellt starka företag, med 84 procent (80 procent) av utlåningen i ratingklass 4– och högre. Cirka 40 procent av utlåningen inom fastighetssektorn avser företag som huvudsakligen förvaltar bostadsfastigheter.

Utlåningen till shipping- och offshorebolag minskade med 11 procent under 2013, till 10,2 md euro (11,4 md euro). Portföljen är väl diversifierad i fråga om typ av fartyg, med fokus på stora och finansiellt stabila industriella aktörer. Portföljen har hög kreditkvalitet, med en genomsnittlig rating på 4. Nordea är en ledande bank i den globala shipping- och offshoresektorn, med ett välkänt varumärke och en världsledande ställning inom lånesyndikering. I enlighet med Nordeas globala kundstrategi är fördelningen jämn mellan nordiska och utomnordiska kunder.

Utlåningen till företag är väl diversifierad sett till lånens storlek. Cirka 71 procent (69 procent) av företagsutlåningen avser lån på upp till 50 mn euro per kund.

Begränsning av kreditrisken görs inom ramen för kreditbeslutsprocessen. I varje kreditbeslut och kreditgranskning beaktas värdet av säkerheter och eventuella covenant samt andra riskbegränsande åtgärder.

Tagande av säkerhet är den vanligaste metoden för riskbegränsning. Inom företagsutlåningen utgörs säkerheterna främst av pantbrev i fastigheter, företagsinteckningar och leasingobjekt. Säkerhetstäckningen är högre för exponeringar mot ekonomiskt svagare kunder.

För stora exponeringar används huvudsakligen syndikering av lån som metod för att hantera koncentrationsrisk, medan kreditderivat (Credit Default Swaps) endast används i väldigt begränsad omfattning.

Covenant i kreditavtal är ett viktigt komplement till både säkrade och osäkrade exponeringar. De flesta exponeringar av betydande storlek och komplexitet omfattar lämpliga covenant. Finansiella covenant utformas så att de fångar upp tidiga signaler och följs upp noggrant.

Utlåning till privatkunder

Utlåningen till privatkunder minskade under 2013 med 1 procent, till 157 md euro (159 md euro). Hypotekslånen minskade något till 129,0 md euro (129,5 md euro) och konsumtionslånen minskade med 3 procent till 28 md euro. Hypotekslånens andel av utlåningen till privatkunder var oförändrad och uppgick till 82 procent, varav den nordiska marknaden svarade för 94 procent.

Utlåning till allmänheten och kreditinstitut, per land och bransch

31 dec 2013, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Koncernen 2013	Koncernen 2012
Energi (olja, gas, etc)	4	589	1 085	1 459	108	26	1 269	4 542	4 814
Metaller och gruvmaterial	23	297	167	208	15	1	843	1 555	1 906
Papper och skogsprodukter	357	777	61	595	63	1	133	1 987	2 129
Övriga material (byggmaterial, etc)	544	1 683	393	1 560	308	74	684	5 246	5 753
Producentkapitalvaror	365	786	260	613	19	16	30	2 090	1 950
Producenttjänster, etc	5 788	1 339	2 338	2 932	288	200	0	12 885	13 876
Bygg och anläggning	1 156	696	1 564	667	252	45	0	4 378	4 739
Shipping- och offshoreverksamhet	661	4 072	4 723	739	1	3	0	10 195	11 419
Transport	666	725	1 454	1 235	729	30	204	4 444	4 616
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater, etc)	329	765	1 107	700	90	14	17	3 022	3 277
Media och fritid	902	539	572	695	91	35	3	2 838	2 985
Detaljhandel	3 765	2 121	1 402	2 300	589	71	3	10 252	11 136
Dagligvaror (livsmedel, jordbruksprodukter, etc)	8 059	1 512	1 906	481	361	166	15	12 499	12 737
Hälsovård och läkemedel	569	296	173	330	59	16	70	1 512	1 976
Finansinstitut	3 035	901	1 166	7 515	202	86	0	12 904	11 883
Fastigheter	8 057	8 161	9 475	14 803	1 399	142	629	42 667	45 374
IT-utrustning och IT-tjänster	754	346	194	371	12	13	0	1 689	1 738
Telekommunikationsutrustning	4	28	0	2	1	0	20	55	144
Teleoperatörer	57	407	182	382	3	140	51	1 223	1 384
Kraftförsörjning (distribution och produktion)	1 523	1 522	756	1 510	284	19	0	5 613	5 908
Övriga, allmänhet och organisationer	1 535	40 987	118	558	337	27	0	43 561	33 033
Summa företagsutlåning	38 151	68 549	28 528	39 654	5 212	1 123	3 971	185 189	182 774
Hypotekslån till privatkunder	28 851	27 782	25 600	39 408	2 941	3 945	445	128 972	129 498
Konsumtionslån till privatkunder	11 713	7 433	1 154	6 135	0	70	33	28 336	29 333
Offentlig sektor	1 715	691	52	3 314	37	289	0	6 098	4 646
Summa utlåning till allmänheten	80 430	104 454	55 336	88 511	8 190	5 428	4 450	348 595	346 251
Utlåning till kreditinstitut	9 641	9 678	1 662	1 488	5	30	85	22 589	18 574
Summa utlåning	90 071	114 133	56 998	89 998	8 195	5 458	4 535	371 184	364 825

Geografisk fördelning

För utlåning till allmänheten visar en uppdelning efter låntagarnas hemvist att Norden, Baltikum och Ryssland står för 89 procent (89 procent). Portföljen har en god geografisk fördelning, och inget land svarar för mer än 30 procent av utlåningen. Av de nordiska länderna har Finland störst andel av utlåningen med knappt 30 procent eller 104 md euro. Övriga EU-länder utgör den största delen av utlåningen utanför Norden.

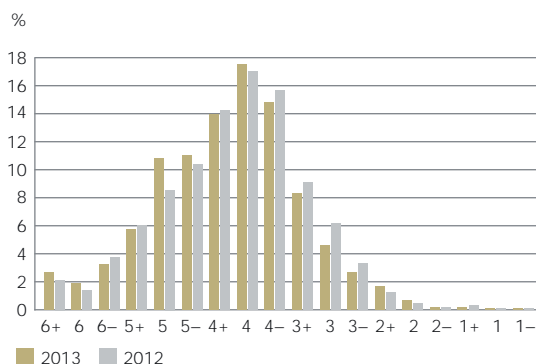
Utlåningen till kunder i Baltikum uppgick vid utgången

av 2013 till 8,2 md euro (8,4 md euro), i Polen till 5,4 md euro (5,7 md euro) och i Ryssland till 4,5 md euro (4,8 md euro).

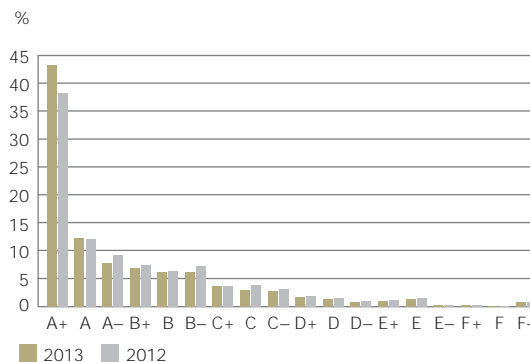
Kundklassificering

Ett sätt att bedöma kreditkvaliteten är att analysera fördelningen mellan ratingklasserna för företagskunder och institut med rating, och mellan riskklasserna för privatkunder och små företagskunder med scoring, d v s hushållsportföljen.

Ratingfördelning, IRK företagskunder

Fördelning mellan riskklasser, IRK privatkunder

Osäkra lånefordringar, brutto, och reserveringar per land och bransch (till allmänheten och kreditinstitut)

31 dec 2013, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Koncernen	Reserveringar	Reserveringskvot
Energi (olja, gas, etc)	0	2	0	0	0	0	0	2	5	
Metaller och gruvmaterial	1	44	30	0	2	0	0	77	40	52 %
Papper och skogsprodukter	5	1	1	43	0	0	0	50	23	45 %
Övriga material (byggmaterial, etc)	59	186	17	70	14	6	11	358	176	49 %
Producentkapitalvaror	6	56	0	11	0	0	0	73	35	48 %
Producenttjänster, etc	246	130	14	26	16	0	0	432	184	42 %
Bygg och anläggning	135	49	20	11	4	38	0	257	117	45 %
Shipping- och offshoreverksamhet	166	255	80	20	0	0	0	521	246	47 %
Transport	35	24	1	4	0	6	0	71	29	40 %
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater, etc)	39	24	3	12	1	0	0	79	73	92 %
Media och fritid	61	49	5	3	2	0	0	120	58	48 %
Detaljhandel	179	174	7	20	19	2	0	402	192	48 %
Dagligvaror (livsmedel, jordbruksprodukter, etc)	779	19	8	5	0	1	3	815	265	33 %
Hälsovård och läkemedel	17	12	0	2	0	0	0	30	11	35 %
Finansinstitut	214	56	1	1	0	0	0	272	131	48 %
Fastigheter	389	30	94	26	210	3	0	751	287	38 %
IT-utrustning och IT-tjänster	29	53	0	3	0	0	0	86	38	44 %
Telekommunikationsutrustning	0	4	0	0	0	0	0	4	2	60 %
Teleoperatörer	1	0	79	0	0	0	0	80	67	84 %
Kraftförsörjning (distribution och produktion)	7	1	1	0	1	0	0	10	7	77 %
Övriga, allmänhet och organisationer	96	31	0	0	5	0	0	132	107	82 %
Summa osäkra lånefordringar, företag	2 462	1 201	362	259	273	57	15	4 623	2 092	45 %
Hypotekslån till privatkunder	591	95	24	52	179	79	4	1 025	201	20 %
Konsumtionslån till privatkunder	625	239	35	121	0	3	7	1 032	597	58 %
Offentlig sektor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	212 %
Kreditinstitut	0	24	0	0	0	0	0	24	27	111 %
Summa osäkra lånefordringar, brutto	3 677	1 560	421	432	453	140	26	6 704		
Summa reserveringar	1 461	670	295	193	168	98	26		2 917	
Reserveringskvot	40 %	43 %	70 %	45 %	37 %	70 %	100 %			44 %

Kreditkvaliteten förbättrades något under 2013 i såväl företags- som privatkundsportföljen. 26 procent (26 procent) av antalet företagskunder fick högre rating, medan 23 procent (24 procent) fick lägre. I fråga om exponering omfattades 21 procent (23 procent) av företagsportföljen av högre rating och 20 procent (21 procent) av lägre.

82 procent (79 procent) av exponeringen mot företagskunder låg i ratingklass 4- eller högre, med en genomsnittlig rating för portföljen på 4+. Institut och privatkunder återfinns huvudsakligen i de säkrare riskklasserna. 92 procent (92 procent) av privatkundsexponeringen återfinns i riskklass C- eller högre, där sannolikheten för fallissemang är 1 procent eller lägre. Osäkra fordringar ingår inte i rating-/scoringfördelningen. Den sammantagna effekten av förändrad rating var en minskning av de riskvägda tillgångarna med cirka 0,7 procent under 2013.

Osäkra fordringar

Koncernens osäkra fordringar, brutto, minskade under året med 3 procent, från 6 905 mn euro till 6 704 mn euro, vilket motsvarar 179 punkter av den samlade utlåningen (188 punkter). 58 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av

lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 42 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade). Osäkra fordringar netto, efter reserveringar för individuellt värderade osäkra fordringar, uppgick till 4 221 mn euro (4 505 mn euro) eller 113 punkter av den samlade utlåningen (123 punkter). Reserverna för individuellt värderade lånefordringar ökade från 2 400 mn euro till 2 483 mn euro. Reserverna för gruppvis värderade lånefordringar minskade från 448 mn euro till 434 mn euro. Reserveringskvoten för individuella reserver ökade till 37 procent (35 procent), medan den totala reserveringskvoten ökade till 43 procent (41 procent).

Minskningen av osäkra fordringar beror huvudsakligen på bättre förhållanden i shippingsektorn, där de osäkra fordringarna minskade med 350 mn euro under 2013. Sektorerna med störst ökning av osäkra fordringar var Finansinstitut och Fastigheter, samt privatkunder.

En prövning av nedskrivningsbehovet görs vanligen i samband med anståndsärenden. Anstånd omfattar omförhandlade ränte-/löptidsvillkor till följd av låntagarens ekonomiska trångmål.

Förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) som inte är osäkra minskade för företagskunder till 1 257 mn euro

(1 929 mn euro), medan förfallna lånefordringar bland privatkunder minskade till 1 539 mn euro (1 773 mn euro) under 2013.

Osäkra fordringar och nyckeltal

Mn euro	2013	2012
Osäkra fordringar, brutto, koncernen	6 704	6 905
varav betalande	3 909	4 023
varav ej betalande	2 795	2 882
Andel osäkra fordringar, punkter	179	188
Reserveringsgrad, punkter	78	77
Reserveringskvot	43 %	41 %

Kreditförluster

Kreditförlusterna minskade under 2013 till 761 mn euro (933 mn euro). Detta motsvarade en kreditförlustrelation på 22 punkter (28 punkter) för den totala verksamheten och 21 punkter (26 punkter) för den kvarvarande verksamheten, exklusive Polen.

558 mn euro (676 mn euro) avsåg företagskunder och 213 mn euro (253 mn euro) privatkunder. På företagssidan avsåg huvuddelen av kreditförlusterna sektorerna Shipping och Telekom, medan den största delen av kreditförlusterna på privatsidan avsåg Danmark. Kreditförlusterna inom Shipping uppgick under 2013 till 98 mn euro (241 mn euro). Tanker- och torrlastmarknaden var fortsatt svag under 2013, främst till följd av överkapacitet. Fraktratena för torrlastfartyg förbättrades emellertid. 2013 var sista året för större leveranser av nya fartyg, vilket innebär att marknaden borde stabiliseras på medellång sikt. De låga fraktratena i vissa segment fick värdet på säkerheterna att falla ytterligare. Detta ledde till nya kreditförlustavsättningar, även om dessa var lägre än för 2012.

De gruppvisa kreditförlusterna uppgick till 41 mn euro (positiva med 131 mn euro).

I Baltikum var kreditförlustrelationen 27 punkter, att jämföra med 4 punkter för föregående år.

Kreditförluster och nyckeltal

Punkter av utlåningen	2013	2012
Kreditförluster, mn euro	-761	-933
Kreditförlustrelation, koncernen (total verksamhet)	22	28
varav ej individuella	21	31
varav gruppvisa	1	-3
Kreditförlustrelation, koncernen (kvarvarande verksamhet)	21	26
Kreditförlustrelation, Retail Banking	20	26
Kreditförlustrelation, Corporate & Institutional Banking	47	15
Kreditförlustrelation, Shipping, Offshore & Oil Services	76	176
Kreditförlustrelation, Baltikum	27	4

Motpartskreditrisk

Motpartskreditrisken består i att Nordeas motpart i ett valuta-, ränte-, råvaru-, aktie- eller kreditderivatkontrakt fallerar före förfallodagen och att Nordea vid den tidpunkten har en fordran på motparten. Motpartskreditrisk kan också finnas i återköpsavtal och andra transaktioner avseende värdepappersfinansiering. Den så kallade pre-settlementrisken (aktuell exponering och potentiell framtida exponering) uppgick vid utgången av 2013 till 45 md euro, varav den aktuella nettoexponeringen (efter nettningsavtal

och säkerheter) var 9 md euro. 56 procent av pre-settlement-risken och 37 procent av den aktuella nettoexponeringen avsåg finansinstitut.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förlust i Nordeas innehav och transaktioner till följd av förändringar i marknadskurser och parametrar som påverkar marknadsvärdet, till exempel förändringar i räntor, kreditspreadar, valutakurser, aktiekurser, råvarupriser och volatilitet i optioner.

Nordea Markets och Group Treasury står i hög utsträckning för marknadsrisken i Nordeakoncernen. Nordea Markets ansvarar för den kunddrivna handeln, medan Group Treasury ansvarar för upplåningen, förvaltningen av tillgångar och skulder, likviditetsportföljerna, portföljen av ställda panter/säkerheter samt investeringar för Nordeas egen räkning. För all övrig bankverksamhet är grundprincipen att marknadsrisk överförs till Group Treasury där dessa risker hanteras.

Strukturell valutarisk uppstår genom investeringar i dotterföretag och intresseföretag i utländsk valuta. Den allmänna principen är att risksäkra sådana investeringar genom matchad finansiering, även om avsteg kan förekomma på marknader där matchad finansiering inte kan uppnås eller endast kan uppnås till orimligt hög kostnad.

Intäkter och kostnader i utländsk valuta eller från kontor i utlandet medför en valutarisk, som i de enskilda Nordeabolagen hanteras inom ramen för respektive bolags valutaposition. Valutaomräkningsdifferenser i koncernens eget kapital är normalt av en faktor av eget kapital och goodwill i utländsk valuta minus säkring av nettoinvesteringar samt skatt.

Utöver den omedelbara förändringen i marknadsvärdet på Nordeas tillgångar och skulder som uppstår vid svängningar på finansmarknaden, skulle en ränteförändring också kunna påverka räntenettet över tiden. I Nordea betraktas detta som strukturell räntenetterisk (SIIR).

Marknadsrisk för Nordeas del uppstår också i samband med förmånsbestämda pensioner för Nordeas medarbetare (pensionsrisk) och vid placering av försäkringstagares kapital med avkastningsgaranti inom Life & Pensions.

Mätning av marknadsrisk

Nordea beräknar VaR med hjälp av historisk simulering. Det innebär att den aktuella portföljen omvärderas utifrån dagliga förändringar i marknadspriser och parametrar som observerats under de senaste 500 handelsdagarna, vilket ger ett underlag på 499 utfall baserade på empiriska data. Utifrån detta underlag används förväntad förlustmetoden för att beräkna VaR, vilket innebär att VaR-siffran baseras på genomsnittet av de mest ogynnsamma utfallen i underlaget. Siffran för 1-dags VaR omvandlas till 10-dagars VaR med hjälp av "kvadratroten ur tiden"-antagandet. Siffran för 10-dagars VaR används för att begränsa och mäta marknadsrisk på alla nivåer, i både handelslagret och den övriga verksamheten.

Separata VaR-siffror beräknas för ränte-, kreditspread-, valutakurs- och aktierisker. Det samlade VaR-måttet omfattar alla dessa riskkategorier, vilket medger en diversifieringseffekt mellan kategorierna. VaR-siffrorna omfattar både linjära positioner och optioner. Modellen har anpassats för att ta fram VaR-siffror med ett konfidensintervall på 99 procent. Detta innebär att siffran för 10-dagars VaR kan tolkas som den förlust som rent statistiskt överskrider under en av hundra 10-dagars handelsperioder.

Konsoliderad marknadsrisk, VaR¹

Mn euro	Mått	31 dec 2013	2013 högst	2013 lägst	2013 genomsnitt	31 dec 2012
Samlad risk	VaR	148,0	162,7	31,9	74,3	30,8
– Ränterisk	VaR	153,3	166,3	36,5	81,5	35,9
– Aktierisk	VaR	5,6	12,6	2,1	4,9	10,6
– Kreditspreadrisk	VaR	17,5	26,0	8,1	17,3	15,9
– Valutarisk	VaR	7,4	14,1	2,7	7,3	13,2
Diversifieringseffekt	VaR	20 %	55 %	13 %	36 %	60 %

1) Nordeas VaR-modell beskrivs i avsnittet Mätning av marknadsrisk, på sidan 59.

Det bör dock betonas att även om mycket arbete ägnas åt att göra VaR-modellen så realistisk som möjligt, så baseras alla modeller på antaganden och uppskattningar som har stor inverkan på de risktal som genereras. Historisk simulering har den fördelen att den inte är beroende av specifika antaganden om utfallens fördelning, men eftersom det är historiska marknadsvariabler som används får man kanske inte en rättvisande bild av hur dessa variabler kommer att utvecklas i framtiden. Valet av tillämpad tidsperiod är också viktigt. Medan en längre tidsperiod kan förbättra modellens förutsäggande egenskaper och minska konjunktoreffekterna, innebär en kortare tidsperiod att modellen reagerar snabbare på plötsliga förändringar i volatiliteten på finansmarknaden. Beslutet att använda historiska data för de senaste 500 dagarna syftar till att nå en balans mellan fördelarna och nackdelarna med att använda längre eller kortare tidsserier för beräkningen av VaR.

Valutapositioner, valutarelaterad VaR¹

Mn euro	2013	2012
DKK	643,5	1 600,0
GBP	94,6	23,0
SEK	-87,0	6,9
USD	80,0	85,5
CHF	-60,7	-129,3
AUD	-59,4	-14,3
NOK	55,1	151,1
JPY	44,5	-39,3
LTL	26,1	35,2
Övriga ²	14,0	7,8

1) De redovisade valutapositionerna är hänförliga till finansiella instrument i handelslagret och i den övriga verksamheten. Derivat är inkluderade med sina deltagarvärden. Strukturell valutarisk, exempelvis hänförlig till investeringar i dotterföretag och intresseföretag eller till intäkter och kostnader i utländsk valuta, är inte inkluderade.

2) Sammanlagd nettoposition för enskilda valutapositioner med ett absolut värde på under 20 mn euro.

Marknadsriskanalys

Nordeakoncernens konsoliderade marknadsrisk, som redovisas i tabellen ovan, omfattar både handelslagret och den övriga verksamheten. Det samlade VaR-måttet uppgick vid utgången av 2013 till 148 mn euro (31 mn euro). Ökningen under året är huvudsakligen hänförlig till ökningen i ränterelaterat VaR, som speglar förändrade positioner och ett högre ränteläge. Ränterelaterat VaR uppgick till 153 mn euro (36 mn euro), och den största delen av räntekänsligheten avsåg räntepositioner i euro och svenska kronor. Diversifieringseffekten mellan de olika riskkategorierna har minskat avsevärt. Detta beror i hög grad på den stora ökningen i ränterelaterat VaR i förhållande till de övriga riskkategorierna. Råvaruriskerna var obetydliga.

Det verkliga värdet på portföljen av mindre likvida alternativa investeringar uppgick vid utgången av 2013 till 497 mn euro (584 mn euro), varav private equity-fonder 259 mn euro, hedgefonder 117 mn euro, kreditfonder 100 mn euro och "seedmoney" 21 mn euro. Alla fyra typerna av investeringar har fördelats på ett antal olika fonder.

Strukturell räntenettorisik

Strukturell räntenettorisik (SIIR) motsvarar det värde med vilket Nordeas ackumulerade räntenetto skulle förändras under kommande tolv månader vid en förändring av samtliga räntor med 1 procentenhet.

SIIR speglar den skillnad som uppstår för poster i och utanför balansräkningen när räntebindningstiderna, volymerna eller jämförelseräntorna för tillgångar, skulder och derivatinstrument inte helt motsvarar varandra.

Nordeas SIIR-hantering bygger på fastställda riktlinjer som i sin tur resulterar i olika åtgärder och rutiner för SIIR. Riktlinjerna handlar om optimering av finansiell struktur, balanserat risktagande och tillförlitlig resultatutveckling, identifiering av alla väsentliga källor till SIIR, mätning under pressade marknadsförhållanden samt korrekt information till allmänheten.

Group Treasury ansvarar för den operativa hanteringen av SIIR.

Mätmetoder för SIIR

Nordeas SIIR mäts med hjälp av dynamiska simuleringar genom att beräkna flera räntenettoscenarier och sedan jämföra skillnaderna mellan dessa. Flera räntescenarier tillämpas, men de grundläggande måtten för SIIR utgår från två huvudscenarier: stigande räntor och sjunkande räntor. Dessa scenarier mäter effekten på Nordeas räntenetto för en 12-månadersperiod vid 1 procentenhets ökning respektive minskning av samtliga räntor (se tabellen nedan, som även omfattar räntebindningsgap längre än 12 månader). Balansräkningen och marginalerna på tillgångar och inlåning antas vara konstanta över tiden. Hänsyn tas emellertid till huvudfaktorerna i kundernas beteende och beslutsprocessen avseende Nordeas egna räntor.

SIIR-analys

Vid årets slut uppgick SIIR för stigande marknadsräntor till 409 mn euro (442 mn euro) och SIIR för sjunkande marknadsräntor till -466 mn euro (-492 mn euro). Dessa siffror visar att räntenettet skulle öka om räntorna steg och minska om räntorna sjönk.

Operativ risk

Operativ risk definieras som risken för direkt eller indirekt förlust eller skada på anseendet till följd av brister eller fel

hänförliga till interna processer, till människor och system eller till externa händelser.

Operativ risk innefattar så kallad compliance-risk, vilket är risken att verksamheten inte bedrivs i enlighet med lagar och bestämmelser, marknadsstandarder och affärsetiska normer. Hanteringen av operativ risk är ledningens ansvar. För att hantera dessa risker har Nordea definierat en gemensam uppsättning standarder som syftar till att skapa en sund riskhanteringskultur med målet att i all affärsverksamhet följa gällande etiska standarder och normer för agerande på marknaden. Huvudprincipen för operativ risk i Nordea är de tre försvarslinjerna. Den första försvarslinjen utgörs av affärsorganisationen, som innefattar ett nätverk av Risk and Compliance Officers. De säkerställer att koncernens operativa risk och compliance-risk hanteras på ett effektivt sätt i affärsorganisationen och är följaktligen placerade ute i verksamheten, även om deras arbetsuppgifter sorterar under den andra försvarslinjen. Group Operational Risk and Compliance, som är den andra försvarslinjen, har definierat en gemensam uppsättning standarder (koncerndirektiv, processer och rapportering) för hanteringen av dessa risker.

Avgörande för Nordeas aktiva riskhantering är den årliga utvärderingen av risken i den egna verksamheten, där fokus ligger på de att identifiera de största riskerna och säkerställa att kraven i koncerndirektiven uppfylls. De största riskerna identifieras både uppifrån och ner genom divisionsledningen och nerifrån och upp genom analys av resultatet från kontrollfrågor och information från exempelvis incidentrapportering, scenarionalyser, kvalitets- och riskanalyser samt produktgodkännanden. Tidsmässigt sammanfaller den här utvärderingen med den årliga planeringsprocessen, vilket säkerställer att koncernens övergripande prioriteringar baseras på adekvat information.

Group Internal Audit, som är den tredje försvarslinjen, övervakar för styrelsens räkning effektiviteten i processerna för riskhantering, kontroll och styrning.

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk inom Life & Pensions

Nordea Life & Pensions har ett brett produktsortiment anpassat till ländernas lagstiftning på socialförsäkrings- och skatteområdet, från kapitalförsäkringar med en löptid på några få år till mycket långfristiga pensionssparavtal där löptiden kan vara längre än 40 år. Risken inom livförsäkringsverksamheten utgörs främst av marknadsrisk samt liv- och sjukförsäkringsrisk.

Liv- och sjukförsäkringsrisk är risken för oväntade förluster till följd av förändringar i nivån, trenden eller svängningarna för mortalitet, förväntad livslängd, invaliditet, urvalseffekter samt risken för återköp eller bortfall. Dessa risker kontrolleras huvudsakligen med hjälp av aktuarie-metoder, det vill säga genom prissättning, kundurvalsregler, återförsäkring, stresstester samt tillräckliga riskreserveringar.

Den marknadsrisk som är hänförlig till försäkringstagarnas kapital i Life & Pensions påverkar Nordeas egen risk, medan marknadsrisken i kundportföljen hanteras via en policy för hantering av tillgångar och skulder. Nordeas marknadsrisk hänförlig till försäkringstagarnas kapital avser främst kapitalavkastningen, mängden återbäringsmedel och räntenivån, och den mäts som minskade rörelseintäkter till följd av kurssvängningar på finansmarknaderna.

Likviditetshantering

Viktiga frågor under 2013

Nordea fortsatte under 2013 att dra nytta av sin konservativa likviditetsriskhantering genom att slå vakt om en diversifierad och stark finansieringsbas. Koncernen hade tillgång till alla relevanta finansmarknader och kunde aktivt utnyttja alla sina upplåningsprogram. Nordea emitterade cirka 23 md euro i långfristiga skuldinstrument, varav cirka 12 md euro på den svenska, finska och norska marknaden för säkerställda obligationer. Finansinspektionen i Sverige införde krav på likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio, LCR) som trädde ikraft i början av 2013, och Nordea uppfyller LCR-kraven i alla valutor tillsammans och separat i dollar och euro.

Ledningsprinciper och kontroll

Group Treasury ansvarar för fullföljandet av Nordeas likviditetsstrategi, för likviditetshanteringen och för efterlevnaden av koncernens övergripande limiter som fastställts av styrelsen och riskkommittén. Group Treasury utvecklar också koncernens ramverk för hantering av likviditetsrisk, som utgörs av riktlinjer, instruktioner och anvisningar för koncernen liksom principer för prissättning av likviditetsrisk.

Styrelsen definierar risktoleransen på likviditetsområdet genom att fastställa gränsvärden för olika likviditetsmått. Det viktigaste måttet är överlevnadshorisonten, som definierar risktoleransen genom att fastställa en minsta överlevnadsperiod på en månad under Nordeaspecifika och marknadsomfattande stressscenarier, och med definierade riskbegränsande åtgärder.

Hantering av likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att endast kunna fullgöra likviditetsåtaganden till ökad kostnad eller – i sista hand – inte alls kunna fullgöra åtaganden vid förfall. Nordeas likviditetsriskhantering och likviditetsstrategi bygger på fastställda riktlinjer som i sin tur resulterar i olika åtgärder, limiter och rutiner för likviditetsrisk.

Riktlinjerna anger att Nordeas likviditetshantering ska präglas av en konservativ hållning till likviditetsrisk. Nordea strävar efter diversifierad finansiering och försöker bygga upp och underhålla relationer med investerare för att säkerställa tillgång till marknaden. Nordeas breda och diversifierade finansieringsbas speglar koncernens starka ställning på de fyra hemmamarknaderna, med en stark och stabil kundbas inom retail och en mängd olika finansieringsprogram. Finansieringsprogrammen är både kortfristiga (amerikanska och europeiska företagscertifikat, andra företagscertifikat, bankcertifikat) och långfristiga (säkerställda obligationer, European Medium Term Notes, Medium Term Notes) och omfattar flera olika valutor.

Nordeas finansieringskällor framgår av tabellen nedan. Vid utgången av 2013 uppgick utnyttjad volym i de kortfristiga programmen till 52,3 md euro (57,2 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 0,2 år (0,2 år). Volymen i de långfristiga programmen uppgick till 133,3 md euro (127,2 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 5,8 år (6,1 år). Under 2013 ökade volymen i de långfristiga programmen med 6,1 md euro, medan volymen i de kortfristiga programmen minskade med 4,9 md euro. Förtroende är oerhört viktigt på upplåningsmarknaden, och därför publicerar Nordea fortlöpan information

om koncernens likviditetssituation.

I Nordeas hantering av likviditetsrisk ingår stresstest och en beredskapsplan för likviditetshantering. Stresstest definieras som en utvärdering av potentiella effekter på bankens likviditet om en rad exceptionella men inte otänkbara händelser skulle inträffa. Stresstesterna innefattar också måttet överlevnadshorisont (se nedan), som tar hänsyn till ett kombinerat scenario för likviditetsrisk (idiosynkratisk och marknadsomfattande stress).

Mätmetoder för likviditetsrisk

Riskhanteringen är inriktad på både kortsiktig och strukturell långsiktig likviditetsrisk. I syfte att hantera korta finansieringspositioner mäter Nordea finansieringsbehovet, uttryckt som maximalt förväntat behov av likvida medel under de närmaste 30 dagarna. Kassaflöden från både balansposter och poster utanför balansräkningen ingår. Finansieringsbehovet mäts och begränsas för varje enskild valuta och för alla valutor sammanlagt. Det sammanlagda beloppet för alla valutor begränsas av styrelsen.

Nordea har en likviditetsbuffert för att säkerställa finansiering i situationer där koncernen är i tvingande behov av kontanta medel och de normala finansieringskällorna inte räcker till. Buffertens miniminivå fastställs av styrelsen. Likviditetsbufferten utgörs av högljudda värdepapper som innehas av Group Treasury och som centralbankerna godtar som säkerhet. Dessa värdepapper kan snabbt säljas eller användas som säkerhet vid finansiering.

Under 2011 infördes måttet överlevnadshorisont. Det påminner begreppsmässigt om LCR i Basel III. Måttet tar hänsyn till kassaflöden hänförliga till likviditetsbufferten och risken i upplåningsbehovet. Dessutom ingår förväntade kassaflöden från sådant som påverkar beredskapslikviditeten. Överlevnadshorisonten definierar koncernens riskvillighet avseende kortfristig likviditet och visar överskottslikviditeten efter 30 dagar utan tillgång till upplåning på marknaden.

Det är styrelsen som fastställt kravet på överskottslikviditet efter 30 dagar utan tillgång till upplåning på marknaden.

Nordeas strukturella likviditetsrisk mäts och begränsas av styrelsen med hjälp av ett särskilt mått, nettobalans av stabil upplåning, som anger skillnaden mellan långfristiga skulder och långfristiga tillgångar. Skulderna utgörs främst av inlåning från allmänheten, bankupplåning och obligationer med en återstående löptid på mer än 12 månader samt eget kapital, medan långfristiga tillgångar huvudsakligen utgörs av utlåning till allmänheten och annan utlåning med en återstående löptid på mer än 12 månader samt lånelöften. Koncernchefen har i koncernledningen fastställt målet att nettobalansen av stabil upplåning ska vara positiv, vilket innebär att stabila tillgångar ska finansieras med stabila skulder.

Analys av likviditetsrisk

Den kortsiktiga likviditetsrisken hölls kvar på en konservativ nivå under hela 2013. Det genomsnittliga finansieringsbehovet, det vill säga det genomsnittliga förväntade behovet av likvida medel under de närmaste 30 dagarna, uppgick till +16,8 md euro (10,1 md euro). Nordeas likviditetsbuffert uppgick under 2013 till mellan 58,2 och 72,5 md euro (57,3–68,9 md euro), med ett genomsnitt på 64,4 md euro (63,1 md euro). Nordeas buffert är mycket likvid och utgörs uteslutande av värdepapper som innehas av Group Treasury och är belåningsbara i centralbanken. Överlevnadshorisonten låg under hela 2013 på mellan 49,0 md euro och 68,2 md euro (23,2–68,0 md euro), med ett genomsnitt på 59,0 md euro

(47,2 md euro). Målet att alltid ha en positiv nettobalans av stabil upplåning har under hela 2013 uppnåtts med bred marginal. Årsgenomsnittet för nettobalansen av stabil upplåning var 52,8 md euro (54,1 md euro).

LCR (Liquidity Coverage Ratio), som mäter likviditetsrisken, uppgick till 117 procent för koncernen vid utgången av 2013 (127 procent), och årsgenomsnittet uppgick till 130 procent. Vid utgången av 2013 uppgick LCR i euro till 140 procent (181 procent), och i dollar till 127 procent (283 procent). Årsgenomsnittet uppgick till 199 respektive 138 procent.

Nettobalans av stabil upplåning, 31 december 2013

Stabila skulder och eget kapital, md euro	Belopp
Primärkapital och supplementärt kapital	28,0
Säkerställd/icke säkerställd upplåning >1 år	117,9
Stabil inlåning från privatkunder	31,3
Mindre stabil inlåning från privatkunder	61,0
Inlåning från företag <1 year	73,2
Summa stabila skulder	311,6
Stabila tillgångar, md euro	Belopp
Utlåning till företag och privatkunder >1 år	247,2
Långfr. utlåning till banker och finansiella företag	1,0
Övriga illikvida tillgångar	11,6
Summa stabila tillgångar	259,8
Poster utanför balansräkningen	2,5
Nettobalans av stabil upplåning	49,2

Finansieringskällor, 31 december 2013

Typ av skuld, mn euro	Räntebas	Genomsnittlig löptid (år)	Mn euro
Skulder till kreditinstitut			
– kortare än 3 månader	Euribor etc	0,0	57 082
– längre än 3 månader	Euribor etc	1,4	2 086
In- och upplåning från allmänheten			
– avistainlåning	Administrativ	0,0	121 857
– övrig inlåning	Euribor etc	0,3	82 270
Emitterade värdepapper			
– bankcertifikat	Euribor etc	0,2	16 329
– företagscertifikat	Euribor etc	0,2	35 975
– säkerställda obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	7,0	92 225
– övriga obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	3,2	41 074
Derivatinstrument		–	65 925
Övriga ej räntebärande skulder		–	32 006
Efterställda skulder			
– daterade förlagslån	Fast ränta, marknadsbaserad	7,4	4 107
– eviga och övriga förlagslån	Fast ränta, marknadsbaserad	–	2 438
Eget kapital			29 209
Summa (skulder och eget kapital)			582 583
Skulder till försäkringstagare (i livförsäkringsrörelsen)			47 851
Summa (skulder och eget kapital) inklusive livförsäkringsrörelsen			630 434

Information om fördelning av löptider finns i not K47.

Kapitalhantering

Kapitalhantering

Nordea strävar efter en effektiv kapitalanvändning och är därför aktiv i förvaltningen av olika tillgångar, skulder och risker i balansräkningen. Målet är att öka avkastningen till aktieägarna och samtidigt upprätthålla en väl avvägd kapitalstruktur.

Styrelsen är ytterst ansvarig för att fastställa Nordeas kapitaltäckningsmål, kapitalpolicy och övergripande ramverk för kapitalhantering.

Förmågan att nå målen och uppfylla minimikraven för kapitaltäckning granskas regelbundet inom Asset and Liability Committee (ALCO) och riskkommittén.

Kapitalkrav

Kapitalkravet och kapitalbasen som beskrivs i detta avsnitt utgår från reglerna i kapitaltäckningsdirektivet och inte redovisningsstandarderna (se not K40 för ytterligare information). Kapitalkravet och kapitalbasen avser därför endast den finansiella företagsgruppen Nordea Bank AB (publ), och där ingår inte försäkringsbolagen.

Kapitalkrav och riskvägt belopp

Mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012
	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp	Basel II riskvägt belopp
Kreditrisk	10 376	129 705	145 340
Grundläggande IRK-metoden	8 965	112 061	122 050
– varav företag	6 787	84 844	90 561
– varav institut	468	5 848	8 384
– varav hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	862	10 772	11 440
– varav hushållsexponeringar, övriga	622	7 778	9 007
– varav hushållsexponeringar mot små/medelstora företag	104	1 298	1 264
– varav övriga	122	1 521	1 395
Schablonmetoden	1 412	17 644	23 290
– varav stater	34	428	426
– varav institut	49	611	583
– varav företag	301	3 768	9 160
– varav privatkunder	862	10 776	10 752
– varav övriga	165	2 061	2 369
Marknadsrisk	700	8 753	6 323
– varav handelslager, intern modell	410	5 131	3 897
– varav handelslager, schablonmetoden	186	2 321	1 727
– varav övrig verksamhet, schablonmetoden	104	1 301	699
Operativ risk	1 344	16 796	16 229
Schablonmetoden	1 344	16 796	16 229
Delsumma	12 420	155 254	167 892
Justering för övergångsregler			
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	4 318	53 969	46 631
Summa	16 738	209 223	214 523

Kapitalpolicy

Mot bakgrund av de nya regelverken har Nordea under 2013 fastställt en ny kapitalpolicy.

Kapitalpolicyen anger att kärnprimärkapitalrelationen ska överstiga 13 procent och kapitaltäckningsgraden ska överstiga 17 procent senast den 1 januari 2015.

Kapitalpolicyen baseras på ledningens aktuella bedömning av kapitaliseringen, men det råder fortfarande osäkerhet kring den nationella implementeringen av CRD IV. De fastställda målen sätter minimivärden som ska gälla under normala affärsförhållanden eftersom bankreglerna anpassas till de olika stadierna i konjunkturcykeln.

Minimikrav för kapitaltäckning

Riskvägda tillgångar beräknas i enlighet med kraven i kapitaltäckningsdirektivet. Vid utgången av 2013 omfattades 77 procent av Nordeas exponering av metoden för intern riskklassificering (IRK). Nordea har för avsikt att införa IRK-metoden för vissa återstående portföljer. Under första kvartalet 2013 införde Nordea en intern modell (IMM) för beräkning av motpartskreditrisk i Finland och Sverige, och under fjärde kvartalet fick Nordea tillstånd att använda den grundläggande IRK-metoden för företags- och institutionsportföljen i Ryssland.

Den 14 januari godkände också Finansinspektionen i en överenskommelse med tillsynsmyndigheterna för finansmarknaden i de tre övriga nordiska länderna Nordeas ansökan om att få använda den avancerade IRK-metoden för företagsutlåningen i Norden. Den avancerade IRK-metoden börjar användas för att beräkna kapitaltäckningen under första kvartalet 2014 och effekten (proforma) på kärnkapitalrelationen för fjärde kvartalet 2013 beräknas uppgå till cirka 0,7 procentenhet.

Nordea har tillstånd att använda interna Value-at-Risk-modeller (VaR) för att beräkna kapitalkravet för huvuddelen av marknadsrisken i handelslagret. Schablonmetoden används för operativ risk.

Internt kapitalkrav

Nordeas interna kapitalkrav enligt den interna kapitalutvärderingen (IKU) baseras på risker enligt kapitalkravsdirektivet (CRD) och på internt fastställda risker enligt pelare II. Följande typer av huvudsakliga risker omfattas det interna kapitalkravet: kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk och affärsrisk. Vid beräkningen tar EC-modellen dessutom direkt hänsyn till ränterisk i övrig verksamhet, risk i Nordeas egna förmånsbestämda pensionsplaner, fastighetsrisk och koncentrationsrisk.

Utöver riskkapitalberäkningar för olika typer av risker genomför Nordea ett omfattande stresstest på kapitaltäckningen för att analysera effekterna av en rad globala och lokala krisscenarier. Resultaten från stresstesterna ligger, tillsammans med eventuella ledningsbeslut, till grund för Nordeas interna kapitalkrav i form av buffertar för tider av finansiell turbulens. Det interna kapitalkravet är en viktig del när Nordeas kapitaltäckningsmål fastställs.

IKU omfattar också Nordeas hantering, begränsning och mätning av väsentliga risker liksom en bedömning av om den interna kapitaltäckningen är tillräcklig. Det senare sker genom fastställande av ett internt kapitalkrav som speglar bankens risker. I samband med implementeringen av CRD IV införs emellertid kravet på buffertar, vilket kan innebära krav på högre kapitaltäckning än i det interna kapitalkravet.

Economic capital (EC)

Nordeas EC-modell grundas på samma riskkomponenter som IKU, men tar dessutom hänsyn till risker i livförsäkringsrörelsen. EC beräknas för konglomeratet, medan IKU, som styrs av kapitaltäckningsdirektivet, endast omfattar bankverksamheten. EC anpassades under 2013 ytterligare till de förväntade kärnprimärkapitalkraven i kommande regelverk. För 2014 införs ytterligare kapitalposter i EC, i syfte att minska skillnaden mellan eget kapital och allokerat kapital.

Economic capital (EC inklusive Nordea Life & Pensions) uppgick vid utgången av 2013 till 22,8 md euro (23,8 md euro 2012, omräknat).

Economic profit (EP)

Nordea använder EP som ett av sina främsta finansiella prestationsmått. EP utgörs av riskjusterat resultat minus kapitalkostnad. Riskjusterat resultat och EP är mått som används vid prestationsstyrning och värdeskapande ur ett aktieägarperspektiv. EP är också en viktig faktor i Nordeas operativa beslutsunderlag vid investeringsbeslut och i kundrelationer. EP-modellen mäter både tillväxt och avkastning. I EP-ramverket ingår EC och förväntade kreditförluster.

Förväntade kreditförluster (EL)

Förväntade kreditförluster, eller EL, avspeglar normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang. Under 2013 reviderades EL för att mer exakt spegla faktiska historiska förluster.

EL-kvoten inom EP-ramverket, beräknad som EL delat med EAD (exponering vid fallissemang), var 13 punkter vid utgången av 2013 (14 punkter 2012, omräknat), exklusive exponeringsklasserna stater och institut.

EL är stabilare än de faktiska kreditförlusterna, men måttet följer konjunkturcykeln eftersom det tar hänsyn till förändrad återbetalningsförmåga (PD-dimensionen) och säkerhetstäckning (LGD-dimensionen).

Kapitalbas

Med kapitalbas avses summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag.

Primärkapital definieras som det kapital som i det närmaste motsvarar inbetalt kapital, vissa reserver och en begränsad andel (högst 50 procent av primärkapitalet) förlagslån (eviga). Resultatet får endast medräknas efter avdrag för föreslagen utdelning. Goodwill, uppskjutna skattefordringar, IRK-underskott samt investeringar i kreditinstitut ingår inte i primärkapitalet. Förändrade avdragsregler för investeringar i försäkringsföretag påverkade också primärkapitalet under 2013. Sådana investeringar ska sedan 1 januari 2013 till hälften dras av från primärkapitalet och till hälften från supplementärt kapital.

Supplementärt kapital utgörs av eviga och daterade lån. Supplementärt kapital får inte överstiga primärkapitalet. Av supplementärt kapital får de daterade lånen högst motsvara hälften av primärkapitalet. Gränsvärdena har satts efter avdrag för investeringar i försäkringsföretag och kreditinstitut. Kraven ovan förändras emellertid i samband med CRD IV.

Sammanfattning av poster som ingår i kapitalbasen

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Beräkning av kapitalbas		
Eget kapital	29 209	28 216
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 734	-1 370
Efterställda förlagslån	1 949	1 992
Uppskjutna skattefordringar	-68	-201
Immateriella tillgångar	-2 987	-3 094
IRK-reserveringar över- (+)/underskott (-)	-369	-554
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)	-99	-103
Avdrag för investeringar i försäkringsföretag	-616	-
Övriga poster, netto	-841	-933
Primärkapital (netto efter avdrag)	24 444	23 953
- varav efterställda förlagslån	1 949	1 992
- varav avdrag för investeringar i försäkringsföretag	-616	-
Supplementärt kapital	4 870	5 440
- varav eviga förlagslån	682	708
IRK-reserveringar över- (+)/underskott (-)	-369	-554
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)	-99	-103
Avdrag för investeringar i försäkringsföretag	-616	-
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser	-190	-1 462
Summa kapitalbas	28 040	27 274

Kapitaltäckning, nyckeltal

	2013	2012
Kärnprimärkapitalrelation exkl. övergångsregler (%)	14,9	13,1
Primärkapitalrelation exkl. övergångsregler (%)	15,7	14,3
Kapitaltäckningsgrad exkl. övergångsregler (%)	18,1	16,2
Kapitaltäckningskvot (kapitalbas / kapitalkrav) exkl. övergångsregler	2,3	2,0
Kärnprimärkapitalrelation inkl. övergångsregler (%)	11,0	10,2
Primärkapitalrelation inkl. övergångsregler (%)	11,7	11,2
Kapitaltäckningsgrad inkl. övergångsregler (%)	13,4	12,7
Kapitaltäckningskvot (kapitalbas / kapitalkrav) inkl. övergångsregler	1,7	1,6

Kapitalsituation för det finansiella konglomeratet

Sampokoncernens innehav i Nordea Bank AB (publ) uppgick den 31 december till över 20 procent. Nordea ingår därmed i finanskonglomeratet Sampo och lyder under samma tillsynsmyndighet som Sampokoncernen (finska Finansinspektionen), i enlighet med Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (2004/699) i Finland, som bygger på direktiv 2002/87/EG.

Ytterligare information

Mer upplysningar om kapitalhantering och kapitaltäckning finns i not K40, Kapitaltäckning, och i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport på nordea.com.

Nya regelverk

I juni 2013 presenterades den slutliga versionen av ett nytt kapitaltäckningsdirektiv (CRD IV) och en kapitaltäckningsförordning (CRR) för de finansiella marknaderna i Europa. Direktivet ska under 2014 införlivas i nationell lagstiftning i samtliga EU-länder, medan förordningen via Europaprocessen är direkt tillämplig i samma länder från 1 januari 2014. Utöver CRD IV/CRR är flera nära relaterade förslag på gång.

CRD IV och CRR

CRD IV/CRR syftar till att skapa enhetliga regler för alla banker i samtliga EU-länder för att undvika nationella avvikelser. Europeiska bankmyndigheten (EBA) stödjer processen genom att utfärda mer än 100 bindande tekniska standarder med avseende på CRD IV/CRR, varav ett stort antal utfärdades för konsultation under 2013.

CRD IV/CRR innehåller flera viktiga initiativ som medför förändringar jämfört med dagens regler från 2007. De nya reglerna ställer krav på mer kapital av högre kvalitet, bättre risktäckning, införande av ett bruttosoliditetsmått som ett komplement till det riskbaserade kravet, åtgärder för att bygga upp kapitalreserver som kan användas under tider av finansiell stress, samt införande av likviditetsstandarder.

CRD IV/CRR kräver att bankerna ska uppfylla följande minimikrav för kapitaltäckningen:

- Kärnprimärkapitalrelation på 4,5 procent
- Primärkapitalrelation på 6 procent
- Kapitaltäckningsgrad på 8 procent

Genom CRD IV införs också ett antal kapitalbuffertar. Samtliga buffertar ska anges i relation till riskvägda tillgångar och täckas av kärnprimärkapital, samt utgöra ytterligare kapital som ska hållas utöver minimikraven. Till de buffertar som ska hållas hör en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent och en kontryckisk kapitalbuffert ovanpå kapitalkonserveringsbufferten. Nivån på denna buffert regleras av nationella myndigheter när kraftig kreditillväxt bedöms medföra ökad systemrisk, och ska uppgå till mellan 0 och 2,5 procent. Tillsynsmyndigheterna ska också ställa krav på ytterligare en buffert för globalt systemviktiga institut (G-SII), motsvarande 1,0–3,5 procent. Därutöver kan enligt CRD IV även en systemriskbuffert (SRB) införas liksom en buffert för andra systemviktiga institut (O-SII). O-SSI-bufferten kan fastställas till högst 2 procent, medan SRB-bufferten kan fastställas till högst 3 procent för en banks samtliga exponeringar och högst 5 procent för en banks inhemska exponeringar. Om dessa buffertkrav inte uppfylls begränsas bankernas möjligheter att fördela kapital, genom till exempel utdelningar.

Riskvägda tillgångar påverkas huvudsakligen av ökade krav avseende motpartsrisik. De ökade kapitalkraven avser risk hänförlig till kreditvärdighetsjustering och centrala motparter. Dessutom införs en korrelationsfaktor för exponeringar mot stora finansinstitut och en stödfaktor på 0,7619 för exponeringar mot små och medelstora företag. Flera länder överväger också att införa högre riskvikter eller andra restriktioner för bostadslån. CRD IV/CRR introducerar också ett icke-riskbaserat mått, bruttosoliditet, i syfte att begränsa risken för kraftigt ökad skuldsättning bland kreditinstitut, vilket bidrar till att göra utlåningen mindre konjunkturkänslig.

Vidare införs med CRD IV/CRR två nya kvantitativa likviditetsstandarder: liquidity coverage ratio (LCR) och net stable funding ratio (NSFR). LCR ska säkerställa att en bank har tillräck-

liga likviditetsreserver för att stå emot eventuella obalanser mellan likviditetsinflöden och -utflöden i svåra stressituationer under en period av trettio dagar. NSFR ska säkerställa att en bank tillgodoser långsiktiga skyldigheter på ett tillfredsställande sätt med hjälp av en uppsättning stabila finansieringsinstrument, både under normala förhållanden och i stressituationer. CRD IV/CRR innehåller inga detaljerade regler för NSFR. Baselkommittén publicerade 2010 detaljerade förslag för NSFR, och den 12 januari 2014 utkom reviderade förslag. Enligt förslagen ska en banks tillgängliga stabila finansiering (Available Stable Funding, ASF) alltid vara större än behovet av stabil finansiering (Required Stable Funding, RSF). ASF och RSF fastställs med hjälp av särskilda faktorer. LCR väntas fasas in från januari 2015, medan NSFR kan komma att bli minimistandard i januari 2018, men nationella krav kan innebära ett tidigare införande.

Övriga nya regler

Rådet för finansiell stabilitet (FSB) har publicerat "Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions". Direktivet om återhämtning och rekonstruktion av banker (Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD) är EU:s implementering av FSB:s riktlinjer, och antogs slutligen i december 2013. BRRD innehåller åtgärder för att bibehålla finansiell stabilitet genom att minska effekterna på banksystemet när finansinstitut går i konkurs.

Baselkommittén har publicerat ett andra konsultativt dokument om en grundläggande översyn av handelslagret. Syftet är att öka motståndskraften vid kraftiga svängningar i marknadsrisker i samband med stressade marknadsförhållanden. Översynen omfattar en möjlig omdefinition av handelslagret och föreslår också ett starkare samband mellan standardiserade och interna modeller.

EU-kommissionen presenterade under 2012 ett förslag om att införa en bankunion i euroområdet. I december 2013 försäkrade Europaparlamentet och rådet att Europeiska centralbanken (ECB) ska ansvara för banktillsynen inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen (Single Supervisory Mechanism). Detta är det första faktiska steget mot skapandet av en bankunion. En bankunion kan definieras som ett fullt integrerat system för reglering och tillsyn av banker, inom en federal struktur. Nationella tillsynsmyndigheter kommer emellertid även fortsättningsvis att spela en viktig roll när det gäller att förbereda och införa ECB:s beslut. I syfte att öka överensstämmelsen och effektiviteten i tillsynsrutinerna fortsätter EBA att utveckla det enhetliga regelverket för samtliga 27 medlemsländer. EBA ser också till att regelbundna stresstester genomförs för att bedöma de europeiska bankernas motståndskraft. För banker med verksamhet i flera länder, både i och utanför euroområdet, tillämpas även fortsättningsvis dagens rutiner för samordning av tillsyn mellan hem- och värdmedlemsländer.

I februari 2012 inrättade EU-kommissionen en så kallad högnivåexpertgrupp, med uppgift att bedöma behovet av ytterligare reformer för strukturen i enskilda banker. Expertgruppen presenterade sin rapport i oktober 2012, där man föreslog obligatorisk separation av handel för egen räkning och annan så kallad högriskhandel från bankens normala verksamhet. Under 2013 har kommissionen arbetat fram ett lagförslag och genomförde en konsekvensstudie, och ett förslag presenterades i början av 2014.

Nya regleringar är också under införande inom försäkringsområdet – Solvens II. En överenskommelse har nåtts om detaljerna i Omnibus II-direktivet. Det här öppnar upp för ett konsekvent och välbetänkt regelverk på försäkringsområdet i hela Europa från 1 januari 2016.

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att ha enkla och systematiska beslutsprocesser med tydliga ansvarsområden, utan intressekonflikter och med tillfredsställande öppenhet. Engagemang i Nordeas mission och vision kräver att goda bolagsstyrningsprocesser integreras i den vanliga affärsverksamheten för att, så långt det går, säkerställa såväl god styrning som god ledning av bolaget.

Bolagsstyrning handlar om förhållandet mellan aktieägarna och bolagets styrelse och vd/koncernledning samt företagsmålen. Denna bolagsstyrningsrapport utgår från ett aktieägarperspektiv och är framställd i enlighet med kraven i årsredovisningslagen samt i Svensk kod för bolagsstyrning (koden). Huvudvikten ligger på styrelsen i dess roll som huvudansvarigt beslutsorgan i Nordeas bolagsstyrningsstruktur och samspelet med övriga organ för att säkerställa god bolagsstyrning. Nordeas system för intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering täcks också.

Bolagsstyrning i Nordea

Nordea Bank AB (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag som är noterat på NASDAQ OMX Nordic, dvs börserna i Stockholm, Helsingfors och Köpenhamn. Bolagsstyrningen i Nordea följer allmänt vedertagna principer. Det externa ramverket som reglerar arbetet med bolagsstyrning innefattar aktiebolagslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse, årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, EU-regler för den finansiella marknaden, föreskrifter utfärdade av berörda tillsynsmyndigheter, NASDAQ OMX Nordics regler samt reglerna och principerna i koden. Nordea följer koden och har inga avvikelser att redovisa för 2013.

Bolaget hade under 2013 varken några överträdelser av tillämpliga börsregler eller av god sed på aktiemarknaden enligt beslut av respektive börs disciplinnämnd eller uttalande av Aktiemarknadsnämnden.

Bolagsstyrningsrapporten har granskats av revisorerna. Koden återfinns på www.bolagsstyrning.se

Fördelning av befogenheter och ansvar

Styrning och kontroll av Nordea fördelas mellan aktieägarna (på bolagsstämman), styrelsen och verkställande direktören tillika koncernchefen i enlighet med reglerna i det externa ramverket, bolagsordningen och de interna instruktioner som fastställts av styrelsen.

Bolagsstämma (1)

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ på vilken aktieägarna utövar sin rösträtt. På bolagsstämman fattas beslut bland annat avseende årsredovisningen, utdelning, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

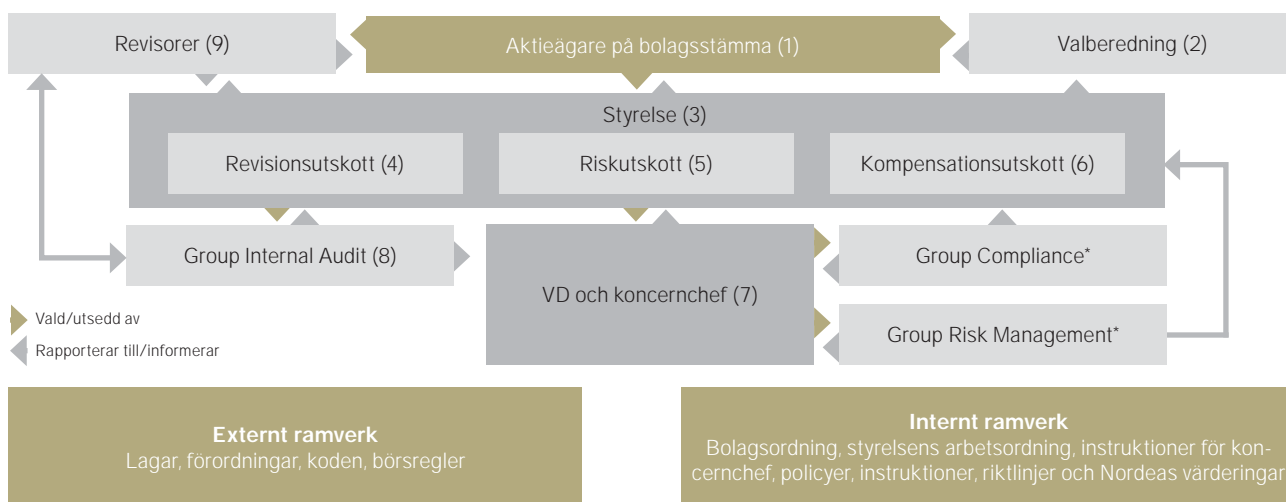
Bolagsstämmor hålls i Stockholm. Protokollet från årsstämman 2013 återfinns på nordea.com.

Årsstämman 2014 hålls torsdagen den 20 mars 2014.

Rösträtt

Enligt bolagsordningen kan aktier utges i två aktieslag: stamaktier och C-aktier. Samtliga aktier i Nordea har rösträtt, varvid varje stamaktie har en röst och varje C-aktie en tiondels röst vid bolagsstämma. Vid stämman får varje aktieägare rösta för det fulla antalet aktier som

Struktur för bolagsstyrning

Siffrorna inom parentes är hänvisningar till textavsnitt nedan.

* Group Risk Management och Group Compliance beskrivs i separata avsnitt och information återfinns på sidorna 18–19 och 53–61.

han eller hon äger eller företräder. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier på bolagsstämmor. Ytterligare information om Nordeaaktien finns i avsnittet "Nordea-aktien och aktieägarna" på sidan 13 och "Finansiell översikt 2013" på sidan 46.

Bolagsordning

Bolagsordningen återfinns på nordea.com. Ändringar av bolagsordningen beslutas av bolagsstämman i enlighet med svensk lag och ändringarna måste godkännas av Finansinspektionen.

Bemyndigande att återköpa och överlåta egna aktier

Information om bemyndigandet att återköpa och överlåta egna aktier presenteras i avsnittet "Finansiell översikt 2013" på sidan 49.

Bemyndigande att emittera konvertibler

Information om bemyndigandet att emittera konvertibler presenteras i avsnittet "Finansiell översikt 2013" på sidan 49.

Nomineringsprocess (2)

Årsstämman 2013 beslutade att inrätta en valberedning med uppgift att inför årsstämman 2014 lägga fram förslag till beslut om val av styrelseledamöter och styrelseordförande samt revisorer liksom ersättning till styrelseledamöter och revisorer.

Valberedningen består av Björn Wahlroos (styrelsens ordförande) samt de fyra röstmässigt största aktieägarna per den 31 augusti 2013, som önskade delta i valberedningen. Valberedningens sammansättning offentliggjordes den 17 september 2013. Sampo Abp utsåg Torbjörn Magnusson, svenska staten utsåg Daniel Kristiansson, Nordea-fonden utsåg Mogens Hugo och AMF utsåg Peder Hasslev. Torbjörn Magnusson utsågs till valberedningens ordförande. Den 1 oktober 2013 offentliggjordes en förändring av valberedningen sedan svenska staten hade sålt sitt aktieinnehav i Nordea och Daniel Kristiansson, som utsetts av staten, därmed lämnat valberedningen. Fjärde AP-fonden utsåg Monica Caneman. Vid datumet för inrättandet representerade valberedningen cirka 35 procent av aktieägarnas röster och vid datumet för ändringen av valberedningen som nämns ovan cirka 29 procent av aktieägarnas röster.

Valberedningens förslag presenteras i kallelsen till årsstämman 2014 och på nordea.com.

Nordeas styrelse (3)

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst sex och högst femton ledamöter valda av aktieägarna på bolagsstämman. Mandatperioden för styrelseledamöter är ett år. Nordea har ingen fastställd pensionsålder för styrelseledamöter och inte heller någon tidsgräns för hur länge en styrelseledamot kan sitta i styrelsen. Det finns inga sådana bestämmelser i det externa regelverket.

Vidare ska enligt bolagsordningen vid val av styrelse eftersträvas att styrelsen som helhet besitter för styrelsearbetet erforderligt kunnande om och erfarenhet av de samhälls-, affärs- och kulturförhållanden som råder i de regioner och på de marknadsområden där koncernens huvudsakliga verksamhet bedrivs.

Styrelsen består för närvarande av nio ledamöter valda av bolagsstämman. Därutöver är tre ledamöter och en suppleant utsedda av de anställda. Anställda har en rätt enligt

svensk lag att vara representerade i styrelsen. Nordeas koncernchef är inte ledamot i styrelsen. Styrelsens sammansättning framgår av tabellen på sidan 69 och ytterligare information om styrelsens ledamöter valda vid årsstämman 2013 finns i avsnittet "Styrelse" på sidan 212.

Styrelsens oberoende

Nordea följer tillämpliga regler avseende styrelsens oberoende. Valberedningen konstaterar att samtliga styrelseledamöter valda av aktieägarna är oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning.

Samtliga styrelseledamöter valda av aktieägarna är oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare, med undantag för Björn Wahlroos och Kari Stadigh. Björn Wahlroos är styrelseordförande och Kari Stadigh är verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp som äger mer än tio procent av samtliga aktier och röster i Nordea Bank AB (publ).

Därmed överstiger antalet styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt även är oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare minimiantalet.

Ingen stämموald styrelseledamot är anställd av eller arbetar i en operativ funktion i bolaget. Styrelseledamöterna och styrelsesuppleanten som har utsetts av arbetstagarna är anställda i koncernen och är därmed inte oberoende i förhållande till bolaget.

De enskilda styrelseledamöternas oberoende visas också i tabellen på sidan 69.

Styrelsens arbete

Styrelsen fastställer årligen sin arbetsplan, i vilken lednings- och riskrapporteringen till styrelsen också fastställs. Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2013 valdes vice ordföranden samt utsågs ledamöterna i styrelsens utskott. Styrelsen har fastställt en skriftlig arbetsordning för styrelsen och arbetet som utförs i styrelseutskotten (the Charter). The Charter omfattar bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens ansvarsområden, dokumentation av möten, beslutsföret samt styrelsemötestäthet. Den innehåller också regler beträffande intressekonflikter och konfidentialitet. Styrelsen har vidare antagit en instruktion för koncernchefen, som anger dennes ansvarsområden, samt ytterligare charters, policyer, och instruktioner för koncernens verksamhet. Dessa tillsammans med bolagsordningen, styrelsens arbetsordning och Nordeas värderingar utgör det interna ramverket som reglerar bolagsstyrning i Nordea. Ytterligare information om Nordeas värderingar finns i avsnittet "Strategi – framtidens relationsbank växer fram" på sidan 10.

Styrelsen ansvarar för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter samt den övergripande förvaltningen av Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket. Styrelsen ska vidare tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen är ytterst ansvarig för att säkerställa att ett fullgott och effektivt system för intern kontroll upprättas och underhålls.

Varje år avger Group Internal Audit (GIA) till styrelsen en övergripande förklaring avseende tillförlitligheten i Nordeas processer för styrning, riskhantering, och kontroll. Förklaringen för 2013 fastslår att det interna

kontrollsystemet är lämpligt och effektivt. Mer information om intern kontroll inom Nordea finns under rubriken "Intern kontrollprocess" nedan.

Styrelsen träffar minst en gång per år bolagets externa revisor utan närvaro av koncernchefen eller annan person från bolagsledningen. Därutöver träffar huvudansvarig revisor styrelsens ordförande och revisionsutskottets ordförande separat.

Under 2013 hölls elva styrelsemöten. Nio möten hölls i Stockholm, ett i Köpenhamn och ett möte hölls per capsulam. För ytterligare information se tabellen på sidan 69. Styrelsen följer regelbundet upp strategin, finansiell ställning och utveckling samt riskerna. De finansiella målen och strategin revideras årligen. Under 2013 behandlade styrelsen också till exempel rapporter om och frågor avseende den finansiella marknadens och makroekonomins trender, nya regleringsföreläggningar, kapital och likviditet, intern kapitalutvärdering, arbetet i styrelsens utskott, HR- och ersättningsfrågor samt transaktioner av väsentlig betydelse.

Styrelsens sekreterare är Lena Eriksson, chef för Group Legal.

Ordföranden

Styrelseordföranden väljs av aktieägarna på årsstämman. Enligt the Charter ska ordföranden tillse att styrelsearbetet utförs på ett effektivt sätt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat organisera och leda styrelsearbetet, ha regelbunden kontakt med koncernchefen, tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag och svara för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av det egna arbetet samt att valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen genomför årligen en utvärdering av det egna arbetet, där man noga utvärderar och diskuterar styrelsens arbete och den egna arbetsprestationen. Utvärderingen baserar sig på en metod som innefattar frågeformulär som utvärderar styrelsen som helhet, ordföranden och enskilda styrelseledamöter.

Styrelsens utskott

I enlighet med det externa ramverket och i syfte att öka effektiviteten på styrelsearbetet har styrelsen inrättat särskilda arbetsutskott som ska bistå styrelsen genom att förbereda frågor som hör till styrelsens befogenhet och besluta i frågor som delegerats av styrelsen. Styrelseutskottens arbetsuppgifter och arbetsordning fastställs i the Charter. Varje utskott rapporterar regelbundet sitt arbete till styrelsen. Protokollen delges styrelsen.

Revisionsutskottet (4)

Revisionsutskottet biträder styrelsen i dess tillsynsarbete genom att bland annat övervaka Nordeakoncernens finansiella rapporteringsprocess, samt i detta avseende effektiviteten i systemen för intern kontroll och riskhantering, vilka fastställts av styrelsen, koncernchefen och koncernledningen. Utskottet övervakar också effektiviteten av Group Internal Audit. Vidare är utskottet ansvarigt för att hålla sig självt informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt granska och övervaka de externa revisorernas opartiskhet och självständighet, särskilt vad avser tillhandahållandet av tilläggstjänster till koncernen. Utskottet ansvarar vidare för handledning och

utvärdering av Group Internal Audit.

Ledamöter i revisionsutskottet är Svein Jacobsen (ordförande), Elisabeth Grieg från årsstämman 2013 och Sarah Russell. Koncernrevisionschefen (CAE) och koncernfinanschefen (CFO), är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut.

Enligt aktiebolagslagen och koden ska majoriteten av utskottets ledamöter vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Minst en av de ledamöterna ska även vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Nordea följer både lagkravet och koden. För ytterligare information, se tabellen på sidan 69.

Riskutskottet (5)

Riskutskottet biträder styrelsen i dess tillsyn över hanteringen och kontrollen av risker och risksystem samt kontroller och processer avseende koncernens verksamhet, inklusive kredit-, marknads-, likviditets-, affärs- och livförsäkringsrisk samt operativ risk.

Utskottet ska bland annat granska utvecklingen av koncernens övergripande ramverk för riskhantering och kontroll liksom koncernens riskprofil och viktiga riskfrågor. Därtill granskar utskottet och ger rekommendationer om koncernens riskvillighet och limiter för marknads- och likviditetsrisk. Utskottet granskar vidare utlånande enheters beslut om krediter eller limiter över vissa belopp liksom strategiska kreditpolicyfrågor och utvecklingen av kreditportföljen.

Ledamöter i riskutskottet är Kari Stadigh (ordförande), Lars G Nordström och Tom Knutzen. Chef för Group Risk Management och, när det bedöms viktigt och i den utsträckning det är möjligt, koncernchefen är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut. Ytterligare information avseende kreditbeslutsstrukturen för huvudverksamheten inom Nordea finns i avsnittet "Riskhantering", på sidan 55.

Det finns inga regler om oberoende för riskutskottets ledamöter i det externa regelverket. För ytterligare information se tabellen på sidan 69.

Kompensationsutskottet (6)

Kompensationsutskottet ansvarar för att bereda och presentera förslag om ersättningsfrågor för styrelsen. Detta inkluderar förslag om Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner, riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som ska godkännas av årsstämman. Utskottet ansvarar vidare för förslag om ersättning till koncernchefen, andra koncernledningsmedlemmar liksom koncernrevisionschefen samt, på förslag av koncernchefen, Group Compliance Officer och chefen för Group Credit Control.

Minst en gång om året följer utskottet upp hur Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner tillämpas via en oberoende översyn som görs av Group Internal Audit samt gör en utvärdering av Nordeas ersättningspolicy och ersättningssystem med deltagande av lämpliga kontrollfunktioner. Utskottet har också i uppdrag att årligen övervaka, utvärdera och till styrelsen rapportera om programmen för rörlig ersättning till koncernledningen och tillämpningen av riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare. På begäran av styrelsen förbereder utskottet även principfrågor för behandling av styrelsen.

Ledamöter i kompensationsutskottet är Marie Ehrling (ordförande), Peter F Braunwalder och Björn Wahlroos. Koncernchefen och chefen för Group Human Resources är i

regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut. Koncernchefen deltar emellertid inte vid överläggningar rörande hans egna anställningsvillkor.

Enligt koden ska ledamöterna i kompensationsutskottet vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Nordea följer denna regel.

Ytterligare information om ersättningar inom Nordea finns i avsnittet "Ersättningar" på sidan 73 och i not K7, på sidan 115.

Möten, närvaro och oberoende

Tabellen nedan visar antalet sammanträden som hölls av styrelsen och dess utskott liksom de enskilda ledamöternas närvaro. Den visar också de enskilda styrelseledamöternas oberoende i förhållande till bolaget samt dess större aktieägare.

Koncernchefen och koncernledningen (7)

Nordeas vd och koncernchef har att sköta den löpande förvaltningen av Nordea Banks och Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket. Det interna ramverket reglerar ansvarsfördelningen och samspelet mellan koncernchefen och styrelsen.

Koncernchefen har ett nära samarbete med styrelsens ordförande avseende planering av styrelsemöten.

Koncernchefen ansvarar inför styrelsen för ledningen av Nordeakoncernens verksamhet. Han ansvarar också för att utveckla och underhålla effektiva system för intern kontroll inom koncernen. Ytterligare information om kontrollmiljön för riskexponering finns i avsnittet "Risk-, likviditets- och

kapitalhantering" på sidan 53. Koncernchefen arbetar i koncernledningen tillsammans med vissa ledande befattningshavare inom koncernen. För närvarande består koncernledningen av sex medlemmar och koncernchefen.

Koncernledningen träffas regelbundet och närhelst det behövs på begäran av koncernchefen. Dessa möten leds av koncernchefen, som fattar beslut efter samråd med övriga medlemmar i koncernledningen. Det förs mötesprotokoll som justeras av koncernchefen. Ytterligare information om koncernchefen och koncernledningen finns i avsnittet "Koncernledning" på sidan 214.

Intern kontrollprocess

Den interna kontrollprocessen utförs av styrelsen, ledningen och annan personal inom Nordea och är utformad för att följa upp och säkerställa yttre och inre effektivitet i verksamheten, tillförlitlighet i verksamhetsrapportering och finansiell rapportering, efterlevnad av externa och interna bestämmelser samt skyddande av tillgångar, inklusive tillfredsställande hantering av verksamhetens risker. Den interna kontrollprocessen baseras på fem huvudkomponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Ramverket för den interna kontrollprocessen är avsett att göra det möjligt för hela organisationen att bidra till den interna kontrollens effektivitet och höga kvalitet genom bland annat tydliga definitioner, fördelning av roller och ansvarsområden samt gemensamma verktyg och rutiner.

	Styrelse	Revisionsutskott	Riskutskott	Kompensationsutskott	Oberoende i förhållande till bolaget ¹	Oberoende i förhållande till stora aktieägare ¹
Antal sammanträden (varav per capsulam)	11 (1)	9	6	5		
Närvaro vid sammanträden:						
Valda vid årsstämman						
Björn Wahlroos ²	11	—	—	5	Ja	Nej
Marie Ehrling ³	11	—	—	5	Ja	Ja
Stine Bosse ⁴	1	1	—	—	Ja	Ja
Peter F Braunwalder	10	—	—	4	Ja	Ja
Elisabeth Grieg ⁵	7	6	—	—	Ja	Ja
Svein Jacobsen	11	9	—	—	Ja	Ja
Tom Knutzen	11	—	6	—	Ja	Ja
Lars G Nordström	11	—	6	—	Ja	Ja
Sarah Russell	11	8	—	—	Ja	Ja
Kari Stadigh	11	—	6	—	Ja	Nej
Utsedda av arbetstagarna						
Kari Ahola (suppleant 1 nov 2012 – 30 apr 2013)	9	—	—	—	Nej	Ja
Ole Lund Jensen ⁶	3	—	—	—	Nej	Ja
Toni H. Madsen ⁷	8	—	—	—	Nej	Ja
Steinar Nickelsen ⁶	3	—	—	—	Nej	Ja
Lars Oddestad (suppleant 1 nov 2013 – 30 apr 2014)	11	—	—	—	Nej	Ja
Hans Christian Riise ⁷ (suppleant 1 maj 2013 – 31 okt 2013)	8	—	—	—	Nej	Ja

1) För ytterligare information, se avsnitt "Styrelsens oberoende" på sidan 67.

2) Ordförande från årsstämman 2011.

3) Vice ordförande från årsstämman 2011.

4) Styrelseledamot och utskottsmedlem till årsstämman 2013.

5) Styrelseledamot och utskottsmedlem från årsstämman 2013.

6) Styrelseledamot till årsstämman 2013.

7) Styrelseledamot från årsstämman 2013

Roller och ansvarsområden avseende intern kontroll och riskhantering är uppdelade i tre försvarslinjer. I första försvarslinjen är det affärsorganisationen och koncernfunktioner som ansvarar för att verksamheten sköts inom ramen för fastställd riskexponering och i enlighet med fastställda regler på området. Som andra försvarslinje är de centrala koncernriskfunktionerna ansvariga för att ta fram reglerna för intern kontroll och riskhantering. Group Internal Audit, som är den tredje försvarslinjen, genomför revisioner och avger en revisionsförklaring till koncernens intressenter om Nordeas processer för intern kontroll och riskhantering.

Internrevision (8)

Group Internal Audit (GIA) är en oberoende funktion som arbetar på uppdrag av styrelsen. Revisionsutskottet ansvarar för anvisningar för och utvärdering av GIA inom Nordeakoncernen. Koncernrevisionschefen har det övergripande ansvaret för GIA. Koncernrevisionschefen rapporterar funktionellt till styrelsen och revisionsutskottet, och administrativt till koncernchefen. Styrelsen godkänner utnämning och uppsägning av koncernrevisionschefen.

GIA bedriver ingen rådgivning utan att först ha erhållit specifika uppdrag av revisionsutskottet. Syftet med GIA:s revisionsverksamhet är att skapa värde för organisationen genom att kvalitetssäkra processerna för styrning, riskhantering och kontroll samt att stödja kontinuerlig förbättring.

All verksamhet, både utlagd verksamhet och alla enheter inom koncernen, faller inom GIA:s behörighetsområde.

GIA fastställer självständigt internrevisionens omfattning, hur arbetet ska genomföras och hur resultatet presenteras. GIA har behörighet att genomföra alla typer av undersökningar och erhålla all information som behövs för utförandet av sina uppgifter. GIA:s arbete ska utföras i enlighet med de internationella standarderna för internrevision och IT-revision – Standards for the International Professional Practice of Internal Auditing, som ges ut av

Institute of Internal Auditors, respektive Standards for Information Systems Auditing, som ges ut av ISACA. De årliga revisionsplanerna baseras på en omfattande riskbedömning.

Externrevision (9)

Enligt bolagsordningen ska en eller två revisorer väljas av bolagsstämman för en period om ett år. Vid årsstämman 2013 återvaldes KPMG AB till revisor för perioden fram till och med årsstämman 2014. Hans Åkervall ersatte Carl Lindgren som huvudansvarig revisor från årsstämman 2013.

Rapport om intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen

Systemen för intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering är utformade för att uppnå rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. De interna kontroll- och riskhanteringsaktiviteterna ingår i Nordeas planerings- och resursallokeringsprocess. Intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen i Nordea kan beskrivas i enlighet med det ursprungliga COSO-ramverket (Internal Control – Integrated framework, by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway commission ("ursprungligt COSO-ramverk") då ett uppdaterat 2013-ramverk har utfärdats. Införandet av 2013-ramverket har en övergångsperiod fram till 15 december 2014).

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör basen för Nordeas interna kontroll och omfattar den kultur och de värderingar som etableras av styrelsen och verkställande ledning.

Intern kontrollprocess

Ytterligare information om Nordeas värderingar finns i avsnittet "Strategi – framtidens relationsbank växer fram" på sidan 10.

Kontrollmiljön är beroende av en tydlig och transparent organisationsstruktur. Nordeas affärsstruktur syftar till att stödja den övergripande strategin, med en stark affärsutveckling och skärpta krav på kapital och likviditet. Verksamheten liksom organisationen är under ständig utveckling. Ytterligare information om relationsstrategin presenteras på sidan 10.

Huvudprincipen för riskhantering i Nordea är de tre försvarslinjerna, där den första är affärsorganisationen och koncernfunktionerna, den andra är de centrala koncernriskfunktionerna som definierar en samling gemensamma standarder, och den tredje är den interna kontrollfunktionen, se illustrationen "Intern kontrollprocess" (under rubriken "Intern kontrollprocess"). Den andra försvarslinjefunktionen, Accounting Key Control (AKC), inför ett koncernövergripande system för nyckelkontroller. Detta görs för att säkerställa att kontroller som är väsentliga för den finansiella rapporteringen fortlöpande identifieras, övervakas och utvärderas i koncernen.

Riskbedömning

Styrelsen har det yttersta ansvaret för att begränsa och övervaka Nordeas riskexponering, och riskhantering är en integrerad del av affärsverksamheten. Huvudansvaret för att utföra riskbedömningar avseende den finansiella rapporteringen ligger hos affärslinjen. Genom att utföra riskbedömningar nära affärerna ökar möjligheterna att identifiera de mest relevanta riskerna. I kvalitetssyfte föreskriver centrala funktioner i styrdokument när och hur dessa bedömningar ska utföras. Exempel på riskbedömningar som utförs minst årligen är kvalitets- och riskanalyser för ändringar (Quality & Risk Analysis) och utvärdering av risker och kontroll i den egna verksamheten (Risk and Control Self Assessments) som utförs på avdelningsnivå.

Kontrollaktiviteter

Det är i första hand respektive enhetschef som ansvarar för hanteringen av de risker som är knutna till den egna enhetens verksamhet och finansiella rapporteringsprocesser. Som stöd finns bland annat koncernens redovisningshandbok, principer för finansiell kontroll och flera olika kontrollorgan, som till exempel Group Valuation Committee. Koncernens redovisningshandbok innehåller bland annat ett standardiserat rapporteringspaket som används av alla enheter för att säkerställa en konsekvent tillämpning av Nordeas principer och en samordnad finansiell rapportering. Till Nordeas grundläggande interna kontrollprinciper hör uppdelning av arbetsuppgifter och dualitetsprincipen i samband med godkännande av bland annat transaktioner och bemyndiganden.

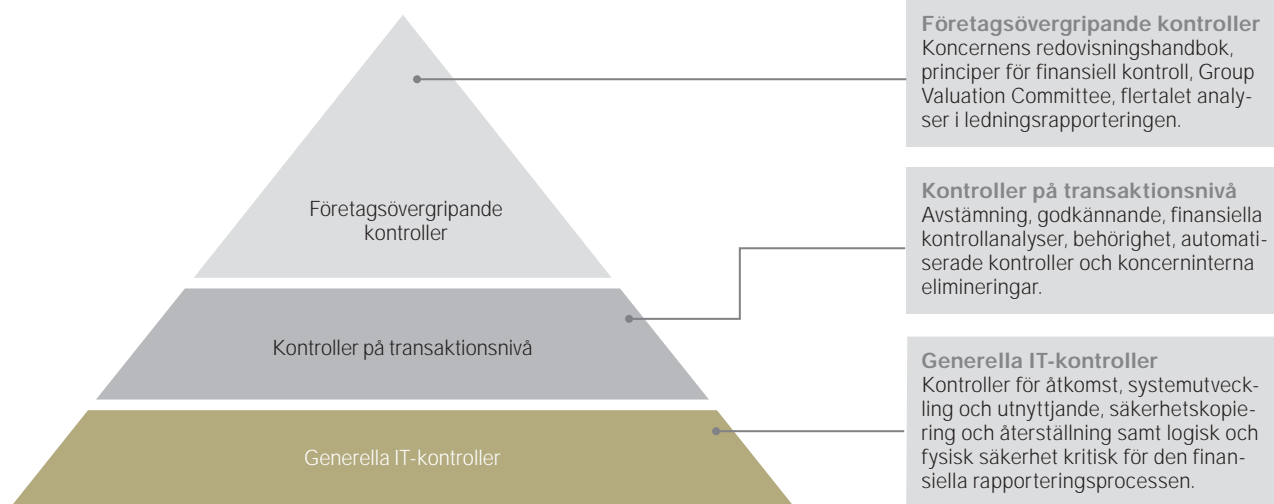
Kvalitetssäkringen enligt ledningsrapporteringsprocessen, där det finansiella resultatet analyseras i detalj, utgör en av de viktigaste kontrollmekanismerna i samband med rapporteringen. Avstämningar är en annan viktig form av kontroller, där Nordea fortlöpande arbetar för att ytterligare förbättra kvaliteten.

Information och kommunikation

Stabsfunktionerna säkerställer att koncernens redovisningshandbok och principer för finansiell kontroll är uppdaterade och att ändringar delges de ansvariga enheterna. Dessa styrdokument bryts sedan ned till instruktioner och standardiserade arbetsrutiner inom respektive enhet. Rapporteringsspecialister inom Group Finance & Reporting håller årliga sammankomster för redovisningspersonal och controllers för att informera om gällande och uppdaterade regler och förordningar av betydelse för Nordea.

Frågor som påverkar uppnåendet av de finansiella rapporteringsmålen kommuniceras med utomstående parter och Nordea deltar aktivt i relevanta nationella forum, som till exempel forum inrättade av finansinspektioner, centralbanker eller sammanslutningar för finansiella institut.

Kontrollaktiviteter

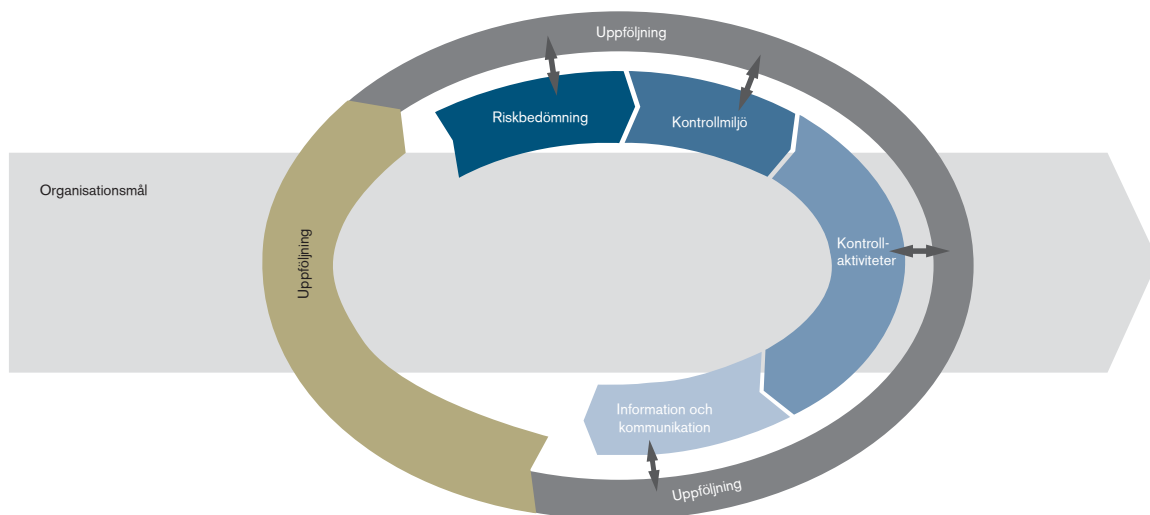
Uppföljning

Nordea har fastställt en process för att säkerställa korrekt övervakning av kvaliteten i den finansiella rapporteringen och uppföljning av eventuella avvikelser. Denna interaktiva process ska omfatta alla COSO-komponenter i det ursprungliga COSO-ramverket och beskrivs i illustrationen nedan.

Utvärderingen av risker och kontroll i den egna verksamheten omfattar uppföljning av kvaliteten på den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Detta

presenteras i den årliga risköversikten för koncernen (Operational and Compliance Risk Map) som avges till koncernledningen, revisionsutskottet, riskutskottet och styrelsen.

Styrelsen, revisionsutskottet, riskutskottet och Group Internal Audit har viktiga roller vad gäller uppföljningen av den interna kontrollen avseende finansiell rapportering i Nordea. För ytterligare information hänvisas till "Styrelsens arbete (3)", "Revisionsutskottet (4)", "Riskutskottet (5)" och "Internrevision (8)" ovan.

Ersättningar

Nordea har en tydlig policy liksom instruktioner och processer för ersättningar som säkerställer en sund ersättningsstruktur i hela koncernen.

Styrelsens kompensationsutskott tar fram förslag till ersättningspolicy, utifrån en analys av de risker som polycyn medför. Förslaget godkänns sedan av styrelsen som säkerställer att ersättningspolycyn tillämpas och följs upp.

Nordeas ersättningspolicy ska

- stärka Nordeas möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla motiverade, kompetenta och resultatriktade medarbetare och därmed stödja People-strategin.
- vara en drivkraft, tillsammans med bra ledarskap och utmanande uppgifter, som bidrar till ett starkt engagemang bland medarbetare och ett "great Nordea".
- säkerställa att ersättningarna i Nordea överensstämmer med effektiv riskhantering och Nordeas värderingar: Positiva kundupplevelser, Det är människor det handlar om, och Ett Nordeateam.

Nordea erbjuder konkurrenskraftiga ersättningar, utan att vara marknadsledande.

Nordea ser ersättningar utifrån ett helhetsperspektiv som tar hänsyn till vikten av dels välbalanserade men differentierade ersättningar utifrån verksamhetens behov och den lokala marknaden, och dels ersättningsystem som överensstämmer med och stödjer en sund och effektiv riskhantering. Ersättningar ska inte heller uppmuntra överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Nordeas ersättningar – syfte och berättigande

Fast lön är ersättning till medarbetare för ett fullgott arbete. Individens lönenivå grundar sig på följande tre faktorer: ansvar och komplexitet i befattningen, prestation samt lokala marknadsvillkor.

Vinstandelsprogrammet syftar till att stimulera värdeskapandet för kunder och aktieägare, och erbjuds samtliga medarbetare. Prestationskriterierna för programmet 2013 speglade Nordeas långsiktiga mål: avkastning på eget kapital (ROE) och kundnöjdhet.

Rörlig lönedel erbjuds utvalda chefer och specialister för att belöna en stark prestation. Individuella prestationer bedöms utifrån i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier, inklusive koncerngemensamma mål.

Bonusprogram erbjuds endast utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter. Målet är att säkerställa en stark prestation och upprätthålla kostnadsflexibilitet för Nordea. Bedömningen av individuella prestationer ska grundas på i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier, inklusive koncerngemensamma mål.

Engångstillägg kan användas för att belöna medarbetare för särskilda prestationer som går utöver de krav eller förväntningar som finns, eller i samband med tillfälligt projektarbete.

Pensions- och försäkringsplaner syftar till att ge medarbetarna en godtagbar levnadsstandard efter pensionering och personalförsäkringar under anställningstiden. Pensioner och försäkringar erbjuds enligt nationella lagar, bestämmelser och marknadspraxis i form av antingen kollektivavtalade eller företagsspecifika planer, eller enligt en kombination av dessa två. Nordea strävar efter att ha avgiftsbestämda pensionsplaner.

Förmåner i Nordea ges för att stimulera till prestationer och skapa välbefinnande. Förmånerna är kopplade till antingen anställningsavtalet eller nationella förhållanden.

Executive Incentive Programme (EIP) kan erbjudas för att rekrytera, motivera och behålla utvalda chefer och nyckelpersoner, och syftar till att belöna starka prestationer. EIP baseras på i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier på koncern-, affärsområdes-, enhets- och individnivå. Prestationskriterierna på koncernnivå i EIP 2013 utgörs av Nordeas interna mått för avkastning på eget kapital, som är riskjusterat resultat i förhållande till economic capital (RAROCAR), samt rörelseresultat och kundnöjdhetsindex (CSI).

Ytterligare information om vinstandelsprogrammet, rörlig lönedel, bonusprogram och EIP återfinns nedan.

Risakanalys

Nordeas ersättningar utvärderas årligen för att säkerställa överensstämmelse med både internationella och nationella riktlinjer för ersättningar. Förutom utvärderingen av Nordeas olika ersättningskomponenter uppdaterades i mars 2013 riskanalysen som ligger till grund för Nordeas ersättningspolicy. Analysen omfattar ersättningsprogrammets struktur och styrningen av dem, målfastställelse och resultatmätning, samt risken för bedrägeri och risken att Nordeas anseende skadas. Tyngdpunkten i analysen har legat på de rörliga delar som potentiellt resulterar i ersättningar som kan betraktas som höga.

Nordea begränsar dessa risker genom att regelbundet se över ersättningsprogrammets struktur, bland annat med avseende på programmets deltagare och möjliga utfall, och genom att offentliggöra relevant information.

Dessutom har Nordea tydliga processer för att fastställa mål utifrån koncernens strategi och beslutade tillväxt- och utvecklingsinitiativ. Resultatmätningen sker på liknande sätt som Nordeas övergripande resultatmätning, och beslut om utbetalning fattas i separata processer och enligt den så kallade farfarsprincipen (godkännande av chefschef). Nordea begränsar också förekommande risker genom det ramverk som internkontrollen erbjuder och som baseras på befintlig kontrollkultur. Denna kultur innefattar värderingar, ledningskultur, målorientering, uppföljningsmetodik, en tydlig och genomlyst organisationsstruktur, ansvarsfördelning, dualitetsprinciper, högklassig och effektiv internkommunikation samt en oberoende utvärdering.

Delar av den prestationsbaserade ersättningen för 2013 till de medarbetare som i riskanalysen definierats som Särskilt reglerad personal utbetalas inte under 2014, utan skjuts upp i enlighet med internationella riktlinjer och nationella regelverk. De uppskjutna beloppen och information om dessa publiceras på nordea.com en vecka före den ordinarie årsstämman den 20 mars 2014.

Revision av ersättningspolicyns tillämpning

Minst en gång om året följer styrelsens kompensationsutskott upp hur Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner tillämpas, via en oberoende översyn som görs av Group Internal Audit.

Ersättning till styrelsen

Ersättningen till styrelsen fastställs varje år av årsstämman. Ytterligare information finns i not K7 på sidan 115.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Styrelsen tar fram det förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som årligen ska fastställas av årsstämman. Enligt dessa riktlinjer beslutar styrelsen om den faktiska ersättningen till koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen, efter förslag från styrelsens kompensationsutskott. Ytterligare information om styrelsens kompensationsutskott finns i avsnittet "Bolagsstyrningsrapport" på sidan 66.

De externa revisorerna lämnade till årsstämman 2013 en rapport som visar att styrelsen och koncernchefen under 2012 följde de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som godkändes av årsstämmorna 2010, 2011 och 2012.

Ytterligare information om ersättningar finns i not K7 på sidan 115.

Godkända riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare 2013

Årsstämman 2013 godkände följande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare:

"Nordea ska ha de ersättningsnivåer och anställningsvillkor som erfordras för att rekrytera och behålla ledande befattningshavare med kompetens och kapacitet att leve-

ra i enlighet med Nordeas kort- och långsiktiga mål.

Med ledande befattningshavare förstås i detta sammanhang vd i Nordea Bank AB (publ) och de till denne rapporterade chefer som också ingår i koncernledningen (Group Executive Management).

Ersättning till ledande befattningshavare kommer att beslutas av styrelsen i enlighet med Nordeas interna riktlinjer och rutiner vilka baseras på den svenska Finansinspektionens (FI) föreskrifter om ersättningssystem, EU:s direktiv om kapitalkrav för banker liksom internationell praxis för en sund ersättningsstruktur.

Marknadsmässighet ska vara den övergripande principen för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare inom Nordea. Ersättning till ledande befattningshavare ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Årlig ersättning består av fast lön och rörlig lön.

Ledande befattningshavare har fram till och med 2012 erbjudits en kortsiktig rörlig lönedel samt ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP). I syfte att minska komplexiteten med att använda både rörlig lönedel och LTIP kommer de ledande befattningshavarna att erbjudas ett nytt incitamentsprogram för 2013, GEM Executive Incentive Programme 2013 (GEM EIP 2013), vilket belönar uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncern-, affärsenhets- och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från GEM EIP 2013 ska betalas över en femårsperiod i form av kontant ersättning och ska vara föremål för justering av uppskjuten ersättning, indexering till Nordeas totalavkastning (TSR) och förfoganderestriktioner baserat på FI:s föreskrifter om ersättningssystem, med beaktande av lokala regler och förhållanden när detta är relevant. GEM EIP 2013 har en resultatmättningsperiod om ett år och utfallet ska inte överstiga den fasta lönen.

I enlighet med FI:s föreskrifter om ersättningssystem ska garanterad rörlig lön utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med anställning av ny ledande befattningshavare och då begränsas till det första året.

Icke-monetära förmåner ska underlätta de ledande befattningshavarnas arbetsutförande och motsvara vad som kan anses rimligt i förhållande till praxis på marknaden. De ledande befattningshavarna ska erbjudas pensionsvillkor som är marknadsmässiga i förhållande till situationen i det land där befattningshavarna stadigvarande är bosatta. Uppsägningslön och avgångsvederlag för de ledande befattningshavarna ska sammantaget inte överstiga 24 fasta månadslöner.

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det."

Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare 2014

Nordea ska ha de ersättningsnivåer och anställningsvillkor

som erfordras för att rekrytera och behålla ledande befattningshavare med kompetens och kapacitet att genomföra strategin och nå de uppsatta målen så att Nordea kan bli en "great European bank".

Med ledande befattningshavare förstås i detta sammanhang vd i Nordea Bank AB (publ) och de till denne rapporterade chefer som också ingår i koncernledningen (Group Executive Management).

Ersättning till ledande befattningshavare kommer att beslutas av styrelsen i enlighet med Nordeas interna riktlinjer och rutiner vilka baseras på den svenska Finansinspektionens (FI) föreskrifter om ersättningsystem, nationell implementering av EU:s direktiv om kapitalkrav för banker liksom internationell praxis för en sund ersättningsstruktur.

Marknadsmässighet ska vara den övergripande principen för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare inom Nordea. Ersättning till ledande befattningshavare ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Årlig ersättning består av fast lön och rörlig lön.

De ledande befattningshavarna kommer att erbjudas rörlig lön i form av ett Executive Incentive Programme 2014 (GEM EIP 2014), vilket belönar uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncernnivå, affärsområdes-/koncernfunktionsnivå och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från GEM EIP 2014 betalas över en femårsperiod i form av kontant ersättning och är föremål för justering av uppskjuten ersättning, indexering till Nordeas totalavkastning (TSR) samt förfoganderestriktioner enligt FI:s föreskrifter om ersättningsystem, med beaktande av lokala regler och förhållanden när detta är relevant. GEM EIP 2014 har en resultatmättningsperiod om ett år och utfallet ska inte överstiga den fasta lönen. De ledande befattningshavarna erbjöds ett liknande program för 2013 (GEM EIP 2013).

I enlighet med FI:s föreskrifter om ersättningsystem ska garanterad rörlig lön utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med anställning av ny ledande befattningshavare och då begränsas till det första anställningsåret.

Icke-monetära förmåner ska underlätta de ledande befattningshavarnas arbetsutförande och motsvara vad som kan anses rimligt i förhållande till praxis på marknaden. De ledande befattningshavarna ska erbjudas pensionsvillkor som är marknadsmässiga i förhållande till situationen i det land där befattningshavarna stadigvarande är bosatta. Fast lön under uppsägningstiden och avgångsvederlag för de ledande befattningshavarna ska sammantaget inte överstiga 24 fasta månadslöner.

Styrelsen får frånga dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Information som fogas till styrelsens förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Avvikelser från godkända riktlinjer 2013:

Det finns inga avvikelser från de godkända riktlinjerna för 2013.

Kostnad för rörliga ersättningar till ledande befattningshavare (exklusive sociala avgifter):

2013

Den faktiska kostnaden för GEM EIP 2013 uppgår till 3,6 mn euro och utbetalas under en femårsperiod.

2014

Den beräknade maximala kostnaden för GEM EIP 2014 uppgår till 5,7 mn euro, och den beräknade kostnaden för utsatt 60-procentig uppfyllelse av prestationskriterierna uppgår till 3,4 mn euro.

Ytterligare information om rörliga ersättningar Vinstandelsprogrammet

Vinstandelsprogrammet har ett tak och baseras inte på Nordeas aktiekurs. Programmet är en förmån som innebär att medarbetarna får en del av vinsten. Detta ska uppmuntra goda insatser och stödja värderingen Ett Nordeateam, något som i sin tur ska leda till bättre lönsamhet och göra Nordea till en attraktivare arbetsgivare.

Under 2013 avsattes totalt 45 mn euro till Nordeas vinstandelsprogram för alla anställda. För 2013 kan de anställda som mest få 3 200 euro vardera, varav 2 600 euro bestäms av en i förväg fastställd nivå på avkastning på eget kapital (ROE) och 600 euro bestäms av kundnöjdhet. Om alla prestationskriterier hade uppfyllts skulle kostnaden för programmet maximalt ha uppgått till cirka 100 mn euro.

Rörlig lönedel

Nordea erbjuder utvalda chefer och specialister en rörlig lönedel för att belöna starka prestationer och för att kunna rekrytera, motivera och behålla högpresterande medarbetare i Nordeakoncernen. Den rörliga lönedelen måste vara transparent och baseras på i förväg fastställda prestationskriterier med tydliga vikter. Prestationskriterierna ska innefatta såväl finansiella som icke-finansiella kriterier som baseras på Nordeakoncernens operativa nyckeltal, vilka årligen fastställs av koncernchefen. Vid svagt eller negativt resultat för Nordeakoncernen kan den rörliga lönedelen sänkas enligt koncernchefens beslut.

Den rörliga lönedelen uppgår till högst 25 procent av den fasta årslönen, med undantag för ett fåtal chefer och viktiga specialister inom särskilda områden, där beloppet som högst kan uppgå till 50 procent av den fasta årslönen. Ansvarig medlem i koncernledningen kan i sällsynta undantagsfall godkänna avtal om en rörlig lönedel på upp till 100 procent av den fasta årslönen.

Nordea tillämpar den så kallade farfarsprincipen när medarbetare erbjuds rörlig lönedel och när utfallet ska godkännas. Nordea tillämpar regler för uppskjuten utbetalning för medarbetare som i riskanalysen definierats som Särskilt reglerad personal.

Bonusprogram

Bonusprogram erbjuds enbart utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter som godkänts av styrelsen. Nordea betalar bonus kopplad till prestation, där både bonuspooler per enhet och individuella allokeringar baseras på i förväg fastställda prestationsmått. Finansiellt resultat per enhet mäts som riskjusterat resultat, med hänsyn tagen till kapital- och finansieringskostnader och justerat för historiska intäktseffekter, liksom minimikrav på resultatet. Vid svagt eller negativt resultat för Nordeakoncernen kan bonuspoolerna sänkas enligt styrelsens beslut. Individuell ersättning fastställs utifrån detaljerade prestationsbedömningar som omfattar en rad finansiella och icke-finansiella faktorer.

För att förhindra betalning av oskäligen individuella bonusar finns en maxkvot både för andelen riskjusterat resultat som kan utbetalas och för nivån på bonus till individen. Nordea tillämpar regler för uppskjuten utbetalning för medarbetare som i riskanalysen definierats som Särskilt reglerad personal.

Åtgärder har vidtagits för att säkerställa att personal vid kontroll- eller compliance-funktioner i enheter som använder bonusprogram erhåller konkurrenskraftig lön, även om de inte är bonusberättigade.

Styrelsen beslutar om nya eller ändrade bonusprogram och storleken på enheternas bonuspooler, efter förslag från styrelsens kompensationsutskott. Koncernledningen ansvarar för genomförandet av beslutade bonusprogram. Nordea har också en strikt process för att säkerställa att ersättningen till enskilda medarbetare inte uppmuntrar till överdrivet risktagande. Som komplement till bedömningen på enhetsnivå finns en godkännandeprocess för betydande bonusar till enskilda medarbetare, där koncernchefens godkännande krävs för bonusar som överstiger en fastställd nivå.

Incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner

Under 2013 införde Nordea ett incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner, Executive Incentive Programme 2013 (EIP 2013), som syftar till att stärka Nordeas möjligheter att behålla och rekrytera de bästa talangerna. Målet är vidare att stimulera de chefer och nyckelpersoner vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och långsiktiga värdeskapande. Nordea kommer för 2014 att erbjuda EIP 2014, med liknande mål och struktur som i EIP 2013.

EIP erbjuds för att belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncernnivå, affärsenhetsnivå och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från EIP ska inte överstiga den fasta lönen.

EIP ska betalas i form av kontant ersättning och vara föremål för indexering med Nordeas totalavkastning, uppskjutandeperiod, justering av uppskjuten ersättning och förfoganderestriktioner i enlighet med gällande föreskrifter om ersättningar. Huvuddelen av EIP 2014 betalas ut tidigast i oktober 2018.

Upp till 400 chefer och andra nyckelpersoner i Nordeakoncernen, undantaget koncernledningen, kommer att erbjudas att delta i programmet. EIP har sedan 2013 erbjudits berörda medarbetare istället för Nordeas långsiktiga incitamentsprogram och rörlig lönedel.

Långsiktiga incitamentsprogram

Nordea erbjöd långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) under åren 2007–2012, men till årsstämman 2013 föreslog styrelsen inte något LTIP och inte heller till årsstämman 2014 finns något sådant förslag.

Mer information om Nordeas långsiktiga incitamentsprogram finns i not K7 och på nordea.com, samt i årsredovisningarna för tidigare år.

Förslag till vinstdisposition

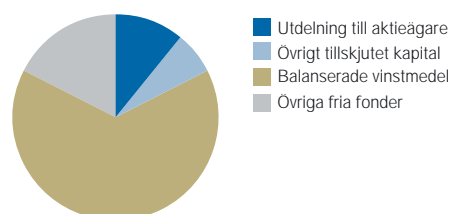
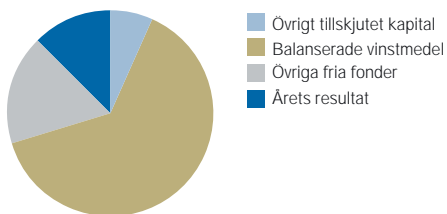
Enligt moderbolagets balansräkning står följande vinstmedel till årsstämmans förfogande:

	Euro
Övrigt tillskjutet kapital	1 079 925 521
Balanserade vinstmedel	10 074 553 044
Övriga fria fonder	2 762 284 828
Årets resultat	1 954 512 205
Summa	15 871 275 598

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

	Euro
Utdelning till aktieägare, 0,43 euro per aktie	1 733 603 282
Till ny räkning förs	
– övrigt tillskjutet kapital	1 079 925 521
– balanserade vinstmedel	10 295 461 967
– övriga fria fonder	2 762 284 828
Summa	15 871 275 598

Det är styrelsens bedömning att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Finansiella rapporter, Koncernen

– Innehåll

Resultaträkning	79	K33 Pensionsförpliktelser	138
Rapport över totalresultat	80	K34 Efterställda skulder	141
Balansräkning	81	K35 För egna skulder ställda säkerheter	142
Rapport över förändringar i eget kapital	82	K36 Övriga ställda säkerheter	142
Kassaflödesanalys	84	K37 Ansvarsförbindelser	142
Kvartalsvis utveckling	86	K38 Åtaganden	143
Femårsöversikt, koncernen	87		
Nyckeltal	88	<i>Övriga noter</i>	
Definitioner och begrepp	89	K39 Försäkringsverksamhet	143
		K40 Kapitaltäckning	144
Noter till finansiella rapporter		K41 Klassificering av finansiella instrument	149
<i>Redovisningsprinciper</i>		K42 Tillgångar och skulder till verkligt värde	151
K1 Redovisningsprinciper	90	K43 Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningssavtal	159
<i>Noter till resultaträkningen</i>		K44 Avyttrad verksamhet och avyttringsgrupper som innehas till försäljning	160
K2 Segmentrapportering	110	K45 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	161
K3 Räntenetto	113	K46 Investeringar för vilka kunden bär risken	161
K4 Avgifts- och provisionsnetto	114	K47 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	162
K5 Nettoresultat av poster till verkligt värde	114	K48 Transaktioner med närstående	164
K6 Övriga rörelseintäkter	114	K49 Upplysningar om kreditrisk	165
K7 Personalkostnader	115		
K8 Övriga administrationskostnader	122		
K9 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	122		
K10 Kreditförluster, netto	122		
K11 Skatter	123		
K12 Resultat per aktie	124		
<i>Noter till balansräkningen och poster inom linjen</i>			
K13 Utlåning och osäkra lånefordringar	125		
K14 Räntebärande värdepapper	126		
K15 Pantsatta finansiella instrument	126		
K16 Aktier och andelar	126		
K17 Derivatinstrument och säkringsredovisning	127		
K18 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	129		
K19 Aktier och andelar i intresseföretag	129		
K20 Immateriella tillgångar	130		
K21 Materiella tillgångar	132		
K22 Leasing	133		
K23 Förvaltningsfastigheter	134		
K24 Övriga tillgångar	134		
K25 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	134		
K26 Skulder till kreditinstitut	134		
K27 In- och upplåning från allmänheten	134		
K28 Skulder till försäkringstagare	135		
K29 Emitterade värdepapper	136		
K30 Övriga skulder	136		
K31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	137		
K32 Avsättningar	137		

Resultaträkning, Koncernen

Mn euro	Not	2013	2012
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter		10 604	11 939
Räntekostnader		-5 079	-6 376
Räntenetto	K3	5 525	5 563
Avgifts- och provisionsintäkter		3 574	3 258
Avgifts- och provisionskostnader		-932	-790
Avgifts- och provisionsnetto	K4	2 642	2 468
Nettoresultat av poster till verkligt värde	K5	1 539	1 774
Andelar i intresseföretags resultat	K19	79	93
Övriga rörelseintäkter	K6	106	100
Summa rörelseintäkter		9 891	9 998
Rörelsekostnader			
Allmänna administrationskostnader:			
Personalkostnader	K7	-2 978	-2 989
Övriga administrationskostnader	K8	-1 835	-1 808
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	K9, K20, K21	-227	-267
Summa rörelsekostnader		-5 040	-5 064
Resultat före kreditförluster		4 851	4 934
Kreditförluster, netto	K10	-735	-895
Rörelseresultat		4 116	4 039
Skatt	K11	-1 009	-970
Årets resultat från kvarvarande verksamheter		3 107	3 069
Årets resultat från avvecklade verksamheter, efter skatt	K44	9	57
Årets resultat		3 116	3 126
Hänförligt till:			
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)		3 116	3 119
Minoritetsintressen		—	7
Summa		3 116	3 126
Resultat per aktie före utspädning, euro – Total verksamhet	K12	0,77	0,78
Resultat per aktie efter utspädning, euro – Total verksamhet	K12	0,77	0,78
Resultat per aktie före utspädning, euro – Kvarvarande verksamhet	K12	0,77	0,77
Resultat per aktie före utspädning, euro – Kvarvarande verksamhet	K12	0,77	0,77

Rapport över totalresultat, Koncernen

Mn euro	2013	2012
Årets resultat	3 116	3 126
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		
Valutakursdifferenser under året	-999	409
Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:		
Värdeförändringar under året	464	-254
Skatt på värdeförändringar under året	-102	45
Finansiella tillgångar som kan säljas ¹ :		
Värdeförändringar under året	25	67
Skatt på värdeförändringar under året	-5	-17
Omklassificerat till resultaträkningen under året	6	—
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	-1	—
Kassaflödessäkringar:		
Värdeförändringar under året	497	133
Skatt på värdeförändringar under året	-111	-35
Omklassificerat till resultaträkningen under året	-499	-321
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	110	85
Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen		
Förmånsbestämda pensionsplaner:		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	155	362
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-39	-87
Övrigt totalresultat, netto efter skatt²	-499	387
Totalresultat	2 617	3 513
Hänförligt till:		
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)	2 617	3 506
Minoritetsintressen	—	7
Summa	2 617	3 513

1) Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

2) Varav -22 mn euro (29 mn euro) avseende avvecklade verksamheter.

Balansräkning, Koncernen

Mn euro	Not	31 dec 2013	31 dec 2012	1 jan 2012
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		33 529	36 060	3 765
Utlåning till centralbanker	K13	11 769	8 005	40 615
Utlåning till kreditinstitut	K13	10 743	10 569	11 250
Utlåning till allmänheten	K13	342 451	346 251	337 203
Räntebärande värdepapper	K14	87 314	86 626	84 550
Pantsatta finansiella instrument	K15	9 575	7 970	8 373
Aktier och andelar	K16	33 271	28 128	20 167
Derivatinstrument	K17	70 992	118 789	171 943
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	203	-711	-215
Aktier och andelar i intresseföretag	K19	630	585	591
Immateriella tillgångar	K20	3 246	3 425	3 321
Materiella tillgångar	K21, K22	431	474	469
Förvaltningsfastigheter	K23	3 524	3 408	3 644
Uppskjutna skattefordringar	K11	62	266	250
Aktuella skattefordringar		31	78	185
Pensionstillgångar	K33	321	142	107
Övriga tillgångar	K24	11 064	15 554	12 210
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K25	2 383	2 559	2 703
Tillgångar som innehas för försäljning	K44	8 895	—	—
Summa tillgångar		630 434	668 178	701 131
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	K26	59 090	55 426	55 316
In- och upplåning från allmänheten	K27	200 743	200 678	190 092
Skulder till försäkringstagare	K28	47 226	45 320	40 715
Emitterade värdepapper	K29	185 602	183 908	178 028
Derivatinstrument	K17	65 924	114 203	167 390
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	1 734	1 940	1 274
Aktuella skatteskulder		303	391	154
Övriga skulder	K30	24 737	24 773	30 252
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K31	3 677	3 903	3 496
Uppskjutna skatteskulder	K11	935	976	944
Avsättningar	K32	177	389	483
Pensionsförpliktelser	K33	334	469	839
Efterställda skulder	K34	6 545	7 797	6 503
Skulder som innehas för försäljning	K44	4 198	—	—
Summa skulder		601 225	640 173	675 486
Eget kapital				
Minoritetsintressen		2	5	86
Aktiekapital		4 050	4 050	4 047
Överkursfond		1 080	1 080	1 080
Övriga reserver		-159	340	-47
Balanserade vinstmedel		24 236	22 530	20 479
Summa eget kapital		29 209	28 005	25 645
Summa skulder och eget kapital		630 434	668 178	701 131
För egna skulder ställda säkerheter	K35	174 418	159 924	149 287
Övriga ställda säkerheter	K36	7 467	10 344	8 740
Ansvarsförbindelser	K37	20 870	21 157	24 468
Kreditåtaganden	K38	78 332	84 914	85 319
Övriga åtaganden	K38	1 267	1 294	1 651

Rapport över förändringar i eget kapital, Koncernen

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ) ²										
Övriga reserver:										
Mn euro	Aktiekapital ¹	Överkursfond	Omräkning utländsk verksamhet	Kassaflödes-säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Förmånsbestämda pensionsplaner	Balanserade vinstmedel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 jan 2013	4 050	1 080	24	-15	56	275	22 530	28 000	5	28 005
Årets resultat	—	—	—	—	—	—	3 116	3 116	—	3 116
<i>Poster som kan omklassificeras till resultaträkningen</i>										
Valutakursdifferenser under året	—	—	-999	—	—	—	—	-999	—	-999
Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:										
Värdetförändringar under året	—	—	464	—	—	—	—	464	—	464
Skatt på värdetförändringar under året	—	—	-102	—	—	—	—	-102	—	-102
Finansiella tillgångar som kan säljas:										
Värdetförändringar under året	—	—	—	—	25	—	—	25	—	25
Skatt på värdetförändringar under året	—	—	—	—	-5	—	—	-5	—	-5
Omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	—	6	—	—	6	—	6
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	—	-1	—	—	-1	—	-1
Kassaflödessakringar:										
Värdetförändringar under året	—	—	—	497	—	—	—	497	—	497
Skatt på värdetförändringar under året	—	—	—	-111	—	—	—	-111	—	-111
Omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	-499	—	—	—	-499	—	-499
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	110	—	—	—	110	—	110
<i>Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen</i>										
Förmånsbestämda pensionsplaner:										
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner under året	—	—	—	—	—	155	—	155	—	155
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner under året	—	—	—	—	—	-39	—	-39	—	-39
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	-637	-3	25	116	—	-499	—	-499
Totalresultat	—	—	-637	-3	25	116	3 116	2 617	—	2 617
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	—	—	17	17	—	17
Utdelning för 2012	—	—	—	—	—	—	-1 370	-1 370	—	-1 370
Köp av egna aktier ³	—	—	—	—	—	—	-57	-57	—	-57
Övriga förändringar	—	—	—	—	—	—	—	—	-3	-3
Utgående balans per 31 dec 2013	4 050	1 080	-613	-18	81	391	24 236	29 207	2	29 209

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner.

2) Bundet eget kapital var 4 050 mn euro, fritt eget kapital var 25 157 mn euro.

3) Hänförligt till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 31,8 miljoner. Totala antalet egna aktier relaterade till LTIP var 18,3 miljoner.

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)²

Mn euro	Övriga reserver:									
	Aktiekapital ¹	Överkursfond	Omräkning utländsk verksamhet	Kassaflödes-säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Förmånsbestämda pensionsplaner	Balanserade vinstmedel	Summa	Minoritetsintressen	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 jan 2012	4 047	1 080	-176	123	6	—	20 954	26 034	86	26 120
Omräkning till följd av ändrade redovisningsprinciper ⁵	—	—	—	—	—	—	-475	-475	—	-475
Omräknad ingående balans 1 jan 2012	4 047	1 080	-176	123	6	—	20 479	25 559	86	25 645
Årets resultat	—	—	—	—	—	—	3 119	3 119	7	3 126
<i>Poster som kan omklassificeras till resultaträkningen</i>										
Valutakursdifferenser under året	—	—	409	—	—	—	—	409	—	409
Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:										
Värdeförändringar under året	—	—	-254	—	—	—	—	-254	—	-254
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	45	—	—	—	—	45	—	45
Finansiella tillgångar som kan säljas:										
Värdeförändringar under året	—	—	—	—	67	—	—	67	—	67
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	—	-17	—	—	-17	—	-17
Kassaflödessakringar:										
Värdeförändringar under året	—	—	—	133	—	—	—	133	—	133
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	-35	—	—	—	-35	—	-35
Omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	-321	—	—	—	-321	—	-321
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	—	—	—	85	—	—	—	85	—	85
<i>Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen</i>										
Förmånsbestämda pensionsplaner:										
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner under året	—	—	—	—	—	362	—	362	—	362
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner under året	—	—	—	—	—	-87	—	-87	—	-87
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	200	-138	50	275	—	387	—	387
Totalresultat	—	—	200	-138	50	275	3 119	3 506	7	3 513
Emitterade C-aktier ³	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Återköp av C-aktier ³	—	—	—	—	—	—	-3	-3	—	-3
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	—	—	14	14	—	14
Utdelning för 2011	—	—	—	—	—	—	-1 048	-1 048	—	-1 048
Köp av egna aktier ⁴	—	—	—	—	—	—	-31	-31	—	-31
Förändring i minoritetsintressen	—	—	—	—	—	—	—	—	-84	-84
Övriga förändringar	—	—	—	—	—	—	—	—	-4	-4
Utgående balans per 31 dec 2012	4 050	1 080	24	-15	56	275	22 530	28 000	5	28 005

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner.

2) Bundet eget kapital var 4 050 mn euro, fritt eget kapital var 23 950 mn euro.

3) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP). LTIP 2012 risksäkrades genom emission av 2 679 168 C-aktier. Aktierna har återköpts och konverterats till stamaktier. Totala antalet egna aktier relaterade till LTIP var 20,3 miljoner.

4) Hänför sig till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 26,9 miljoner.

5) Avser den omarbetade IAS 19. För ytterligare information, se not K1.

Utdelning per aktie

Se moderbolagets "Rapport över förändringar i eget kapital" sid 176.

Kassaflödesanalys, Koncernen

– Total verksamhet

Mn euro	2013	2012
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	4 116	4 039
Årets resultat från avvecklade verksamheter, efter skatt	9	57
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	4 492	3 199
Betalda inkomstskatter	-1 010	-662
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	7 607	6 633
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar		
Förändring av utlåning till centralbanker	-530	21 301
Förändring av utlåning till kreditinstitut	289	-135
Förändring av utlåning till allmänheten	-14 511	-2 988
Förändring av räntebärande värdepapper	-5 045	-2 968
Förändring av pantsatta finansiella instrument	-1 648	437
Förändring av aktier och andelar	-5 918	-8 094
Förändring av derivatinstrument, netto	-2 234	3 017
Förändring av förvaltningsfastigheter	-78	236
Förändring av övriga tillgångar	4 351	2 982
Förändring av den löpande verksamhetens skulder		
Förändring av skulder till kreditinstitut	6 564	-19
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	9 205	7 000
Förändring av skulder till försäkringstagare	-57	1 089
Förändring av emitterade värdepapper	6 585	1 665
Förändring av övriga skulder	1 735	-10 402
Kassaflöde från den löpande verksamheten	6 315	19 754
Investeringsverksamheten		
Förvärv av intresseföretag	-8	-6
Avyttring av intresseföretag	4	3
Förvärv av materiella tillgångar	-153	-141
Avyttring av materiella tillgångar	33	27
Förvärv av immateriella tillgångar	-229	-177
Avyttring av immateriella tillgångar	1	2
Nettoinvestering av värdepapper, som hålles till förfall	930	1 047
Förvärv/avyttring av övriga finansiella tillgångar	-6	19
Kassaflöde från investeringsverksamheten	572	774
Finansieringsverksamheten		
Emission av efterställda skulder	—	1 530
Amortering av efterställda skulder	-500	-624
Nyemission	—	3
Återköp av egna aktier, inklusive förändringar i tradingportföljen	-57	-31
Utbetald utdelning	-1 370	-1 048
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 927	-170
Årets kassaflöde	4 960	20 358
Likvida medel vid årets början	42 808	22 606
Omräkningsdifferens	-2 098	-156
Likvida medel vid årets slut	45 670	42 808
Förändring	4 960	20 358

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med IAS 7. Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året för den totala verksamheten. Nordeas kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktsbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för poster som inte ingår i kassaflödet innefattar:

Mn euro	2013	2012
Avskrivningar	220	240
Nedskrivningar	17	38
Kreditförluster	837	1 011
Orealiserade värdeförändringar	2 180	-2 749
Realisationsvinster/-förluster, netto	-18	-10
Förändring av upplupna kostnader /intäkter och avsättningar	55	354
Omräkningsdifferenser	407	-366
Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring	1 046	582
Förändring av tekniska reserver, livförsäkring	1 543	2 935
Förändringar av verkligt värde av den säkrade posten, tillgångar/skulder (netto)	-1 608	1 267
Skattkostnad, avvecklad verksamhet	4	21
Övrigt	-191	-124
Summa	4 492	3 199

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2013	2012
Erhållen ränta	11 031	12 553
Betald ränta	5 360	6 437

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 529	36 060
Utlåning till centralbanker, betalbar vid anfordran	9 313	5 938
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	2 290	810
Skulder som innehas för försäljning	538	—
Summa	45 670	42 808

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

– centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
– tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utlåning till centralbanker, betalbara vid anfordran inkluderar instrument som Nordea omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

Avvecklade verksamheter

Kassaflödesanalyserna inkluderar kassaflöde hänförligt till den totala verksamheten, d v s både kvarvarande och avvecklade verksamheter. De avvecklade verksamheterna består av Nordeas polska verksamheter, för ytterligare information se not K1 och not K44. Kassaflöden relaterade till de avvecklade verksamheterna består av kassaflöde från den löpande verksamheten på -15 mn euro (25 mn euro), kassaflöde från investeringsverksamheten på -11 mn euro (-8 mn euro) samt kassaflöde från finansieringsverksamheten på 0 mn euro (0 mn euro).

Kvartalsvis utveckling, Koncernen

Mn euro	Kv4 2013	Kv3 2013	Kv2 2013	Kv1 2013	Kv4 2012	Kv3 2012	Kv2 2012	Kv1 2012	2013	2012
Räntenetto	1 390	1 386	1 391	1 358	1 382	1 393	1 415	1 373	5 525	5 563
Avgifts- och provisionsnetto	703	652	664	623	682	595	603	588	2 642	2 468
Nettoresultat av poster till verkligt värde	333	346	416	444	442	377	492	463	1 539	1 774
Andelar i intresseföretags resultat	21	14	9	35	33	23	14	23	79	93
Övriga rörelseintäkter	22	28	10	46	31	24	22	23	106	100
Summa rörelseintäkter	2 469	2 426	2 490	2 506	2 570	2 412	2 546	2 470	9 891	9 998
Allmänna administrationskostnader:										
Personalkostnader	-739	-732	-753	-754	-749	-738	-746	-756	-2 978	-2 989
Övriga administrationskostnader	-480	-441	-453	-461	-458	-457	-452	-441	-1 835	-1 808
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-64	-61	-50	-52	-88	-71	-61	-47	-227	-267
Summa rörelsekostnader	-1 283	-1 234	-1 256	-1 267	-1 295	-1 266	-1 259	-1 244	-5 040	-5 064
Resultat före kreditförluster	1 186	1 192	1 234	1 239	1 275	1 146	1 287	1 226	4 851	4 934
Kreditförluster, netto	-180	-171	-186	-198	-241	-236	-203	-215	-735	-895
Rörelseresultat	1 006	1 021	1 048	1 041	1 034	910	1 084	1 011	4 116	4 039
Skatt	-246	-257	-248	-258	-215	-226	-276	-253	-1 009	-970
Årets resultat från kvarvarande verksamheter	760	764	800	783	819	684	808	758	3 107	3 069
Årets resultat från avvecklade verksamheter, efter skatt	13	12	-29	13	23	4	13	17	9	57
Årets resultat	773	776	771	796	842	688	821	775	3 116	3 126
Resultat per aktie efter utspädning (DEPS), euro – Total verksamhet	0,19	0,19	0,19	0,20	0,21	0,17	0,21	0,19	0,77	0,78
DEPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro – Total verksamhet	0,77	0,79	0,77	0,79	0,78	0,76	0,69	0,66	0,77	0,78

Femårsöversikt, Koncernen

Resultaträkning¹

Mn euro	2013	2012	2011	2010	2009
Räntenetto	5 525	5 563	5 456	5 159	5 281
Avgifts- och provisionsnetto	2 642	2 468	2 395	2 156	1 693
Nettoresultat av poster till verkligt värde	1 539	1 774	1 517	1 837	1 946
Andelar i intresseföretags resultat	79	93	42	66	48
Övriga rörelseintäkter	106	100	91	116	105
Summa rörelseintäkter	9 891	9 998	9 501	9 334	9 073
Allmänna administrationskostnader:					
Personalkostnader	-2 978	-2 989	-3 113	-2 784	-2 724
Övriga administrationskostnader	-1 835	-1 808	-1 914	-1 862	-1 639
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-227	-267	-192	-170	-149
Summa rörelsekostnader	-5 040	-5 064	-5 219	-4 816	-4 512
Resultat före kreditförluster	4 851	4 934	4 282	4 518	4 561
Kreditförluster, netto	-735	-895	-735	-879	-1 486
Rörelseresultat	4 116	4 039	3 547	3 639	3 075
Skatt	-1 009	-970	-913	-976	-757
Årets resultat från kvarvarande verksamheter	3 107	3 069	2 634	2 663	2 318
Årets resultat från avvecklade verksamheter, efter skatt	9	57	—	—	—
Årets resultat	3 116	3 126	2 634	2 663	2 318

Balansräkning²

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2010	31 dec 2009
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 529	36 060	3 765	10 023	11 500
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	22 512	18 574	51 865	15 788	18 555
Utlåning till allmänheten	342 451	346 251	337 203	314 211	282 411
Räntebärande värdepapper	96 889	94 596	92 923	91 743	80 339
Derivatinstrument	70 992	118 789	171 943	96 825	75 422
Övriga tillgångar	55 166	53 908	43 432	52 249	39 317
Tillgångar som innehas för försäljning	8 895	—	—	—	—
Tillgångar	630 434	668 178	701 131	580 839	507 544
Skulder till kreditinstitut	59 090	55 426	55 316	40 736	52 190
In- och upplåning från allmänheten	200 743	200 678	190 092	176 390	153 577
Skulder till försäkringstagare	47 226	45 320	40 715	38 766	33 831
Emitterade värdepapper	185 602	183 908	178 028	151 578	130 519
Derivatinstrument	65 924	114 203	167 390	95 887	73 043
Efterställda skulder	6 545	7 797	6 503	7 761	7 185
Övriga skulder	31 897	32 841	37 442	45 183	34 779
Skulder som innehas för försäljning	4 198	—	—	—	—
Eget kapital	29 209	28 005	25 645	24 538	22 420
Skulder och eget kapital	630 434	668 178	701 131	580 839	507 544

1) Jämförelsetalen för 2012 (men inte 2009–2011) har omräknats på grund av avvecklade verksamheter (Nordeas polska verksamheter). Se not K44 för ytterligare information.

2) Jämförelsetalen för 2012 och för 2011 (men inte 2009–2010) har omräknats på grund av den reviderade IAS 19 och obligationer med framtida start. Se not K1 för ytterligare information.

Nyckeltal, Koncernen

	2013	2012 ^{2,3}	2011 ^{2,3}	2010 ^{2,3}	2009 ^{2,3}
Resultat per aktie före utspädning, euro – Total verksamhet	0,77	0,78	0,65	0,66	0,60
Resultat per aktie efter utspädning, euro – Total verksamhet	0,77	0,78	0,65	0,66	0,60
Aktiekurs ¹ , euro	9,78	7,24	5,98	8,16	7,10
Totalavkastning, %	44,6	21,0	-24,4	3,7	78,6
Föreslagen/verkställd utdelning per aktie, euro	0,43	0,34	0,26	0,29	0,25
Eget kapital per aktie ¹ , euro	7,27	6,96	6,47	6,07	5,56
Potentiellt antal utestående aktier ¹ , miljoner	4 050	4 050	4 047	4 043	4 037
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	4 020	4 026	4 028	4 022	3 846
Avkastning på eget kapital, % – Kvarvarande verksamhet	11,0	11,6	10,6	11,5	11,3
Kapital under förvaltning ¹ , md euro	233,3	218,3	187,4	191,0	158,1
K/I-tal, % – Kvarvarande verksamhet	51	51	55	52	50
Kreditförluster på årsbasis, punkter	21	26	23	31	56
Kärnprimärkapitalrelation, exklusive övergångsregler ¹ , %	14,9	13,1	11,2	10,3	10,3
Primärkapitalrelation, exklusive övergångsregler ¹ , %	15,7	14,3	12,2	11,4	11,4
Kapitaltäckningsgrad, exklusive övergångsregler ¹ , %	18,1	16,2	13,4	13,4	13,4
Kärnprimärkapitalrelation ¹ , %	11,0	10,2	9,2	8,9	9,3
Primärkapitalrelation ¹ , %	11,7	11,2	10,1	9,8	10,2
Kapitaltäckningsgrad ¹ , %	13,4	12,7	11,1	11,5	11,9
Kärnkapital ¹ , mn euro	23 112	21 961	20 677	19 103	17 766
Primärkapital ¹ , mn euro	24 444	23 953	22 641	21 049	19 577
Risikvägda tillgångar, inklusive övergångsregler ¹ , md euro	209	215	224	215	192
Antal anställda (omräknat till heltidstjänster) ¹ – Kvarvarande verksamhet	29 429	29 491	33 068	33 809	33 347
Riskjusterat resultat, mn euro – Kvarvarande verksamhet	3 351	3 313	2 714	2 622	2 786
Economic profit, mn euro – Kvarvarande verksamhet	1 080	889	1 145	936	1 334
Economic capital ¹ , md euro – Total verksamhet	22,8	23,8	17,7	17,5	16,7
Economic capital ¹ , md euro – Kvarvarande verksamhet	21,9	22,8	—	—	—
EPS, riskjusterad, euro – Kvarvarande verksamhet	0,77	0,77	0,67	0,65	0,72
RAROCAR, % – Kvarvarande verksamhet	14,8	13,9	15,5	15,0	17,3
MCEV, mn euro	4 700	3 762	2 714	3 655	3 244

1) Vid årets slut.

2) Jämförelsetalen för 2012 (men inte 2009–2011) har omräknats på grund av utvecklade verksamheter (Nordeas polska verksamheter). Se not K44 för ytterligare information.

3) Jämförelsetalen för 2012 och för 2011 (men inte 2009–2010) har omräknats på grund av den reviderade IAS 19, se not K1 för ytterligare information.

Definitioner och begrepp

Dessa definitioner gäller beskrivningar i årsredovisningen.

Andel osäkra lånefordringar, brutto
Individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Andel osäkra lånefordringar, netto
Individuellt värderade osäkra lånefordringar efter reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Avkastning på eget kapital Årets resultat exklusive minoritetsintressen dividerat med genomsnittligt eget kapital under året. I genomsnittligt eget kapital ingår årets resultat och ej utbetald utdelning. Minoritetsintressen ingår ej.

Economic capital (EC) Internt mått på det kapital som krävs för att med viss sannolikhet täcka oväntade förluster i verksamheten. EC beräknas med avancerade interna modeller för att ge ett konsekvent mått avseende kredit- och marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk inom Nordeas olika affärsområden.

När alla risker i koncernen aggregeras uppstår diversifieringseffekter till följd av skillnader i verksamheternas risk och det osannolika i att oväntade förluster uppstår samtidigt.

Economic profit Riskjusterat resultat minus kapitalkostnad.

Eget kapital per aktie Eget kapital enligt balansräkningen efter utspädning och exklusive minoritetsintressen, dividerat med antalet utestående aktier efter utspädning.

Förväntade kreditförluster Normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang.

K/I-tal Totala rörelsekostnader dividerade med totala rörelseintäkter.

Kapitalbas Summan av primärkapital och supplementärt kapital bestående av förlagslån, efter avdrag för redovisat värde på aktier i helägda försäkringsbolag och potentiellt avdrag för förväntat "underskott".

Kapitalkostnad (uttryckt i procent)

Den avkastning Nordeas aktieägare kräver. Den beräknas utifrån den långfristiga riskfria euroräntan, med tillägg för genomsnittlig marknadsmässig riskpremie för aktieinvesteringar, multiplicerat med betavärdet, ett mått på Nordeaaktiens volatilitet och marknadskorrelation.

Kapitalkostnaden i euro utgörs av kapitalkostnaden (i procent) multiplicerat med economic capital. Kapitalkostnaden fastställs av Nordeas ledning en gång om året, och utgör en parameter för riskvillighet och investeringsnivå.

Kapitaltäckningsgrad Kapitalbasen dividerat med riskvägda tillgångar.

Kreditförlustrelation Kreditförluster (på årsbasis) dividerade med utgående balans för utlåning till allmänheten (utlåning).

MCEV (Market Consistent Embedded Value) En uppskattning av det värde en placerare skulle tillmäta en portfölj av ingångna liv- och pensionsförsäkringar, utifrån en objektiv marknadsavkastning. MCEV omfattar inte värdet av framtida affärer och inte heller andra typer av immateriella värden.

Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra Förfallna lånefordringar som inte är osäkra med hänsyn till framtida kassaflöden (ingår i Lånefordringar som inte är osäkra).

P/B-tal Börsvärdet dividerat med redovisat värde på eget kapital.

Primärkapital Den del av kapitalbasen som innefattar konsoliderat eget kapital exklusive investeringar i försäkringsbolag, föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar, immateriella tillgångar i bankverksamheten och hälften av avdraget avseende förväntat "underskott", det vill säga den negativa skillnaden mellan förväntade kreditförluster och gjorda reserveringar. Med tillsynsmyndighets godkännande omfattar primärkapital även kvalificerade former av förlagslån (primärkapitaltillskott och hybridkapitallån).

Kärnprimärkapital utgörs av primärkapital exklusive hybridkapitallån.

Primärkapitalrelation Primärkapital dividerat med riskvägda tillgångar. Kärnprimärkapitalrelationen beräknas som kärnprimärkapital i procent av riskvägda tillgångar.

RAROCAR (uttryckt i procent) Står för risk-adjusted return on capital at risk och utgörs av det riskjusterade resultatet i förhållande till economic capital.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar dividerade med individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver.

Resultat per aktie efter utspädning Årets resultat dividerat med viktat genomsnittligt antal utestående aktier, efter full utspädning. Minoritetsintressen ingår ej.

Resultat per aktie före utspädning Årets resultat dividerat med viktat genomsnittligt antal utestående aktier. Minoritetsintressen ingår ej.

Riskjusterat resultat Intäkter minus rörelsekostnader, förväntade kreditförluster och schablonskatt (24 procent 2013). Större engångsposter ingår inte i det riskjusterade resultatet.

Riskvägda tillgångar Totala tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen, värderade efter kredit- och marknadsrisk liksom operativ risk i koncernens dotterföretag enligt gällande kapitaltäckningsregler, exklusive tillgångar i försäkringsbolag, redovisat värde på sådana aktier som har dragits av från kapitalbasen samt immateriella tillgångar.

Total reserveringsgrad Totala reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar Reserveringskvot, det vill säga totala reserver dividerade med totala osäkra lånefordringar före reserver.

Totalavkastning (TSR) Totalavkastning mätt som värdetillväxt i ett aktieinnehav under året, under antagande om att utdelningen återinvesteras i nya aktier vid utbetalningstidpunkten.

Innehållsförteckning

1. Grunder för presentationen	90
2. Förändrade redovisningsprinciper och presentation	90
3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats av Nordea	91
4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar	92
5. Principer för konsolidering	94
6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar	95
7. Intäktsredovisning livförsäkring	97
8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen	97
9. Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta	98
10. Säkringsredovisning	98
11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument	99
12. Likvida medel	100
13. Finansiella instrument	100
14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut	102
15. Leasing	104
16. Immateriella tillgångar	104
17. Materiella tillgångar	105
18. Förvaltningsfastigheter	105
19. Skulder till försäkringstagare	105
20. Skatter	106
21. Resultat per aktie	107
22. Ersättningar till anställda	107
23. Eget kapital	108
24. Finansiella garantiavtal och kreditlöften	108
25. Aktierelaterade ersättningar	108
26. Transaktioner med närstående	109
27. Valutakurser	109

1. Grunder för presentationen

Nordeas koncernredovisning har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS), med tillhörande tolkningar från International Financial Reporting Standards Interpretations Committee (IFRS IC), som godkänts av EU-kommissionen. Vidare har vissa kompletterande regler i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), rekommendationen RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner", uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:25, med tillägg i FFFS 2009:11, 2011:54 och 2013:2) tillämpats.

De tilläggsupplysningar som krävs enligt ovan nämnda standarder, rekommendationer och lagstiftning har inkluderats i noterna, i kapitlet Risk, likviditets- och kapitalhantering eller i andra delar av de "Finansiella rapporterna".

Den 5 februari 2014 godkände styrelsen årsredovisningen som slutligt ska godkännas av årsstämman den 20 mars 2014.

2. Förändrade redovisningsprinciper och presentation

I allt väsentligt är redovisningsprinciperna, beräkningsgrunderna och presentationen oförändrade jämfört med årsredovisningen 2012, med undantag för förändringen i redovisningen av aktuariella vinster/förluster på förmånsbestämda pensionsplaner, presentationen och värderingen av avvecklad verksamhet och avyttringsgrupper som innehas för för-

säljning samt presentationen av obligationer med framtida start. Dessa förändringar förklaras ytterligare nedan.

Nordea började tillämpa den nya standarden IFRS 13 "Värdering till verkligt värde" den 1 januari 2013, men detta har inte haft någon betydande inverkan på värderingen av tillgångar och skulder i Nordea. IFRS 13 anger hur värdering till verkligt värde ska göras, men innehåller inga förändringar i fråga om vilka poster som ska värderas till verkligt värde. Vidare ställer IFRS 13 ytterligare krav på upplysningar om värdering till verkligt värde. Dessa upplysningar presenteras i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

IAS 32 "Finansiella instrument: Klassificering" och IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar" har omarbetats med avseende på kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Nordea började tillämpa dessa omarbetningar 2013 (IAS 32 tillämpad i förtid). Omarbetningarna syftar till att tydliggöra kriterierna för kvittning och införa nya upplysningar. Nordeas principer för kvittning är redan i enlighet med de förtydligade kraven och därför har omarbetningarna i IAS 32 inte haft någon inverkan. De ytterligare upplysningar som krävs enligt IFRS 7 presenteras i not K43 "Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningensavtal".

IASB publicerade under 2013 en begränsad omarbetning av IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering". Nordea började tillämpa dessa omarbetningar 2013 (tillämpade i förtid). Enligt omarbetningen kan säkringsredovisningen fortsätta om ett derivatkontrakt som innehas i säkringssyfte ersätts med ett nytt säkringsinstrument, i de fall där en clearingpart ersätter den ursprungliga motparten som en följd av lagar och bestämmelser. Omarbetningen har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter.

IAS 19 "Ersättningar till anställda"

Nordea började tillämpa den omarbetade IAS 19 "Ersättningar till anställda" den 1 januari 2013.

Förändringarna i standarden har påverkat redovisningen, huvudsakligen i fråga om förmånsbestämda pensionsplaner. Enligt den omarbetade IAS 19 ska aktuariella vinster/förluster redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat, vilket leder till större volatilitet i eget kapital jämfört med den tidigare så kallade korridormetoden. Inga aktuariella vinster/förluster redovisas därmed i resultaträkningen. Enligt de tidigare reglerna periodiserades aktuariella vinster/förluster utanför korridoren i resultaträkningen. Vidare ska den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar redovisas med hjälp av en ränta motsvarande den diskonteringsränta som används vid värderingen av pensionsförpliktelser. Detta har resulterat i högre pensionskostnader i resultaträkningen eftersom Nordea tidigare förväntade sig en högre avkastning än diskonteringsräntan. Eventuella skillnader mellan faktisk avkastning och förväntad avkastning ingår i de aktuariella vinster/förluster som redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat, utan att omklassificeras till resultaträkningen.

Jämförelsetalen i balansräkningen har justerats på motsvarande sätt och effekten beskrivs i tabellen nedan. Jämförelsetalen i resultaträkningen har inte påverkats nämnvärt och resultaträkningen har därför inte justerats. Inverkan på resultaträkningen 2013 var inte betydande.

Mn euro	31 dec 2012		1 jan 2012	
	Ny princip	Tidigare princip	Ny princip	Tidigare princip
Pensionsförpliktelser, netto	327	47	732	102
Uppskjutna skatteskulder, netto	710	779	694	849
Övriga reserver ¹	340	76	-47	-47
Balanserade vinstmedel	22 530	23 005	20 479	20 954

1) Påverkan genom "Övrigt totalresultat". Den direkta effekten från förmånsbestämda pensionsplaner var 275 mn euro per 31 december 2012, vilken till viss del motvekas av valutakurseffekter på 11 mn euro under året.

Vid övergången den 1 januari 2013 uppstod en negativ inverkan på eget kapital med 211 mn euro, efter särskild löneskatt och inkomstskatt (280 mn euro före inkomstskatt), och kärnprimärkapitalet minskade med 258 mn euro, inklusive effekten av förändringar i uppskjutna skattefordringar.

Rådet för finansiell rapportering har vidare dragit tillbaka UFR 4 "Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt" och publicerat UFR 9 "Redovisning av avkastningsskatt". Nordea har sedan den 1 januari 2013 tillämpat UFR 9 istället för UFR 4. Behandlingen av avkastningsskatt i UFR 9 är densamma som i UFR 4. I fråga om särskild löneskatt har tillbakadragandet av UFR 4 och införandet av IAS 19 inte haft någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter eller kapitaltäckning.

Den omarbetade IAS 19 kräver också ytterligare upplysningar och dessa presenteras i not K33 "Pensionsförpliktelser", och där finns även mer information om de olika förmånsbestämda pensionsplanerna.

Avvecklad verksamhet och avyttringsgrupper som innehas för försäljning

Den avvecklade verksamheten utgörs av Nordeas polska verksamhet, se not K44 "Avvecklad verksamhet och avyttringsgrupper som innehas för försäljning" för mer information. Denna verksamhet har klassificerats som avvecklad verksamhet eftersom den avser en väsentlig verksamhetsgren och ett geografiskt område, och eftersom det redovisade värdet återvinns genom en försäljning. Årets resultat för den avvecklade verksamheten, inklusive omvärdering till verkligt värde efter avdrag för försäljningsomkostnader, redovisas separat efter årets resultat för den löpande verksamheten. Jämförelsetalen har justerats.

Tillgångar och skulder hänförliga till avyttringsgruppen redovisas från och med klassificeringsdagen separat på balansräkningsraderna "Tillgångar som innehas för försäljning" respektive "Skulder som innehas för försäljning". Jämförelsetalen har inte justerats.

Obligationer med framtida start

Obligationer som förvärvas/emitteras på termin (ej avistavillkor), även kallade obligationer med framtida start, redovisades tidigare i balansräkningen som "Räntebärande värdepapper"/"Emitterade värdepapper" tre dagar före likviddagen med en motsvarande skuld/fordran som redovisades under "Övriga skulder"/"Övriga tillgångar". Från 1 januari 2013 redovisas dessa obligationer i balansräkningen på likviddagen. Instrumenten redovisas fortsatt som derivat mellan affärsdagen och likviddagen. Jämförelsesiffrorna i balansräkningen har justerats på motsvarande sätt och effekten beskrivs i tabellen nedan.

Mn euro	31 dec 2012		1 jan 2012	
	Ny princip	Tidigare princip	Ny princip	Tidigare princip
Räntebärande värdepapper	86 626	94 939	84 550	92 373
Övriga tillgångar	15 554	16 372	12 210	19 425
Emitterade värdepapper	183 908	184 340	178 028	179 950
Övriga skulder	24 773	33 472	30 252	43 368

3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats av Nordea

IFRS 9 "Finansiella instrument" (fas 1)

IASB publicerade under 2009 en ny standard för finansiella instrument som innehöll regler för finansiella tillgångar. Standarden kompletterades under 2010 med regler för finansiella skulder. Standarden utgör det första steget i arbetet med att ersätta IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering", och omfattar klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar och skulder. Standarden skulle enligt tidigare plan träda i kraft den 1 januari 2015, men detta har nu senarelagts utan att ett nytt datum har meddelats. Tidigare tillämpning är tillåten. EU-kommissionen har ännu inte godkänt standarden och väntas inte heller göra det förrän alla faser i IFRS 9 har slutförts. IFRS 9 "Finansiella instrument" (fas 1) väntas å andra sidan inte få någon betydande inverkan på Nordeas resultat- och balansräkning eftersom den blandade värderingsmodellen behålls. Några betydande omklassificeringar mellan verkligt värde och anskaffningsvärde eller någon betydande effekt på kapitaltäckningen och stora exponeringar förväntas inte, men detta beror naturligtvis på vilka finansiella instrument som finns upptagna i Nordeas balansräkning vid övergången och hur den slutliga standarden ser ut. Förändringar kommer sannolikt att göras i standarden innan den träder i kraft.

Eftersom standarden ännu inte har godkänts av EU-kommissionen och förändringar sannolikt görs före införandet har Nordea inte slutfört analysen av dess inverkan på de finansiella rapporterna för den första och de efterföljande tillämpningsperioderna.

IFRS 9 "Finansiella instrument" (fas 3)

Under 2013 omarbetade IASB standarden IFRS 9 "Finansiella instrument" och införde nya krav för allmän säkringsredovisning, så kallade ett-till-ett säkringar (fas 3).

Den största förändringen är att standarden gör säkringsredovisningen mer anpassad till riskhanteringen. Eftersom Nordea primärt använder säkringsredovisning på portföljnivå (makrosäkring) bedömer Nordea att den nya tolkningen inte får någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar

IFRS 10 "Koncernredovisningar", IFRS 11 "Samarbetsarrangemang", IFRS 12 "Upplysningar om andelar i andra företag", IAS 27 "Separata finansiella rapporter" samt IAS 28 "Innehav i intresseföretag och joint ventures"

IASB har publicerat tre nya standarder om konsolidering (IFRS 10, IFRS 11 och IFRS 12) och omarbetat IAS 27 och IAS 28. Standarderna och omarbetningarna träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2013, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen godkände dessa standarder och

omarbetningar 2012. Till skillnad från IFRS kräver EU-kommissionen att standarderna tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2014 eller senare. Nordea kommer att tillämpa dessa standarder från 1 januari 2014.

Nordeas bedömning är att IFRS 10 "Koncernredovisningar" inte får någon betydande inverkan på Nordeas resultaträkning eller balansräkning vid övergången. I framtiden måste Nordea eventuellt konsolidera vissa värdepappersfonder, och detta kan få en inverkan på balansräkningen och eget kapital om dessa fonder äger aktier i Nordea som måste elimineras i koncern. Fonder väntas inte konsolideras i kapitaltäckningssyfte, och skulle därmed inte få någon inverkan på kapitaltäckningen eller stora exponeringar.

IFRS 11 väntas inte få någon betydande inverkan på Nordea medan IFRS 12 väntas medföra ytterligare upplysningar.

Årliga förbättringar i IFRS

IASB har publicerat mindre omarbetningar av IFRS genom att utfärda "Årliga förbättringar av IFRS, 2010-2012" och "Årliga förbättringar av IFRS, 2011-2013". De flesta omarbetningarna ska tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 juli 2014 eller senare, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen väntas godkänna dessa omarbetningar under tredje kvartalet 2014. Nordeas bedömning är att de nya kraven inte får någon betydande inverkan på koncernens finansiella rapporter, kapitaltäckning eller stora exponeringar.

IFRIC 21 "Levies"

IASB har utfärdat IFRIC 21 "Levies" (avgifter). Tolkningen träder i kraft för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2014 eller senare. EU-kommissionen räknar med att godkänna IFRIC 21 i början av 2014. Nordea börjar tillämpa IFRIC 21 den 1 januari 2014, om den godkänns av EU-kommissionen.

IFRIC 21 är en tolkning av IAS 37 "Avsättningar, eventualityförpliktelser och eventualtillgångar". Tolkningen tydliggör att om en avgift ska erläggas som en följd av att bankverksamhet bedrivs i slutet av redovisningsperioden ska denna skuld inte redovisas före detta datum. Bedömningen är att den nya tolkningen inte får någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter, kapitaltäckning eller stora exponeringar.

4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar

För att upprätta årsredovisning i enlighet med god redovisningssed måste ledningen i vissa fall använda sig av bedömningar och uppskattningar. Det faktiska utfallet kan senare i viss mån avvika från de uppskattningar och antaganden som gjorts. I det här avsnittet beskrivs:

- källorna till osäkerhet i uppskattningar vid rapportperiodens slut som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår, och
- bedömningar som vid tillämpningen av redovisningsprinciper (utöver de som gäller uppskattningar) har störst inverkan på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna.

Kritiska bedömningar och uppskattningar är främst hänförliga till:

- värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument

- prövning av nedskrivningsbehovet för:
 - goodwill och
 - utlåning till allmänheten/kreditinstitut
- effektivitetstest av kassaflödessäkringar
- aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar för anställda
- aktuariella beräkningar av försäkringsavtal
- värdering av förvaltningsfastigheter
- klassificering av leasingavtal
- omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta
- värdering av uppskjutna skattefordringar
- krav i civilrättsliga processer.

Värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument

Nordeas redovisningsprincip för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument" och i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde". Kritiska bedömningar med betydande inverkan på redovisade belopp för finansiella instrument görs i samband med fastställande av verkligt värde för OTC-derivat och andra finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerade marknadspriser. Dessa bedömningar omfattar följande:

- Val av värderingsmetoder.
- Bedömning av när noterade priser inte motsvarar verkligt värde (bland annat bedömning av om marknaden är aktiv).
- Val av metod för att justera verkligt värde för att beakta relevanta riskfaktorer såsom kreditrisk, modellrisk och likviditetsrisk.
- Bedömning av vilka marknadsparametrar som kan observeras.

Fastställandet av verkligt värde på finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerbara marknadskurser är förenat med hög grad av osäkerhet i uppskattningarna. Denna osäkerhet härrör huvudsakligen från den bedömning som ledningen gör när de:

- väljer en lämplig diskonteringsränta för instrumentet och
- fastställer den förväntade tidpunkten för framtida kassaflöden från instrumentet.

I samtliga fall grundas besluten på en professionell bedömning i enlighet med Nordeas redovisnings- och värderingspolicyer. För att säkerställa korrekt styrning har Nordea en så kallad Group Valuation Committee som regelbundet granskar kritiska bedömningar som anses ha en betydande inverkan på värderingen till verkligt värde.

Det verkliga värdet på finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av en värderingsmetod, nivå 2 och 3 i värderingshierarkin, uppgick till 217 626 mn euro (246 986 mn euro) respektive 153 315 mn euro (185 506 mn euro) vid årets slut.

Upplysningar om känslighetsanalysen för verkliga värden på finansiella instrument med betydande icke-observerbara indata finns i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Osäkerhet i uppskattningar uppstår även vid värderingen vid anskaffningstillfället av finansiella instrument som utgör en del av större strukturella transaktioner. Även om den efterföljande värderingen inte är till verkligt värde redovisas dessa instrument vid anskaffningstillfället till verkligt värde

och då det normalt inte finns något separat transaktionspris eller någon aktiv marknad för dylika individuella instrument måste det verkliga värdet estimeras.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Nordeas redovisningsprincip för goodwill beskrivs i avsnitt 16 "Immateriella tillgångar" och i not K20 "Immateriella tillgångar" listas de kassagenererande enheter till vilka goodwill har allokerats. Nordeas samlade goodwill uppgick till 2 421 mn euro (2 656 mn euro) vid årets slut.

Uppskattningen av framtida kassaflöden och beräkningen av diskonteringsräntan för dessa kassaflöden är förenade med osäkerhet i uppskattningarna. Uppskattningen av framtida kassaflöden påverkas mycket av kassaflödesprognoserna för de närmaste åren (normalt 3–5 år) och av tillväxttakt för sektorn efter 3–5 år. Tillväxttakten baseras på historiska data som uppdateras för att spegla den aktuella situationen, vilket ger upphov till osäkerhet i uppskattningarna.

Diskonteringsräntan för förväntat kassaflöde baseras på den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie (efter skatt). Riskpremien baseras på extern information om riskpremier generellt i relevanta länder.

För information om känsligheten för förändringar i olika parametrar, se not K20 "Immateriella tillgångar".

Prövning av nedskrivningsbehov för utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Nordeas redovisningsprincip för prövning av nedskrivningsbehov för lånefordringar beskrivs i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Ledningen måste göra kritiska bedömningar och uppskattningar vid beräkningen av reserveringar för osäkra lånefordringar, för såväl individuellt som kollektivt värderade lånefordringar. Nordeas samlade utlåning, före reserveringar för osäkra lånefordringar, uppgick till 367 782 mn euro (367 673 mn euro) vid årets slut. För ytterligare information, se not K13 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

Det område som ställer högst krav på bedömningar är beräkningen av gruppvisa reserveringar för osäkra lånefordringar. Vid kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet för en grupp av lånefordringar måste bedömningar göras för att identifiera de händelser och/eller observerbara data som har gett upphov till kreditförluster inom gruppen av lånefordringar. Nordea bevakar kreditportföljen via ratingändringar, och en förlusthändelse är en händelse som leder till försämrade rating. Bedömningen av nuvärdet av de kassaflöden som kunderna i gruppen av lånefordringar genererar är också förenad med osäkerhet i uppskattningarna. Bland annat används historiska data för sannolikheten för fallissemang och förlust vid fallissemang, kompletterat med erfarenhetsmässig justering av dessa data till den aktuella situationen.

Effektivitetstest av kassaflödessäkringar

Nordeas redovisningsprinciper för kassaflödessäkringar beskrivs i avsnitt 10 "Säkringsredovisning".

En viktig bedömning i samband med redovisning av kassaflödessäkringar är valet av metod för att testa effektiviteten.

De säkringsinstrument som används när Nordea tillämpar kassaflödessäkring är huvudsakligen valutaränteswappar,

vilka alltid redovisas till verkligt värde. Valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en verkligt värde-säkring av ränterisk. Vid mätningen av effektiviteten i dessa kassaflödessäkringar används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden för den säkrade transaktionen (valutakomponenten). Fastställandet av egenskaper för den perfekta hypotetiska swappen kräver kritiska bedömningar.

Aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar för anställda

Nordeas redovisningsprincip för ersättningar efter avslutad anställning beskrivs i avsnitt 22 "Ersättningar till anställda".

Förpliktelser för förmånsbestämda pensioner framräknas för de större pensionsplanerna av externa aktuarier med hjälp av demografiska antaganden baserade på aktuella befolkningsdata. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella parametrar.

Uppskattningen av diskonteringsräntan är förenad med osäkerhet om huruvida marknaden för företagsobligationer är tillräckligt djup, av hög kvalitet och i samband med extrapoleringen av räntekurvor för relevanta löptider. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. Andra parametrar, såsom antaganden om löneökningar och inflation, baseras på den förväntade långsiktiga utvecklingen för dessa parametrar och är också förenade med osäkerhet i uppskattningarna. De parametrar som fastställdes vid årsskiftet redovisas i not K33 "Pensionsförpliktelser" tillsammans med en beskrivning av känsligheten för förändringar av antaganden.

Aktuariella beräkningar av försäkringsavtal

Nordeas redovisningsprincip för försäkringsavtal beskrivs i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

Vid värderingen av försäkringsskulder används både finansiella och aktuariella uppskattningar och antaganden. Ett viktigt finansiellt antagande är den ränta som används för att diskontera framtida kassaflöden. Viktiga aktuariella antaganden är de om dödlighet och invaliditet, som påverkar storleken på och tidpunkten för de framtida kassaflödena. De finansiella och aktuariella antagandena är till stor del föreskrivna i ländernas lagstiftning och kan inte påverkas av Nordea. Även antaganden om framtida förvaltnings- och skattekostnader påverkar beräkningen av skulder till försäkringstagare.

Försäkringsskulden och känsligheten i antagandena avseende det redovisade värdet anges i not K28 "Skulder till försäkringstagare".

Värdering av förvaltningsfastigheter

Nordeas redovisningsprinciper för förvaltningsfastigheter beskrivs i avsnitt 18 "Förvaltningsfastigheter".

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde. Eftersom det normalt inte finns några aktiva marknader för förvaltningsfastigheter estimeras verkligt värde med hjälp av modeller baserade på diskonterade kassaflöden. Dessa modeller bygger på antaganden om framtida hyror, beläggning, drifts- och underhållskostnader, avkastningskrav och

räntenivåer.

Det redovisade värdet på förvaltningsfastigheter uppgick vid årets slut till 3 524 mn euro (3 408 mn euro). Se not K23 "Förvaltningsfastigheter" för ytterligare information om belopp och parametrar som används i dessa modeller.

Klassificering av leasingavtal

Nordeas redovisningsprinciper för leasingavtal beskrivs i avsnitt 15 "Leasing".

Klassificeringen av leasingavtal innefattar kritiska bedömningar. Ett leasingavtal klassificeras som finansiellt om avtalet innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs. Ett leasingavtal klassificeras som operationellt om avtalet inte innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs.

De centralt belägna fastigheterna i Finland, Norge och Sverige som Nordea har avyttrat återförhys. Leasingavtalen tecknades på 3–25 år, med option på förlängning. Leasingavtalen omfattar inte någon övergång av äganderätten till fastigheten vid löptidens slut och innehåller inte heller några ekonomiska fördelar avseende värdestegring på den leasade fastigheten. Dessutom omfattar inte leasingperioden större delen av fastigheternas ekonomiska livslängd. Nordea har därför klassificerat dessa leasingavtal som operationell leasing. Denna bedömning är en kritisk bedömning som har betydande inverkan på det redovisade värdet i de finansiella rapporterna. Det redovisade värdet på dessa fastigheter uppgick vid avyttrandet till 1,5 md euro.

Ytterligare information om leasingavtal finns i not K22 "Leasing".

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Nordeas redovisningsprinciper för omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta beskrivs i avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta".

Moderföretaget Nordea Bank AB (publ) har bedömts ha två funktionella valutor i sin koncernredovisning, svenska kronor och euro, beroende på vilken affärsverksamhet som avses. Den funktionella valutan i den normala bankverksamheten är svenska kronor och den funktionella valutan i den enhet som innehar eget kapital, andelar i dotterföretag, samt finansieringen av sådana andelar, är euro. Det är Nordeas bedömning att en juridisk person kan bestå av flera enheter med olika funktionella valutor.

Värdering av uppskjutna skattefordringar

Nordeas redovisningsprincip för redovisning av uppskjutna skattefordringar beskrivs i avsnitt 20 "Skatter" och i not K11 "Skatter".

Värderingen av uppskjutna skattefordringar påverkas av ledningens bedömning av Nordeas framtida resultat och tillräckligheten av framtida beskattningsbara vinster och framtida återföringar av befintliga beskattningsbara temporära skillnader. Dessa bedömningar uppdateras och ses över vid varje bokslutstillfälle, och justeras om så behövs för att avspegla den nuvarande situationen.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar uppgick vid årets slut till 62 mn euro (266 mn euro).

Krav i civilrättsliga processer

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea

föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning. Se även not K32 "Avsättningar" och not K37 "Ansvarsförbindelser".

5. Principer för konsolidering

Konsoliderade företag

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Nordea Bank AB (publ) samt de företag som moderföretaget kontrollerar. Kontroll uppnås i regel om moderföretaget, direkt eller indirekt genom koncernföretag, innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde eller på annat sätt kan utöva kontroll över företagets finansiella och operativa policyer.

Alla koncernföretag konsolideras i enlighet med förvärvsmetoden, förutom vid bildandet av Nordea 1997–98, då innehavet i Nordea Bank Finland Abp konsoliderades med pooling-metoden. Enligt förvärvsmetoden betraktas köpet som en transaktion där moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och ansvarsförbindelser. Koncernens anskaffningsvärde beräknas med hjälp av en förvärvsanalys. Vid analysen fastställs anskaffningsvärdet till summan på överlåtelsedagen av verkligt värde på överlåtna tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder samt av förvärvaren emitterade eget kapital-instrument. Kostnader som är direkt hänförliga till rörelseförväret kostnadsförs.

På förvärvsdagen redovisar Nordea de förvärvade identifierbara tillgångarna och övertagna skulderna till verkligt värde per förvärvsdagen.

För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Om summan av den ersättning som betalas vid ett rörelseförvärv och det belopp som redovisas som minoritetsintresse överstiger det verkliga nettovärdet på identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser redovisas skillnaden som goodwill. Om skillnaden är negativ redovisas den direkt i resultaträkningen.

Eget kapital och resultat hänförliga till minoritetsintressen redovisas på separata rader i balans- och resultaträkningen samt i rapport över totalresultat.

Koncerninterna transaktioner samt fordringar och skulder mellan koncernföretagen elimineras.

Koncernföretagen ingår i koncernredovisningen från den dag kontrollen över företaget övergår till Nordea. Konsolideringen upphör när kontroll inte längre existerar.

I samband med konsolideringen anpassas dotterföretagens redovisning för att uppnå överensstämmelse med de IFRS-principer som Nordea tillämpar.

Aktier i intresseföretag

Kapitalandelsmetoden tillämpas för intresseföretag, där röst-rätsandelen uppgår till mellan 20 och 50 procent och/eller där Nordea har betydande inflytande. Betydande inflytande är rätten att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men ger inte ett bestämmande inflytande över dessa. Investeringar inom ramen för Nordeas investeringsverksamhet, som klassificeras som en riskkapi-

talorganisation inom Nordea, värderas till verkligt värde i enlighet med reglerna i IAS 28 och IAS 39. Ytterligare information om kapitalandelsmetoden finns i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

Andelar i intresseföretags resultat redovisas i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnad hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

Interna resultatpåverkande transaktioner mellan Nordea och dess intresseföretag elimineras inte. Nordea har inte genomfört några transaktioner med intresseföretag som omfattar försäljning av tillgångar.

Företag för särskilt ändamål (SPE)

Ett SPE är ett företag som bildats för att uppnå ett begränsat och väldefinierat syfte. Ofta finns juridiska arrangemang som innebär strikta begränsningar för ledningens beslutsrätt i fråga om den löpande verksamheten i ett SPE.

Nordea konsoliderar inte tillgångar och skulder i ett SPE som man inte har bestämmande inflytande över. För att avgöra om Nordea har bestämmande inflytande över ett SPE måste Nordea bedöma aktuella risker och förmåner samt möjligheten att fatta operativa beslut för detta SPE. Vid bedömningen av om Nordea ska konsolidera ett SPE tas hänsyn till ett antal faktorer, bland annat om verksamheten i ett SPE i huvudsak bedrivs för Nordeas räkning eller om Nordea i allt väsentligt har beslutsrätten, om Nordea har rätten att erhålla huvuddelen av de förmåner som verksamheten ger upphov till eller om Nordea står för huvuddelen av de risker som är förknippade med ägandet. Samtliga SPE där Nordea har behållit huvuddelen av riskerna och förmånerna konsolideras. Om ett SPE inte konsolideras är skälet att Nordea inte i betydande grad är exponerat för risker eller har förmåner hänförliga till tillgångarna och skulderna i detta SPE.

Nordea har skapat ett antal SPE som erbjuder kunder att investera i tillgångar som förvärvats av dessa SPE. Några SPE har investerat i omsättningsbara finansiella instrument som aktier och obligationer (värdepappersfonder). Andra SPE investerar i strukturerade kreditprodukter eller förvärvat tillgångar från Nordeas kunder. Nordea är normalt kapitalförvaltare och fattar efter eget gottfinnande beslut om investeringar och andra administrativa frågor. Vanligtvis erhåller Nordea service- och provisionsavgifter i samband med bildandet av dessa SPE eller för sin roll som kapitalförvaltare, förvaringsinstitut eller annan funktion. Detta skapar i sig självt inte det vinstintresse som leder till konsolidering. Nordea har i vissa fall finansierat stora delar av SPE i form av fondandelar, lån eller kreditlöften. I dessa SPE har Nordea ett vinstintresse och majoriteten av riskerna och förmånerna, varför dessa SPE konsolideras. I not M21 "Aktier och andelar i koncernföretag" listas alla större dotterföretag i Nordea-koncernen, inklusive konsoliderade SPE.

Valutaomräkning av utländska enheter

Koncernredovisningen upprättas i euro (EUR), rapporteringsvalutan för moderföretaget Nordea Bank AB (publ). Dags-kursmetoden tillämpas vid omräkning av utländska enheters finansiella rapporter, från deras funktionella valuta till euro. De utländska enheternas tillgångar och skulder har omräknats till balansdagens kurs, medan poster i resultaträkningen och i rapport över totalresultat omräknats till

årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för omräkning av utländsk verksamhet under eget kapital.

Goodwill och justeringar till verkligt värde från förvärv av koncernföretag hanteras som poster i samma funktionella valuta som den kassagenererande enheten till vilken de hör, och omräknas också till balansdagens kurs.

Information om de viktigaste valutakurserna finns i avsnitt 27 "Valutakurser".

6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar

Räntenetto

Ränteintäkter och räntekostnader beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden eller, om så anses lämpligt, med tillämpning av en metod som resulterar i ett belopp som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge. Effektivräntan innefattar avgifter som anses vara en integrerad del av effektivräntan för ett finansiellt instrument (vanligen avgifter erhållna som kompensation för risk). Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera avtalssenliga framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden.

Ränteintäkter och räntekostnader från finansiella instrument klassificeras, med nedanstående undantag, som "Räntenetto".

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets och Nordea Life & Pensions klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets redovisas under denna post.

Räntekomponenten i valutaswappar, och räntan som betalats och erhållits i ränteswappar samt förändringar i upplupen ränta, klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde", med undantag för derivat som innehåller i säkringssyfte, samt ekonomiska säkringar av Nordeas upplåning, där sådana komponenter klassificeras som "Räntenetto".

Avgifts- och provisionsnetto

Nordea har provisionsintäkter från olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder. Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut. Avgifter intäktsredovisas antingen i takt med att tjänsterna tillhandahålls eller i samband med genomförandet av en betydande aktivitet. Avgifter som debiteras löpande redovisas som intäkt i den period då tjänsten tillhandahålls. En syndikeringsavgift som debiteras för att arrangera ett lån, liksom andra avgifter som debiteras för väsentliga aktiviteter, intäktsredovisas när aktiviteten har genomförts, dvs när syndikeringen har slutförts.

Provisionskostnader är normalt transaktionsbaserade och redovisas i den period då tjänsterna erhålls.

Intäkter för utställda finansiella garantier samt kostnader för köpta finansiella garantier, inklusive avgifter till statliga garantiprogram, fördelas över instrumentets löptid och klassificeras som "Avgifts- och provisionsintäkter" respektive "Avgifts- och provisionskostnader".

Nettoresultat av poster till verkligt värde

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på finan-

siella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster härstammar från:

- Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument
- Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument
- Övriga finansiella instrument, inklusive kreditderivat och råvaruinstrument/råvaruderivat
- Valutakursförändringar
- Förvaltningsfastigheter, inklusive realiserade och orealiserade intäkter, exempelvis omvärderingsvinster/-förluster. Posten innehåller också realiserade resultat från avyttringar liksom den löpande avkastningen från innehavet av förvaltningsfastigheter

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter inom Markets och Nordea Life & Pensions, inklusive nettofinansieringen av verksamheter inom Markets, klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Även den ineffektiva delen av säkringar av kassaflöden och nettoinvesteringar liksom omklassificerade vinster och förluster på finansiella instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas redovisas under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Den här posten innefattar också realiserade vinster och förluster på finansiella instrument som värderats till upplupet anskaffningsvärde, till exempel erhållen ränteskillnadsersättning och realiserade vinster/förluster på återköp av egna skulder.

"Nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar också förluster från motpartsrisk i instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt nedskrivningar av finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas. Justeringar av verkligt värde för kreditrisk på lån som beviljats i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering (se avsnitt 13 "Finansiella instrument" och not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde") redovisas däremot under "Kreditförluster, netto". Nedskrivningar avseende instrument i andra kategorier redovisas i posten "Kreditförluster, netto" eller i "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar" (se även avsnitten "Kreditförluster, netto" och "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar" nedan).

Erhållna utdelningar redovisas i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde" och klassificeras i noten som "Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument". Intäkter redovisas i den period då rätten att erhålla utdelning fastställs.

Intäktsredovisningen och beteckningarna till de poster som avser livförsäkringsverksamheten beskrivs i avsnitt 7 "Intäktsredovisning livförsäkring" nedan.

Andelar i intresseföretags resultat

Andelar i intresseföretags resultat definieras som värdeförändringen, efter anskaffningsdagen, av Nordeas andel av intresseföretagets nettotillgångar. Nordeas andel av poster redovisade i intresseföretagets övriga totalresultat redovisas

i övrigt totalresultat i Nordea. Som framgår av avsnitt 5 "Principer för konsolidering" redovisas andelar i intresseföretags resultat i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnaden hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

I samband med förvärv allokeras verkliga värden till intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser. En eventuell skillnad mellan Nordeas andel av de verkliga värdena på de förvärvade identifierbara nettotillgångarna och köpeskillingen är goodwill eller negativ goodwill. Goodwill inkluderas i intresseföretagets redovisade värden. I efterföljande perioder ökar/minskar det redovisade värdet med Nordeas andel av förändringar i intresseföretagets nettotillgångar efter förvärvet och minskar med erhållna utdelningar och nedskrivningar. Nedskrivningar kan reverseras i efterföljande perioder.

Värdeförändringen i Nordeas andel av nettotillgångarna baseras vanligen på månadsvis rapportering från intresseföretagen. För vissa intresseföretag som inte är enskilt betydande baseras förändringar i Nordeas andel av nettotillgångarna på intresseföretagets externa rapportering och påverkar Nordeas finansiella rapporter i den period då informationen blir tillgänglig. Rapporteringen från intresseföretagen anpassas, där det är tillämpligt, till Nordeas redovisningsprinciper.

Övriga rörelseintäkter

Nettoresultat från avyttring av aktier i dotterföretag och intresseföretag, nettoresultat från avyttring av materiella tillgångar liksom övriga rörelseintäkter som inte kan hänföras till någon annan intäktspost redovisas normalt när det är sannolikt att de förmåner som är kopplade till transaktionen tillfaller Nordea, och om de betydande riskerna och förmånerna har överförts till köparen (vanligtvis när transaktionerna har slutförts).

Kreditförluster

Nedskrivningar avseende finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar (se avsnitt 13 "Finansiella instrument") på balansraderna "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" och "Utlåning till allmänheten" redovisas som "Kreditförluster, netto", tillsammans med förluster från finansiella garantier (inklusive danska statens garantiprogram). Även justeringarna av verkligt värde för kreditrisk på lån som beviljats i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering (se avsnitt 13 "Finansiella instrument" och not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde") redovisas under "Kreditförluster, netto". Förlusterna redovisas med avdrag för eventuella säkerheter eller andra kreditförstärkningar. Nordeas redovisningsprinciper för beräkningen av nedskrivning av lån finns i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Motparts förluster hänförliga till finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, inklusive kreditderivat, men exklusive lån som redovisas till verkligt värde enligt beskrivningen ovan, samt nedskrivningar hänförliga till finansiella tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas, redovisas under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar

Nedskrivningar av investeringar i räntebärande värdepapper, klassificerade som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar eller Investeringar som hålles till förfall, och av investeringar i intresseföretag, klassificeras i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar". Principerna för nedskrivningar av finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och Investeringar som hålles till förfall redovisas i avsnitt 13 "Finansiella instrument" och 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Investeringar i intresseföretag bedöms årligen avseende nedskrivningsbehov. Om det finns indikationer på nedskrivningsbehov (förlusthändelser) genomförs nedskrivningsprövningar för att bedöma om det finns objektiva belägg för nedskrivning. Det redovisade värdet på investeringen i intresseföretag jämförs med återvinningsvärdet (det högre av nyttjandevärdet och verkligt värde minus försäljningskostnader) och det redovisade värdet skrivs om erforderligt ner till återvinningsvärdet.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

7. Intäktsredovisning livförsäkring

Erhållna premier och återbetalningar till försäkringstagare hänförliga till sparanddelen i livförsäkringsavtal redovisas som en ökning eller minskning av skulden till försäkringstagarna. Mer information finns i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

Intäkterna från livförsäkringsverksamheten utgörs huvudsakligen av:

- Kostnadsresultat
- Resultat av försäkringsrisker
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat
- Avkastning på ytterligare kapital i livförsäkringsverksamheten.

Resultatet från dessa komponenter, med undantag för kostnadsresultat och vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal, ingår i "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kostnadsresultatet utgörs av ett avgiftsuttag från försäkringstagarna och ingår i posten "Avgifts- och provisionsintäkter", tillsammans med vinstdelningen på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal. Motsvarande kostnader ingår i posterna "Avgifts- och provisionskostnader" och "Rörelsekostnader". Försäkringstagarens andel av ett positivt eller negativt kostnadsresultat (vinstdelning) ingår i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Resultatet av försäkringsrisker utgörs av intäkter från enskilda riskprodukter och från försäkringsdelen i enskilda livförsäkringsavtal samt sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Riskpremierna fördelas över försäkringsperioden och avsättningarna minskar i takt med att försäkringsrisken avtar. En stor del av riskresultatet från traditionella livförsäkringsavtal

omfattas av vinstdelning, vilket innebär att försäkringstagarna erhåller en del av nettointäkterna eller nettounder-skottet. Riskintäkterna och riskkostnaderna bruttoredovisas i posterna "Intäkter försäkringsrisk, livförsäkring" och "Kostnader försäkringsrisk, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Försäkringstagarnas andel av resultatet redovisas i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i samma not.

Vinster och förluster från placeringar inom livförsäkringsverksamheten fördelas på respektive poster i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde", precis som för andra placeringar i Nordea. Posterna omfattar avkastning på tillgångar som ska täcka skulderna till försäkringstagarna och avkastning på ytterligare kapital som allokaterats till livförsäkringsverksamheten (eget kapital i livförsäkringskoncernen).

Posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar:

- Avkastning på tillgångar som hålls för att täcka skulder till försäkringstagarna (inklusive skulder från traditionella livförsäkringsavtal, fondförsäkringsavtal och finansiella avtal), som överförs individuellt till försäkringstagarnas konton i enlighet med avtalen.
- Ytterligare återbäring (diskretionär del) till försäkringstagarna avseende traditionella livförsäkringsavtal eller andra överföringar till försäkringstagarna för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell avtalad minimiförmån.
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för traditionella livförsäkringsprodukter i enlighet med lokala fördelningsregler i respektive livförsäkringsenhet och gällande avtal med försäkringstagarna. Redovisningen av vinstdelningen i resultaträkningen förutsätter framför allt ett positivt resultat för traditionella livförsäkringsavtal. Vinstdelning som inte kan redovisas under innevarande period till följd av svaga placeringsresultat kan i vissa länder, helt eller delvis, senareläggas till år med högre avkastning.
- Försäkringstagarnas andel av kostnads- och riskresultatet för traditionella livförsäkringsavtal eller fondförsäkringsavtal.

Posten "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde" avser endast traditionella livförsäkringsavtal. Posten omfattar försäkringstagarnas andel av avkastning som ännu inte har fördelats till individuella försäkringstagare. Även återbäringsmedel ingår (diskretionär del), liksom belopp som behövs för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell minimiförmån till försäkringsstagarna.

8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen

Affärsdagsredovisning tillämpas vid redovisning och bortbokning (omklassificering till posterna "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder" i balansräkningen mellan affärsdagen och likviddagen) av derivatinstrument, börsnoterade värdepapper och avistatransaktioner i utländsk valuta. Övriga finansiella instrument redovisas i balansräkningen på likviddagen.

Finansiella tillgångar, andra än de för vilka affärsdagsredovisning tillämpas, bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från den finansiella tillgången upphör att gälla eller överförs till annan part. Rätten till kassaflödet upphör att gälla eller överförs vanligen när motparten har uppfyllt sin del av avtalet genom att ex betala tillbaka ett lån till Nordea, d v s på likviddagen.

I vissa fall genomförs transaktioner där Nordea överför tillgångar som redovisas i balansräkningen, men samtidigt behåller antingen hela eller delar av riskerna och rättigheterna förknippade med de överförda tillgångarna. Om alla eller i stort sett alla risker och rättigheter behålls, bokas inte de överförda tillgångarna bort från balansräkningen. Om Nordeas motpart kan sälja eller pantsätta de överförda tillgångarna på nytt, omklassificeras tillgångarna i balansräkningen till "Pantsätta finansiella instrument". Överföring av tillgångar med bibehållande av alla eller i stort sett alla risker och rättigheter omfattar bl a avtal om värdepapperslån och återköpsavtal.

Finansiella skulder bokas bort från balansräkningen när de upphör. Normalt sker detta när Nordea fullgör sin del av avtalet, till exempel när Nordea återbetalar inlåning till motparten, d v s på likviddagen. Finansiella skulder där affärsdagsredovisning tillämpas omklassificeras normalt till "Övriga skulder" i balansräkningen på affärsdagen.

För ytterligare information, se avsnitt 13 "Finansiella instrument" ("Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper" samt "Återköpsavtal och omvända återköpsavtal") och not K45 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

9. Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

En enhets funktionella valuta fastställs utifrån den primära ekonomiska miljö i vilken enheten bedriver sin verksamhet. Moderföretaget Nordea Bank AB (publ) använder sig av två funktionella valutor, svenska kronor och euro, för rapportering i koncernredovisningen, beroende på vilken underliggande affärsverksamhet som avses.

Utländsk valuta definieras som annan valuta än enhetens funktionella valuta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas till transaktionsdagens kurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering av transaktioner till kurser som avviker från dem på transaktionsdagen, liksom orealiserade omräkningsdifferenser på ej reglerade monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta, redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Omräkningsdifferenser på finansiella instrument som används som säkringsinstrument i en säkring av nettoinvestering i ett koncernföretag redovisas, i den mån säkringen är effektiv, under övrigt totalresultat. Detta för att neutralisera de omräkningsdifferenser som påverkar övrigt totalresultat när koncernföretagen konsolideras. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

10. Säkringsredovisning

Nordea tillämpar EU:s "carve out"-version av IAS 39 för portföljsäkringar av både tillgångar och skulder. EU:s carve out avseende makrosäkring möjliggör att en grupp av derivat (eller andelar därav) kan kombineras och användas som säk-

ringsinstrument vilket eliminerar några av begränsningarna med säkring av verkligt värde avseende säkring av inlåning och strategier för undersäkringar.

Nordea tillämpar säkringsredovisning för att uppnå en symmetrisk behandling av förändringarna i verkligt värde för den säkrade posten och förändringarna i verkligt värde för säkringsinstrumentet, samt för att risksäkra exponeringen för variationer i framtida kassaflöden och exponeringen för nettoinvesteringar i utlandsverksamheten.

Det finns det tre typer av säkringsredovisning:

- Säkring av verkligt värde
- Kassaflödessäkring
- Säkring av nettoinvesteringar

Säkring av verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas när derivat används för att risksäkra förändringar i verkligt värde på en redovisad tillgång eller skuld hänförlig till en specifik risk. Risken för förändringar i verkligt värde på tillgångar och skulder i Nordeas finansiella rapporter härrör huvudsakligen från lån, värdepapper och inlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Förändringar i verkligt värde på derivat liksom förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till de risker som säkras, redovisas separat i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Om säkringen är effektiv tar de båda förändringarna i verkligt värde i stort ut varandra, vilket innebär att nettoresultatet i det närmaste är noll. Förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till riskerna säkrade med derivatinstrumentet, avspeglas i en justering av den säkrade postens redovisade värde som också redovisas i resultaträkningen. Förändringen i verkligt värde på de räntesäkrade posterna i en säkringsportfölj redovisas, i det fall de redovisas till upplupet anskaffningsvärde, i balansräkningen separerat från portföljen under posten "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer".

I Nordea tillämpas säkring av verkligt värde huvudsakligen på portföljbasis. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Säkrade poster

En säkrad post i en säkring av verkligt värde kan vara en redovisad enskild tillgång eller skuld, ett oredovisat fast åtagande eller en del därav. Den säkrade posten kan också vara en grupp av tillgångar, skulder eller fasta åtaganden med likartade riskegenskaper. Säkrade poster utgörs i Nordea av både enskilda tillgångar eller skulder och portföljer av tillgångar och/eller skulder.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen ränteswappar och valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde. Upplåning i utländsk valuta används endast som säkringsinstrument vid säkring av valutarisk.

Kassaflödessäkring

Kassaflödessäkring kan tillämpas för säkring av exponering för variationer i framtida räntebetalningar på instrument med rörlig ränta och för säkring av valutaexponeringar. Den

del av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet som bedöms vara en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital. Den ineffektiva delen av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet omklassificeras till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Vinster eller förluster på säkringsinstrument som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen, normalt i den period när räntetäkten eller räntekostnaden redovisas.

Säkrade poster

En säkrad post i en kassaflödessäkring kan vara högst sannolika kassaflöden från redovisade, eller framtida, tillgångar eller skulder som löper med rörlig ränta. Nordea tillämpar kassaflödessäkring vid säkring av valutarisk i framtida betalningar av ränta och kapitalbelopp i utländsk valuta.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde, där valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en säkring av verkligt värde av ränterisk.

Säkring av nettoinvesteringar

Se avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta".

Säkringens effektivitet

För att få tillämpa säkringsredovisning krävs att säkringen har en hög effektivitet. En säkring anses ha detta om det vid ingången och under säkringens hela löptid kan förväntas att förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, med avseende på den säkrade risken, väsentligen neutraliseras av förändringar i verkligt värde på säkringsinstrumentet. Utfallet ska ligga inom intervallet 80–125 procent. Vid bedömning i efterhand av säkringens effektivitet värderar Nordea säkringsinstrumentet till verkligt värde och jämför förändringen av detta värde med förändringen av verkligt värde på den säkrade posten. Mätning av effektiviteten görs på kumulativ basis. Vid mätningen av effektiviteten i kassaflödessäkringar används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden från den säkrade transaktionen (valutakomponenten).

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven upphör säkringsredovisningen. För säkringar av verkligt värde omklassificeras säkringsinstrumentet till ett handelsderivat och förändringen i verkligt värde på den säkrade posten, fram till den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, resultatförs linjärt över den säkrade postens återstående löptid.

För kassaflödessäkringar redovisas förändringar i det orealiserade värdet på säkringsinstrumentet i resultaträkningen från och med det senaste tillfället då säkringen bedömdes vara effektiv. Den ackumulerade vinsten eller förlusten på

säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat, omklassificeras från eget kapital till "Nettoresultat av poster till verkligt värde" i resultaträkningen om den förväntade transaktionen inte längre väntas inträffa. Om den förväntade transaktionen inte längre är högst sannolik, men ändå förväntas inträffa, så kvarstår den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats under övrigt totalresultat, i övrigt totalresultat till dess transaktionen inte längre förväntas inträffa.

11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder som klassificeras som tillhörande kategorierna Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen (inklusive derivatinstrument) redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Förändringarna i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Verkligt värde definieras som det pris som vid värderings-tidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelse av en skuld i en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden på tillgångens eller skuldens huvudmarknad, eller, om en huvudmarknad saknas, på tillgångens eller skuldens mest fördelaktiga marknad.

Det bästa beviset på verkligt värde är förekomsten av publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad och när sådana förekommer används de vid värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Den absoluta nivån av likviditet och volym som krävs för att marknaden ska anses vara aktiv varierar med klasserna av instrument. För vissa klasser föreligger låg prisvolatilitet, även för de instrument inom de klasser där handelsfrekvensen är hög. För instrument i sådana klasser är likviditetskraven lägre och därmed är åldersgränsen för priserna som används för att fastställa verkligt värde högre.

Om marknader är aktiva eller inte aktiva bedöms regelbundet. Handelsfrekvensen och volymen övervakas dagligen.

Nordea använder främst publicerade prisnoteringar för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier och andelar (noterade)
- Derivatinstrument (noterade)
- Emitterade värdepapper (emitterade bostadsobligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)

Om noterade priser för ett finansiellt instrument inte representerar faktiska och regelbundet förekommande marknads-transaktioner, eller om noterade priser inte finns tillgängliga, fastställs det verkliga värdet med hjälp av lämplig värderingsmetod. Värderingsmetodens lämplighet, inklusive en bedömning av om noterade priser eller teoretiska priser ska användas, övervakas regelbundet.

Värderingsmetoderna kan variera från enkel analys av diskonterade kassaflöden till komplexa optionsvärderingsmodeller. Värderingsmodellerna har utformats så att observerbara marknadspriser och kurser används som indata i förekommande fall, men även ej observerbara modellparametrar kan användas. Värderingsteknikens lämplighet bedöms genom att mäta dess förmåga att träffa marknadspriser. Detta görs genom att jämföra beräknade priser med relevant jämförelsedata, t ex börskurser, motpartens värderingar, konsensuspriser m.m.

Nordea använder främst värderingsmetoder för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Utlåning till allmänheten (hypotekslån i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)
- Räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Aktier och andelar (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Derivatinstrument (OTC-derivat)

För finansiella instrument där verkligt värde uppskattas med hjälp av en värderingsmetod undersöks om de variabler som använts i värderingsmodellen till övervägande del baserats på data från observerbara marknader. Med data från observerbara marknader avser Nordea data som kan inhämtas från allmänt tillgängliga externa källor och som bedöms utgöra realistiska marknadspriser. Vid användning av ej observerbara data, som har en betydande inverkan på värderingen, kan instrumentet vid första redovisningstillfället inte redovisas till det verkliga värde som beräknats via värderingsmetoden, och eventuella initiala vinster periodiseras därför i resultaträkningen över instrumentets löptid. De initiala vinsterna redovisas därefter direkt i resultaträkningen i det fall ej observerbara data blir observerbara.

I not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde" återfinns en uppdelning av det verkliga värdet för finansiella instrument som tagits fram med hjälp av:

- Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1),
- Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2), och
- Värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3).

Värderingsmodellerna som Nordea använder överensstämmer med accepterade ekonomiska metoder för prissättning av finansiella instrument och tar hänsyn till alla faktorer som marknadsaktörer skulle beakta vid prissättning.

Varje ny värderingsmodell godkänns av en modellriskstyrningskommitté.

Mer information finns i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

12. Likvida medel

Likvida medel utgörs av kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- Centralbanken är hemmahörande i ett land där Nordea har banklicens
- Tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst

Likvida medel är finansiella instrument som klassificerats

som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, se avsnitt 13 "Finansiella instrument".

Även utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, redovisas i kassaflödesanalysen som "Likvida medel" tillsammans med instrument med centralbanker som Nordea omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

13. Finansiella instrument

Klassificering av finansiella instrument

Varje finansiellt instrument har klassificerats som tillhörande en av följande kategorier:

Finansiella tillgångar:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen: – Innehas för handel – Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)
- Lånefordringar och kundfordringar
- Investeringar som hålles till förfall
- Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella skulder:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Innehas för handel
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)
- Övriga finansiella skulder

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första redovisningstillfället. Klassificeringen av finansiella instrument som tillhörande olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiellt instrument efterföljande värderas i balansräkningen och hur förändringar i dess värde redovisas. I not K41 "Klassificering av finansiella instrument" presenteras vilka olika kategorier de finansiella instrumenten i Nordeas balansräkning tillhör.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Alla värdeförändringar i dessa poster redovisas direkt i resultaträkningen under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kategorin består av två underkategorier: Innehas för handel och Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen).

Underkategorin Innehas för handel omfattar främst derivatinstrument som innehas i handelssyfte, räntebärande värdepapper och aktier inom Markets och Treasury. Den omfattar också trading-relaterade skulder såsom blankningspositioner och utlåning i omvända återköpsavtal.

Huvuddelen av de finansiella tillgångar och skulder som klassificerats som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen utgörs av hypotekslån och tillhörande emitterade obligationer i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab samt räntebärande värdepapper, aktier och finansiella avtal inom Nordea Life & Pensions.

Tillgångar och skulder i Nordea Kredit Realkreditaktie-

selskab klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen. När Nordea beviljar bolån till kunder i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt obligationer med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Kunderna kan återbetala sina lån genom att antingen återbetala skuldbeloppet eller köpa de emitterade obligationerna och återlämna dessa till Nordea som reglering av fordran. Obligationerna är en viktig komponent på den danska penningmarknaden och Nordea köper och säljer följaktligen egna obligationer på marknaden. Om lånen och obligationerna värderades till anskaffningsvärde skulle sådana återköp av obligationer ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen, eftersom eventuella vinster eller förluster måste redovisas direkt i resultaträkningen. Om sådana obligationer därefter säljs på marknaden skulle eventuella över- eller undervärden periodiseras över förväntad återstående löptid, vilket också skulle ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen. I syfte att undvika sådan bristande överensstämmelse värderar Nordea både lånen och obligationerna till verkligt värde via resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper, aktier och finansiella avtal (definieras i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare") inom Nordea Life & Pensions klassificeras normalt också som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen, i syfte att eliminera eller avsevärt minska den bristande överensstämmelsen i redovisningen. De finansiella avtalen (fondförsäkringar) redovisas till verkligt värde och för att undvika bristande överensstämmelse redovisas även de tillhörande tillgångarna till verkligt värde. Detsamma gäller försäkringsavtal (definieras i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare") där tillgångarna också normalt redovisas till verkligt värde för att minska den bristande överensstämmelsen med de skulder till försäkringstagare som normalt värderas till verkligt värde.

Nordea tillämpar också verkligt värde-optionen på vissa finansiella tillgångar och skulder hänförliga till Markets. Klassificeringen grundar sig på att Markets förvaltar och värderar sina finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde. Följaktligen klassificeras huvuddelen av de finansiella tillgångarna och skulderna inom Markets som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgör finansiella tillgångar, som inte är derivat med fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar jämte osäkra lånefordringar beskrivs närmare i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Investeringar som hålles till förfall

Finansiella tillgångar som Nordea valt att klassificera som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar, som inte är derivat, med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Nordea har avsikt och förmåga att hålla till förfall. Finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall redovisas initialt i balans-

räkningen till anskaffningsvärdet, inklusive transaktionskostnader. Efter första redovisningstillfället värderas instrument i denna kategori till upplupet anskaffningsvärde. Vid värdering till upplupet anskaffningsvärde resultatförs skillnaden mellan anskaffningsvärdet och inlösenvärdet över den återstående löptiden med hjälp av effektivräntemetoden.

Om mer än ett oväsentligt belopp i kategorin Investeringar som hålles till förfall säljs eller omklassificeras så påverkas hela portföljen, förutom om förfall är nära, om Nordea har erhållit i stort sett hela det ursprungliga nominella beloppet, eller om försäljningen eller omklassificeringen sker på grund av en isolerad händelse utanför Nordeas kontroll.

Nordea genomför vid varje rapporteringstillfälle en bedömning av huruvida det finns några objektiva belägg för nedskrivningsbehov. I det fall sådana belägg finns redovisas en nedskrivning. Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan det redovisade värdet och nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden och redovisas i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehåller finansiella anläggningstillgångar". Se avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut" för mer information om identifiering och beräkning av objektiva belägg för nedskrivningsbehov, vilken är applicerbar även för räntebärande värdepapper som klassificerats som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde, bortsett från räntor, valutakurseffekter och nedskrivningar, redovisas mot verkligt värde-reserven under eget kapital via övrigt totalresultat. Ränta redovisas i resultaträkningen i posten "Ränteintäkter", och valutakurseffekter och nedskrivningar i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Vid avyttring av ett instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas, omklassificeras ackumulerade förändringar i verkligt värde, som tidigare har redovisats i verkligt värde-reserven (för Finansiella tillgångar som kan säljas) under övrigt totalresultat, från eget kapital till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas utvärderas minst en gång per år för att fastställa eventuellt nedskrivningsbehov. Om det finns objektiva belägg för nedskrivning flyttas den ackumulerade förlusten, som tidigare har redovisats direkt under övrigt totalresultat, från eget kapital och redovisas istället i resultaträkningen i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Den ackumulerade förlust som omklassificeras från eget kapital motsvarar skillnaden mellan tillgångens anskaffningsvärde och aktuellt verkligt värde. För eget kapital-instrument är en utdragen eller väsentligt nedgång i det verkliga värdet, jämfört med anskaffningsvärdet, att betrakta som ett objektiva belägg för nedskrivning. Objektiva belägg för nedskrivning av skuldinstrument är framförallt kopplade till en förlusthändelse, såsom en emits finansiella svårigheter.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder, som inte har klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntor från Övriga finansiella skulder redovisas i resultaträkningen under posten "Räntekostnader".

Sammansatta finansiella instrument

Sammansatta finansiella instrument är avtal som omfattar ett värdavtal och ett inbäddat derivat. Sådana kombinationer uppstår huvudsakligen i samband med emissioner av strukturerade skuldinstrument, såsom emitterade indexobligationer.

Indexobligationer som har emitterats av Group Treasury anses utgöra en del av finansieringsverksamheten. Nollkuponobligationer värderas till upplupet anskaffningsvärde. Inbäddade derivat i sådana instrument särskiljs från värdavtalet och redovisas separat som derivat till verkligt värde om de ekonomiska egenskaperna och riskerna inte är nära förknippade med värdavtalets ekonomiska egenskaper och risker samt om det inbäddade derivatet uppfyller definitionen på ett derivat. Förändringar i verkligt värde på inbäddade derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Indexobligationer som har emitterats av Markets som en del av trading-portföljen klassificeras som tillhörande kategorin Innehas för handel, och hela det sammansatta instrumentet, värdavtalet och det inbäddade derivatet, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper

Transaktioner avseende in- och utlåning av värdepapper innebär i allmänhet ställande av säkerhet. Om inte riskerna och rättigheterna förknippade med ägandet överförs, beaktas inte överföringen av värdepapper i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Utlånade värdepapper redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Säkerheter i form av likvida medel (inlåning av värdepapper) som har lämnats till motparter redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten". Säkerheter i form av likvida medel (utlåning av värdepapper) som har erhållits från motparter redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller som "In- och upplåning från allmänheten".

Återköpsavtal och omvända återköpsavtal

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal och värdepapper som mottagits enligt omvända återköpsavtal bokas inte bort från respektive redovisas inte i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Likvida medel som har erhållits enligt återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller

som "In- och upplåning från allmänheten". Likvida medel som har lämnats enligt omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten".

Vidare innebär försäljning av värdepapper som mottagits i omvända återköpsavtal redovisning av en trading-relaterad skuld (blankning).

Derivatinstrument

Samtliga derivat redovisas i balansräkningen och värderas till verkligt värde. Derivat med positiva verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på tillgångssidan under posten "Derivatinstrument". Derivat med negativa verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på skuldsidan under posten "Derivatinstrument".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Nordea kvittar finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen om en legal rätt till kvittning föreligger, i den löpande verksamheten och i händelse av konkurs, och om avsikten är att nettoreglera posterna eller avyttra tillgången samtidigt som skulden regleras. Detta uppnås vanligen genom de centrala motparter för clearing som Nordea har avtal med.

Börsnoterade derivat bokas bort från balansräkningen på daglig basis när likvid betalas eller erhålls och instrumentet justeras till rådande marknadsvillkor. Derivatutgången och derivatutgången gentemot centrala motparter för clearing kvittas, som nämnts ovan, normalt i balansräkningen men erhållna eller betalda kontantsäkerheter, netto, redovisas vanligen separat som betalda kontantsäkerheter (tillgång) eller erhållna kontantsäkerheter (skuld). Detsamma gäller betalda eller erhållna kontantsäkerheter i bilaterala transaktioner med OTC-derivat.

14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Finansiella instrument som klassificeras som "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut" (inklusive utlåning till centralbanker) och som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde (se även avsnitt 8 "Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen" och not K41 "Klassificering av finansiella instrument").

Nordea bevakar utlåningen på det sätt som beskrivs i kapitlet Risk-, likviditets- och kapitalhantering. Lån hänförliga till enskilda kunder eller grupper av kunder identifieras som osäkra om objektiva belägg vid en prövning av nedskrivningsbehovet tyder på förlust.

Även räntebärande värdepapper klassificerade som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och Investeringar som hålles till förfall värderas till upplupet anskaffningsvärde. Beskrivningen nedan gäller även i fråga om identifiering och värdering av nedskrivningar för dessa tillgångar. Eventuella nedskrivningar av räntebärande värdepapper klassificerade som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och Investeringar som hålles till förfall redovisas i resultaträkningen under posten "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar".

Prövning av nedskrivningsbehov för individuellt värderade lån

Nordea prövar nedskrivningsbehovet för alla lånefordringar individuellt. Syftet med dessa prövningar är att ta reda på om det finns ett nedskrivningsbehov. Som ett första steg kontrollerar Nordea om det finns indikationer på nedskrivningsbehov (förlusthändelse) och om dessa förlusthändelser i så fall kan betraktas som objektiva belägg för nedskrivningsbehov. Mer information om identifiering av förlusthändelser finns i avsnittet "Risk-, likviditets- och kapitalhantering".

Lånefordringar som individuellt inte bedöms ha något nedskrivningsbehov överförs till en grupp av lånefordringar med likartade riskegenskaper för en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet.

Prövning av nedskrivningsbehov för kollektivt värderade lån

För lån som inte är individuellt nedskrivna görs en kollektiv bedömning av nedskrivningsbehovet. Dessa lån grupperas utifrån likartade riskegenskaper som är indikativa för låntagarnas förmåga att återbetala utestående fordringar i enlighet med avtalsvillkoren. Nordea bevakar kreditportföljen via ratingändringar, kreditprocessen och årsföredragningar samt genom kvartalsvisa riskgranskningar. Genom dessa processer identifierar Nordea förlusthändelser som kan ha gett upphov till kreditförluster inom gruppen av lånefordringar. En förlusthändelse är en händelse som leder till en försämring i förväntat framtida kassaflöde. Endast förlusthändelser som inträffat fram till rapporteringsdagen ingår i bedömningen av nedskrivningsbehovet för gruppen av lånefordringar.

Målet med den gruppvisa bedömningen är att pröva om en avsättning måste göras till följd av en inträffad förlusthändelse som ännu inte identifierats på individuell nivå. Perioden mellan dagen för förlusthändelsen och dagen då den identifieras individuellt kallas för uppkomstperiod (emergence period). Nedskrivningsbehovet är kopplat till gruppen av lånefordringar tills kreditförlusterna har identifierats individuellt. Identifieringen sker genom att kunden faktisk fallerat eller genom andra indikatorer.

För företagskunder och banker använder Nordea det befintliga ratingsystemet som grund för bedömning av kreditrisk. Risken för att kunder ska falla i en ratingklass beräknas med hjälp av historiska data för denna sannolikhet. Dessa lånefordringar bedöms och grupperas huvudsakligen utifrån typ av bransch och/eller känslighet för vissa makroekonomiska parametrar, t ex oljeprisberoende.

Individer och mindre företag följs upp genom att använda scoring-modeller. Dessa baseras primärt på historiska data, såsom falleringsnivåer och förluster i samband med att en kund fallerar, samt ledningens erfarenhet. Rating och scoring-modeller beskrivs mer i detalj i det separata avsnittet Risk-, likviditets- och kapitalhantering.

Den gruppvisa nedskrivningsbedömningen görs genom en så kallad nettningsprincip. Om t ex en kund med rating uppgraderas på grund av en förväntad ökning i framtida kassaflöde, så netto redovisas denna förbättring mot en motsvarande försämring genom en nedjustering i rating av en annan kund på grund av en förväntad minskning i framtida kassaflöde. Netto redovisning av dessa förändringar genomförs endast inom grupper av lån med liknande riskkaraktä-

ristika där Nordea gör bedömningen att gruppens framtida kassaflöde inte är tillräckligt för att fullgöra åtagandena mot Nordea.

Kreditförluster

Om redovisat värde på lånen är högre än summan av nuvärdet av beräknade kassaflöden (diskonterade med den ursprungliga effektiva räntan), inklusive verkligt värde för säkerheter och andra kreditförstärkningar, utgör skillnaden ett nedskrivningsbehov.

För lånefordringar med betydande värde där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet på individuell nivå.

För lånefordringar som inte är betydande där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats och för lånefordringar där något sådant behov inte har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet utifrån en portföljbaserad bedömning av förväntade framtida kassaflöden.

Om nedskrivningen inte anses vara definitiv redovisas den på ett reserveringskonto som visar de ackumulerade nedskrivningarna. Förändringar i kreditrisken och de ackumulerade nedskrivningarna redovisas som förändringar på reserveringskontot och som "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen (se även avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar").

Om nedskrivningen anses vara definitiv redovisas den som en konstaterad kreditförlust, och värdet på lånet jämte tillhörande reservering för kreditförluster tas bort från balansräkningen. En nedskrivning anses vara definitiv när konkursansökan inges mot låntagaren och konkursförvaltaren har presenterat den ekonomiska utgången av konkursförfarandet, eller när Nordea efterskänker sina fordringar genom rekonstruktion på antingen rättslig eller frivillig grund eller när Nordea av andra skäl bedömer återvinning av fordran som osannolik.

Diskonteringsränta

Diskonteringsräntan som används för värdering av osäkra lånefordringar motsvarar den ursprungliga effektiva räntan för lån hänförliga till en enskild kund eller, i förekommande fall, till en grupp av lånefordringar. Om så anses lämpligt kan diskonteringsräntan beräknas med en metod som resulterar i en nedskrivning som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge.

Omstrukturerade lånefordringar

Med en omstrukturerad lånefordran avses i detta sammanhang en lånefordran där Nordea har beviljat låntagaren eftergifter till följd av dennes försämrade finansiella situation och där dessa eftergifter har gett upphov till en kreditförlust för Nordea. Efter en omstrukturering betraktas lånefordran vanligen inte längre som osäker om åtagandena fullföljs i enlighet med de nya villkoren. Eftergifter som har beviljats i samband med omstruktureringen betraktas som kreditförluster såvida inte Nordea har behållit rätten att återvinna de uppkomna kreditförlusterna. I det fall en återvinning sker redovisas betalningen som en återvinning av kreditförluster.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

I en finansiell omstrukturering kan långivaren komma att

avstå från lånefordringar till förmån för låntagaren och i utbyte mot denna eftergift ta över tillgångar som lämnats som säkerhet för lånen, aktier som emitterats av låntagaren eller andra tillgångar. En tillgång övertagen för skyddande av fordran redovisas i balansräkningen tillsammans med liknande tillgångar som redan innehas av Nordea. En övertagen fastighet som inte innehas för eget utnyttjande redovisas till exempel tillsammans med andra förvaltningsfastigheter.

Alla tillgångar som övertagits för skyddande av fordran redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde och eventuell skillnad mellan lånets redovisade värde och det verkliga värdet för den övertagna tillgången redovisas under posten "Kreditförluster, netto". Det verkliga värdet på redovisningsdagen blir tillgångens anskaffningsvärde eller upplupna anskaffningsvärde, beroende på vad som är tillämpligt. Under efterföljande perioder värderas tillgångar som övertagits för skyddande av fordran i enlighet med gällande värderingsprinciper för tillgångsslaget. Förvaltningsfastigheter värderas då till verkligt värde. Övertagna finansiella tillgångar klassificeras generellt som tillhörande kategorierna Finansiella tillgångar som kan säljas eller Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen) (se avsnitt 13 "Finansiella instrument") och värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas under övrigt totalresultat för tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas. För tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas värdeförändringar i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Eventuella värdeförändringar, efter den övertagna egendomens första redovisningstillfälle, redovisas i resultaträkningen i enlighet med koncernens principer för presentation av tillgångsslaget. Posten "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen påverkas följaktligen inte av nya värderingar av den övertagna egendomen efter första redovisningstillfället.

15. Leasing

Nordea som leasegivare

Finansiell leasing

Nordeas leasingverksamhet omfattar huvudsakligen finansiell leasing. Ett finansiellt leasingavtal redovisas som fordran på leasetagaren under balansposten "Utlåning till allmänheten" till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingbetalningen, exklusive kostnad för service, redovisas som återbetalning av fordran och som ränteintäkt. Intäkten fördelas så att en jämn förräntning erhålls på under varje period redovisad nettoinvestering.

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing fördelas i balansräkningen på slag av tillgång, vanligen materiella tillgångar. Leasingintäkter intäktsredovisas linjärt under leasingavtalets löptid och klassificeras som "Räntenetto". Avskrivning på leasingobjekt beräknas enligt de principer för avskrivningar som Nordea använder för liknande tillgångar och redovisas i resultaträkningen som "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar".

Nordea som leasetagare

Finansiell leasing

Finansiell leasing redovisas som tillgångar och skulder i balansräkningen till ett belopp motsvarande de leasade tillgångarnas verkliga värde eller, om detta belopp är lägre, nuvärdet av framtida minimileaseavgifter vid leasingavtalets början. Tillgångarna fördelas på olika tillgångsslag i de finansiella rapporterna. Leasingbetalningarna fördelas mellan ränta och amortering av utestående skuld. Räntan fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Finansiell leasing ger också upphov till en avskrivningskostnad för den leasade tillgången. Principen för avskrivning är densamma som för motsvarande egna tillgångar. Prövning av nedskrivningsbehov på leasade tillgångar görs enligt samma regler som för egna tillgångar.

Operationell leasing

Operationell leasing redovisas inte i Nordeas balansräkning. Vid operationell leasing redovisas leasingavgifterna som kostnader i resultaträkningen linjärt fördelade över leasingperioden, såvida inte något annat systematiskt sätt bättre återspeglar Nordeas ekonomiska nytta över tiden. De ursprungliga leasingperioderna är normalt på mellan 3 och 25 år.

Operationell leasing är främst hänförlig till för verksamheten normala avtal avseende kontorslokaler och kontorsutrustning.

De centralt belägna fastigheterna i Finland, Norge och Sverige som Nordea har avyttrat återförhys. Leasingavtalen tecknades på 3–25 år, med option på förlängning. Leasingavtalen omfattar inte någon övergång av äganderätten till fastigheterna vid löptidens slut och innehåller inte heller några ekonomiska fördelar avseende värdestegring på den leasade fastigheten. Dessutom omfattar inte leasingperioden större delen av fastigheternas ekonomiska livslängd. Avtalen klassificeras därför som operationell leasing. Hyreskostnaden för dessa fastigheter redovisas så att den speglar Nordeas ekonomiska nytta över tiden, vilket inte är en linjär fördelning, utan istället något som mer liknar ett traditionellt hyresavtal.

Avtal som innehåller leasingavtal

Avtal kan omfatta rätten att använda en tillgång i utbyte mot en eller flera betalningar, även om avtalet inte har leasingavtalets juridiska form. I förekommande fall separeras dessa tillgångar från avtalet och redovisas som leasade tillgångar.

16. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara, icke-monetära tillgångar som saknar fysisk beskaffenhet. Tillgångarna står under Nordeas kontroll, vilket innebär att Nordea har möjlighet och rätt att erhålla de framtida ekonomiska fördelarna hänförliga till den underliggande tillgången. Nordeas immateriella tillgångar utgörs främst av goodwill, IT-utvecklingsprojekt/programvaror och kundrelaterade immateriella tillgångar.

Goodwill

Goodwill utgör skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på Nordeas andel av identifierbara nettotillgångar i förvärvade koncernföretag/intresseföretag vid förvärvstidpunkten. Goodwill som uppkommit vid förvärv av koncernföretag redovisas som "Immateriella tillgångar".

Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag redovisas inte som en separat tillgång utan som "Aktier och andelar i intresseföretag". Goodwill prövas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov, eller oftare om händelser eller ändrade förutsättningar tyder på att nedskrivningsbehov finns. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivning av goodwill kan inte återföras i senare perioder. Goodwill hänförlig till intresseföretag prövas inte separat för nedskrivningsbehov utan inkluderas i det redovisade värdet på intresseföretaget. Principerna för nedskrivningsprövning av intresseföretag beskrivs i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

IT-utvecklingsprojekt/Programvaror

Kostnader hänförliga till underhåll av programvaror kostnadsförs löpande. Utgifter direkt hänförliga till större investeringar i utveckling av programvara redovisas som immateriella tillgångar om nyttjandeperioden för dessa överstiger tre år och de förväntas generera framtida ekonomiska fördelar. Dessa utgifter omfattar personalkostnader för programutveckling och indirekta kostnader för att färdigställa tillgången för avsedd användning. Programkostnader omfattar också förvärvade programlicenser som inte är hänförliga till funktionen hos en materiell tillgång.

Avskrivningen beräknas linjärt över programvarans nyttjandeperiod, som vanligen är 3 till 10 år.

Kundrelaterade immateriella tillgångar

I samband med rörelseförvärv allokeras normalt sett en del av köpeskillingen till kundrelaterade immateriella tillgångar, under förutsättning att tillgången är identifierbar och under Nordeas kontroll. En immateriell tillgång är identifierbar om den uppstår till följd av avtalsmässiga eller lagliga rättigheter, eller om den kan separeras från företaget och säljas, överförs, licensieras, uthyras eller bytas. Tillgången skrivs av över nyttjandeperioden, som vanligen är mer än 10 år.

Nedskrivning

Goodwill skrivs inte av, men prövas årligen med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Prövningen görs oftare om något tyder på att ett nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningskostnaden beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde.

Alla immateriella tillgångar med begränsad nyttjandeperiod prövas per varje balansdag med avseende på indikationer på nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida de immateriella tillgångarnas redovisade värde är fullt återvinningsbart.

Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet för tillgången eller den kassagenererande enheten. Kassagenererande enhet definieras som den minsta identifierbara grupp av tillgångar som ger upphov till kassaflöden som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar. I samband med goodwill motsvaras de kassagenererande enheterna av rörelsesegmenten. Nyttjandevärdet är nuvärdet av de kassaflöden som tillgången eller den kassagenererande enheten förväntas ge upphov till. Kassaflödet bedöms utifrån tillgångens eller den kassagenererande enhetens nuvarande skick och diskonteras med en diskonteringsränta motsvarande den

långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie (efter skatt). Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde görs en nedskrivning. Se även not K20 "Immateriella tillgångar" för mer information om nedskrivningsprövningar.

17. Materiella tillgångar

Materiella tillgångar omfattar fastigheter för egen användning, förbättringsutgifter på annans fastighet, IT-utrustning, möbler och annan utrustning. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell tillgång utgörs av dess inköpspris samt eventuella kostnader direkt hänförliga till att sätta tillgången i brukbart skick för avsedd användning. Om olika delar av samma materiella tillgång har olika nyttjandeperioder redovisas de som separata poster.

Materiella tillgångar skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för olika materiella tillgångar uppdateras årligen. Nedan följer de nuvarande avskrivningstiderna:

Byggnader	30–75 år
Inventarier	3-5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	För förändringar inom byggnader det kortare av 10 år och återstående hyresperiod. För nybyggnation det kortare av redovisningsprinciperna för ägda byggnader och återstående hyresperiod. För fast inredning i leaseade fastigheter gäller det kortare av 10–20 år och återstående hyresperiod.

Varje balansdag prövar Nordea om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för en materiell tillgång. Om sådana indikationer finns görs en bedömning av tillgångens återvinningsvärde och eventuell nedskrivning görs.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

18. Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är huvudsakligen fastigheter som innehas i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Huvuddelen av Nordeas förvaltningsfastigheter är hänförliga till Nordea Life & Pensions. Nordea använder verkligt värde-modellen för värdering av förvaltningsfastigheter. Bästa beviset på verkligt värde är normalt noterade priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter med samma läge och i samma skick. Då noterade priser på en aktiv marknad oftast saknas, används även modeller baserade på diskonterade kassaflödesprognoser som bygger på tillförlitliga uppskattningar av framtida kassaflöden.

Driftsnetto, reavinster och reaförluster liksom justeringar till verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

19. Skulder till försäkringstagare

Skulder till försäkringstagare omfattar åtaganden enligt försäkringsavtal och finansiella avtal med försäkringstagare.

Ett försäkringsavtal definieras som "ett avtal enligt vilket

en part (försäkringsgivaren) accepterar en betydande försäkringsrisk från en annan part (försäkringstagaren) genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren om en angiven oviss framtida händelse (den försäkrade händelsen) har en negativ inverkan på försäkringstagaren”.

Finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som har försäkringsavtalets juridiska form, men för vilka försäkringsrisken bedöms vara obetydlig.

Försäkringsrisken beräknas vanligen som risksumman i procent av den reserv som täcker avtalet vid avtalsperiodens början. Enligt Nordeas bedömning utgör en riskprocent på fem eller högre en betydande försäkringsrisk.

Avtalen kan delas in i följande klasser:

- Försäkringsavtal:
 - Traditionella livförsäkringsavtal med eller utan diskretionär del
 - Fondförsäkringsavtal med betydande försäkringsrisk
 - Sjuk- och olycksfallsförsäkringar
- Finansiella avtal:
 - Finansiella avtal med diskretionär del
 - Finansiella avtal utan diskretionär del

Försäkringsavtal

Värderingsprinciperna enligt nationell redovisningsstandard har bibehållits, vilket följaktligen resulterar i icke enhetliga redovisningsprinciper vid konsolidering.

Försäkringstekniska avsättningar för traditionell livförsäkring omfattar konsoliderade avsättningar för samtliga företag i Nordea Life & Pensions, inklusive företag i Sverige, Norge, Finland, Danmark, Polen, Luxemburg, Isle of Man, Estland och Litauen.

I Danmark, Sverige och Finland fastställs värderingen genom beräkning av nuvärdet av de framtida förmåner som försäkringstagarna har rätt till. Beräkningen baseras på antaganden om marknadsmässiga diskonteringsräntor liksom om kostnader och livförsäkringsrisk. Diskonteringsräntan är baserad på skuldernas aktuella löptid. I Danmark omfattar avsättningen dessutom återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier.

I Norge beräknas avsättningarna i huvudsak enligt en proaktiv metod. Den diskonteringsränta som används motsvarar den ursprungliga räntan justerad med hänsyn till antaganden om kostnader och risk.

Redovisningsprinciperna för varje företag grundar sig på den lokala verksamhetens struktur och är nära sammanhängande med solvensregler och nationella bestämmelser avseende vinstdelning och andra krav avseende fond för kollektivt utfördelad bonus.

Fondförsäkringsavtal omfattar försäkringstekniska avsättningar hänförliga till fondförsäkringar som har tecknats antingen med eller utan utdelningsgaranti. Fondförsäkringsavtal som klassificeras som försäkringsavtal innehåller samma försäkringsrelaterade riskelement som traditionella försäkringsavtal. Dessa avtal redovisas och värderas huvudsakligen till verkligt värde baserat på:

- det verkliga värdet på tillgångar hänförliga till fondförsäkringsavtalen och
- det beräknade nuvärdet för försäkringsrisken, som framräknas på samma sätt som för traditionella försäkringsavtal med beaktande av effekten på varje riskelement som ingår i kassaflödet.

Avsättningar avseende sjuk- och olycksfallsförsäkringar omfattar premiereserver och utestående ersättningskrav. Denna post redovisas och värderas på samma sätt som upplupna skadeförsäkringsavtal.

Finansiella avtal

Finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal.

Finansiella avtal med diskretionär del redovisas emellertid, i enlighet med IFRS 4, som försäkringsavtal med tillämpning av nationella redovisningsprinciper. Nordea Life & Pensions har endast ett fåtal sådana avtal.

Finansiella avtal utan diskretionär del redovisas och värderas till verkligt värde i enlighet med IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering", och motsvaras av verkligt värde på tillgångarna hänförliga till dessa avtal. Dessa tillgångar klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen.

Avtal med diskretionär del (DPF)

Enligt vissa traditionella livförsäkringsavtal och finansiella avtal har försäkringstagaren rätt till betydande förmåner utöver de garanterade. Det är Nordea som avgör om dessa ytterligare förmåner ska utbetalas som bonus på riskresultat, kostnadsresultat eller ränta. Dessa avtal med diskretionär del (Fond för kollektivt utfördelad bonus) klassificeras som skulder i balansräkningen.

Fond för kollektivt utfördelad bonus omfattar belopp som allokteras till men inte gottskrivits försäkringstagaren. I Finland omfattar fonden försäkringstagarens andel av samtliga orealiserade vinster på placeringstillgångar och återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier (skillnaden mellan retroaktiva och marknadsmässiga prospektiva värderingsprinciper för försäkringsavtal). I Norge omfattar den försäkringstagarens andel av både samtliga orealiserade vinster på placeringstillgångar och ytterligare reserver. I Sverige och Danmark är huvudprincipen för värdering verkligt värde (försäkringsavtal). Försäkringstagarens andel av både realiserade och orealiserade vinster upptas därför i balansräkningen som antingen "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" och/eller "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring", beroende på om placeringsresultatet allokteras eller inte. Båda dessa ingår i balansposten "Skulder till försäkringstagare".

Prövning av försäkringskund

Vid varje rapporteringsdatum görs en prövning för att säkerställa att försäkringsavsättningarna är tillräckliga. Vid prövningen säkerställs att skuldernas redovisade värde är högre än den bästa uppskattningen av framtida kassaflöde diskonterat med aktuell ränta. Vid behov görs ytterligare avsättningar som redovisas i resultaträkningen.

20. Skatter

Posten "Skatt" i resultaträkningen omfattar aktuell och uppskjuten inkomstskatt. Inkomstskatten redovisas i resultaträkningen, såvida den inte avser poster som förs mot övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital. I dessa fall förs

även skatten mot övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Aktuell skatt är den förväntade skattekostnaden på årets beskattningsbara inkomst, beräknad enligt beslutade eller i praktiken beslutade skattesatser per balansdagen, jämte justering av aktuell skatt från tidigare år.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder redovisas, i enlighet med balansräkningsmetoden, för temporära skillnader mellan redovisade respektive skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjutna skattefordringar redovisas för outnyttjade skattemässiga förluster och skatteavdrag. Uppskjuten skatt redovisas inte för temporära skillnader som uppstår vid första redovisningen av tillgångar eller skulder i en transaktion som inte är ett företagsförvärv och varken påverkar redovisat eller beskattningsbart resultat. Uppskjuten skatt redovisas inte heller för skillnader hänförliga till aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag, i den mån det är sannolikt att en reglering eller realisering inte kommer att ske inom överskådlig tid. Inte heller redovisas uppskjuten skatt för skattepliktiga temporära skillnader som härrör från den första redovisningen av goodwill.

Uppskjuten skatt beräknas enligt de skattesatser som väntas gälla för de temporära skillnaderna när de återförs, med utgångspunkt från antagna eller i praktiken antagna lagar per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder diskonteras inte. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar vinst kommer att finnas tillgänglig, mot vilken temporära skillnader, underskottsavdrag och outnyttjade skatteavdrag kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar granskas varje balansdag, och minskas i den mån det inte längre är sannolikt att avdragsrätten kan utnyttjas.

Aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder kvittas när en legal rätt till kvittning föreligger, och Nordea avser att antingen nettoreglera dessa skatteposter eller återvinna skattefordran samtidigt som skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas generellt i den mån detta är tillåtet för aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder.

21. Resultat per aktie

Resultat per aktie före utspädning beräknas som årets resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ) dividerat med vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

Resultat per aktie efter utspädning fastställs genom att justera det vägda genomsnittliga antalet utestående stamaktier med den potentiella utspädningseffekt som rätten till prestationsaktier enligt de långsiktiga incitamentsprogrammen innebär.

Potentiella stamaktier anses endast medföra en utspädningseffekt på balansdagen om samtliga prestationsvillkor har uppfyllts och om en konvertering till stamaktier skulle minska vinsten per aktie. Vidare anses rättigheterna endast medföra en utspädningseffekt om lösenpriset, med tillägg för framtida tjänster, är lägre än periodens genomsnittliga aktiekurs.

22. Ersättningar till anställda

All form av ersättning till anställda som kompensation för utförda tjänster utgör ersättning till anställda. Kortfristiga ersättningar till anställda ska regleras inom tolv månader

efter utgången av den rapportperioden då tjänsterna utförts. Ersättningar efter avslutad anställning är ersättningar som kommer att betalas ut efter anställningens upphörande. Ersättningar efter avslutad anställning i Nordea omfattar endast pensioner. Avgångsvederlag blir normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång.

Kortfristiga ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar till anställda består främst av fast och rörlig lön. Både fast och rörlig lön kostnadsförs i den period då de anställda utfört tjänster till Nordea. Nordea har även ställt ut aktierelaterade incitamentsprogram, vilka beskrivs vidare i avsnitt 25 "Aktierelaterade ersättningar".

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Företagen inom Nordea har olika pensionsplaner, både förmånsbestämda och avgiftsbestämda, i enlighet med nationell praxis och de villkor som gäller i de länder där Nordea verkar. Förmånsbestämda pensionsplaner används huvudsakligen i Sverige, Norge och Finland. De större förmånsbestämda pensionsplanerna är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser. Om verkligt värde på förvaltningstillgångar hänförliga till en specifik pensionsplan är lägre än nuvärdet, brutto, av den förmånsbestämda förpliktelsen, redovisas nettobeloppet som en skuld ("Pensionsförpliktelser"). I det omvända fallet redovisas nettobeloppet som en tillgång ("Pensionstillgångar"). Icke-fonderade pensionsplaner redovisas som "Pensionsförpliktelser".

De flesta pensioner i Danmark, men även i andra länder, baseras på avgiftsbestämda pensionsplaner som inte medför något pensionsåtagande för Nordea. Samtliga förmånsbestämda pensionsplaner är stängda för nya deltagare. Nordea bidrar också till offentliga pensionssystem.

Pensionskostnader

Förpliktelser enligt avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i den takt de intjänas genom att de anställda utför tjänster åt företaget och avgifterna för dessa tjänster förfaller till betalning. Nordeas nettoförpliktelse för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av det ersättningsbelopp som de anställda har intjänat under innevarande period och tidigare perioder i utbyte mot sina tjänster. Ersättningsbeloppet diskonteras för att fastställa dess nuvärde. Aktuariella beräkningar används för att fastställa nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser och kostnader hänförliga till dessa. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella antaganden (se not K33 "Pensionsförpliktelser").

Vid beräkningen av förpliktelsens nuvärde och eventuella förvaltningstillgångars verkliga värde kan aktuariella vinster och förluster uppstå, till följd av ändrade aktuariella antaganden och erfarenhetsmässiga avvikelser (verkligt utfall jämfört med antaganden). Dessa vinster och förluster redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat.

När beräkningen resulterar i ett överskott begränsas det redovisade värdet på tillgången till nuvärdet av framtida återbetalningar från eller minskade inbetalningar till planen.

Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter beräknas och redovisas baserat på redovisat nettoöverskott eller nettounderskott per plan och ingår i balansräkningen som "Pensionsförpliktelser" eller "Pensionstillgångar".

Diskonteringsränta i förmånsbestämda planer

Diskonteringsräntan baseras på företagsobligationer med höga kreditbetyg, där en sådan marknad existerar. Säkerställda hypoteksobligationer anses i detta sammanhang vara företagsobligationer. I länder där en dylik marknad inte existerar baseras diskonteringsräntan på statsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer.

Avgångsvederlag

Som ovan nämnts blir avgångsvederlag normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång. Avgångsvederlag utgår inte om medarbetaren ska fortsätta utföra sina tjänster och betalningen kan anses utgöra normal ersättning för dessa tjänster.

Avgångsvederlag kostnadsförs när Nordea har en skyldighet att göra betalningen. En skyldighet uppstår när det finns en formell plan som beslutats på lämplig organisatorisk nivå och när det inte finns en realistisk möjlighet för Nordea att dra sig ur, vilket normalt anses uppfyllt när planen har kommunicerats till berörda medarbetare eller deras representanter.

Avgångsvederlag kan innefatta både kortfristiga ersättningar, till exempel ett antal månadslöner, och ersättningar efter avslutad anställning, normalt i form av förtidspensionering. I not K7 "Personalkostnader" klassificeras kortfristiga ersättningar som "Löner och arvoden" och ersättningar efter avslutad anställning som "Pensionskostnader".

23. Eget kapital

Minoritetsintressen

Minoritetsintressen omfattar den del av koncernföretags nettotillgångar som inte ägs direkt eller indirekt av Nordea Bank AB (publ).

För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Överkursfond

Överkursfonden utgörs av skillnaden mellan teckningskursen och kvotvärdet på Nordeas aktier vid Nordeas nyemission. Avdrag görs för transaktionskostnaderna i samband med nyemissionen.

Övriga reserver

Övriga reserver utgörs av intäkter och kostnader, netto efter skatteeffekter, som redovisas under eget kapital via övrigt totalresultat. Dessa reserver omfattar verkligt värde-reserver för kassaflödessakringar, finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas och ackumulerade omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, samt en reserv för omräkningsdifferenser.

Balanserade vinstmedel

Med undantag för ej utdelade vinstmedel från tidigare år, omfattar balanserade vinstmedel eget kapital-delen av obeskattade reserver. Obeskattade reserver enligt nationella bestämmelser, redovisas som eget kapital efter beaktande av uppskjuten skatt enligt gällande skattesatser i respektive land.

Även Nordeas andel av ej utdelade vinstmedel från intresseföretag, intjänade efter förvärvsdagen, ingår i balanserade vinstmedel.

Egna aktier

Egna aktier redovisas inte som tillgångar. Förvärv av egna aktier klassificeras i balansräkningen som en minskning av "Balanserade vinstmedel". Även egna aktier i tradingportföljer klassificeras som egna aktier. Försäljning av egna aktier redovisas som en ökning av "Balanserade vinstmedel".

Kontrakt på Nordeaaktier som kan kontantavräknas är finansiella tillgångar eller finansiella skulder.

24. Finansiella garantiavtal och kreditlöften

Erhållna premier i emitterade finansiella garantiavtal och kreditlöften redovisas vid första redovisningstillfället som förutbetalda intäkter i balansräkningen. Därefter värderas garantierna och de oåterkalleliga kreditlöften och redovisas i balansräkningen som en avsättning, till det högre av erhållna avgift minus avskrivning och ett belopp motsvarande den diskonterade bästa möjliga uppskattningen av det som krävs för att reglera aktuellt åtagande. Förändringar i avsättningar redovisas i resultaträkningen under posten "Kreditförluster, netto".

Som framgår av avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar" fördelas erhållna premier för finansiella garantiavtal över garantiperioden och redovisas i resultaträkningen som "Avgifts- och provisionsintäkter". Erhållna premier för kreditlöften fördelas normalt över åtagandeperioden. Garanti- och löftesbeloppen redovisas utanför balansräkningen, finansiella garantier under posten "Ansvarsförbindelser" och oåterkalleliga kreditlöften under posten "Kreditåtaganden".

25. Aktierelaterade ersättningar

Program som regleras med eget kapital-instrument

Nordea har årligen ställt ut långsiktiga incitamentsprogram 2007 till 2012. Anställda som deltar i programmen tilldelas aktierelaterade rättigheter som regleras med eget kapital-instrument, d v s rättigheter att vederlagsfritt erhålla aktier eller att förvärva aktier i Nordea till en väsentligt lägre kurs än den vid tilldelningstidpunkten. Värdet av sådana rättigheter kostnadsförs. Kostnaden baseras på det beräknade verkliga värdet för varje rättighet vid tilldelningstidpunkten. Det sammanlagda verkliga värdet för dessa rättigheter fastställs utifrån koncernens uppskattning av antalet rättigheter som slutligen kommer att intjänas, vilket omvärderas per varje balansdag. Det verkliga värdet kostnadsförs linjärt över intjänandeperioden. Intjänandeperioden är den period som de anställda måste förbli i tjänst hos Nordea för att kunna utnyttja sina rättigheter. Förändrade marknadsvillkor för D-rättigheter/Prestationsaktie II återspeglas i form av en sannolikhetsjustering av den ursprungliga beräkningen av verkligt värde vid utgivning. Ingen justering (true-up) görs för skillnader mellan förväntad och faktisk intjäning.

K1

Redovisningsprinciper

Sociala avgifter periodiseras också över intjänandeperioden, i enlighet med UFR 7 från Rådet för finansiell rapportering: "IFRS 2 och sociala avgifter för noterade företag". Avsättningen för sociala avgifter omvärderas vid varje balansdag för att säkerställa att den baseras på rättigheternas verkliga värde på balansdagen.

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

Kontantreglerade program

Enligt tillsynsmyndigheternas bestämmelser och allmänna riktlinjer i Norden måste Nordea skjuta upp betalningar av rörliga ersättningar, och detta gäller Nordeas incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner (Executive Incentive Programme, EIP). De uppskjutna beloppen är i viss utsträckning beroende av Nordeas totalavkastning (Total Shareholders' Return, TSR) och dessa "program" klassificeras som aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter. Programmen är fullt intjänade när betalningarna av de rörliga ersättningarna för första gången redovisas som uppskjutna, och det verkliga värdet på förpliktelsen omvärderas kontinuerligt. Omvärderingarna redovisas, tillsammans med tillhörande sociala avgifter, i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

26. Transaktioner med närstående

Nordea definierar närstående parter enligt följande:

- Aktieägare med betydande inflytande
- Koncernföretag
- Intresseföretag
- Nyckelpersoner i ledande positioner
- Övriga närstående parter

Alla transaktioner med närstående är gjorda i enlighet med armlängdsprincipen.

Aktieägare med betydande inflytande

Aktieägare med betydande inflytande är aktieägare som har rätt att delta i beslut som rör Nordeas finansiella och operativa strategier, men som inte har ett bestämmande inflytande över dessa.

Koncernföretag

En definition av begreppet koncernföretag finns i avsnitt 5 "Principer för konsolidering". Ytterligare information om företag som ingår i Nordeakoncernen finns i not M21 "Aktier och andelar i koncernföretag".

Koncerninterna transaktioner mellan juridiska enheter sker baserat på armlängdsprincipen i enlighet med OECD:s krav. Dessa transaktioner elimineras i koncernredovisningen.

Intresseföretag

En definition av begreppet intresseföretag finns i avsnitt 5 "Principer för konsolidering".

Ytterligare information om intresseföretag som ingår i Nordeakoncernen finns i not K19 "Aktier och andelar i intresseföretag".

Nyckelpersoner i ledande positioner

Nyckelpersoner i ledande positioner omfattar följande:

- Styrelsen
- Koncernchefen
- Koncernledningen

För information om ersättningar och pensioner till, samt övriga transaktioner med, dessa befattningshavare, se not K7 "Personalkostnader".

Övriga närstående parter

Övriga närstående parter utgörs av nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner. Övriga närstående parter utgörs också av företag som står under betydande inflytande av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen liksom företag som står under betydande inflytande av nära anhöriga till dessa befattningshavare. Dessutom omfattar Övriga närstående parter Nordeas pensionsstiftelser.

Information om transaktioner mellan Nordea och övriga närstående parter återfinns i not K48 "Transaktioner med närstående".

27. Valutakurser

	Jan–dec 2013	Jan–dec 2012
1 euro = svenska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	8,6524	8,7052
Balansräkning (vid periodens slut)	8,8591	8,5820
1 euro = danska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4579	7,4438
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4593	7,4610
1 euro = norska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,8091	7,4758
Balansräkning (vid periodens slut)	8,3630	7,3483
1 euro = polska zloty		
Resultaträkning (genomsnitt)	4,1969	4,1836
Balansräkning (vid periodens slut)	4,1543	4,0740
1 euro = ryska rubel		
Resultaträkning (genomsnitt)	42,3269	39,9253
Balansräkning (vid periodens slut)	45,3246	40,3295

Rörelsesegment

Identifiering av rörelsesegment

Nordeas organisation är utvecklad kring de tre huvudsakliga affärsområdena Retail Banking, Wholesale Banking och Wealth Management. De separata enheterna inom dessa huvudsakliga affärsområden har identifierats som rörelsesegment. Även Group Corporate Centre har identifierats som ett rörelsesegment. Övriga rörelsesegment som understiger de kvantitativa gränsvärdena i IFRS 8 inkluderas i Övriga rörelsesegment. Koncernfunktioner, eliminerings- och resultat som inte i sin helhet allokeras till något av rörelsesegmenten visas separat som avstämningsposter.

Jämfört med årsredovisningen 2012 har identifieringen av rörelsesegment förändrats till följd av avyttringen av den polska verksamheten. Den avyttrade verksamheten ingår inte i rapporteringen till högste verkställande beslutsfattaren och ingår därför heller inte i segmentrapporteringen i not K2. Effekten av den avyttrade verksamheten redovisas i not K44. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt.

Det huvudsakliga affärsområdet Wealth Management har vidare skilts ut från övriga rörelsesegment och en vidare nedbrytning på rörelsesegment har lagts till. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt.

Rapporterbara rörelsesegment

Retail Banking bedriver en heltäckande bankverksamhet och erbjuder ett stort urval produkter. Det är Nordeas största kundområde och tjänar privat- och företagskunder på den nordiska marknaden (Retail Banking Norden), samt i de baltiska länderna (Retail Banking Baltikum). Wholesale Banking erbjuder banktjänster och andra finansiella lösningar till stora privata och offentliga företag och institutioner i och utanför Norden. Kundenheten Corporate & Institutional Banking

betjänar Nordeas största globala företagskunder. Enheten är även ansvarig för Nordeas kunder inom den finansiella sektorn och erbjuder enskilda produkter såsom fonder och finansiella instrument samt rådgivande tjänster inom fondförsäljning och placering av tillgångar. Kundenheten Shipping, Offshore & Oil Services är ansvarig för Nordeas kunder inom shipping, offshore och oljeservice och erbjuder skräddarsydda lösningar och syndikerade lånetransaktioner. Nordea Bank Russia erbjuder banktjänster till företags- och privatkunder i Ryssland. Capital Markets oallokerat är det resterande resultatet som inte allokeras till de huvudsakliga affärsområdena. Wealth Management erbjuder högklassiga placerings-, spar- och riskhanteringsprodukter. Affärsområdet förvaltar också kundernas tillgångar och ger finansiell rådgivning till förmögna privatpersoner och institutionella investerare. Divisionen Private Banking erbjuder heltäckande rådgivning om placeringar, förmögenhetsplanering, krediter och fastigheter till förmögna privatpersoner, företag och deras ägare, samt stiftelser. Divisionen Asset Management ansvarar för alla aktivt förvaltade investeringsprodukter, inklusive internt förvaltade fonder och mandat såväl som vissa utvalda fonder under extern förvaltning, samt för tjänster till institutionella kapitalförvaltningskunder. Life & Pensions erbjuder Nordeas retail-, private banking- och företagskunder ett komplett utbud pensions- och kapitalförsäkringar och riskprodukter samt skräddarsydd rådgivning för bankdistribution. Life & Pensions oallokerat är det resterande resultatet som inte allokeras till de huvudsakliga affärsområdena. Group Corporate Centres huvudsakliga syfte är att hantera koncernens finansiering samt stödja ledningen och kontrollen av Nordeakoncernen. Den största inkomstkällan inom Group Corporate Centres är Group Treasury.

Resultaträkning 2013, mn euro	Retail Banking	Wholesale Banking	Wealth Management	Group Corporate Centre	Övriga rörelsesegment	Summa rörelsesegment	Avstämning	Summa koncernen
Räntenetto	3 859	1 150	133	360	44	5 546	-21	5 525
Avgifts- och provisionsnetto	1 523	576	577	-10	0	2 666	-24	2 642
Nettoreultat av poster till verkligt värde	331	917	355	57	-6	1 654	-115	1 539
Andelar i intresseföretags resultat	35	—	—	0	0	35	44	79
Övriga rörelseintäkter	66	3	25	9	-1	102	4	106
Summa rörelseintäkter	5 814	2 646	1 090	416	37	10 003	-112	9 891
- varav interna transaktioner ¹	-1 619	-295	27	1 933	-46	—	—	—
Personalkostnader	-1 379	-800	-489	-224	-7	-2 899	-79	-2 978
Övriga administrationskostnader	-1 672	-78	-127	-1	-2	-1 880	45	-1 835
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-104	-36	-20	-47	0	-207	-20	-227
Summa rörelsekostnader	-3 155	-914	-636	-272	-9	-4 986	-54	-5 040
Resultat före kreditförluster	2 659	1 732	454	144	28	5 017	-166	4 851
Kreditförluster, netto	-498	-262	-3	0	0	-763	28	-735
Rörelseresultat	2 161	1 470	451	144	28	4 254	-138	4 116
Skatt	-566	-387	-107	-33	-14	-1 107	98	-1 009
Årets resultat	1 595	1 083	344	111	14	3 147	-40	3 107
Balansräkning 31 dec 2013, md euro								
Utlåning till allmänheten ²	224	61	9	—	—	294	48	342
In- och upplåning från allmänheten ²	110	43	11	—	—	164	37	201

K2

Segmentsrapportering, forts.

Resultaträkning 2012, mn euro	Retail Banking	Wholesale Banking	Wealth Management	Group Corporate Centre	Övriga rörelsesegment	Summa rörelsesegment	Avstämning	Summa koncernen
Räntenetto	3 832	1 170	134	417	23	5 576	-13	5 563
Avgifts- och provisionsnetto	1 519	542	435	-13	0	2 483	-15	2 468
Nettoresultat av poster till verkligt värde	292	1 065	426	83	2	1 868	-94	1 774
Andelar i intresseföretags resultat	41	—	—	-1	0	40	53	93
Övriga rörelseintäkter	64	12	24	96	0	196	-96	100
Summa rörelseintäkter	5 748	2 789	1 019	582	25	10 163	-165	9 998
- varav interna transaktioner ¹	-2 100	-386	32	2 562	-108	—	—	—
Personalkostnader	-1 384	-792	-473	-215	-6	-2 870	-119	-2 989
Övriga administrationskostnader	-1 697	-102	-127	-36	-6	-1 968	160	-1 808
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-108	-39	-25	-56	0	-228	-39	-267
Summa rörelsekostnader	-3 189	-933	-625	-307	-12	-5 066	2	-5 064
Resultat före kreditförluster	2 559	1 856	394	275	13	5 097	-163	4 934
Kreditförluster, netto	-614	-315	-2	0	0	-931	36	-895
Rörelseresultat	1 945	1 541	392	275	13	4 166	-127	4 039
Skatt	-556	-442	96	-61	-4	-1 159	189	-970
Årets resultat	1 389	1 099	296	214	9	3 007	62	3 069
Balansräkning 31 dec 2013, md euro								
Utlåning till allmänheten ²	224	66	8	—	—	298	48	346
In- och upplåning från allmänheten ²	109	46	11	—	—	166	35	201

1) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Corporate Centre.

2) Volymerna inkluderas endast separat för rörelsesegment om de rapporteras separat till den högsta verkställande beslutsfattaren

Nedbrytning av Retail Banking

Resultaträkning, mn euro	Retail Banking Norden ¹		Retail Banking Baltikum ²		Retail Banking Övrigt ³		Summa Retail Banking	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	3 822	3 704	130	120	-93	8	3 859	3 832
Avgifts- och provisionsnetto	1 498	1 489	43	43	-18	-13	1 523	1 519
Nettoresultat av poster till verkligt värde	339	306	-3	-1	-5	-13	331	292
Andelar i intresseföretags resultat	32	37	0	0	3	4	35	41
Övriga rörelseintäkter	33	18	1	2	32	44	66	64
Summa rörelseintäkter	5 724	5 554	171	164	-81	30	5 814	5 748
- varav interna transaktioner	-1 558	-1 968	-44	-51	-17	-81	-1 619	-2 100
Personalkostnader	-984	-986	-25	-24	-370	-374	-1 379	-1 384
Övriga administrationskostnader	-1 981	-1 990	-59	-52	368	345	-1 672	-1 697
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-46	-43	-1	-2	-57	-63	-104	-108
Summa rörelsekostnader	-3 011	-3 019	-85	-78	-59	-92	-3 155	-3 189
Resultat före kreditförluster	2 713	2 535	86	86	-140	-62	2 659	2 559
Kreditförluster, netto	-447	-563	-40	-29	-11	-22	-498	-614
Rörelseresultat	2 266	1 972	46	57	-151	-84	2 161	1 945
Skatt	-585	-559	-15	-13	34	16	-566	-556
Årets resultat	1 681	1 413	31	44	-117	-68	1 595	1 389
Balansräkning, md euro								
Utlåning till allmänheten	217	217	7	7	—	—	224	224
In- och upplåning från allmänheten	107	106	3	3	—	—	110	109

1) Retail Banking Norden inkluderar bankverksamheten i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

2) Retail Banking Baltics inkluderar bankverksamheten i Estland, Lettland och Litauen.

3) Retail Banking Övrigt inkluderar supportfunktionerna Development & Projects, Distribution, Segments, Products och IT.

K2

Segmentsrapportering, forts.

Nedbrytning av Wholesale Banking

	Corporate & Institutional Banking		Shipping, Offshore & Oil Services		Nordea Bank Russia		Capital Markets oallokerat		Wholesale Banking Övrigt ¹		Summa Wholesale Banking	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Resultaträkning, mn euro												
Räntenetto	710	695	278	292	243	206	4	9	-85	-32	1 150	1 170
Avgifts- och provisionsnetto	573	557	58	64	14	16	-79	-96	10	1	576	542
Nettoresultat av poster till verkligt värde	354	403	33	28	13	8	510	625	7	1	917	1 065
Övriga rörelseintäkter	0	1	0	0	0	3	2	2	1	6	3	12
Summa rörelseintäkter	1 637	1 656	369	384	270	233	437	540	-67	-24	2 646	2 789
- varav interna transaktioner	-211	-318	-84	-101	-43	-52	133	124	-90	-39	-295	-386
Personalkostnader	-42	-40	-26	-26	-72	-69	-445	-453	-215	-204	-800	-792
Övriga administrationskostnader	-448	-449	-40	-43	-33	-32	230	212	213	210	-78	-102
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	0	0	0	0	-7	-6	-1	-1	-28	-32	-36	-39
Summa rörelsekostnader	-490	-489	-66	-69	-112	-107	-216	-242	-30	-26	-914	-933
Resultat före kreditförluster	1 147	1 167	303	315	158	126	221	298	-97	-50	1 732	1 856
Kreditförluster, netto	-172	-68	-98	-241	8	-6	—	—	0	0	-262	-315
Rörelseresultat	975	1 099	205	74	166	120	221	298	-97	-50	1 470	1 541
Skatt	-256	-272	-65	-72	-37	-30	-53	-74	24	6	-387	-442
Årets resultat	719	827	140	2	129	90	168	224	-73	-44	1 083	1 099
Balansräkning, md euro												
Utlåning till allmänheten	41	46	13	13	7	7	—	—	—	—	61	66
In- och upplåning från allmänheten	37	39	4	5	2	2	—	—	—	—	43	46

1) Wholesale Banking Övrigt inkluderar området International Units samt supportfunktionerna Transaction Products, Segment CIB och IT.

Nedbrytning av Wealth Management

	Private Banking		Asset Management		Life & Pensions oallokerat		Wealth Management övrigt ¹		Summa Wealth Management	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Resultaträkning, mn euro										
Räntenetto	131	127	1	1	0	0	1	6	133	134
Avgifts- och provisionsnetto	484	405	145	124	-53	-87	1	-7	577	435
Nettoresultat av poster till verkligt värde	133	132	0	4	222	289	0	1	355	426
Övriga rörelseintäkter	4	10	10	8	10	8	1	-2	25	24
Summa rörelseintäkter	752	674	156	137	179	210	3	-2	1 090	1 019
- varav interna transaktioner	20	25	0	0	1	0	6	7	27	32
Personalkostnader	-171	-164	-115	-118	-130	-120	-73	-71	-489	-473
Övriga administrationskostnader	-237	-233	7	16	38	27	65	63	-127	-127
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-6	-5	0	0	-11	-14	-3	-6	-20	-25
Summa rörelsekostnader	-414	-402	-108	-102	-103	-107	-11	-14	-636	-625
Resultat före kreditförluster	338	272	48	35	76	103	-8	-16	454	394
Kreditförluster, netto	-3	-2	—	—	—	—	—	—	-3	-2
Rörelseresultat	335	270	48	35	76	103	-8	-16	451	392
Skatt	-80	-66	-12	-9	-18	-26	3	5	-107	-96
Årets resultat	255	204	36	26	58	77	-5	-11	344	296
Balansräkning, md euro										
Utlåning till allmänheten	9	8	—	—	—	—	—	—	9	8
In- och upplåning från allmänheten	11	11	—	—	—	—	—	—	11	11

1) Wealth Management Övrigt inkluderar områdena Savings och supportfunktionerna, som IT.

K2

Segmentsrapportering, forts.

Värdering av rörelsesegmentens prestation

Värderingsprinciper och allokeringar mellan rörelsesegmenten följer, i enlighet med IFRS 8, den information som rapporteras till den högsta verkställande beslutsfattaren. I Nordea har Group Executive Management identifierats som den högsta

verkställande beslutsfattaren. De huvudsakliga skillnaderna jämfört med affärsområdesrapporteringen är att information till den högsta verkställande beslutsfattaren upprättas med användande av årets budgetkurser och att olika allokeringsprinciper mellan rörelsesegmenten har använts.

Avstämning mellan summa rörelsesegment och finansiella rapporter

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Rörelseresultat, mn euro		Utlåning till allmänheten, md euro		In- och upplåning från allmänheten, md euro	
	2013	2012	2013	2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Summa rörelsesegment	10 003	10 163	4 254	4 166	294	298	164	166
Koncernfunktioner ¹	3	10	-114	-85	—	—	—	—
Oallokerade poster	21	41	43	-28	59	40	42	31
Elimineringar	-9	-186	—	—	—	—	—	—
Skillnader i redovisningsprinciper ²	-127	-30	-67	-14	-11	8	-5	4
Summa	9 891	9 998	4 116	4 039	342	346	201	201

1) Består av Group Risk Management, Group Internal Audit, Group Identity & Communications, Group Human Resources, Board of Directors och Executive Management.

2) Effekten från användning av budgetkurs i segmentrapporteringen och från att jämförelsesiffror avseende utlåning/upplåning i Banking Poland är justerad i rörelsesegmenten men inte i de finansiella rapporterna.

Rörelseintäkter fördelade på produktgrupper, mn euro

	2013	2012
Bankingprodukter	6 131	6 239
Kapitalmarknadsprodukter	2 193	2 361
Sparprodukter & Kapitalförvaltning	875	739
Liv & Pension	476	493
Övriga	216	166
Summa	9 891	9 998

Bankingprodukter består av tre olika produkttyper. Konto- produkter inkluderar kontobaserade produkter såsom lån, inlåning, kort och nätbankstjänster. Transaktionsprodukter består av kontanthantering, handel och projektfinansiering. Finansieringsprodukter inkluderar tillgångsbaserad finansiering genom leasing, hyrköp och factoring och erbjuder även försäljning till finansiella partners såsom försäljare, återförsäljare och butiker. Kapitalmarknadsprodukter innefattar finansiella instrument, eller uppsättning av finansiella instrument, som är tillgängliga på den finansiella marknaden, såsom valutor, råvaror, aktier, obligationer etc. Sparprodukter & Kapitalförvaltning inkluderar investeringsfonder, diskretionär förvaltning, portföljrådgivning, aktiehandel och pensioner. Investeringsfonder är en kombinerad produkt där fondbolaget investerar i aktier, fonder, derivat eller andra standardiserade produkter på uppdrag av fondens ägare. Diskretionär förvaltning är en tjänst som tillhandahåller, på uppdrag av kunden, förvaltning av en investeringsportfölj. Portföljrådgivning är en tjänst som erbjuds för att stödja kunders investeringsbeslut. Liv & Pension består av produkter och tjänster inom försäkring och pension.

Geografisk information

	Summa rörelse- intäkter, mn euro		Tillgångar, md euro	
	2013	2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Sverige	2 125	2 246	147	145
Finland	1 604	1 792	72	69
Norge	1 993	1 944	82	91
Danmark	3 218	3 133	242	271
Baltikum	178	212	10	10
Ryssland	193	180	5	5
Övriga	580	491	72	77
Summa	9 891	9 998	630	668

Nordeas huvudsakliga geografiska marknader utgörs av de nordiska länderna, de baltiska länderna och Ryssland. Intäkter och tillgångar fördelas på geografiska områden baserat på lokaliseringen av kundverksamheterna. Goodwill fördelas på länder utifrån var affärsverksamheten i de förvärvade enheterna bedrivs.

K3

Räntenetto

Mn euro	2013	2012
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	60	111
Utlåning till allmänheten	9 102	10 343
Räntebärande värdepapper	751	861
Övriga ränteintäkter	691	624
Summa ränteintäkter	10 604	11 939

K3 Räntenetto, forts.

Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-122	-218
In- och upplåning från allmänheten	-1 439	-1 909
Emitterade värdepapper	-3 705	-3 964
Efterställda skulder	-340	-355
Övriga räntekostnader ¹	527	70
Summa räntekostnader	-5 079	-6 376
Räntenetto	5 525	5 563

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordea's upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not K1.

Ränteintäkter från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till 8 347 mn euro (9 559 mn euro). Räntekostnader från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till -4 376 mn euro (-5 147 mn euro).

Ränta på osäkra lånefordringar utgjorde en insignifikant andel av ränteintäkter.

Räntenetto		
Mn euro	2013	2012
Ränteintäkter	10 333	11 634
Leasingintäkter ¹	271	305
Räntekostnader	-5 079	-6 376
Summa	5 525	5 563

1) Varav variabla leasingintäkter EUR 114 mn euro (EUR 148 mn euro). Variabla leasingintäkter består av rörliga räntor exklusive den fasta marginalen. Om den variabla leasingintäkten minskar motverkas detta av lägre upplåningskostnader.

K4 Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2013	2012
Provisioner från kapitalförvaltning	1 000	832
Livförsäkring	350	285
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	296	289
Depå- och emissionstjänster	124	118
Inlåning	50	51
Summa sparrelaterade provisioner	1 820	1 575
Betalningar	417	409
Kort	508	482
Summa betalningsprovisioner	925	891
Utlåning	510	457
Garantier och dokumentbetalningar	187	219
Summa låneprovisioner	697	676
Övriga provisionsintäkter	132	116
Avgifts- och provisionsintäkter	3 574	3 258
Sparande och placeringar	-322	-269
Betalningar	-90	-90
Kort	-259	-236
Statliga garantiprogram	-132	-89
Övriga provisionskostnader	-129	-106
Avgifts- och provisionskostnader	-932	-790
Avgifts- och provisionsnetto	2 642	2 468

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 543 mn euro (483 mn euro).

K4 Avgifts- och provisionsnetto, forts.

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 1 646 mn euro (1 407 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -72 mn euro (-57 mn euro).

K5 Nettoresultat av poster till verkligt värde

Mn euro	2013	2012
Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument	2 630	1 635
Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument	238	2 637
Övriga finansiella instrument	90	482
Valutakursförändringar	876	234
Förvaltningsfastigheter	145	135
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring ¹	-1 519	-2 895
Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring	-978	-546
Intäkter försäkringsrisk, livförsäkring	202	181
Kostnader försäkringsrisk, livförsäkring	-145	-89
Summa	1 539	1 774

Nettoresultat från kategorier av finansiella instrument²

Mn euro	2013	2012
Finansiella tillgångar som kan säljas, realiserade	-6	—
Finansiella instrument redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	40	40
Finansiella instrument som innehas för handel ³	318	1 203
Finansiella instrument under säkringsredovisning	73	36
- varav nettoresultat på säkringsinstrument	-1 404	1 076
- varav nettoresultat på säkrade poster	1 477	-1 040
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde ⁴	13	29
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-26	-23
Valutakursförändringar exklusive valutasäkringar	914	210
Övrigt	-5	-1
Intäkter finansiell risk, netto livförsäkring ¹	161	188
Intäkter försäkringsrisk, netto livförsäkring	57	92
Summa	1 539	1 774

1) Premieintäkter uppgår till 2 278 mn euro (2 601 mn euro).

2) Beloppen för Life (intäkter finansiell risk och intäkter försäkringsrisk) redovisas brutto, d v s före eliminerings av interna transaktioner.

3) Varav periodiserade dag 1-resultat uppgår till 12 mn euro (12 mn euro).

4) Varav 13 mn euro (21 mn euro) avser instrument klassificerade in i kategorin "Lånefordringar och kundfordringar" och 0 mn euro (8 mn euro) relaterade till instrument klassificerade in i kategorin "Investeringsinstrument som hålles till förfall".

K6 Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2013	2012
Intäkter från fastigheter	5	10
Avyttring av materiella och immateriella tillgångar	18	13
Övrigt	83	77
Summa	106	100

K7

Personalkostnader

Mn euro	2013	2012
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-2 287	-2 277
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-222	-239
Sociala avgifter	-387	-399
Övriga personalkostnader	-82	-74
Summa	-2 978	-2 989
Löner och arvoden		
Till ledande befattningshavare ²		
– Fast ersättning och förmåner	-18	-19
– Prestationsbaserad ersättning	-12	-8
– Avsättning för vinstandel	0	-1
Summa	-30	-28
Till övriga anställda	-2 257	-2 249
Summa	-2 287	-2 277

- 1) Avsättning för vinstandel 2013 uppgår till 45 mn euro (63 mn euro) varav 46 mn euro (67 mn euro) är en ny avsättning och 1 mn euro (4 mn euro) är en upplösning relaterad till tidigare år.
- 2) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderbolaget, samt styrelsen (inklusive suppleanter), verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer i rörelsedrivande dotterbolag. Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer, i moderbolaget och i rörelsedrivande dotterbolag, är inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 301 (300) positioner.

Mn euro	2013	2012
Pensionskostnader¹		
Förmånsbestämda pensionsplaner (not K33) ²	-50	-50
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-172	-189
Summa	-222	-239

- 1) Pensionskostnader avseende samtliga ledande befattningshavare, definierade i fotnot 2 ovan, uppgår till 5 mn euro (6 mn euro) och pensionsförpliktelser till 45 mn euro (49 mn euro).
- 2) Exklusive sociala avgifter. Belopp inklusive sociala avgifter uppgår till 61 mn euro (66 mn euro).

Nordiska Finansinspektionernas föreskrifter och allmänna råd om ersättningspolicier

De kvalitativa upplysningarna i enlighet med dessa föreskrifter redovisas i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen. De kvantitativa upplysningarna kommer att redovisas i en separat rapport som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com) en vecka före årsstämman den 20 mars 2014.

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning

Styrelsearvode

Årsstämman 2013 beslutade att höja styrelsearvodet med i genomsnitt 3 procent. Arvodet till styrelsen uppgick till: ordföranden 252 000 euro (oförändrat), vice ordföranden 108 100 euro och övriga ledamöter 77 900 euro. För utskottsarbete uppgick årsarvodet till 20 750 euro för utskottets ordförande och 14 700 euro för övriga ledamöter. Styrelseledamöter som är anställda i Nordea erhåller inte särskild ersättning för sitt arbete i styrelsen. Det föreligger inga åtaganden om avgångsvederlag, pensioner eller dylikt till styrelsens ledamöter, med undantag för pensionsförpliktelser till en styrelseledamot som tidigare varit anställd i Nordea.

Ersättning till styrelsen¹

Euro	2013	2012
Styrelseordförande:		
Björn Wahlroos	267 264	267 115
Vice styrelseordförande:		
Marie Ehrling	125 765	115 207
Övriga styrelseledamöter²:		
Stine Bosse ³	21 655	89 240
Peter F Braunwalder ⁴	91 945	66 483
Elisabeth Grieg ⁵	70 291	—
Svein Jacobsen	97 445	92 971
Tom Knutzen	91 945	89 240
Lars G Nordström	91 945	89 240
Sarah Russell	91 945	89 240
Kari Stadigh	97 445	92 971
Summa	1 047 645	991 707

- 1) Styrelsearvodet utgörs av ett fast årligt arvode samt ett fast årligt arvode för utskottsarbete. Dessa redovisas i svenska kronor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs.
- 2) Omfattar inte arbetstagarrepresentanter.
- 3) Avgick som styrelseledamot vid årsstämman 2013.
- 4) Ny styrelseledamot sedan årsstämman 2012.
- 5) Ny styrelseledamot sedan årsstämman 2013.

Löner och förmåner

Koncernchefen

Koncernchefens grundlön, GEM Executive Incentive Programme (GEM EIP) och anställningsvillkor i övrigt föreslås av styrelsens kompensationsutskott och fastställs av styrelsen. GEM EIP 2013, som baseras på särskilt fastställda mål, kan uppgå till högst 100 procent av den fasta lönen. GEM EIP beskrivs ytterligare i det särskilda avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen samt nedan.

Den fasta lönen höjdes med 2,5 procent till 11 031 563 svenska kronor (1 274 970 euro) från den 1 januari 2013, vilket tillkännagavs vid årsstämman 2013. Koncernchefen intjänade för 2013 GEM EIP som, tillsammans med den fasta lönen, överensstämmer med Nordeas ersättningsriktlinjer som godkändes av årsstämman 2013. Koncernchefen deltog i de tidigare långsiktiga incitamentsprogrammen som beskrivs närmare i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen samt nedan. De förmåner koncernchefen uppbar utgörs främst av bil- och bostadsförmån.

Koncernledningen

Styrelsens kompensationsutskott förbereder ändringar i ersättningsnivåerna och utfallet av GEM EIP, liksom andra ändringar i ersättningsavtalen för medlemmar i koncernledningen, för beslut av styrelsen. GEM EIP 2013, som baseras på särskilt fastställda mål, kan uppgå till högst 100 procent av den fasta lönen.

I likhet med koncernchefen deltog övriga medlemmar i koncernledningen i de tidigare långsiktiga incitamentsprogrammen. Till de förmåner som uppbars hör främst bil- och/eller bostadsförmåner.

K7

Personalkostnader, forts.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Euro	Fast lön		GEM Executive Incentive Programme ¹		Rörlig lönedel ¹		Långsiktiga incitamentsprogram ²		Förmåner		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Koncernchef:												
Christian Clausen ³	1 274 970	1 236 330	831 280	383 262	—	450 546	81 645	57 653	2 187 895	2 127 791		
Koncernledning (GEM):												
6 (7) personer exklusive koncernchefen ⁴	4 450 178	5 248 832	2 748 761	1 560 348	—	1 736 731	290 739	264 791	7 489 678	8 810 702		
Total	5 725 148	6 485 162	3 580 041	1 943 610	—	2 187 277	372 384	322 444	9 677 573	10 938 493		

1) Koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen (GEM) erbjöds fram till 2012 en rörlig lönedel och ett långsiktigt incitamentsprogram. I syfte att minska komplexiteten beslutade styrelsen 2013 att istället för dessa båda program erbjuda ett GEM Executive Incentive Programme (GEM EIP). Utfallet från GEM EIP 2013 kostnadsförs i sin helhet 2013, men utbetalas under en femårsperiod i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. GEM EIP indexerar med Nordeas totalavkastning (TSR) under uppskjutandeperioden.

2) Jämförelsetalet för de långsiktiga incitamentsprogrammen (LTIP) har reviderats till det ursprungliga verkliga värdet för LTIP 2012 och kostnaden för LTIP i resultaträkningen redovisas separat, se tabellen "Långsiktiga incitamentsprogram" nedan. Koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen har en villkorad rätt till högst 114 867 matchningsaktier, 229 735 prestationsaktier I och 114 867 prestationsaktier II i LTIP 2011, och 157 978 matchningsaktier, 473 934 prestationsaktier I och 157 978 prestationsaktier II i LTIP 2012. Aktierna enligt LTIP 2010 är fullt intjänade och därmed inte villkorade. I enlighet med Finansinspektionens föreskrifter tilldelas aktierna under en femårsperiod – för LTIP 2010 med start i maj 2013, för LTIP 2011 med start i maj 2014 och för LTIP 2012 med start i maj 2015. Se även avsnittet Ersättningar på sidan 73 samt nedan för ytterligare information.

3) Koncernchefens lön betalas i svenska kronor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs. Ökningen i fast lön 2013 är i överensstämmelse med vad som meddelades vid årsstämman 2013 och uppgick till 2,5 procent. Resterande ökning beror på valutakurseffekter. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga förmånsvärdet efter löneavdrag.

4) Medlemmarna i koncernledningen medräknas under den tid som de innehaft sin befattning. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga förmånsvärdet. En ny medlem i koncernledningen utsågs i mars 2013, och två medlemmar slutade i januari respektive mars 2013. Avgångsvederlagen uppgick till 1,5 mn euro och ingår inte i tabellen ovan.

Långsiktiga incitamentsprogram

Euro	Personalkostnader ¹		Ursprungligt verkligt värde ²	
	2013	2012	2013	2012
Koncernchef:				
Christian Clausen	349 817	277 292	—	450 546
Koncernledning (GEM):				
6 (7) personer exklusive koncernchefen	1 021 443	1 170 473	—	1 736 731
Summa	1 371 260	1 447 765	—	2 187 277

1) Kostnaden i resultaträkningen (IFRS 2-kostnaden) har beräknats i enlighet med IFRS 2 "Aktierelaterade ersättningar". Den förväntade kostnaden för programmen redovisas i takt med att intjänandevillkoren uppfylls under en treårsperiod, med start när överenskommelsen träffades. LTIP 2010 kostnadsfördes fram till maj 2013, LTIP 2011 kommer att kostnadsföras fram till maj 2014 och LTIP 2012 fram till maj 2015. Medlemmarna i koncernledningen medräknas under den tid som de innehaft sin befattning.

2) Det ursprungliga verkliga värdet (tilldelat belopp) definieras som det verkliga värdet per rätt, multiplicerat med det ursprungliga förväntade antalet intjänade rättigheter. LTIP 2012 redovisas i tabellen ovan följaktligen för 2012. Under 2013 ersatte Nordea LTIP med GEM EIP, och därför finns inget belopp att redovisa för 2013. Se nedan för ytterligare information om värderingen av LTIP.

Pensioner

Koncernchefen

Pensionsåldern för koncernchefen har, som tillkännagavs vid årsstämman 2013, tagits bort från anställningsavtalet. Koncernchefen omfattas av en förmånsbestämd pensionsplan tills han fyller 60 år. Pensionen uppgår till 50 procent av pensionsgrundande lön livsvarigt. Pensionsgrundande lön utgörs av den fasta lönen. Högsta pensionsgrundande lön är 200 inkomstbasbelopp i Sverige. Pensionsåtagandet är finansierat fullt ut, vilket innebär att det i sin helhet täcks av förvaltningstillgångar. Vid 60 års ålder överförs pensionsrisken till koncernchefen. Pensionsutbetalningar ska göras i enlighet med nationella lagar och gällande villkor för tecknade pensionsförsäkringar. Från 60 års ålder har koncernchefen en avgiftsbestämd pensionsplan.

Koncernledningen

Pensionsplanerna ser olika ut beroende på de nationella förhållandena.

Pensionsåldern för medlemmar i koncernledningen är 60, 62, 65 eller 70 år. Pensionsplanerna är förmånsbestämda, avgiftsbestämda eller en kombination av dessa.

Två medlemmar har förmånsbestämda pensionsplaner som inte grundas på kollektivavtal. En av dessa planer berättigar till en pension motsvarande 50 procent av pensionsgrundande lön livsvarigt, från 62 års ålder, inklusive förmåner enligt allmän pension. Den andra förmånsbestämda pensionsplanen som inte grundas på kollektivavtal berättigar till en pension från 60 års ålder, inklusive både förmåner enligt allmän pension och tidigare intjänad pension. Pensionsförmånen enligt denna plan minskades från 70 procent till 66 procent av den pensionsgrundande lönen för det framtida intjänandet från och med den 1 januari 2011. Två medlemmar har pensionsplaner i enlighet med svenska kollektivavtal, en i BTP1 (avgiftsbestämd pension) och en i BTP2 (förmånsbestämd pension), med kompletterande avgiftsbestämda pensionsplaner utöver kollektivavtalet. Tre medlemmar har enbart avgiftsbestämda pensionsplaner. Den fasta lönen utgör pensionsgrundande lön för alla medlemmar i koncernledningen. För en medlem ingår även rörlig lönedel/ GEM EIP.

K7

Personalkostnader, forts.

Pensionskostnad och pensionsförpliktelse

Euro	2013		2012	
	Pensionskostnad ⁵	Pensionsförpliktelse ⁶	Pensionskostnad ⁵	Pensionsförpliktelse ⁶
Styrelseledamöter¹:				
Lars G Nordström	—	363 280	—	402 250
Koncernchef:				
Christian Clausen ²	807 988	12 440 440	843 527	12 151 364
Koncernledning (GEM):				
6 (7) personer exklusive koncernchefen ³	1 799 215	5 502 372	2 108 905	5 337 679
Tidigare styrelseordförande och koncernchefer:				
Vesa Vainio och Thorleif Krarup ⁴	—	16 916 203	—	18 132 111
Summa	2 607 203	35 222 295	2 952 432	36 023 404

1) Omfattar inte arbetstagarrepresentanter. Pensionsförpliktelsen är i överensstämmelse med det svenska kollektivavtalet BTP och är intjänad under anställningstiden.

2) Minskningen i pensionskostnad beror på ändrade aktuariella antaganden. Nya intjänade pensionsrätter under 2013 bidrog till ökade pensionsförpliktelser, medan ändrade aktuariella antaganden och valutakursförändringar hade motsatt effekt.

3) Medlemmarna i koncernledningen medräknas under den tid som de innehaft sin befattning. Minskningen i pensionskostnad 2013 beror huvudsakligen på att koncernledningen hade en medlem mindre jämfört med 2012. Pensionsförpliktelser är förpliktelser gentemot medlemmarna i koncernledningen den 31 december. Ökningen i pensionsförpliktelse beror på nya intjänade pensionsrätter 2013, som till viss del motverkats av förändrade aktuariella antaganden och valutakurseffekter. Avgångsvederlag uppgick till 0,4 mn euro och ingår inte i tabellen ovan.

4) Pensionsförpliktelsen gentemot Vesa Vainio och Thorleif Krarup härrör främst från pensionsrätter intjänade i, och finansierade av, de banker som bildat Nordea.

5) Pensionskostnader består av under året betalda pensionspremier i avgiftsbestämda pensionsplaner och under året intjänade pensionsrätter i förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år och kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar, definierade i IAS 19). Av de totala pensionskostnaderna avser 853 782 euro (1 094 953 euro) avgiftsbestämda pensionsplaner.

6) Pensionsförpliktelser beräknas i enlighet med IAS 19. Dessa förpliktelser påverkas av förändringar i aktuariella antaganden, och skillnaden mellan åren kan vara betydande. IAS 19 innehåller ett antagande om framtida löneökningar, vilket innebär att redovisade pensionsförpliktelser motsvarar intjänade pensionsrätter beräknade med hjälp av förväntade lönenivåer vid pensionering. Pensionsplanerna är fonderade pensionsplaner, vilket innebär att dessa förpliktelser täcks av förvaltningstillgångar vars verkliga värde i huvudsak motsvarar värdet av förpliktelserna.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalen har koncernchefen och fyra medlemmar i koncernledningen en uppsägningstid på 12 månader. De är under denna tid berättigade att erhålla ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Denna ersättning minskas med eventuellt erhållen lön från annan anställning under de 12 månaderna. Koncernchefen har inte rätt till avgångsvederlag om han lämnar Nordea efter 60 års ålder.

Två medlemmar i koncernledningen är under uppsägningstid berättigade att erhålla 6 månadslöner, och ifråga om avgångsvederlag 18 månadslöner. Den senare ersättningen minskas med eventuellt erhållen lön från annan anställning under de 18 månaderna.

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner, beskrivet i not K1 avsnitt 26 uppgår till 8 mn euro (6 mn euro). Räntetäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro).

Nyckelpersoner i ledande positioner som är anställda av

Nordea erhåller samma kreditvillkor som övriga anställda, förutom nyckelpersoner i ledande positioner i Danmark vars kreditvillkor är desamma som normala marknadsvillkor. I Norge är personalräntan för lån 1 procentenhet lägre än motsvarande ränta för externa kunder, med en begränsning på lånebeloppet om 3 norska inkomstbasbelopp 55 med ett tillägg om 100 000 NOK. I Finland motsvarar personalräntan på lån upp till 400 000 euro Nordeas inlåningskostnad med en marginal på 0,10 procentenheter. På den del som överstiger 400 000 euro har man en marginal på 0,30 procentenheter. I Sverige är personalräntan på lån med fast eller rörlig ränta 2,15 procentenheter lägre än motsvarande ränta för externa kunder, med en lägre gräns på 1,50 procentenheter. Per idag finns en begränsning på 57 svenska prisbasbelopp, både för lån med fast ränta och för lån med rörlig ränta. Lån överstigande de fastslagna begränsningarna ges till marknadsvillkor. Lån till familjemedlemmar till nyckelpersoner i ledande positioner och till nyckelpersoner i ledande positioner som ej är anställda av Nordea ges till normala marknadsvillkor.

K7

Personalkostnader, forts.

Långsiktiga incitamentsprogram

	2013			2012		
	Matchnings- aktie	Prestations- aktie I	Prestations- aktie II	Matchnings- aktie	Prestations- aktie I	Prestations- aktie II
Villkorade rättigheter LTIP 2012						
Utestående vid årets början	1 264 437	3 176 540	1 264 437	—	—	—
Tilldelade	46 646 ¹	117 074 ¹	46 646 ¹	1 270 410	3 188 486	1 270 410
Förverkade	-50 331	-129 317	-50 331	-5 973	-11 946	-5 973
Utestående vid årets slut	1 260 752	3 164 297	1 260 752	1 264 437	3 176 540	1 264 437
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—
Villkorade rättigheter LTIP 2011						
Utestående vid årets början	971 195	1 942 391	971 195	950 056	1 900 112	950 056
Tilldelade	36 064 ¹	72 128 ¹	36 064 ¹	35 599 ¹	71 199 ¹	35 599 ¹
Förverkade	-32 513	-65 026	-32 513	-14 460	-28 920	-14 460
Utestående vid årets slut	974 746	1 949 493	974 746	971 195	1 942 391	971 195
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—
Rättigheter LTIP 2010						
Utestående vid årets början	871 028	1 742 056	871 028	889 163	1 778 326	889 163
Förverkade	-18 373	-841 222	-487 322	-18 135	-36 270	-18 135
Erhållna	-672 726	-710 738	-302 735	—	—	—
Utestående vid årets slut	179 929	190 096	80 971	871 028	1 742 056	871 028
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—
Rättigheter LTIP 2009	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter
Utestående vid årets början	101 905	107 537	34 304	316 498	306 340	119 944
Förverkade	—	—	—	-11 962	-11 962	-11 962
Inlösta ²	-101 905	-107 537	-34 304	-202 631	-186 841	-73 678
Utestående vid årets slut	—	—	—	101 905	107 537	34 304
- varav inlösningsbara	—	—	—	101 905	107 537	34 304

1) Tilldelade rättigheter är kompensation för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under året.

2) Vägd genomsnittlig aktiekurs under inlösenperioden uppgår till 8,63 euro (6,88 euro).

Deltagandet i det Långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP) kräver att deltagarna tar direkt ägarskap genom att investera i Nordeaaktier.

	LTIP 2012			LTIP 2011		
	Matchnings- aktie	Prestationsaktie I	Prestations- aktie II	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestations- aktie II
Stamaktier per rättighet	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lösenpris	—	—	—	—	—	—
Utgivningsdatum	13 maj 2012	13 maj 2012	13 maj 2012	13 maj 2011	13 maj 2011	13 maj 2011
Intjänandeperiod	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader
Avtalad löptid	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader
Tilldelning	april/maj 2015	april/maj 2015	april/maj 2015	april/maj 2014	april/maj 2014	april/maj 2014
Verkligt värde vid utgivning	6,31 euro ¹	6,31 euro ¹	2,28 euro ¹	7,61 euro ¹	7,61 euro ¹	2,75 euro ¹

	LTIP 2010			LTIP 2009		
	Matchnings- aktie	Prestationsaktie I	Prestations- aktie II	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter
Stamaktier per rättighet	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lösenpris	—	—	—	0,51 euro	0,12 euro	0,12 euro
Utgivningsdatum	13 maj 2010	13 maj 2010	13 maj 2010	14 maj 2009	14 maj 2009	14 maj 2009
Intjänandeperiod	36 månader	36 månader	36 månader	24 månader	24 månader	24 månader
Avtalad löptid	36 månader	36 månader	36 månader	48 månader	48 månader	48 månader
Tilldelning/Första inlösendag	april/maj 2013	april/maj 2013	april/maj 2013	29 april 2011	29 april 2011	29 april 2011
Verkligt värde vid utgivning	6,75 euro	6,75 euro	2,45 euro	4,66 euro	5,01 euro	1,75 euro

1) Det verkliga värdet har räknats om med anledning av utdelning under intjänandeperioden som deltagarna kompenseras för genom ytterligare matchnings- och prestationsaktier.

K7

Personalkostnader, forts.

Villkor och krav

För varje stamaktie som deltagarna binder upp i LTIP, tilldelas deltagaren en villkorad A-rättighet/Matchningsaktie att förvärva eller erhålla stamaktier baserat på fortsatt anställning, med vissa undantag, samt villkorade B-D-rättigheter/Prestationsaktie I och II att förvärva eller erhålla ytterligare stamaktier, även under förutsättning att vissa prestationskrav uppfylls. Prestationskraven för B- och C-rättigheter och för Prestationsaktie I omfattar ett tillväxtmål för riskjusterat resultat per aktie (RAPPS) eller ett mål för risk adjusted return on capital at risk (RAROCAR). Skulle resultat per aktie (EPS) understiga en förutbestämd nivå har deltagaren ingen rätt till B- respektive C-rättigheter eller till Prestationsaktie I. Presta-

tionskravet för D-rättigheter och för Prestationsaktie II är marknadsrelaterat och består av ett tillväxtmål för totalavkastning (TSR) i jämförelse med en fastställd jämförelsegrupps TSR eller ett mål för RAROCAR och P/B-ranking i jämförelse med jämförelsegruppens.

När prestationskraven inte är uppfyllda i sin helhet visas de rättigheter som inte längre är inlösningsbara som förverkade i tabellen ovan, tillsammans med rättigheter som förverkats till följd av att deltagarna avslutat sin anställning hos Nordea.

Lösenpriset är, där det är tillämpligt, justerat för utdelningar, dock aldrig justerat under en fastställd nivå. Vidare är vinst per rättighet begränsad.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹
Tjänstevillkor, A-D-rättigheter/Matchningsaktie/Prestationsaktie I och II	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänande-perioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänande-perioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänande-perioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den tvååriga intjänande-perioden.
Prestationskrav, B-rättigheter/Prestationsaktie I	Genomsnittliga RAROCAR under perioden 2012 till och med 2014. Full utdelning erhålls om RAROCAR uppgår till 17 procent.	Sammanfatt årlig tillväxttakt i RAPPS från år 2010 (basår) till och med år 2013. Full utdelning erhålls om den sammansatta årliga tillväxttakten uppgår till 10 procent eller mer.	Sammanfatt årlig tillväxttakt i RAPPS från år 2009 (basår) till och med år 2012. Full utdelning erhålls om den sammansatta årliga tillväxttakten uppgick till 9 procent eller mer.	Ökning av RAPPS 2009 jämfört med 2008. Full utdelning erhålls om RAPPS ökade med 8 procent eller mer.
Krav på resultat per aktie, B-rättigheter/Prestationsaktie I	—	Genomsnittligt rapporterat resultat per aktie mellan 2011 och 2013 får ej understiga 0,26 euro.	Genomsnittligt rapporterat resultat per aktie mellan 2010 och 2012 fick ej understiga 0,26 euro.	Rapporterat resultat per aktie för 2009 fick ej understiga 0,26 euro.
Prestationskrav, C-rättigheter	—	—	—	Ökning av RAPPS 2010 jämfört med 2009. Full utdelning erhålls om RAPPS ökade med 8 procent eller mer.
Krav på resultat per aktie, C-rättigheter	—	—	—	Rapporterat resultat per aktie för 2010 fick ej understiga 0,26 euro.
Prestationskrav, D-rättigheter/Prestationsaktie II	RAROCAR under perioden 2012 till och med 2014 samt P/B-ranking årsskiftet 2014 i förhållande till en jämförelsegrupp. Full utdelning erhålls om RAROCAR uppgår till 14 procent samt om Nordeas P/B-ranking är 1–5.	TSR under 2011-2013 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhålls om Nordea rankas som nummer 1–5.	TSR under 2010-2012 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhålls om Nordea rankades som nummer 1–5.	TSR under 2009–2010 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhålls om Nordea rankades som nummer 1.
Vinstbegränsning	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2011.	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2010.	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2009.	Vinsten per A-D-rättighet är begränsad till 9,59 euro per rättighet.

K7

Personalkostnader, forts.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹
Utdelningskompensation	Antalet matchnings- och prestationsaktier justeras för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under intjänandeperioden, så som att varje utdelning används för att omedelbart investera i ytterligare Nordeaaktier.	Antalet matchnings- och prestationsaktier justeras för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under intjänandeperioden, så som att varje utdelning används för att omedelbart investera i ytterligare Nordeaaktier.	—	Lösenpriset justerades för utdelningar under lösenperioden, dock aldrig justerad under 0,10 euro.

1) RAPPS för det finansiella året 2008 och 2009, krav på resultat per aktie samt vinstbegränsningen justerades under 2009 med anledningen av de finansiella effekterna från nyemissionen 2009.

Verkligt värde beräkning

Det verkliga värdet har beräknats genom användandet av generellt antagna värderingsmodeller. Följande beräkningsunderlag har använts:

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009
Vägd genomsnittlig aktiekurs	6,70 euro	8,39 euro	6,88 euro	5,79 euro
Löptid	3,0 år	3,0 år	3,0 år	2,5 år
Avdrag av förväntade utdelningar	Nej	Nej	Nej	Ja
Risfri ränta	Ej applicerbart	Ej applicerbart	Ej applicerbart	1,84%
Förväntad volatilitet	Ej applicerbart	Ej applicerbart	Ej applicerbart	29,00%

Förväntad volatilitet är baserad på historiska värden. Då rättigheterna har ett lösenpris (noll för LTIP 2012, LTIP 2011 och LTIP 2010) som är betydligt lägre än aktiepriset vid utgivningen har modellen en begränsad känslighet för förväntad volatilitet och riskfri ränta. Verkligt värde beräkningen baseras även på tidig inlösen under programmets inlösningsfönster, dock endast applicerbart för LTIP 2009.

Värdet på D-rättigheterna/Prestationsaktie II är baserat på principen för marknadsrelaterade villkor och vid beräkning

av rättigheternas verkliga värde vid utgivning har uppfyllelse av TSR, RAROCAR samt P/B målen tagits i beaktande. Vid bedömningen av effekten av de marknadsrelaterade villkoren har det antagits att alla möjliga utfall har samma sannolikhet. Vid beräkning av verkligt värde vid utgivning har det även tagits hänsyn till vinstbegränsningen i varje program. Justeringen till verkligt värde är cirka 2-3 procent av det vägda genomsnittliga aktiepriset.

Kostnad för aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument¹

Mn euro	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009
Förväntad kostnad för hela programmet	-19	-22	-14	-11
Maximal kostnad för hela programmet	-31	-25	-14	-11
Kostnad under 2013	-6	-7	-3	—
Kostnad under 2012	-4	-6	-2	—

1) Exklusive sociala avgifter.

Vid beräkning av den förväntade kostnaden har en förväntad årlig personalomsättning om 5 procent använts. Den förväntade kostnaden redovisas över intjänandeperioden om 36 månader (LTIP 2012, 2011 och 2010) respektive 24 månader (LTIP 2009).

K7

Personalkostnader, forts.

Aktierelaterad ersättning som regleras med kontanter

Nordea tillämpar uppskjuten aktierelaterad ersättning på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Som index används Nordeas totalavkastning (TSR) och ersättningen tilldelas medarbetaren antingen i sin helhet efter, eller i lika delar årligen under, den tre- till femåriga uppskjutandeperioden.

Sedan 2011 tillämpar Nordea också TSR-relaterad ersättning med förfoganderestriktioner på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Eftersom beslut om fördelningen av rörlig ersättning inte fattas under innevarande räkenskapsår avser uppskjuten ersättning under året rörlig ersättning intjänad under föregående år.

Dessutom införde Nordea under 2013 ett incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner, Executive Incentive Programme (EIP 2013), som syftar till att stärka Nordeas möjligheter att behålla och rekrytera de bästa talangerna. Målet är vidare att stimulera de chefer och nyckelpersoner vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och långsiktiga värdetillväxt. EIP erbjuds för att belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncernnivå, affärsenhetsnivå och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt

ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från EIP ska inte överstiga den fasta lönen. EIP ska betalas i form av kontant ersättning och vara föremål för indexering med Nordeas totalavkastning, uppskjutande, justering av uppskjuten ersättning och förfoganderestriktioner i enlighet med gällande föreskrifter om ersättningar. Huvuddelen av EIP 2013 betalas ut tidigast hösten 2017. Upp till 400 chefer och andra nyckelpersoner i Nordeakoncernen erbjöds att delta i programmet. Dock omfattades inte koncernledningen, som istället erbjöds GEM EIP 2013 (ytterligare information om GEM EIP finns i avsnittet Ersättningar i förvaltningsberättelsen). EIP 2013 erbjöds berörda medarbetare istället för Nordeas långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) och rörlig lönedel. Tilldelningen enligt EIP 2013 beslutas under våren 2014, och en avsättning på 31 mn euro, exkl. sociala avgifter, har gjorts för 2013. 80 procent av det tilldelade beloppet är föremål för indexering till Nordeas totalavkastning.

Tabellen nedan omfattar endast uppskjuten ersättning som indexeras med Nordeas TSR. EIP kommer att inkluderas från och med 2014, då den skjuts upp. Ytterligare information om samtliga uppskjutna belopp finns i den separata rapporten om ersättningar som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com).

Mn euro	Uppskjuten aktierelaterad ersättning	
	2013	2012
Vid årets början	21	10
Uppskjuten/intjänad under året	15	11
TSR-indexering under året	9	4
Utbetalningar under året ¹	-15	-4
Omräkningsdifferenser	-2	0
Vid årets slut	28	21

1) Inga justeringar till följd av bortfall har gjorts under 2013.

Medelantal anställda – Kvarvarande verksamhet

	Summa		Män		Kvinnor	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Omräknat till heltidstjänster						
Danmark	8 250	8 545	4 512	4 329	3 738	4 216
Finland	7 116	7 312	1 863	1 889	5 253	5 423
Sverige	6 881	7 102	3 083	3 148	3 798	3 954
Norge	3 280	3 343	1 767	1 788	1 513	1 555
Ryssland	1 454	1 520	469	525	985	995
Polen	503	307	114	70	389	237
Estland	468	475	102	103	366	372
Lettland	443	462	132	137	311	325
Luxemburg	424	423	261	260	163	163
Litauen	340	365	101	111	239	254
USA	113	101	56	49	57	52
Storbritannien	69	69	45	40	24	29
Singapore	67	65	19	23	48	42
Tyskland	48	49	20	29	28	20
Övriga	27	27	11	10	16	17
Summa genomsnitt	29 483	30 165	12 555	12 511	16 928	17 654
Totalt antal anställda (omräknat till heltidstjänster), vid årets slut	29 429	29 491				

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

I moderbolagets styrelse var 67 procent (67 procent) män och 33 procent (33 procent) kvinnor. I styrelserna för Nordeakoncernens bolag var 78 procent (84 procent) män och 22 procent

(16 procent) kvinnor. Motsvarande siffror för Övriga ledande befattningshavare var 69 procent (67 procent) män och 31 procent (33 procent) kvinnor. Interna styrelser utgörs främst av ledningen inom Nordea.

K8 Övriga administrationskostnader

Mn euro	2013	2012
Informationsteknologi	-671	-631
Marknadsföring och representation	-116	-117
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	-192	-220
Hyses-, lokal- och fastighetskostnader	-373	-399
Övrigt	-483	-441
Summa	-1 835	-1 808

Revisionsarvoden – Total verksamhet

Mn euro	2013	2012
KPMG		
Revisionsuppdrag	-7	-7
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1	-1
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	-5	-2
Summa	-13	-10

K9 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn euro	2013	2012
Avskrivningar		
Materiella tillgångar (not K21)		
Inventarier	-91	-101
Immateriella tillgångar (not K20)		
Programvara	-89	-104
Övriga immateriella tillgångar	-30	-24
Summa	-210	-229

Nedskrivningar

Mn euro	2013	2012
Immateriella tillgångar (not K20)		
Programvara	-17	-38
Summa	-17	-38
Summa	-227	-267

K10 Kreditförluster, netto

Mn euro	2013	2012
Fördelat per kategori		
Utlåning till kreditinstitut	1	-1
– varav avsättningar	0	-5
– varav återföringar	1	4
Utlåning till allmänheten	-748	-901
– varav avsättningar	-1 131	-1 392
– varav nedskrivningar	-709	-642
– varav reserver som tagits i anspråk för att täcka nedskrivningar	508	452
– varav återföringar	508	603
– varav återvinningar	76	78
Poster utanför balansräkningen ¹	12	7
– varav avsättningar	-25	-43
– varav återföringar	37	50
Summa	-735	-895

Specifikation

Förändringar av reserveringar i balansräkningen	-599	-784
– varav Utlåning, individuellt värderade ²	-574	-908
– varav Utlåning, gruppvis värderade ²	-48	117
– varav Poster utanför balansräkningen, individuellt värderade ¹	16	13
– varav Poster utanför balansräkningen, gruppvis värderade ¹	7	-6
Förändringar redovisade direkt i resultaträkningen	-136	-111
– varav konstaterade kreditförluster, individuellt värderade	-204	-189
– varav realiserade återvinningar, individuellt värderade	68	78
Summa	-735	-895

1) Ingår i not K32 "Avsättningar" som "Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen" och "Individuellt värderade, garantier och andra förpliktelser".

2) Ingår i not K13 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

K11

Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2013	2012
Aktuell skatt	-927	-974
Uppskjuten skatt	-31	4
Bankskatt i Finland ¹	-51	—
Summa	-1 009	-970

1) Bankskatten i Finland introducerades under 2013 och är baserad på riskvägda tillgångar snarare än på intäkter.

Aktuell och uppskjuten skatt redovisad i övrigt totalresultat

Uppskjuten skattefordran relaterad till säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter	-102	45
Uppskjuten skatt hänförlig till finansiella tillgångar som kan säljas	-6	-17
Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-1	50
Uppskjuten skatt hänförlig till förmånsbestämda pensionsplaner	-39	-87
Summa	-148	-9

Skatten på koncernens rörelseresultat skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Sverige (exklusive bankskatt i Finland):

Mn euro	2013	2012
Resultat före skatt	4 116	4 039
Skatt beräknad med en skattesats om 22.0 (26.3) procent	-906	-1 062
Effekt av andra skattesatser i övriga länder	-123	29
Resultat från intresseföretag	17	15
Ej skattepliktiga intäkter	38	59
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-32	-39
Justeringar avseende tidigare år	35	-27
Utnyttjande av ej tidigare redovisade underskottsavdrag	2	0
Ändrad skattesats ¹	33	73
Ej avräkningsbara utländska skatter	-22	-18
Skattekostnad	-958	-970
Genomsnittlig effektiv skattesats	23%	24%

1) På grund av förändring av bolagsskatt i Danmark, Finland och Norge (2012: förändring av bolagsskatt i Sverige).

Uppskjuten skatt

Mn euro	Uppskjutna skattefordringar		Uppskjutna skatteskulder	
	2013	2012	2013	2012
Uppskjuten skatt relaterad till:				
Skattemässiga underskott	50	18	—	—
Obeskattade reserver	—	—	1	36
Utlåning till allmänheten	19	19	430	465
Aktier	—	—	3	19
Derivatinstrument	10	26	155	19
Immateriella tillgångar	0	0	72	80
Materiella tillgångar	7	6	2	0
Förvaltningsfastigheter	0	—	155	177
Pensionstillgångar/förpliktelser	25	75	52	36
Säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter	3	109	—	—
Skulder/avsättningar	52	81	169	212
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	-104	-68	-104	-68
Summa	62	266	935	976

K11

Skatter, forts.

Mn euro	2013	2012
Förändringar i uppskjutna skattefordringar/skatteskulder, netto		
Belopp vid årets början (netto)	-710	-694
Uppskjuten skatt hänförlig till poster i övrigt totalresultat	-148	-9
Omräkningsdifferenser	17	-13
Förvärv m m	-1	-3
Uppskjuten skatt i avyttrade verksamheter	—	5
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	-31	4
Belopp vid årets slut (netto)	-873	-710
Mn euro	2013	2012
Ej redovisade uppskjutna skattefordringar		
Outnyttjade skattemässiga underskott utan förfallotidpunkt	45	53
Summa	45	53

K12

Resultat per aktie

	Total verksamhet		Kvarvarande verksamheter		Avvecklade verksamheter	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Resultat:						
Resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ) (mn euro)	3 116	3 119	3 107	3 062	9	57
Antal aktier (miljoner):						
Antal utestående aktier vid årets början	4 050	4 047	4 050	4 047	4 050	4 047
Genomsnittligt antal utgivna C-aktier ¹	—	2	—	2	—	2
Genomsnittligt antal återköpta egna C-aktier ¹	—	-2	—	-2	—	-2
Genomsnittligt antal egna aktier	-31	-23	-31	-23	-31	-23
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	4 019	4 024	4 019	4 024	4 019	4 024
Justering för vägt genomsnittligt antal ytterligare utestående stamaktier efter utspädning ¹	1	2	1	2	1	2
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	4 020	4 026	4 020	4 026	4 020	4 026
Resultat per aktie före utspädning, euro	0,77	0,78	0,77	0,77	0,00	0,01
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,77	0,78	0,77	0,77	0,00	0,01

1) Avseende de långsiktiga incitamentsprogrammen. För ytterligare information om dessa program, se not K1 avsnitt 21.

K13

Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut		Allmänheten ¹		Summa	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Lånefordringar som inte är osäkra	22 515	18 578	338 703	342 190	361 218	360 768
Osäkra lånefordringar	24	24	6 540	6 881	6 564	6 905
– varav reglerade	—	—	3 909	4 023	3 909	4 023
– varav oreglerade	24	24	2 631	2 858	2 655	2 882
Lånefordringar före reserver	22 539	18 602	345 243	349 071	367 782	367 673
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	–24	–24	–2 373	–2 376	–2 397	–2 400
– varav reglerade	—	—	–1 372	–1 332	–1 372	–1 332
– varav oreglerade	–24	–24	–1 001	–1 044	–1 025	–1 068
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	–3	–4	–419	–444	–422	–448
Reserver	–27	–28	–2 792	–2 820	–2 819	–2 848
Lånefordringar, redovisat värde	22 512	18 574	342 451	346 251	364 963	364 825

1) Finansiell leasing där Nordea är leasegivare ingår i Utlåning till allmänheten. Se not K22 Leasing.

Avstämning av reserver för osäkra lånefordringar¹

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut			Allmänheten			Summa		
	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa
Ingående balans per 1 jan 2013	–24	–4	–28	–2 376	–444	–2 820	–2 400	–448	–2 848
Avsättningar	0	0	0	–957	–174	–1 131	–957	–174	–1 131
Återföringar	0	1	1	383	125	508	383	126	509
Förändringar redovisade i resultaträkningen	0	1	1	–574	–49	–623	–574	–48	–622
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	—	—	—	60	14	74	60	14	74
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	508	—	508	508	0	508
Omklassificeringar	—	—	—	–42	42	0	–42	42	0
Valutakursdifferenser	0	0	0	51	18	69	51	18	69
Utgående balans per 31 dec 2013	–24	–3	–27	–2 373	–419	–2 792	–2 397	–422	–2 819
Ingående balans per 1 jan 2012	–26	–2	–28	–1 866	–577	–2 443	–1 892	–579	–2 471
Avsättningar	0	–5	–5	–1 313	–125	–1 438	–1 313	–130	–1 443
Återföringar	1	3	4	367	244	611	368	247	615
Förändringar redovisade i resultaträkningen	1	–2	–1	–946	119	–827	–945	117	–828
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	453	—	453	453	0	453
Omklassificeringar	0	—	0	–21	21	0	–21	21	0
Valutakursdifferenser	1	0	1	4	–7	–3	5	–7	–2
Utgående balans per 31 dec 2012	–24	–4	–28	–2 376	–444	–2 820	–2 400	–448	–2 848

1) Se not K10 Kreditförluster, netto.

Reserver och avsättningar

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Reserver för poster i balansräkningen	–27	–28	–2 792	–2 820	–2 819	–2 848
Avsättningar för poster utanför balansräkningen	–10	–16	–51	–68	–61	–84
Summa reserver och avsättningar	–37	–44	–2 843	–2 888	–2 880	–2 932

K13 Utlåning och osäkra lånefordringar, forts.Nyckeltal¹

	31 dec 2013	31 dec 2012
Andel osäkra lånefordringar, brutto, punkter	178	188
Andel osäkra lånefordringar, netto, punkter	113	123
Total reserveringsgrad, punkter	77	77
Reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	37	35
Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	43	41
Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra, mn euro	418	614

1) För definitioner, se Definitioner och begrepp på sid 89.

K14 Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Stater	21 422	20 827
Kommuner och andra myndigheter	2 490	5 486
Hypoteksinstitut	32 481	27 677
Övriga kreditinstitut	23 931	24 928
Företag	6 095	4 820
Företag med lägre kreditbetyg	445	794
Övriga	450	2 094
Summa	87 314	86 626

K16 Aktier och andelar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Aktier	12 164	11 984
Fondandelar, aktierrelaterade	11 329	8 871
Fondandelar, ränterelaterade	9 809	7 279
Summa	33 302	28 134
– varav Pantsatta finansiella instrument (not K15)	31	6
Summa	33 271	28 128

K15 Pantsatta finansiella instrument

Pantsatta finansiella instrument

Vid återköpstransaktioner och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Räntebärande värdepapper	9 544	7 964
Aktier och andelar	31	6
Summa	9 575	7 970

För information om överförda tillgångar och omvända återköpsavtal, se not K45.

K17

Derivatinstrument och säkringsredovisning

31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	48 038	43 270	3 943 615
FRA	16	18	50 590
Ränteterminer	206	210	1 155 477
Optioner	8 397	7 904	567 809
Summa	56 657	51 402	5 717 491
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	86	151	5 381
Termiskontrakt	3	5	733
Optioner	618	645	16 189
Summa	707	801	22 303
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	9 467	10 203	749 352
Valuteterminer	472	510	84 848
Optioner	185	149	21 116
Summa	10 124	10 862	855 316
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	1 337	1 361	60 888
Summa	1 337	1 361	60 888
Råvarurelaterade kontrakt			
Swappar	105	92	2 125
Termiskontrakt	12	10	762
Optioner	27	11	1 038
Summa	144	113	3 925
Övriga kontrakt			
Optioner	13	14	430
Övriga	21	13	1 948
Summa	34	27	2 378
Summa derivatinstrument för handel	69 003	64 566	6 662 301
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 573	583	96 020
Optioner	0	5	1 574
Summa	1 573	588	97 594
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	416	770	18 563
Summa	416	770	18 563
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	1 989	1 358	116 157
– varav säkring av verkligt värde	530	843	21 899 ¹
– varav kassaflödessäkring	1 417	493	105 502 ¹
– varav säkring av nettoinvestering	42	22	9 455
Samtliga kontrakt	70 992	65 924	6 778 458

1) Vissa valutaränteswappar används både som säkring av verkligt värde och kassaflödessäkringar och de nominella värdena rapporteras då på bägge raderna.

Perioder under vilka de säkrade kassaflödena väntas uppkomma och när de väntas påverka resultaträkningen

31 dec 2013, mn euro	<1 år	1–3 år	3–5 år	5–10 år	över 10 år
Kassainflöde (tillgångar)	67	—	—	—	65
Kassautflöde (skulder)	6 013	9 399	14 943	10 736	1 623
Netto kassautflöde	5 946	9 399	14 943	10 736	1 558

K17 Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

31 dec 2012, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	89 774	84 279	3 707 415
FRA	21	29	24 998
Ränteterminer	585	559	1 438 612
Optioner	12 163	12 147	450 396
Övriga	15	0	1 177
Summa	102 558	97 014	5 622 598
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	93	107	4 705
Terminskontrakt	16	13	395
Optioner	514	448	12 711
Summa	623	568	17 811
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	10 593	13 345	792 777
Valuteterminer	505	893	91 048
Optioner	202	212	26 329
Övriga	0	0	242
Summa	11 300	14 450	910 396
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	637	655	47 052
Summa	637	655	47 052
Råvarurelaterade kontrakt			
Swappar	493	433	5 694
Terminskontrakt	5	26	599
Optioner	30	28	1 524
Summa	528	487	7 817
Övriga kontrakt			
Swappar	—	8	426
Optioner	11	6	233
Övriga	49	14	1 924
Summa	60	28	2 583
Summa derivatinstrument för handel	115 706	113 202	6 608 257
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 281	594	58 816
Optioner	0	0	1 042
Summa	2 281	594	59 858
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	802	407	8 871
Summa	802	407	8 871
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	3 083	1 001	68 729
Samtliga kontrakt	118 789	114 203	6 676 986

K18

Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar		
Redovisat värde vid årets början	-711	-215
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	926	-506
Omräkningsdifferenser	-12	10
Redovisat värde vid årets slut	203	-711

Redovisat värde vid årets slut avser ackumulerade förändringar i verkligt värde för de räntejusteringsperioder i vilka den säkrade posten är en tillgång respektive en skuld. När den säkrade posten är en tillgång, redovisas förändringen i verkligt värde inom tillgångar och när den säkrade posten är en skuld, redovisas förändringen i verkligt värde inom skulder.

Skulder

Redovisat värde vid årets början	1 940	1 274
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	-169	625
Omräkningsdifferenser	-37	41
Redovisat värde vid årets slut	1 734	1 940

K19

Aktier och andelar i intresseföretag

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Anskaffningsvärde vid årets början	596	603
Årets inköp	8	6
Årets försäljningar	-4	-4
Årets resultatandelar ¹	86	67
Erhållen utdelning	-62	-42
Omräkningsdifferenser	17	-34
Anskaffningsvärde vid årets slut	641	596
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-11	-12
Ackumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts under året	—	1
Återförda nedskrivningar under året	1	—
Omklassificeringar	-1	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-11	-11
Redovisat värde	630	585

1) Årets resultatandelar

Mn euro	2013	2012
Andelar i intresseföretags resultat	79	93
Portföljsäkring, Eksportfinans ASA	-7	-36
Intresseföretag inom livförsäkringsverksamheten, redovisade som Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	14	10
Årets resultatandelar	86	67

Nordeas andel av intresseföretagens aggregerade balans- och resultaträkningar uppgår till:

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Summa tillgångar	5 069	6 975
Summa skulder	4 067	5 734
Rörelseintäkter	588	455
Rörelseresultat	78	98

Nordeas andel av ansvarsförbindelser till förmån för intresseföretag uppgår till 1 052 mn euro (731 mn euro).

K19

Aktier och andelar i intressebolag, forts.

31 dec 2013	Organisations- nummer	Säte	Redovisat värde 2013, mn euro	Redovisat värde 2012, mn euro	Röstandel %
Eksportfinans ASA	816521432	Oslo	184	129	23
Ejendomspartnerskabet af 1/7 2003	27134971	Ballerup	197	193	49
Suomen Luotto-osuuskunta	0201646-0	Helsingfors	25	46	27
LR Realkredit A/S	26045304	Köpenhamn	10	13	39
Realia Holding Oy	2106796-8	Helsingfors	20	20	25
Samajet Nymøllevvej 59-91	24247961	Ballerup	21	20	25
E-nettet Holding A/S	28308019	Köpenhamn	2	2	20
Hovedbanens Forretningscenter K/S	16301671	Ballerup	15	14	50
Ejendomsselskabet Axelborg I/S	79334413	Köpenhamn	9	9	33
Axel IKU Invest A/S	24981800	Köpenhamn	—	1	33
Automatia Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Helsingfors	8	8	33
KIFU-AX II A/S	25893662	Köpenhamn	0	3	25
Bankernas Kontantservice A/S	33077599	Köpenhamn	1	3	20
Bluegarden A/S (tidigare Multidata Holding A/S)	27226027	Ballerup	3	0	29
Samejet Lautruphøj I/S	50857859	Ballerup	6	6	50
Nets Holding A/S	27225993	Ballerup	108	99	21
NF fleet Oy	2006935-5	Esbo	3	2	20
Upplysningscentralen UC AB	556137-5113	Stockholm	3	3	26
Bankomat AB (tidigare BAB Bankernas Automatbolag AB)	556817-9716	Stockholm	5	6	20
Övriga			10	8	
Summa			630	585	

K20

Immateriella tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Goodwill fördelat på kassagenererande enheter¹		
Retail Banking Norge	847	958
Retail Banking Danmark	590	590
Retail Banking Sverige	231	237
Retail Banking Polen	—	66
Life & Pensions	309	310
Banking Ryssland	247	277
Shipping, Offshore & Oil services	197	218
Summa goodwill	2 421	2 656
Övriga immateriella tillgångar		
Programvara	757	694
Övriga immateriella tillgångar	68	75
Summa övriga immateriella tillgångar	825	769
Summa immateriella tillgångar	3 246	3 425
1) Exklusive goodwill i intresseföretag.		
Goodwill		
Anskaffningsvärde vid årets början	2 657	2 576
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	-65	—
Omräkningsdifferenser	-170	81
Anskaffningsvärde vid årets slut	2 422	2 657
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-1	-1
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-1	-1
Redovisat värde	2 421	2 656

K20

Immateriella tillgångar, forts.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Programvara		
Anskaffningsvärde vid årets början	1 041	854
Årets inköp	191	171
Årets försäljningar/utrangeringar	-4	-1
Omklassificeringar	-12	0
Omräkningsdifferenser	-32	17
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 184	1 041
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-305	-195
Årets avskrivningar enligt plan	-89	-106
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	3	0
Omklassificeringar	2	0
Omräkningsdifferenser	9	-4
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-380	-305
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-42	-8
Nedskrivningar under året	-17	-38
Omklassificeringar	9	4
Omräkningsdifferenser	3	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-47	-42
Redovisat värde	757	694
Övriga immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde vid årets början	215	216
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	-13	—
Årets inköp	13	6
Årets försäljningar/utrangeringar	-3	-11
Omklassificeringar	-14	-2
Omräkningsdifferenser	6	6
Anskaffningsvärde vid årets slut	204	215
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-136	-117
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	10	—
Årets avskrivningar enligt plan	-30	-24
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	3	9
Omklassificeringar	15	1
Omräkningsdifferenser	3	-5
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-135	-136
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-4	-4
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	3	—
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-1	-4
Redovisat värde	68	75

Prövning av nedskrivningsbehov

En kassagenererande enhet, definierad som rörelsesegmentet, utgör grunden för prövningen av nedskrivningsbehov avseende goodwill.

Nedskrivningsprövningen genomförs för varje kassagenererande enhet genom att jämföra det bokförda värdet på nettotillgångarna, inklusive goodwill, med återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är nyttjandevärdet och beräknas på basis av diskonterade kassaflöden. Då investeringarna är av en sådan långsiktig karaktär har eviga kassaflödena använts vid beräkningen.

Kassaflöden i en nära framtid (normalt mellan 3–5 år)

baseras på finansiella prognoser, utifrån prognostiserade marginaler, volymer och kostnadsutveckling. Dessa variabler sätts utifrån historisk data justerad med Nordeas förväntningar på framtiden. Kassaflöden för perioden efter prognosperioden baseras på uppskattningar av sektorbaserade tillväxttal. Vid prövning av nedskrivningsbehov har en tillväxttakt på 2,5 procent (2,5 procent) använts för alla nordiska kassagenererande enheter. För kassagenererande enheter i Polen och Ryssland har 4,0 procent (3,0 procent) respektive 4,5 procent (4,5 procent) använts. Tillväxttaket är baserad på historiska data, vilka uppdaterats för att åter spegla den aktuella situationen.

Kassaflöden inkluderar normaliserade kreditförluster.

Framräknade kassaflöden diskonteras med en ränta baserad på den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie. För prövningen av nedskrivningsbehovet 2013 används en ränta uppgående till 8,5 procent (8,5 procent) efter skatt, vilket motsvarar en ränta före skatt på 11,3 procent (11,3 procent). Undantag görs för verksamheten i Polen där en extra riskpremie på 170 (150) punkter tillämpas och för Ryssland där en extra riskpremie på 250 (225) punkter tillämpas.

De prövningar av nedskrivningsbehovet som gjordes 2013 påvisade inte något behov av en nedskrivning av goodwill. Se

not K1 avsnitt 4 för mer information.

En ökning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet eller en minskning av den framtida tillväxttakten med 1 procentenhet är rimliga tänkbara ändringar i viktiga antaganden. En sådan ändring skulle inte leda till någon nedskrivning inom någon av de kassagenererande enheterna förutom för livförsäkringsverksamheten i Polen. En ökning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet skulle leda till en nedskrivning med 11 mn euro och en minskning av tillväxttakten med 1 procentenhet skulle leda till en nedskrivning med 6 mn euro för livförsäkringsverksamheten i Polen.

K21

Materiella tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Inventarier	366	401
Mark och byggnader	65	73
Summa	431	474
Inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	1 022	960
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	-50	—
Årets inköp	140	139
Genom fusioner	-2	—
Årets försäljningar/utrangeringar	-79	-59
Omklassificeringar	-49	-47
Omräkningsdifferenser	-29	29
Anskaffningsvärde vid årets slut	953	1 022
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-619	-551
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	29	—
Genom fusion	1	—
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	60	43
Omklassificeringar	15	13
Årets avskrivningar enligt plan	-91	-110
Omräkningsdifferenser	22	-14
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-583	-619
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-2	-12
Omklassificeringar	1	10
Nedskrivningar under året	-3	—
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-4	-2
Redovisat värde	366	401
Mark och byggnader		
Anskaffningsvärde vid årets början	82	81
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	-10	—
Årets inköp	1	1
Årets försäljningar/utrangeringar	-1	-1
Omklassificeringar	0	-1
Omräkningsdifferenser	-4	2
Anskaffningsvärde vid årets slut	68	82
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-9	-9
Omklassificering till tillgångar som innehas för försäljning	6	—
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-3	-9
Redovisat värde	65	73

K22

Leasing

Nordea som leasegivare

Finansiell leasing

Nordea äger tillgångar som leasas ut till kunder genom finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal redovisas som en fordran på leasetagaren och ingår i "Utlåning till allmänheten" (se not K13) med ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingobjekten utgörs främst av fordon, maskiner och annan utrustning.

Avstämning mellan bruttoinvestering och nuvärdet av fordran avseende framtida minimileaseavgifter:

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Bruttoinvestering	7 751	7 986
Avgår ej intjänade finansiella intäkter	-343	-464
Nettoinvestering i finansiella leasingavtal	7 408	7 522
Avgår ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren	-73	-81
Nuvärde av fordran avseende framtida minimileaseavgifter	7 335	7 441
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	10	5

Per 31 december 2013 var bruttoinvesteringen och nettoinvesteringen fördelad efter återstående löptid, följande:

Mn euro	31 dec 2013	
	Bruttoinvestering	Nettoinvestering
2014	1 829	1 801
2015	1 908	1 792
2016	1 557	1 512
2017	826	795
2018	599	566
Senare år	1 032	942
Summa	7 751	7 408

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing utgörs främst av fordon, flygplan och annan utrustning. Dessa tillgångar redovisas i balansräkningen som materiella tillgångar.

För icke uppsägningsbara operationella leasingavtal var fördelningen av framtida minimileaseavgifter följande:

Mn euro	31 dec 2013
2014	8
2015	6
2016	4
2017	2
2018	0
Senare år	0
Summa	20

Nordea som leasetagare

Finansiell leasing

Nordea har endast i begränsad utsträckning ingått avtal om finansiell leasing. Det bokförda värdet för tillgångar som omfattas av finansiella leasingavtal uppgår till 27 mn euro (30 mn euro).

Operationell leasing

Nordea har ingått avtal om operationell leasing avseende lokaler och kontorsutrustning.

Årets leasingkostnader, mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Årets leasingkostnader	-250	-246
- varav minimileaseavgifter	-227	-240
- varav variabla avgifter	-23	-6
Årets leasingintäkter avseende leasingobjekt som vidareuthyrs	8	7

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uppgår till och fördelas enligt följande:

Mn euro	31 dec 2013
2014	194
2015	150
2016	118
2017	102
2018	87
Senare år	389
Summa	1 040

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara avtal avseende objekt som vidareuthyrs uppgår till 16 mn euro.

K23

Förvaltningsfastigheter

Förändringar i balansräkningen

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Redovisat värde vid årets början	3 408	3 644
Årets inköp	504	116
Årets försäljningar	-219	-181
Nettoresultat från justeringar till verkligt värde	-40	-48
Årets överföringar/omklassificeringar	-5	-3
Omräkningsdifferenser	-124	-120
Redovisat värde vid årets slut	3 524	3 408

Belopp redovisade i resultaträkningen¹

Mn euro	2013	2012
Hysesintäkter	236	244
Direkta rörelsekostnader som genererat hyresintäkter	-45	-59
Direkta rörelsekostnader som inte genererat hyresintäkter	-8	-2

¹ Tillsammans med verkligt värde justeringar ingår det i Nettoresultat av poster till verkligt värde.

Metoden som används vid beräkning av verkligt värde är avkastningsmetoden, baserad på interna modeller. Som ett komplement till dessa värden, har värderingar även erhållits från oberoende värderingsmän på delar av förvaltningsfastigheterna.

Ca 80% av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av interna modeller baserade på avkastningsmetoden. De resterande 20% av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av externa oberoende värderingsmän.

Geografisk information

31 dec 2013, mn euro	Redovisat värde
Danmark	1 674
Norge	899
Finland	690
Sverige	76
Övrigt	185
Summa	3 524

Genomsnittligt avkastningskrav

	Danmark	Norge	Finland	Sverige
Affärslokaler, flervåningshus, parkeringsplatser och hotell	7,6%	6,4%	6,0%	6,8%
Kontor	6,1%	6,5%	6,5%	—
Lägenheter	5,8%	6,1%	5,3%	4,3%
Övrigt	—	7,3%	7,8%	6,5%

K24

Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Fondlikvidfordringar	2 977	5 299
Ställda marginälsäkerheter	6 122	7 810
Övriga	1 965	2 445
Summa	11 064	15 554

K25

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Upplupna ränteintäkter	1 123	1 302
Övriga upplupna intäkter	477	451
Förutbetalda kostnader	783	806
Summa	2 383	2 559

K26

Skulder till kreditinstitut

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Centralbanker	12 632	8 699
Banker	30 699	30 647
Övriga kreditinstitut	15 759	16 080
Summa	59 090	55 426

K27

In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Inlåning från allmänheten	172 331	182 061
Upplåning från allmänheten	28 412	18 617
Summa	200 743	200 678

Med inlåning från allmänheten avses medel på inlåningsräkningar som omfattas av den statliga insättargarantin men utan hänsyn till individuella beloppsbegränsningar. Även individuellt pensionssparande (IPS) ingår. Inlåningen omfattar även kunders investeringsportföljer i Nordea Bank Danmark A/S på 4 302 mn euro (3 891 mn euro).

K28

Skulder till försäkringstagare

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Försäkringstekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	20 613	23 399
– varav garanterade avsättningar	20 520	23 266
– varav icke garanterade avsättningar	93	133
Försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	9 321	7 169
– varav garanterade avsättningar	290	285
– varav icke garanterade avsättningar	9 031	6 884
Avsättningar för ersättningskrav	420	463
Avsättningar för sjuk- och olycksfallsförsäkring	238	259
Summa försäkringsavtal	30 592	31 290
Finansiella avtal	13 737	12 106
– varav garanterade avsättningar	3 431	3 786
– varav icke garanterade avsättningar	10 306	8 320
Fond för kollektivt utfördelad bonus	2 897	1 924
Summa	47 226	45 320

Skulder till försäkringstagare är förpliktade och relateras till försäkringsavtal. Dessa avtal har delats upp på avtal med försäkringsrisk och avtal utan försäkringsrisk. Det sistnämnda är ett rent finansiellt avtal.

Försäkringsavtal omfattar avsättningar avseende livförsäkringsverksamheten liksom andra försäkringsrelaterade poster.

Livförsäkringsavtal värderas och redovisas i enlighet med IFRS 4, vilket innebär att värderings- och redovisningsprinciperna under tidigare regelverk har fortsatt gälla resulterande i icke enhetliga redovisningsprinciper på konsoliderad nivå. Varje dotterföretag, verksamt på nordisk och europeisk marknad, värderar och redovisar sina försäkringsavtal enligt lokala redovisningsprinciper.

31 dec 2013, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersätt- ningskrav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Fond för kollektivt utfördelad bonus	Summa
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets början	23 399	7 169	463	259	12 106	1 924	45 320
Bruttopremieinkomst	1 090	1 571	—	—	3 615	—	6 276
Omklassificering till skulder som innehas för försäljning	-6	-188	-13	-4	-305	—	-516
Överföringar	363	-345	—	—	-484	—	-466
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	523	413	—	—	1 119	—	2 055
Försäkringsersättningar	-2 377	-641	-24	-4	-1 866	—	-4 912
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	-113	-64	—	—	-83	—	-260
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	0	0	—	-9	—	1 027	1 018
Övrigt	-1 593	1 445	—	—	7	-12	-153
Omräkningsdifferenser	-673	-39	-6	-4	-372	-42	-1 136
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	20 613	9 321	420	238	13 737	2 897	47 226
Avsättningar hänförliga till bonussystem:	99%				20%		
31 dec 2012, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersätt- ningskrav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Fond för kollektivt utfördelad bonus	Summa
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets början	23 572	4 899	428	277	10 226	1 313	40 715
Bruttopremieinkomst	1 833	1 112	—	—	2 582	—	5 527
Överföringar	-1 055	1 135	—	—	-166	—	-86
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	573	580	—	—	1 157	—	2 310
Försäkringsersättningar	-2 373	-513	30	-34	-1 744	—	-4 634
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	-82	-47	—	—	-85	—	-214
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	—	—	—	13	—	584	597
Övrigt	711	-16	—	—	-100	4	599
Omräkningsdifferenser	220	19	5	3	236	23	506
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	23 399	7 169	463	259	12 106	1 924	45 320
Avsättningar hänförliga till bonussystem:	98%				25%		

K28

Skulder till försäkringstagare, forts.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker beskrivs i avsnittet "Risk-, likviditets- och

kapitalhantering" i Förvaltningsberättelsen. Ytterligare kvantitativ information redovisas nedan.

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk i livförsäkringsrörelsen

	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Effekt på försäkrings- tagare	Effekt på Nordeas eget kapital	Effekt på försäkrings- tagare	Effekt på Nordeas eget kapital
Känslighetsanalys, mn euro				
Mortalitet – ökad livslängd med 1 år	-179,9	-76,7	-149,3	-130,5
Mortalitet – minskad livslängd med 1 år	252,5	-0,5	270,9	9,4
Invaliditet – ökning 10 procent	-27,0	-21,7	-24,2	-14,1
Invaliditet – minskning 10 procent	43,6	5,3	35,8	0,1
Ränteuppgång 50 punkter	-415,5	12,2	-486,1	4,0
Räntenedgång 50 punkter	517,1	-12,2	369,6	-4,4
Nedgång samtliga aktiekurser 12 procent	-1 027,3	-42,5	-844,8	-9,1
Nedgång fastighetsvärden 8 procent	-241,1	-2,1	-192,5	-30,8
Motparter – förlust 8 procent	-24,1	-1,1	-67,1	-0,2

Skulder till försäkringstagare uppdelat på garantinivåer (försäkringsteknisk ränta)

31 dec 2013, mn euro	Inga	0%	0–3%	3–5%	Över 5%	Summa
Försäkringstekniska avsättningar	19 429	3 885	12 166	8 048	143	43 671
31 dec 2012, mn euro	Inga	0%	0–3%	3–5%	Över 5%	Summa
Försäkringstekniska avsättningar	15 336	4 081	13 186	9 568	503	42 674

Riskprofiler på försäkring

Produkt	Risktyper	Väsentlig effekt
Traditionell	– Mortalitet	Ja
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Ja
Fondförsäkring	– Mortalitet	Ja
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Nej
Sjuk- och olycksfallsförsäkringar	– Mortalitet	Nej
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Nej
Finansiella avtal	– Mortalitet	Nej
	– Invaliditet	Nej
	– Avkastningsgarantier	Nej

K29

Emitterade värdepapper

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Bankcertifikat	16 329	18 627
Företagscertifikat	35 975	38 524
Obligationslån	133 208	126 649
Övriga	90	108
Summa	185 602	183 908

K30

Övriga skulder

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Fondlikvidskulder	2 458	7 758
Sålda ej innehavda värdepapper	10 995	6 136
Leverantörsskulder	186	225
Erhållna marginalsäkerheter	5 867	5 787
Övriga	5 231	4 867
Summa	24 737	24 773

K31

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Upplupna kostnadsräntor	1 999	2 185
Övriga upplupna kostnader	1 331	1 330
Förutbetalda intäkter	347	388
Summa	3 677	3 903

K32

Avsättningar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Avsättning för omstruktureringskostnader	89	109
Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen	12	19
Individuellt värderade garantier och andra åtaganden	49	65
Skatt	2	132
Övriga	25	64
Summa	177	389

Mn euro	Omstrukture- rings- kostnader	Transfere- ringsrisker	Garantier/ åtaganden	Skatt	Övriga	Summa
Vid årets början	109	19	65	132	64	389
Omklassificering till skulder som innehas för försäljning	-5	—	—	—	—	-5
Nya avsättningar	18	4	21	4	7	54
Utnyttjat	-26	—	-10	-133	-13	-182
Återfört	-4	-11	-26	—	-30	-71
Omklassificeringar	-1	—	—	—	-2	-3
Omräkningsdifferenser	-2	0	-1	-1	-1	-5
Vid årets slut	89	12	49	2	25	177

Reserver för omstruktureringskostnader uppgår till 89 mn euro och avser främst avgångsvederlag (83 mn euro) och andra reserver främst hänförliga till övertaliga hyreslokaler (6 mn euro). Omstruktureringsaktiviteterna har främst lanserats för att nå förväntad kostnadseffektivitet och lönsamhet och som en del av detta avser Nordea minska antalet anställda, till viss del genom att stänga kontor. Merparten av reserven förväntas bli utnyttjad under 2014–2015. Som för alla reserver finns en osäkerhet kring timing och belopp, men denna osäkerhet förväntas minska allt eftersom planen exekveras.

Reserven på 12 mn euro för transfereringsrisker är hänförlig

till poster utanför balansräkningen. Transfereringsriskreserv hänförlig till lånefordringar ingår i posten Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar i not K13. Storleken på transfereringsriskreserven är beroende av affärsvolymen med olika länder.

Nedskrivningar av individuellt värderade garantier och andra åtaganden uppgick till 49 mn euro.

Övriga avsättningar avser följande: Avsättningar för tvister uppgår till 13 mn euro (8 mn euro väntas regleras under 2014) samt andra avsättningar till 12 mn euro (4 mn euro väntas regleras under 2014).

K33

Pensionsförpliktelser

EURm	31 dec 2013	31 dec 2012
Förmånsbestämda planer, netto	13	327
Total	13	327

Nordea har både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. IAS 19 säkerställer att pensionsförpliktelserna, minskat med värdet av de förvaltningstillgångar som täcker dessa förpliktelser, redovisas i koncernens balansräkning. De större pensionsplanerna i respektive land är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser.

Pensionsplanerna är uppbyggda i enlighet med nationella lagar och bestämmelser, nationell praxis och, i tillämpliga fall, kollektivavtal. Nordeas största förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige, Norge och Finland grundas alla på slutlön och tjänsteår och ger pensionsförmåner utöver lagstadgade system. Samtliga förmånsbestämda planer är stängda för nya deltagare. Dessa erbjuds istället avgiftsbestämda pensionsplaner. De förmånsbestämda planerna i Sverige erbjuds huvudsakligen i enlighet med kollektivavtal och följer bestämmelserna i Tryggandelagen. Förvaltningstillgångarna förvaltas i en fristående pensionsstiftelse. De förmånsbestämda planerna i Norge erbjuds i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Norge och följer Foretakspensjonsloven (norsk tjänstepensionslag). Även i Norge förvaltas förvaltningstillgångarna i en fristående pensionskassa. I Finland erbjuder Nordea extra pensionsförmåner utöver det lagstadgade systemet i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Finland, och den följer bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare. Förvaltningstillgångarna förvaltas normalt i en fristående pensionsstiftelse. Lägsta fonderingskrav varierar för olika planer, men när kraven baseras på kollektivavtal eller interna riktlinjer gäller normalt att pensionsförpliktelserna, beräknade enligt nationella krav, ska vara helt täckta av förvaltningstillgångar eller av nationellt reglerade fonderingskrav/kapitalkrav. Vissa pensionsplaner omfattas inte av fonderingskrav och är vanligtvis ofonderade. Varje kvartal görs beräkningar för att säkerställa rätt nivå på framtida tillskott.

Förmånsbestämda planer kan påverka Nordea via förändringar i nuvärdet av nettoförpliktelserna och/eller förändringar i marknadsvärdet på förvaltningstillgångarna. Förändringar i förpliktelserna drivs huvudsakligen av förändrade antaganden gällande diskonteringsränta (räntor och kreditspreadar), löneökningar, personalomsättning och livslängd, samt relevanta erfarenhetsbaserade justeringar där faktiskt utfall avviker från antagandet. Tillgångarna investeras i diversifierade portföljer enligt nedan, med innehav i obligationer som begränsar ränterisken i förpliktelserna och en rimlig andel realltillgångar (inflationsskyddade) för att minska den långsiktiga inflationsrisken i skulderna.

Inga betydande ändringar i planerna, reduceringar eller regleringar har gjorts under året.

Pensionsberäkningar och antaganden enligt IAS 19

Beräkningar för större planer utförs av externa aktuarier och baseras på olika aktuariella antaganden.

Antaganden ¹	Sve	Nor	Fin	Dan
2013				
Diskonteringsränta ²	3,75%	4,00%	3,50%	3,50%
Löneökning	2,50%	3,00%	2,50%	2,50%
Inflation	1,50%	2,00%	1,50%	2,00%
2012				
Diskonteringsränta ²	3,50%	4,00%	3,50%	3,50%
Löneökning	2,50%	3,00%	3,00%	2,50%
Inflation	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%

1) Antagandena som anges för 2013 har en inverkan på skuldberäkningen vid slutet av 2013, medan antagandena som anges för 2012 används för beräkning av pensionskostnaden 2013.

2) Mer information om diskonteringsränta finns i not K1, avsnitt 22. Känsligheten för förändringar i diskonteringsräntan anges nedan.

Känsligheter – inverkan på pensions- förpliktelse, %

	Sve	Nor	Fin	Dan
Diskonteringsränta – ökning 50 pkt	-7,1%	-6,7%	-6,3%	-4,9%
Diskonteringsränta – minskning 50 pkt	8,0%	7,6%	7,2%	5,3%
Löneökning – ökning 50 pkt	2,3%	2,4%	0,4%	5,4%
Löneökning – minskning 50 pkt	-1,5%	-2,1%	-0,4%	-5,0%
Inflation – ökning 50 pkt	7,1%	6,1%	4,3%	—
Inflation – minskning 50 pkt	-6,2%	-5,6%	-4,0%	—

Känslighetsanalysen utförs genom att ett aktuariellt antagande ändras medan de andra antagandena hålls oförändrade. Detta är en förenklad princip då de aktuariella antagandena vanligtvis är korrelerade. Dock gör den att läsaren kan isolera en effekt från en annan. Metoden som använts för att beräkna effekten på pensionsförpliktelserna är densamma som den som använts för beräkning av den redovisade pensionsförpliktelserna. Jämfört med årsredovisningen 2012 har det inte gjorts några förändringar i metoden för beräkning av känsligheterna.

Då alla pensioner i Danmark är löneindexerade har inflationsrisken ingen inverkan på pensionsförpliktelserna i Danmark.

K33

Pensionsförpliktelser, forts.

Nettoskuld/tillgång

Mn euro	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Summa 2012
Pensionsförpliktelser	1 368	829	818	115	3 130	3 452
Förvaltningstillgångar	1 412	650	927	128	3 117	3 125
Nettoskuld(-)/tillgång (+)	44	-179	109	13	-13	-327
– varav pensionsskulder	119	179	25	11	334	469
– varav pensionstillgångar	163	—	134	24	321	142

Förändringar i förpliktelserna

Mn euro	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Suma 2012
Ingående balans	1 496	945	894	117	3 452	3 580
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	27	19	3	0	49	64
Räntekostnader	51	33	30	4	118	124
Utbetalda pensioner	-74	-38	-42	-8	-162	-165
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	-2	-3	-1	—	-6	-36
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	—	4	-1	1	4	0
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	-54	—	-48	—	-102	-187
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	-4	-8	-15	1	-26	30
Omräkningsdifferenser	-45	-115	-2	0	-162	120
Förändring av avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	-27	-8	—	—	-35	-78
Utgående balans	1 368	829	818	115	3 130	3 452

1) Avser förändring i avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter i Sverige och Norge.

Förpliktelsernas genomsnittliga löptid är 15 år i Sverige, 14 år i Norge, 14 år i Finland och 11 år i Danmark, baserat på diskonterade kassaflöden. Det faktum att alla förmånsbestämda pensionsplaner är stängda för nya deltagare och att det inte är några aktiva deltagare i Danmark, och till viss del även i Finland, ger en lägre duration.

Förändringar i förvaltningstillgångarnas verkliga värde

Mn euro	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Summa 2012
Ingående balans	1 404	673	916	132	3 125	2 848
Ränteintäkter (beräknade med diskonteringsräntan)	49	26	31	5	111	106
Utbetalda pensioner	—	-19	-42	-8	-69	-72
Regleringar	—	-1	1	—	0	-4
Tillskott av arbetsgivare	12	45	10	—	67	18
Omvärdering (faktiskt avkastning minus ränteintäkter)	-8	12	13	-1	16	142
Omräkningsdifferenser	-45	-86	-2	0	-133	87
Utgående balans	1 412	650	927	128	3 117	3 125

Tillgångsfördelning

Under 2013 var avkastningen på tillgångarna sammantaget 4,1 procent (8,7 procent). De huvudsakliga bidragande orsakerna var positiv avkastning på aktier, kreditinvesteringar och fastigheter medan statsobligationer minskade den totala avkastningen. Vid slutet av 2013 uppgick aktieexponeringen i pensionskassor/pensionsstiftelser till 25 procent (21 procent) av tillgångsmassan.

K33

Pensionsförpliktelser, forts.

	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Summa 2012
Tillgångsfördelning i fonderade planer						
Obligationer	73%	52%	58%	82%	65%	67%
– statsobligationer	35%	41%	37%	46%	38%	51%
– säkerställda obligationer	25%	11%	5%	36%	17%	8%
– företagsobligationer	13%	—	16%	—	10%	8%
– obligationer utgivna av Nordeabolag	—	11%	—	25%	3%	1%
– obligationer med prisnotering på en aktiv marknad	73%	52%	58%	82%	65%	67%
Aktier	25%	26%	27%	17%	25%	21%
– inhemska aktier	8%	7%	9%	17%	8%	7%
– europeiska aktier	7%	8%	8%	—	7%	6%
– amerikanska aktier	6%	7%	6%	—	6%	5%
– tillväxtmarknadsaktier	4%	4%	4%	—	4%	3%
– aktier med prisnotering på en aktiv marknad	25%	26%	27%	17%	25%	21%
Fastigheter ¹	—	14%	13%	—	7%	7%
– nyttjade av Nordea	—	—	4%	—	1%	1%
Likvida medel	2%	8%	2%	1%	3%	5%

1) Fastigheternas geografiska läge är kopplat till pensionsplanerna i respektive land.

Koncernen räknar med att betala 51 mn euro till sina förmånsbestämda pensionsplaner under 2014.

Kostnader för förmånsbestämda pensionsplaner

Årets pensionskostnad, netto, hänförlig till förmånsbestämda pensionsplaner, uppgick i koncernens resultaträkning (inkluderad i personalkostnader) till 61 mn euro (66 mn euro). Totala pensionskostnader utgörs av kostnader för förmånsbestämda pensioner liksom kostnader hänförliga till avgiftsbestämda pensioner (se specifikation i not K7).

	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Summa 2012
Redovisat i resultaträkningen, mn euro						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	27	19	3	0	49	64
Räntenetto	2	7	-1	-1	7	18
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	-2	-2	-2	—	-6	-32
Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	8	3	—	—	11	16
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter-)	35	27	0	-1	61	66

1) Kostnader hänförliga till särskild löneskatt i Sverige och socialförsäkringsavgifter i Norge.

Jämfört med pensionskostnaden 2012, exkluderat den negativa kostnaden avseende tjänstgöring tidigare år, har kostnaden för förmånsbestämda pensionsplaner minskat under 2013. Främst med anledning av förändrade aktuariella antaganden i slutet av 2012.

	Sve 2013	Nor 2013	Fin 2013	Dan 2013	Summa 2013	Summa 2012
Redovisat i övrigt totalresultat, mn euro						
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	—	4	-1	1	4	0
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	-54	—	-48	—	-102	-187
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	-4	-8	-15	1	-26	30
Omvärdering av förvaltningstillgångar (faktisk avkastning minus ränteintäkter)	8	-12	-13	1	-16	-142
Särskild löneskatt/socialförsäkringsavgifter ¹	-13	-2	—	—	-15	-63
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter-)	-63	-18	-77	3	-155	-362

1) Kostnader hänförliga till särskild löneskatt i Sverige och socialförsäkringsavgifter i Norge.

K33

Pensionsförpliktelser, forts.

Planer som omfattar flera arbetsgivare

2010 beslutade norska parlamentet att revidera AFP (Avtalefestet Pensjon) i Norge från 2011. Förändringen gav upphov till en ny förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Då Nordeas andel av skulderna och pensionskostnaderna i planen inte är tillgängliga från Fellesordningen (administratören) kan inte planen beräknas som en förmånsbestämd plan. Det innebär att den nya AFP-planen måste redovisas som en avgiftsbestämd plan i enlighet med IAS 19. Information om över- eller undervärden i planen finns inte tillgänglig.

Den nya AFP-planen ger berörda medarbetare ett livslångt tillägg till den normala pensionen från 62 års ålder. Enligt den nya planen har medarbetarna också rätt att fortsätta arbeta samtidigt som de erhåller AFP, utan att detta påverkar deras pensionsrätter. Planen bygger på ett trepartssamarbete mellan arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer och norska staten. Staten täcker en tredjedel av pensionskostnaderna i AFP-planen, medan medlemsföretagen gemensamt täcker de återstående två tredjedelarna. Den premie som medlemsföretagen betalar till planen fastställs så att den täcker aktuella pensionskostnader och samtidigt bidrar till att bygga upp en pensionsfond. Syftet med pensionsfonden är att säkerställa förmågan att täcka förväntade framtida pensionsförpliktelser.

Premien för 2013 är 2 procent av de anställdas löner mellan 1 och 7,1 gånger det genomsnittliga basbeloppet enligt den

norska lagen om folketrygd. Premien baseras på genomsnittliga löner och basbelopp från föregående år. Anställda över 62 år omfattas inte. För 2013 uppgick betalda premier till 2 mn euro. Betalningarna till planen omfattade 2 958 medarbetare. Premien för 2014 kommer att uppgå till 2,2 procent av de anställdas löner mellan 1 och 7,1 gånger det genomsnittliga basbeloppet enligt den norska lagen om folketrygd. Premierna för 2014 förväntas uppgå till 2,7 mn euro.

De anställda som uppfyller kraven för AFP är garanterade AFP-betalningar, oavsett arbetsgivarens betalningsförmåga. Detta innebär att de deltagande arbetsgivarna har gemensamt ansvar för två tredjedelar av pensionerna till de arbetstagare som vid var tidpunkt uppfyller kraven för AFP. Eventuellt underskott eller överskott vid avvecklingen av planen eller företagsutträde ur planen har inte någon inverkan på Nordea.

Nyckelpersoner i ledande positioner

Koncernens samlade pensionsförpliktelser gällande nyckelpersoner i ledande positioner uppgick vid årets slut till 35 mn euro (36 mn euro). Dessa åtaganden täcks till stor del av förvaltningstillgångar. Kostnaderna för förmånsbestämda pensioner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år, kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar, definierade i IAS 19) gällande nyckelpersoner i ledande positioner uppgick 2013 till 2 mn euro (2 mn euro). Utförlig information om nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7.

K34

Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Daterade förlagslån	4 107	5 160
Odaterade förlagslån	574	666
Hybridkapitallån	1 864	1 971
Summa	6 545	7 797

Förlagslån är efterställda i förhållande till övriga skulder. Daterade förlagslån berättigar innehavaren till betalning före innehavare av odaterade förlagslån och hybridkapitallån. Inom respektive grupp gäller lånen med lika rätt.

K35

För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
För egna skulder ställda säkerheter		
Leasingavtal	—	77
Värdepapper m m ¹	19 944	20 753
Utlåning till allmänheten	128 766	110 964
Övriga ställda säkerheter	25 708	28 130
Summa	174 418	159 924

Ovanstående säkerheter avser följande skulder

Skulder till kreditinstitut	9 892	12 300
In- och upplåning från allmänheten	11 681	9 029
Derivatinstrument	5 990	8 044
Emitterade värdepapper	92 176	86 653
Övriga skulder	20 203	21 241
Summa	139 942	137 267

1) Avser endast värdepapper som är redovisade i balansräkningen. Inlänade värdepapper och värdepapper förvärvade med återköpsklausuler redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna. Upplysningar om sådana transaktioner finns i not K45 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter.

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

Värdepapper i försäkringsverksamheten har ställts som säkerhet för motsvarande skulder till försäkringstagare. Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer i enlighet med lokala lagar och regler. I händelse av bolagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registrerade som säkerhetsmassa

Resterande del avser ett bankcertifikat som pantsatts av Nordea i enlighet med myndighetskrav.

K36

Övriga ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Övriga ställda säkerheter¹		
Värdepapper m m	7 412	10 281
Övriga ställda säkerheter	55	63
Summa	7 467	10 344

1) Som övriga ställda säkerheter redovisas pantsatt egendom avseende andra poster än egna skulder, t ex avseende tredje part eller egna ansvarsförbindelser.

Värdepapper m m omfattar även räntebärande värdepapper som pantsatts i samband med betalningsavräkning med centralbanker och clearinginstitut. Enligt villkoren krävs säkerhet avseende likviditet till nästkommande dag. Resterande pantsatta tillgångar avser pantsatt inlåning.

K37

Ansvarsförbindelser

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Ansvarsförbindelser		
Garantier		
– Kreditgarantier	3 560	4 016
– Övriga garantier	15 409	14 828
Rembursar	1 831	2 231
Övriga ansvarsförbindelser	70	82
Summa	20 870	21 157

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar Nordea olika former av garantier till förmån för bankens kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottsbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier. Ansvarsförbindelser omfattar också outnyttjade oåterkalleliga importrembursar och bekräftade exportrembursar. Dessa transaktioner ingår i bankens tjänster och är till stöd för bankens kunder. Garantier och rembursar är poster utanför balansräkningen, såvida det inte föreligger behov av reservering för att täcka en sannolik kreditförlust som uppstår på grund av att bedömningen är att gottgörelse ej kommer att erhållas.

Nordea Bank AB (publ) har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalningsskyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenkap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i dotterbolag till Nordea Bank AB (publ).

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsvederlag om de avskedas före deras normala pensionsålder. För ytterligare upplysningar, se not K7.

Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är koncernen föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning.

K38

Åtaganden

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Åtagande om framtida betalningar	422	545
Kreditlöften ¹	78 332	84 914
Övriga åtaganden	845	749
Summa	79 599	86 208

1) Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit uppgår till 44 053 mn euro (45 796 mn euro).

Omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen på likviddagen. Nordea har per 31 december 2013 tecknat omvända återköpsavtal som ännu inte har likvidavräknats och som därmed inte redovisas i balansräkningen. På likviddagen kommer dessa omvända återköpsavtal till största delen ersätta existerande omvända återköpsavtal som ännu inte bokats bort från balansräkningen per 31 december 2013. Nettoeffekten i balansräkningen är begränsad. Dessa instrument har inte redovisats som ansvarsförbindelser.

För information om derivatinstrument, se not K17 och om omvända återköpsavtal, se not K45.

K39

Försäkringsverksamhet

Rörelseresultat, försäkringsverksamhet

Mn euro	2013	2012
Rörelseintäkter¹		
Avgifts- och provisionsintäkter	400	335
Avgifts- och provisionskostnader	-134	-124
Avgifts- och provisionsnetto	266	211
Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	219	279
Rörelseintäkter	485	490
Rörelsekostnader		
Personalkostnader	-123	-117
Övriga administrationskostnader	-82	-79
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-11	-14
Summa rörelsekostnader	-216	-210
Rörelseresultat	269	280

1) Före allokeringar och elimineringar av interna transaktioner.

Rörelseresultat, försäkringsverksamhet

Mn euro	2013	2012
Försäkringstekniskt resultat		
Premieinkomster	6 375	5 149
Kapitalavkastning, finansiella avtal	1 120	1 136
Kapitalavkastning, försäkringsavtal	1 583	2 470
Övriga försäkringstekniska intäkter	126	128
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 912	-4 278
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, finansiella avtal	-2 374	-1 766
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, försäkringsavtal	-286	-1 667
Förändring av fond för kollektivt utfördelad bonus	-1 046	-582
Rörelsekostnader	-341	-331
Försäkringstekniskt resultat	245	259
Icke försäkringsteknisk kapitalavkastning	24	21
Rörelseresultat	269	280

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	0	1
Utlåning till allmänheten	0	571
Utlåning till kreditinstitut	1 686	1 802
Räntebärande värdepapper	23 243	25 405
Aktier och andelar	23 292	19 096
Derivatinstrument	692	752
Aktier och andelar i intresseföretag	240	234
Immateriella tillgångar	324	332
Materiella tillgångar	23	27
Förvaltningsfastigheter	3 367	3 261
Uppskjutna skattefordringar	8	16
Aktuella skattefordringar	2	—
Pensionstillgångar	—	7
Övriga tillgångar	490	559
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	204	545
Tillgångar som innehas för försäljning	673	—
Summa tillgångar	54 244	52 608
– varav fordringar på koncernföretag	4 245	4 973
Skulder		
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	2 992	1 999
In- och upplåning från allmänheten	0	387
Skulder till försäkringstagare, livförsäkring	47 226	45 320
Derivatinstrument	516	518
Aktuella skatteskulder	106	65
Övriga skulder	330	1 652
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	140	212
Uppskjutna skatteskulder	251	294
Avsättningar	3	6
Pensionsförpliktelser	11	8
Efterställda skulder	515	530
Skulder som innehas för försäljning	646	—
Summa skulder	52 736	50 991
Eget kapital	1 508	1 617
Summa skulder och eget kapital	54 244	52 608
– varav skulder till koncernföretag	2 907	3 294

K40

Kapitaltäckning

Kapitaltäckning är ett mått på den finansiella styrkan i en bank, och uttrycks vanligen som förhållandet mellan kapital och tillgångar. Det finns idag en internationell kapitaltäckningsstandard (Basel II) som tagits fram av Baselkommittén för banktillsyn. Inom EU anges kapitaltäckningskraven i kapitaltäckningsdirektivet (CRD).

Under åren har förändringar gjorts i den ursprungliga versionen av kapitaltäckningsdirektivet. Ändringarna infördes i slutet av 2010 och 2011 och innebar skärpta regler för stora exponeringar, ökad kvalitet i kapitalbasen och nya striktare regler för värdepapperisering. Den slutliga versionen av kapitaltäckningsdirektivet (CRD IV) och kapitaltäckningsförordningen (CRR), som publicerades i juni 2013, ställer krav på mer kapital av högre kvalitet, bättre risktäckning, införande av en skuldsättningskvot som ett komplement till det riskbaserade kravet, åtgärder för att bygga upp kapitalreserver som kan användas under tider av finansiell stress, samt införande av likviditetsstandarder. Direktivet ska under 2014 införlivas i nationell lagstiftning i samtliga EU-länder, medan förordningen träder i kraft i samma länder den 1 januari 2014.

Basel II-reglerna utgår från tre pelare:

- Pelare I – krav på beräkning av riskvägda tillgångar och kapitaltäckning
- Pelare II – regler för tillsynsprocessen, bland annat den interna kapitalutvärderingen
- Pelare III – regler för upplysningar och risk- och kapitalhanteringen, bland annat kapitaltäckning

Nordea genomför regelbundet en så kallad intern kapitalutvärdering (IKU). Syftet är att granska koncernens hantering, begränsning och mätning av väsentliga risker för att bedöma om kapitaliseringen är tillräcklig och fastställa ett internt kapitalkrav som avspeglar institutets risker.

IKU är en kontinuerlig process som ökar medvetenheten om kapitalkrav och exponering för väsentliga risker i hela organisationen, på både affärsområdes- och företagsnivå. Stresstester är ett viktigt redskap för riskmedvetenhet. Här provas regelbundet kapital och risk över hela koncernen eller, på ad hoc-basis, i specifika områden eller segment. Processen omfattar en regelbunden dialog med tillsynsmyndigheter, kreditvärderingsinstitut och andra externa intressenter om de tekniker som används för kapitalhantering, mätning och använda begränsningstekniker.

Nordea har alltså ett tillräckligt kapital i förhållande till risknivån och klarar både de interna och externa kraven. Nordea kommer under 2014 att noga följa utvecklingen av de nya kapitaltäckningskraven och ha en öppen dialog med berörda tillsynsmyndigheter.

Upplysningarna i denna not täcker Nordeas finansiella företagsgrupp, vilken definieras på sidan 148. Jämförelsesiffror har inte omräknats till följd av IAS 19. Upplysningarna gäller för total verksamhet.

Avstämning mellan eget kapital enligt IFRS och kärnprimärkapital

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Eget kapital enligt balansräkningen	29 209	28 216
Justering Nordea Life & Pensions och Tillgångar som kan säljas	-859	-949
Delsumma	28 350	27 267
Utdelning	-1 734	-1 370
Goodwill	-2 176	-2 346
Immateriella tillgångar	-811	-748
Uppskjutna skattefordringar	-68	-201
Kassaflödessäkringar	19	16
IRK-reserveringar över-/underskott (50%)	-369	-554
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)	-99	-103
Kärnprimärkapital	23 112	21 961

Kapitalbas

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Primärkapital		
Aktiekapital	4 050	4 050
Övrigt tillskjutet kapital	1 080	1 080
Godtagbart kapital	5 130	5 130
Reserver	20 120	19 028
Minoritetsintressen	2	5
Årets resultat	3 116	3 120
Godtagbara reserver	23 238	22 153
Kärnprimärkapital (före avdrag)	28 368	27 283
Hybridkapitallån	1 949	1 992
Avdrag för investeringar i försäkringsbolag (50%)	-616	—
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 734	-1 370
Uppskjutna skattefordringar	-68	-201
Immateriella tillgångar	-2 987	-3 094
Avdrag för investeringar i kreditinstitut	-99	-103
IRK-reserveringar över-/underskott	-369	-554
Avdrag	-5 873	-5 322
Primärkapital (netto efter avdrag)	24 444	23 953
– varav hybridkapital	1 949	1 992
– varav avdrag för investeringar i försäkringsbolag (50%)	-616	—
– varav kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	23 112	21 961
Supplementärt kapital		
Eviga förlagslån	682	708
Daterade förlagslån	4 107	4 676
Övrigt supplementärt kapital	81	56
Supplementärt kapital (före avdrag)	4 870	5 440
Avdrag för investeringar i kreditinstitut	-99	-103
IRK-reserveringar över-/underskott	-369	-554
Avdrag	-468	-657
Supplementärt kapital (netto efter avdrag)	4 402	4 783
Avdrag för investeringar i försäkringsbolag (50%)	-616	-1 236
Överskott i pensionsplaner	-190	-226
Kapitalbas	28 040	27 274

K40 Kapitaltäckning

Primärkapital och supplementärt kapital

Kärnprimärkapital definieras som godtagbart kapital, inklusive godtagbara reserver och efter lagstadgade avdrag direkt från primärkapitalet. Kapital som redovisas som kärnprimärkapital ska kunna absorbera förluster löpande och är de mest efterställda fordringarna i händelse av likvidation. Primärkapitalet definieras som kärnprimärkapital plus kapital med samma eller nästan samma egenskaper som godtagbart kapital och godtagbara reserver. Primärkapitalet kan innefatta en begränsad del av eviga förlagslån.

Godtagbart kapital och godtagbara reserver

Inbetalt kapital motsvarar det aktiekapital som ägarna har bidragit med, inklusive betald överkurs. Godtagbara reserver utgörs främst av balanserade vinstmedel, övriga reserver, minoritetsintressen och årets resultat. Balanserade vinstmedel är vinster från tidigare år som redovisats via resultaträkningen. Övriga reserver omfattar omvärderings- och omräkningsreserver hänförliga till förvärv och intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Minoritetsintressen i företag som konsolideras fullt ut i den finansiella företagsgruppen ingår också. Vinster från innevarande år ingår i godtagbart kapital efter godkännande från de externa revisorerna. Förluster måste dock alltid dras av. Återköpta egna aktier eller egna aktier som tillfälligt ingår i handelslagret dras av från godtagbara reserver.

Primärkapitalinstrument utgör endast 8 procent av primärkapitalet i Nordea. Den övervägande delen av primärkapitalet består således av kapital som betraktas vara av den högsta kvaliteten.

Primärkapitalinstrument som omfattas av restriktioner

Möjligheten att inkludera eviga förlagslån i primärkapitalet är begränsad, och återköp kan normalt inte ske förrän tidigast fem år efter det att lånet emitterats. Hybridkapitallån kan återbetalas först efter beslut av Nordeas styrelse och medgivande av Finansinspektionen. Vidare finns restriktioner gällande så kallade step up-villkor, prioritetsordning och villkorade räntebetalningar. I dagsläget har den andel av eviga förlagslån som får medräknas i primärkapitalet begränsats till 50 procent, efter beaktande av relevanta avdrag. Särskilda villkor gäller för konvertering av primärkapitallån så att likvidation kan undvikas. I den mån det krävs för att undvika likvidation skrivs nominella belopp (inklusive upplupen ränta) ned och konverteras till villkorade kapitaltillskott.

Supplementärt kapital

Supplementärt kapital måste vara efterställt bankens inlåning från kunder och skulder till oprioriterade fordringsägare. Det kan inte omfattas av säkerheter eller garantier från emittenten eller närstående och inte innefatta andra arrangemang som juridiskt eller ekonomiskt förbättrar fordringens prioritet i förhållande till inlånade medel från kunder och skulder till oprioriterade fordringsägare.

Supplementärt kapital – förlagslån

Supplementärt kapital utgörs huvudsakligen av efterställda skulder. Supplementärt kapital omfattar två typer av efterställda skulder: eviga och daterade förlagslån. Enligt regelverket kan supplementärt kapital inte överstiga primärkapitalet, och de daterade förlagslånen får inte uppgå till mer än hälften av primärkapitalet. Dessa begränsningar gäller efter avdrag.

Grundprincipen för efterställda skulder i kapitalbasen är prioritetsordningen i händelse av fallissemang eller konkurs.

I ett sådant fall skulle efterställda skulder återbetalas efter övriga skulder, men före skulden till aktieägarna. Den andel av utestående lånebelopp som kan medräknas bland de daterade lånen i supplementärt kapital reduceras om den återstående löptiden är mindre än fem år.

Under 2013 löste Nordea in 500 mn euro av sina förlagslån. Vid utgången av 2013 hade Nordea 4,1 md euro i daterade förlagslån, och 0,7 md euro i eviga efterställda förlagslån.

Tabellen nedan visar bokförda utestående belopp för eviga och daterade förlagslån som ingår i kapitalbasen. Möjlig förtidsinlösen innebär att emittenten har rätt att lösa in utestående lånebelopp enligt villkoren i avtalet. Lånen och principerna för reduktion till följd av löptider följer svensk lagstiftning. Redovisat värde i tabellen kan avvika från de kapitalbelopp som används i kapitalbasen, till följd av swap-avtal och justeringar för löptider.

Övrigt supplementärt kapital

Övriga medel utgörs av justeringar för värderingsskillnader i aktier som kan säljas och som överförs till eget kapital. Orealiserade vinster från aktieinnehav som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas kan enligt gällande bestämmelser endast medräknas i supplementärt kapital.

K40 Kapittäckning

Daterade och eviga förlagslån

Daterade lån, supplementärt kapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2013	Start	Förfall	Möjlig för- tidsinlösen	Step-up
Nordea Bank AB	899	899	2011	maj 2021		n
Nordea Bank AB	747	747	2012	feb 2022	feb 2017	n
Nordea Bank AB	996	996	2010	mar 2020		n
Nordea Bank AB	747	747	2010	mar 2021		n
Nordea Bank AB	718	718	2012	sep 2022		n
Summa daterade lån	4 107	4 107				

Eviga förlagslån, primärkapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2013	Start	Förfall	Möjlig för- tidsinlösen	Step-up
Nordea Bank AB	361	386	2009	n/a	mar 2015	j
Nordea Bank AB	361	361	2009	n/a	mar 2015	j
Nordea Bank AB	435	484	2005	n/a	apr 2015	j
Nordea Bank AB	138	145	2005	n/a	mar 2035	j
Nordea Bank AB	69	73	2005	n/a	okt 2035	j
Nordea Bank AB	500	500	2004	n/a	mar 2014 ¹	n
Summa eviga förlagslån, primärkapital	1 864	1 949				

Eviga förlagslån, supplementärt kapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2013	Start	Förfall	Möjlig för- tidsinlösen	Step-up
Nordea Bank Norway ASA	145	145	1986	n/a	maj 2014 ¹	n
Nordea Bank Finland Plc	360	468	2004	n/a	jul 2014	j
Nordea Bank Finland Plc	69	69	1999	n/a	feb 2029	j
Summa eviga förlagslån, supplementärt kapital	574	682				

Summa	6 545	6 738				
--------------	--------------	--------------	--	--	--	--

1) Första lösendag har passerat.

K40 Kapitaltäckning

Kapitalkrav och riskvägt belopp

Mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp
Kreditrisk	10 376	129 705	11 627	145 340
Grundläggande IRK-metoden	8 965	112 061	9 764	122 050
– varav företag	6 787	84 844	7 244	90 561
– varav institut	468	5 848	671	8 384
– varav små företag (SME)	104	1 298	915	11 439
– varav hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	862	10 772	721	9 007
– varav övriga hushållsexponeringar	622	7 778	101	1 264
– varav övriga	122	1 521	112	1 395
Schablonmetoden	1 411	17 644	1 863	23 290
– varav stater	34	428	34	426
– varav institut	49	611	47	583
– varav företag	301	3 768	732	9 160
– varav hushåll	862	10 776	860	10 752
– varav övriga	165	2 061	190	2 369
Marknadsrisk	700	8 753	506	6 323
– varav handelslager, interna modeller	410	5 131	312	3 897
– varav handelslager, standardiserade modeller	186	2 321	138	1 727
– varav övrig verksamhet, standardiserade modeller	104	1 301	56	699
Operativ risk	1 344	16 796	1 298	16 229
Schablonmetoden	1 344	16 796	1 298	16 229
Delsumma	12 420	155 254	13 431	167 892
Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	4 318	53 969	3 731	46 631
Summa	16 738	209 223	17 162	214 523

Kapitalkrav för marknadsrisk, 31 december 2013

Mn euro	Handelslager, Internmetod		Handelslager, Schablonmetod		Övrig verksamhet, Schablonmetod		Summa	
	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav
Ränterisk ¹	1 667	133	1 796	144	—	—	3 463	277
Aktiekursrisk	160	13	276	22	—	—	436	35
Valutakursrisk	243	19	—	—	1 301	104	1 544	123
Råvarurisk	—	—	249	20	—	—	249	20
Diversifieringseffekt	-1 061	-85	—	—	—	—	-1 061	-85
Stresstest av Value-at-Risk	2 698	216	—	—	—	—	2 698	216
IRC – Tillkommande fallisemangs- och migrationsrisker	1 003	80	—	—	—	—	1 003	80
CRC – Kapitalkrav för korrelationshandelsportföljen	421	34	—	—	—	—	421	34
Summa	5 131	410	2 321	186	1 301	104	8 753	700

1) Ränterisken i handelslager med intern metod inkluderar både generell och specifik ränterisk, vilka i övriga sammanhang kallas ränterisk VaR och kreditspread VaR.

Nordea koncernen har möjlighet att överföra kapital mellan företag inom koncernen utan större restriktioner. Internationella överföringar av kapital mellan företag kan normalt göras efter godkännande från berörd myndighet. Sådana överföringar är viktiga för hanteringen av koncernens kapitalposition. De garantiprogram som infördes i EU 2008 begränsar i vissa fall möjligheten till överföring av kapital,

något som påverkar internationella finanskoncerner. Nordea påverkades dock inte direkt av några sådana restriktioner vid utgången av 2013.

Ytterligare information om koncernens kapitaltäckning finns i avsnittet Kapitalhantering på sidan 63 och i Pelare III-rapporten.

K40 Kapitaltäckning

Specifikation över koncernföretag som konsolideras/dras av i företagsgruppen, 31 december 2013

Koncernföretag som ingår i företagsgruppen	Antal aktier	Redovisat värde, mn euro	Röstandel	Säte	Konsolideringsmetod
Nordea Bank Finland Plc	1 030 800 000	5 959	100%	Helsingfors	Förvärvsmetoden
Nordea Finance Finland Ltd			100%	Esbo	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Danmark A/S	50 000 000	4 010	100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Danmark A/S			100%	Høje Taastrup	Förvärvsmetoden
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab			100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Fionia Asset Company A/S			100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Norge ASA	551 358 576	2 733	100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Eiendomskreditt AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Norge AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Privatmegleren AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Polska S.A.	55 061 403	343	99,2%	Gdynia	Förvärvsmetoden
OOO Promyshlennaya Companiya Vestcon	4 601 942 680	659	100%	Moskva	Förvärvsmetoden
OJSC Nordea Bank			100%	Moskva	Förvärvsmetoden
Nordea Hypotek AB (publ)	100 000	1 998	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Fonder AB	15 000	242	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Bank S.A.	999 999	455	100%	Luxemburg	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Sverige AB (publ)	1 000 000	124	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Funds Ltd	3 350	174	100%	Helsingfors	Förvärvsmetoden
Nordea Eijendomsinvestering A/S	1 000	29	100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea IT Polska S.p. z.o.o	100	40	100%	Warszawa	Förvärvsmetoden
Nordea Investment Management AB	12 600	237	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Life Holding AB	1 000	719	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Övriga bolag		1			Förvärvsmetoden
Summa för företag som ingår i kapitalbasen		17 723			

Koncernföretag som dras av från kapitalbasen	Redovisat värde, mn euro	Röstandel	Säte
Nordea Life Holding AB, inklusive skuld från moderbolaget	1 233	100%	Stockholm
Summa för företag som dras av från kapitalbasen	1 233		

Investeringar i kreditinstitut överstigande 10 procent som dras av från kapitalbasen, inklusive skulder från koncernföretag

Koncernföretag	Redovisat värde, mn euro	Röstandel	Säte
Eksportfinans ASA	184	23%	Oslo
NF Fleet Oy	3	20%	Esbo
LR Realkredit A/S	10	39%	Köpenhamn
Övrigt	1		
Summa investeringar i kreditinstitut som dras av från kapitalbasen¹	198		

1) Övriga intresseföretag konsolideras med kapitalandelsmetoden.

K41

Klassificering av finansiella instrument

31 dec 2013, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Tillgångar som innehas för försäljning	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 529	—	—	—	—	—	—	—	33 529
Utlåning till centralbanker	11 014	—	755	—	—	—	—	—	11 769
Utlåning till kreditinstitut	4 281	—	5 851	611	—	—	—	—	10 743
Utlåning till allmänheten	250 026	—	39 159	53 266	—	—	—	—	342 451
Räntebärande värdepapper	—	5 359	35 326	18 627	—	28 002	—	—	87 314
Pantsatta finansiella instrument	—	—	9 575	—	—	—	—	—	9 575
Aktier och andelar	—	—	9 909	23 358	—	4	—	—	33 271
Derivatinstrument	—	—	69 045	—	1 947	—	—	—	70 992
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	203	—	—	—	—	—	—	—	203
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	630	—	630
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	3 246	—	3 246
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	431	—	431
Förvaltningsfastigheter	—	—	—	—	—	—	3 524	—	3 524
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	62	—	62
Aktuella skattefordringar	—	—	—	—	—	—	31	—	31
Överskott förmånsbestämda pensioner	—	—	—	—	—	—	321	—	321
Övriga tillgångar	4 057	—	—	6 122	—	—	885	—	11 064
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 886	—	20	—	—	—	477	—	2 383
Tillgångar som innehas för försäljning	—	—	—	—	—	—	—	8 895	8 895
Summa	304 996	5 359	169 640	101 984	1 947	28 006	9 607	8 895	630 434

31 dec 2013, mn euro	Innehas för handel	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Skulder som innehas för försäljning	Summa
		Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	23 064	2 743	—	—	33 283	—	—	59 090
In- och upplåning från allmänheten	26 743	5 804	—	—	168 196	—	—	200 743
Skulder till försäkringstagare	—	13 737	—	—	—	33 489	—	47 226
Emitterade värdepapper	6 955	35 121	—	—	143 526	—	—	185 602
Derivatinstrument	64 588	—	1 336	—	—	—	—	65 924
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	—	1 734	—	—	1 734
Aktuella skatteskulder	—	—	—	—	—	303	—	303
Övriga skulder	10 996	5 867	—	—	5 747	2 127	—	24 737
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	427	—	—	1 890	1 331	—	3 677
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	—	935	—	935
Avsättningar	—	—	—	—	—	177	—	177
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	—	334	—	334
Efterställda skulder	—	—	—	—	6 545	—	—	6 545
Skulder som innehas för försäljning	—	—	—	—	—	—	4 198	4 198
Summa	132 375	63 699	1 336	360 921	38 696	4 198	4 198	601 225

K41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

31 dec 2012, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 060	—	—	—	—	—	—	36 060
Utlåning till centralbanker	7 207	—	798	—	—	—	—	8 005
Utlåning till kreditinstitut	2 911	—	6 683	975	—	—	—	10 569
Utlåning till allmänheten	266 996	—	26 120	53 135	—	—	—	346 251
Räntebärande värdepapper	755	6 497	36 214	20 762	—	22 398	—	86 626
Pantsatta finansiella instrument	—	—	7 970	—	—	—	—	7 970
Aktier och andelar	—	—	8 950	19 168	—	10	—	28 128
Derivatinstrument	—	—	115 706	—	3 083	—	—	118 789
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-711	—	—	—	—	—	—	-711
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	585	585
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	3 425	3 425
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	474	474
Förvaltningsfastigheter	—	—	—	—	—	—	3 408	3 408
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	266	266
Aktuella skattefordringar	—	—	—	—	—	—	78	78
Överskott förmånsbestämda pensioner	—	—	—	—	—	—	142	142
Övriga tillgångar	6 742	—	—	7 810	—	—	1 002	15 554
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 083	—	—	25	—	—	451	2 559
Summa	322 043	6 497	202 441	101 875	3 083	22 408	9 831	668 178

31 dec 2012, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	17 320	2 538	—	35 568	—	55 426
In- och upplåning från allmänheten	16 919	7 381	—	176 378	—	200 678
Skulder till försäkringstagare	—	12 106	—	—	33 214	45 320
Emitterade värdepapper	7 572	30 864	—	145 472	—	183 908
Derivatinstrument	113 202	—	1 001	—	—	114 203
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	1 940	—	1 940
Aktuella skatteskulder	—	—	—	—	391	391
Övriga skulder	6 136	5 787	—	10 408	2 442	24 773
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	470	—	2 103	1 330	3 903
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	976	976
Avsättningar	—	—	—	—	389	389
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	469	469
Efterställda skulder	—	—	—	7 797	—	7 797
Summa	161 149	59 146	1 001	379 666	39 211	640 173

Utlåning redan från början värderad till verkligt värde via resultaträkningen

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Redovisat värde	53 877	54 110
Maximal exponering för kreditrisk	53 877	54 110
Redovisat värde på kreditderivat som används för att begränsa kreditrisken	—	—

K41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

Finansiella skulder redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Förändringar av verkligt värde för finansiella skulder till följd av förändrad kreditrisk

De finansiella skulder som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen och som påverkats av förändrad kreditrisk utgörs av emitterade hypoteksobligationer i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, 35 121 mn euro (30 864 mn euro), finansieringen av Markets verksamhet, 14 841 mn euro (16 176 mn euro) och finansiella avtal i livförsäkringsrörelsen, 13 737 mn euro (12 106 mn euro). Finansieringen av Markets verksamhet är normalt av så kortfristig karaktär att effekten av förändring i egen kreditrisk är obetydlig. Värdet av de finansiella avtalen i livförsäkringsverksamheten är direkt länkat till tillgångarna i dessa kontrakt och det uppstår därmed ingen effekt av förändringar i egen kreditrisk i dessa kontrakt.

Verkligt värde för bostadsobligationer emitterade av Nordea Kredit Realkreditaktieselskab ökade med 16 mn euro (ökade med 89 mn euro) under 2013 till följd av förändring i egen kreditrisk. Den ackumulerade förändringen sedan klassificeringen skedde är en minskning med 596 mn euro (minskning med 626 mn euro). Metoden som tillämpats för att beräkna förändringen i verkligt värde tar hänsyn till förändringar i verkligt värde som är hänförliga till förändringar i marknadsvillkoren utifrån relevanta jämförelseräntor, vilket är den genomsnittliga avkastningen på danska och tyska (euro) statsobligationer. Förändrad kreditrisk och pris på den emitterade bostadsobligationen kommer att ha motsvarande effekt på lånets värde. Anledningen är att en förändring av priset på obligationerna kompenseras av en motsatt förändring i värdet på lånets option att betala i förtid.

Förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar till följd av förändrad kreditrisk

Den utlåning som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen och som påverkats av förändrad kreditrisk utgörs av utlåning i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, 48 829 mn euro (48 091 mn euro) och utlåning inom Markets verksamhet, 5 048 mn euro (6 019 mn euro). Verkligt värde på utlåningen i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab ökade under 2013 med 9 mn euro (minskade med 119 mn euro) till följd av förändrad kreditrisk. Den ackumulerade förändringen sedan klassificeringen är en minskning med 160 mn euro (minskning med 169 mn euro). Den metod som tillämpats för att beräkna förändringen i verkligt värde till följd av förändrad kreditrisk liknar den nedskrivningsmodell som används för tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde enligt IAS 39. Utlåningen inom Markets är normalt så kortfristig (huvudsakligen över natten inlåning) att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig. Även instrument klassificerade som "Övriga tillgångar" och "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" är så kortfristiga att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig.

Jämförelse av redovisat värde och avtalsenligt belopp att betala vid förfall

2013, mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	63 699	63 037

2012, mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	59 146	57 906

Skulder till försäkringstagare har ingen fast löptid och inget fastställt belopp att betala vid förfall. Belopp att betala till förfall har därför värderats till det redovisade värdet.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 529	33 529	36 060	36 060
Utlåning	365 166	365 166	364 114	364 370
Räntebärande värdepapper	87 314	87 439	86 626	86 995
Pantsatta finansiella instrument	9 575	9 575	7 970	7 970
Aktier och andelar	33 271	33 271	28 128	28 128
Derivatinstrument	70 992	70 992	118 789	118 789
Övriga tillgångar	10 179	10 179	14 552	14 552
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 906	1 906	2 108	2 108
Summa	611 932	612 057	658 347	658 972
Finansiella skulder				
Inlåning och skuldinstrument	453 714	455 368	449 749	448 954
Skulder till försäkringstagare	13 737	13 737	12 106	12 106
Derivatinstrument	65 924	65 924	114 203	114 203
Övriga skulder	22 610	22 610	22 331	22 331
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 346	20 346	2 573	2 573
Summa	558 331	559 985	600 962	600 167

För information om värdering av poster redovisade till verkligt värde i balansräkningen, se not K1 och avsnittet "Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen" nedan. För information om värdering av poster som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen, se avsnittet "Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen" nedan.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Tillgångar och skulder redovisade till verkligt värde i balansräkningen

Fördelning i hierarkin för verkligt värde

	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Varav Life	Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Varav Life	Värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Varav Life	Summa
31 dec 2013, mn euro							
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹							
Utlåning till centralbanker	—	—	755	—	—	—	755
Utlåning till kreditinstitut	—	—	6 462	—	—	—	6 462
Utlåning till allmänheten	—	—	92 425	—	—	—	92 425
Räntebärande värdepapper ²	59 276	11 641	31 745	6 882	478	104	91 499
Aktier och andelar ³	28 004	18 995	1 457	1 454	3 841	2 842	33 302
Derivatinstrument	195	128	69 361	26	1 436	—	70 992
Förvaltningsfastigheter	—	—	—	—	3 524	3 367	3 524
Övriga tillgångar	—	—	6 122	—	—	—	6 122
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—	20	—	—	—	20
Summa	87 475	30 764	208 347	8 362	9 279	6 313	305 101
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹							
Skulder till kreditinstitut	—	—	25 807	1 168	—	—	25 807
In- och upplåning från allmänheten	—	—	32 547	—	—	—	32 547
Skulder till försäkringstagare	—	—	13 737	13 737	—	—	13 737
Emitterade värdepapper	35 121	—	6 955	—	—	—	42 076
Derivatinstrument	35	—	64 490	—	1 399	—	65 924
Övriga skulder	8 939	—	7 923	—	1	—	16 863
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	456	—	—	—	456
Summa	44 095	—	151 915	14 905	1 400	—	197 410

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 9 544 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

3) Varav 31 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Varav Life	Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Varav Life	Värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Varav Life	Summa
31 dec 2012, mn euro							
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹							
Utlåning till centralbanker	—	—	798	—	—	—	798
Utlåning till kreditinstitut	34	—	7 624	—	—	—	7 658
Utlåning till allmänheten	—	—	79 255	—	—	—	79 255
Räntebärande värdepapper ²	57 852	16 768	28 368	5 558	1 118	719	87 338
Aktier och andelar ³	24 760	16 886	—	—	3 374	2 210	28 134
Derivatinstrument	175	156	116 698	78	1 916	—	118 789
Övriga tillgångar	—	—	7 810	—	—	—	7 810
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—	25	—	—	—	25
Summa	82 821	33 810	240 578	5 636	6 408	2 929	329 807
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹							
Skulder till kreditinstitut	—	—	19 858	—	—	—	19 858
In- och upplåning från allmänheten	—	—	24 300	—	—	—	24 300
Skulder till försäkringstagare	—	—	12 106	12 106	—	—	12 106
Emitterade värdepapper	30 864	—	7 572	—	—	—	38 436
Derivatinstrument	53	—	112 566	—	1 584	—	114 203
Övriga skulder	4 873	—	7 050	—	—	—	11 923
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	470	—	—	—	470
Summa	35 790	—	183 922	12 106	1 584	—	221 296

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 7 964 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

3) Varav 6 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen

För tillgångar och skulder som redovisats till verkligt värde sker en uppdelning på de tre nivåerna i IFRS hierarki för verkligt värde. Hierarkin återspeglar de använda uppgifternas observerbarhet och betydelse. Uppdelningen av dessa instrument baseras på den lägsta nivån av indata som är väsentlig för värderingen i sin helhet.

I nivå 1 i hierarkin för verkligt värde återfinns tillgångar och skulder som värderats med hjälp av ojusterade noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Denna kategori omfattar noterade derivat, noterade aktier, statsobligationer i utvecklade länder och de mest likvida bostadsobligationerna och företagsobligationerna som har direkta prisnoteringar för handel.

I nivå 2 i hierarkin för verkligt värde återfinns tillgångar och skulder som inte har publicerade prisnoteringar direkt tillgängliga från aktiva marknader. Verkligt värde beräknas med hjälp av värderingsmetoder eller värderingsmodeller som baseras på marknadsdata på balansdagen, och eventuella ej observerbara marknadsdata har haft en obetydlig inverkan på de verkliga värdena. Bland dessa instrument återfinns huvuddelen av Nordeas OTC-derivat, köpta/sålda värdepapper enligt återförsäljnings-/återköpsavtal, lånade/utlånade värdepapper och andra instrument där indata i värderingsmetoden eller värderingsmodellen baseras på uppgifter från en aktiv marknad.

I nivå 3 i hierarkin för verkligt värde återfinns de tillgångar och skulder vars verkliga värde inte kan erhållas direkt från publicerade prisnoteringar eller indirekt via värderingsmetoder eller värderingsmodeller som bygger på observerbara marknadsdata. De flesta onoterade värdepapper, private equity-fonder, hedgefonder och förvaltningsfastigheter återfinns i den här nivån. Här återfinns normalt även mer komplexa OTC-derivat, inklusive OTC-derivat där indata i värderingsmetoder eller värderingsmodeller baseras på uppgifter från mindre aktiva marknader, vissa komplexa eller strukturerade finansiella instrument såsom CLN- och CDO-avtal samt illikvida räntebärande värdepapper. Komplicerade värderingsmodeller kännetecknas ofta av att de bygger på modellspecifika och ej observerbara parametrar.

Alla värderingsmodeller, både komplexa och enkla, använder sig av marknadsdata, bland annat räntor, volatilitet och korrelation. Vissa marknadsdata är observerbara, medan andra inte är det. För de vanligaste valutorna är räntorna observerbara, och volatilitets- och korrelationstalen för dessa valutor och räntor är observerbara upp till en viss löptid. Volatilitets- och korrelationstal är också observerbara för de mest likvida aktieinstrumenten på kort sikt. För mindre likvida aktieinstrument, och för råvaror, är optionsmarknaden tämligen illikvid, och därför är volatilitets- och korrelationstalen inte observerbara. För varje instrument mäts känsligheten för ej observerbara data. Om ej observerbara data har en betydande inverkan på värderingen klassificeras instrumentet som tillhörande nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

För räntebärande värdepapper görs uppdelningen i de tre nivåerna med hjälp av en intern prissättningsmetod. Dessa värdepapper kan antingen vara noterade på en aktiv marknad (nivå 1) eller värderade med hjälp av en metod där priset baseras på observerbara marknadsdata (nivå 2). Nivå 3-obligationer kännetecknas av låg likviditet.

För OTC-derivat används värderingsmodeller för att fastställa verkligt värde. För säkerställda kontrakt används OIS-räntor för diskontering. Dessa räntor kan observeras på marknaden. Värderingen grundas också på flera andra marknadsdata, beroende på typ av avtal. För mer exotiska OTC-derivat används komplexa värderingsmodeller. Modellerna har vanligtvis utvecklats internt och baseras på antaganden om beteenden hos de underliggande tillgångarna och statistiska scenarionalyser. Som nämnts ovan brukar OTC-derivat hänföras till nivå 2 i hierarkin för verkligt värde, och alla väsentliga modellparametrar kan därmed observeras på aktiva marknader. För enklare derivat används standardmodeller för värderingen, till exempel Black-Scholes.

Värderingen av private equity-fonder och onoterade aktier är till sin karaktär mer osäker än värdering av mer aktivt handlade aktieinstrument. Nordea lägger vikt vid ett konsekvent tillvägagångssätt både när det gäller olika tillgångar och över tiden. Metoderna som tillämpas följer anvisningarna i "International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines", som utfärdats av EVCA (European Venture Capital Association). Dessa anvisningar används som bästa praxis i private equity-branschen. För USA-baserade fonder används liknande metoder.

Nordea har också lån och emitterade skuldebrev i dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, värderade till verkligt värde. När Nordea beviljar bolån till låntagare i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt skuldebrev med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Verkligt värde för emitterade skuldebrev baseras på noterade priser och hänförs därför till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde. Eftersom låntagarna har rätt att köpa skuldebrev som emitterats av Nordea på marknaden och återlämna dessa som betalning för sina lån, är det verkliga värdet på lånen samma som det verkliga värdet på de emitterade skuldebrev (till följd av att omvärderingen av återbetalningsoptionen finns inbäddad i lånet), justerat för förändringar i kreditrisken hos låntagaren. Kreditriskjusteringen beräknas med hjälp av en nedskrivningsmodell som bygger på inträffade förlusthändelser.

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder beräknas vanligen som det teoretiska nuvärdet av de enskilda instrumenten, baserat på marknadsparametrar från oberoende källor enligt ovan, och under antagandet att inga risker och ingen osäkerhet föreligger. Denna beräkning kompletteras med en justering på portföljnivå. Justeringen på portföljnivå avser osäkerhet hänförlig till värderingsmetoder, modellantaganden och ej observerbara data, liksom motpartsrisk och likviditetsrisk hänförlig till portföljen. En viktig del av justeringen på portföljnivå syftar till att justera nettoexponeringen mot marknadsrisk från ett genomsnitt av köp- och säljpriser till antingen köp- eller säljpris (beroende av nettopositionen). Exponeringarna aggregeras och nettoredovisas för olika riskkategorier i enlighet med interna riktlinjer och aggregerad marknadsprisinformation om köp- och säljpriser som används i beräkningen. Köp- och säljpriser uppdateras löpande.

Justeringen på portföljnivå för osäkerhet hänförlig till modellantaganden består av två delar (beräkningsprinciperna är en del av den interna godkännandeprocessen för värderingsmodeller):

- Jämförelse av modellens utdata (marknadsvärden) med marknadsinformation eller med resultat från alternativa modeller, om sådana finns.
- Känslighetsberäkningar där ej observerbara data byts ut mot andra rimliga värden.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Justeringen av motpartsrisken i OTC-derivat, på portföljnivå, baseras på den aktuella exponeringen gentemot varje motpart, den uppskattade potentiella framtida exponeringen samt ett estimat av kostnaden för att säkra motpartsrisken. Kostnaden för att säkra motpartsrisken baseras antingen direkt på marknadspriser (om sådana finns) eller på en teoretisk beräkning baserad på den interna kreditratingen av motparten. Från och med 2013 tar Nordea även hänsyn till egen kreditrisk i värderingen av derivat. Förändringen i värdering hade inte någon väsentlig påverkan på de finansiella rapporterna.

Finansiella tillgångar och skulder med motsatta positioner i marknads- eller kreditrisk värderas utifrån det pris som skulle ha erhållits vid en försäljning av den nettotillgång som är exponerad för den specifika risken eller betalats vid en överlåtelse av den nettoskuld som är exponerad för den specifika risken.

Värderingen till verkligt värde av förvaltningsfastigheter tar hänsyn till en marknadsaktörs förmåga att generera ekonomiska fördelar genom att använda förvaltningsfastigheterna på det maximala och bästa sättet, det vill säga tar hänsyn till den användning av förvaltningsfastigheterna som är fysiskt möjligt, lagligen tillåtet och finansiellt genomförbart. I dagsläget används förvaltningsfastigheterna i Nordea på

maximala och bästa sätt. Vid värderingen av förvaltningsfastigheterna tas också hänsyn till fastighetens syfte och art genom att tillämpa den lämpligaste värderingsmetoden. Den vanligaste värderingsmetoden är en diskonterad kassaflödesmodell som använder aktuella kassaflöden, marknadsräntor och aktuell avkastning.

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea har under året överfört räntebärande värdepapper (inklusive pantsatta finansiella instrument) till ett värde av 2 893 mn euro (9 558 mn euro) från nivå 1 till nivå 2, och 1 092 mn euro (1 447 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde. Nordea har också överfört aktier och andelar till ett värde av 966 mn euro (0 mn euro) och övriga skulder till ett värde av 1 054 mn euro (0 mn euro) från nivå 1 till nivå 2. Orsaken till överföringen från nivå 1 till nivå 2 var att instrumenten upphörde att handlas aktivt under året och verkligt värde har nu beräknats med värderingsmetoder baserade på observerbara marknadsdata. Orsaken till överföringen från nivå 2 till nivå 1 var att instrumenten handlades aktivt under året och att tillförlitliga prisnoteringar fanns tillgängliga på marknaden. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid årets slut.

Förändringar i nivå 3

2013, mn euro	1 jan 2013	Omklassificering	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året		Köp/emissioner	Försäljningar	Avräkningar/likvider	Överföringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omräkningsdifferenser	31 dec 2013
			Realiserade	Orealiserade							
Räntebärande värdepapper	1 118	-498	-10	65	105	-277	-12	—	—	-13	478
- varav Life	719	-498	-14	-2	10	-97	-1	—	—	-13	104
Aktier och andelar	3 374	498	299	62	967	-1 125	-72	2	-137	-27	3 841
- varav Life	2 210	498	251	52	808	-752	-69	2	-137	-21	2 842
Derivatinstrument (netto)	332	—	287	-300	—	—	-287	5	—	0	37
Förvaltningsfastigheter	3 408	—	1	-41	502	-223	—	—	—	-123	3 524
- varav Life	3 261	—	1	-41	445	-179	—	—	—	-120	3 367
Övriga skulder	—	—	-20	0	608	—	-608	21	—	—	1

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehåses vid årets slut. Under året överförde Nordea aktier och andelar till ett värde av 137 mn euro (10 mn euro) från nivå 3 till nivå 2 och 2 mn euro (25 mn euro) från nivå 2 till nivå 3. Nordea överförde även övriga skulder till ett värde av 21 mn euro (0 mn euro) från nivå 2 till nivå 3. Skälet till överföringen från nivå 3 till nivå 2 var att observerbara

marknadsdata blev tillgängliga. Skälet till överföringen från nivå 2 till nivå 3 var att observerbara marknadsdata inte längre fanns tillgängliga. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid årets slut. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not K5). Tillgångar och skulder avseende derivatinstrument redovisas netto.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

2012, mn euro	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året									
	1 jan 2012	Realise- rade	Orealise- rade	Köp/ emissioner	Försälj- ningar	Avräk- ningar/ likvider	Överfö- ringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omräk- ningsdiffe- renser	31 dec 2012
Räntebärande värdepapper	1 149	16	55	156	-269	6	—	—	5	1 118
– varav Life	750	22	40	57	-156	—	—	—	6	719
Aktier och andelar	4 921	74	84	1 435	-3 202	-4	25	-10	51	3 374
– varav Life	3 425	91	38	1 223	-2 593	—	25	-9	10	2 210
Derivatinstrument (netto)	-289	-264	621	—	—	264	—	—	—	332

Processen för värdering till verkligt värde i nivå 3*Finansiella instrument*

De värderingsprinciper som används i Nordea fastställs och godkänns av Group Valuation Committee (GVC). GVC utfärdar vägledande riktlinjer till affärsenheterna om hur de ska införa robusta värderingsprocesser och minimera osäkerheten i värderingen. GVC är också eskaleringsinstans.

Värderingsprocessen i Nordea utgörs av flera steg. Första steget är att ta fram genomsnittliga köp- eller säljkurser vid dagens slut. De genomsnittliga kurserna fastställs antingen av front office eller erhålls från externa källor. Andra steget är kontroll, som utförs av oberoende kontrollenheter. Allra viktigast i kontrollen är den oberoende kontrollen av kurser. Här kontrolleras riktigheten i kurser och andra parametrar som används i nuvärdesberäkningen, värderingsmodellernas lämplighet, inklusive en bedömning av om noterade priser eller värderingsmodeller ska användas, samt tillförlitligheten i de antaganden och parametrar som används i justeringar till verkligt värde och som huvudsakligen omfattar justeringar för likviditetrisk (skillnad mellan köp-/säljkurs), modellrisk och kreditrisk.

Kontrollen av riktigheten i kurser och andra parametrar utförs dagligen. Information från tredje man, såsom kursnoteringar och annan prisinformation från mäklare, används som jämförelseuppgifter vid kontrollen. Jämförelseuppgifternas kvalitet bedöms regelbundet. Denna kvalitetsbedömning används i samband med mätningen av osäkerhet i värderingen.

Justeringar till verkligt värde och uppskjutna dag 1-resultat från nivå 3-transaktioner beräknas och rapporteras månadsvis. Den faktiska bedömningen av instrument i hierarkin för verkligt värde utförs kontinuerligt.

Förvaltningsfastigheter

Huvuddelen av förvaltningsfastigheterna i Nordea innehas av Nordea Liv och Pension (NLP). Förvaltningsfastigheterna i NLP värderas en gång i kvartalet av fastighetsavdelningarna i respektive bolag inom NLP, och arbetet utförs helt eller delvis av externa värderare. De avdelningar som använder sig av sina egna metoder jämför fastigheternas värdeförändringar med värderingar gjorda för liknande fastigheter av externa värderare. Värderingen presenteras för, och godkänns av, ledningen i respektive bolag. Finansdirektören i vart och ett av bolagen inom NLP godkänner de tillämpade metoder och ansvarar för de värden som används. Principerna som tillämpas i samtliga bolag överensstämmer med de nationella tillsynsmyndigheternas bestämmelser, som i sin tur överensstämmer med internationella värderingsprinciper och IFRS.

Dessutom finns en nyligen inrättad kommitté, Investment Operation Committee (IOC), som är ett gemensamt forum för frågor som rör värdering och redovisning i NLP:s investeringsverksamhet. Bolagen inom NLP rapporterar regelbundet till IOC, och IOC rapporterar kvartalsvis till Nordeakoncernens Group Valuation Committee.

Förvaltningsfastigheterna i NLP fungerar som skuldtäckning gentemot försäkringstagarna i liv- och fondförsäkringsavtal samt i finansiella avtal, vilket innebär att effekten på Nordeas resultaträkning och eget kapital beror på återbäringsmedlen och återbäringsavtalen i det bolag som äger fastigheten.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde	Varav Life ¹	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde ²
Räntebärande värdepapper					
Kommuner och andra offentliga organ	29	29	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	+/-0
Bolåneinstitut och andra kreditinstitut ³	359	8	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-20/20
Företag	82	67	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-4/4
Övrigt	8	—	—	—	-1/1
Summa	478	104			-25/25
Aktier och andelar					
Private equity-fonder	2 298	1 770	Andelsvärde ⁴		
Hedgefonder	458	178	Andelsvärde ⁴		
Kreditfonder	460	362	Andelsvärde/analytikerkonsensus ⁴		
Övriga fonder	431	403	Andelsvärde/fondkurser ⁴		
Övrigt	194	129	—		
Summa⁵	3 841	2 842			
Derivatinstrument					
Räntederivat	141	—	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	-7/5
Aktiederivat	-93	—	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet Utdelning	-17/11
Valutaderivat	103	—	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	+/-0
Kreditderivat	-129	—	Kreditderivatmodell	Korrelationer Återvinningsgrad	-7/9
Övrigt	15	—	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	+/-0
Summa	37	—			-31/25

1) Innehav i finansiella instrument utgör en stor del av livförsäkringsrörelsen, i syfte att fullgöra åtaganden i försäkringsavtal och finansiella avtal. Vinster och förluster hänförliga till dessa instrument allokteras nästan uteslutande till försäkringstagarna och påverkar därmed inte Nordeas eget kapital.

2) Intervall för verkligt värde på derivat uppgick den 31 dec 2012 till 20/-24 mn euro och för räntebärande värdepapper till 60/-60 mn euro.

3) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

4) Verkligt värde baseras på kurser och andelsvärden som erhållits av externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser fastställs utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna i International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV), som utfärdats av European Venture Capital Association (EVCA). Mindre än 15 procent av innehavet i private equity-fonder justeras/värderas internt utifrån IPEV-anvisningarna. De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 0 till 100 procent jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

5) Effekten av rimligt möjliga alternativa antaganden uppgår till 381/-381 mn euro (315/-315 mn euro).

Tabellerna ovan visar, för varje tillgångs- och skuldclass som hänförs till nivå 3, det verkliga värdet, värderingsmetoderna som använts för beräkning av verkligt värde, väsentliga ej observerbara data som använts i värderingsmodellerna samt, för finansiella tillgångar och skulder, det verkliga värdets känslighet för förändringar i viktiga antaganden.

Verkligt värde på tillgångar och skulder i nivå 3 beräknas med hjälp av värderingsmetoder baserade på antaganden som saknar stöd av observerbara priser och räntor på marknaden. Det kan finnas osäkerhet i en värdering till följd av valet av värderingsmetod/-modell, antagandena i dessa modeller, den utsträckning som indata inte kan observeras på marknaden eller andra faktorer som påverkar värderingsmetoden. För finansiella instrument tillämpas justeringar på portföljnivå för att ta hänsyn till sådan osäkerhet, och dessa dras av från det verkliga värdet som beräknats med hjälp av modellerna eller andra värderingsmetoder (mer information finns i not K1, avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument").

Kolumnen "intervall för verkligt värde" och fotnot 2 och 5 i

tabellerna ovan visar känsligheten i verkligt värde för nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden. När exponeringen för en ej observerbar parameter kvittas mellan olika instrument redovisas endast nettoeffekten i tabellen. Redovisat intervall är sannolikt större än den faktiska osäkerheten i verkligt värde för dessa instrument, eftersom det i praktiken är osannolikt att alla ej observerbara parametrar samtidigt skulle vara i utkanten av sina intervall för rimligt möjliga alternativ. Redovisningen är varken förutsäggande eller indikativ för framtida förändringar i verkligt värde.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för derivat tillämpas en rad olika modeller för att fastställa ett osäkerhetsintervall kring det redovisade verkliga värdet. De olika modellerna är inriktade på olika aspekter av prissättningen av derivat. Två gemensamma komponenter i modellerna för derivatvärdering är volatiliteten i underliggande riskfaktorer och korrelationen mellan de relevanta riskfaktorerna. Hänsyn tas till båda dessa genom att olika antaganden om indata och/eller valet av modell tillämpas. Förutom dessa gemensamma faktorer omfattar analysen även ett antal fakto-

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

rer som är specifika för tillgångsklassen, bland annat förväntad aktieutdelning, återvinningsantaganden för kreditderivat och inflationsförväntningar. Det verkliga värdet på derivat redovisas som nettot av tillgångar och skulder.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för aktier och andelar och räntebärande värdepapper ökades och minskades det verkliga värdet med 3–10 procentenheter, vilket bedöms motsvara rimliga marknadsförändringar.

31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde ¹	Varav Life	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för ej observerbara data	Intervall för ej observerbara data
Förvaltningsfastigheter						
Danmark	1 752	1 735	Diskonterade kassaflöden	Marknadshyra Avkastingskrav	54–350 EUR/m ² /år	107 EUR/m ² /år
				Kommersiella	6,0%–9,0%	7,6%
				Kontor	4,6%–9,5%	6,1%
				Lägenheter	3,5%–6,3%	5,8%
Norge	899	875	Diskonterade kassaflöden	Marknadshyra Avkastingskrav	85–850 EUR/m ² /år	203 EUR/m ² /år
				Kommersiella	5,3%–8,5%	6,4%
				Kontor	5,7%–8,5%	6,5%
				Lägenheter	5,8%–6,5%	6,1%
				Övriga	6,0%–8,0%	7,3%
Finland	793	681	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra Avkastingskrav	88–324 EUR/m ² /år	148 EUR/m ² /år
				Kommersiella	5,0%–7,0%	6,0%
				Kontor	5,0%–8,0%	6,5%
				Lägenheter	4,5%–6,0%	5,3%
				Övriga	6,5%–9,0%	7,8%
Sverige	76	76	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra Avkastingskrav	—	—
				Kommersiella	6,8%–7,0%	6,8%
				Lägenheter	4,3%–4,3%	4,3%
				Övriga	5,0%–8,3%	6,5%
Övriga	4	—	Diskonterade kassaflöden	—	—	—
Summa	3 524	3 367				

1) Fördelning baserad på de värderingsmetoder som används i olika länder, för fördelning på geografiska områden se not K23.
2) Verkligt värde beräknas av externa värderare.

De väsentliga ej observerbara indata som används när förvaltningsfastigheterna värderas till verkligt värde är marknadshyra och avkastningskrav. Betydande höjningar (sänkningar) av marknadshyran eller avkastningskravet skulle, isolerat, resultera i ett betydligt annorlunda verkligt värde.

Uppskjutna dag 1-resultat

Transaktionspriset för finansiella instrument överensstämmer i vissa fall inte med verkligt värde vid första redovisningstillfället (enligt använd värderingsmodell). Skälet är huvudsakligen att transaktionspriset inte har kunnat fastställas på en aktiv marknad. Om väsentliga ej observerbara data används i värderingsmetoden (nivå 3) redovisas det finansiella instrumentet till transaktionspriset, och den eventuella skillnaden mellan transaktionspriset och det verkliga värdet

vid första redovisningstillfället, enligt använd värderingsmodell (dag 1-resultat), skjuts upp. För ytterligare information, se not K1 "Redovisningsprinciper". Tabellen nedan visar den totala skillnaden som kvarstår att periodisera i resultaträkningen vid periodens början och slut, samt en avstämning av hur detta skillnadsbelopp har förändrats under året (förändring i uppskjutna dag 1-resultat).

Uppskjutna dag 1-resultat – derivat, mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Belopp vid årets början	24	29
Uppskjutna resultat från nya transaktioner	26	7
Redovisat i resultaträkningen under året	–12	–12
Belopp vid årets slut	38	24

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

31 dec 2013, mn euro	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå i hierarkin för verkligt värde
Tillgångar som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 529	33 529	1
Utlåning	265 524	265 524	3
Räntebärande värdepapper	5 359	5 484	1, 2
Övriga tillgångar	4 057	4 057	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 886	1 886	3
Summa	310 355	310 480	

Skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

Inlåning och skuldinstrument	353 284	354 938	3
Övriga skulder	5 747	5 747	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 890	1 890	3
Summa	360 921	362 575	

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

Verkligt värde överensstämmer med redovisat värde. Det verkliga värdet har baserats på noterade priser på aktiva marknader för berörda valutor, och har därför hänförs till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde.

Utlåning

Det verkliga värdet på "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" och "Utlåning till allmänheten" har beräknats som det redovisade värdet justerat för förändringar i verkligt värde gällande ränterisk. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till ränterisk baseras på förändringar i berörda räntor jämfört med motsvarande nominella räntor i portföljerna. Inga justeringar har gjorts för förändringar i verkligt värde gällande kreditrisk. Den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang på utlåning till kreditinstitut och företag har varit i det närmaste oförändrad. För retailkunder har emellertid den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang minskat, vilket tyder på att det verkliga värdet på utlåning till retailkunder är

högre än det beräknade verkliga värdet. Värdningen till verkligt värde har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Räntebärande värdepapper

Det verkliga värdet uppgår till 5 484 mn euro, varav 234 mn euro har hänförs till nivå 1 och 5 250 mn euro till nivå 2 i hierarkin för verkligt värde. Värdningsprinciperna är desamma som för liknande instrument som redovisas till verkligt värde i balansräkningen.

Övriga tillgångar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Balansposterna "Övriga tillgångar" och "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" utgörs av kortfristiga fordringar, huvudsakligen upplupna ränteintäkter. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Inlåning och skuldinstrument

Det verkliga värdet på "Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder" har beräknats som det redovisade värdet justerat för förändringar i verkligt värde gällande ränterisk och egen kreditrisk. Det verkliga värdet har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till ränterisk baseras på förändringar i berörda räntor jämfört med motsvarande nominell ränta i portföljerna. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till kreditrisk beräknas som skillnaden mellan creditspreaden i de nominella räntorna och aktuell creditspread på marknaden. Beräkningen utförs på aggregerad nivå för all långfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder". Eftersom den avtalade löptiden är kort för "Skulder till kreditinstitut" och "In- och upplåning från allmänheten" antas förändringarna i Nordeas egen kreditrisk hänförliga till dessa poster vara obetydliga. Detsamma gäller kortfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder".

Övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Balansposterna "Övriga skulder" och "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter" utgörs av kortfristiga skulder, huvudsakligen fondlikvidskulder. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

K43

Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal

31 dec 2013, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	128 855	-58 132	70 723	-56 104	-1	-5 739	8 879
Omvända återköpsavtal	45 704	—	45 704	-24 267	-21 053	—	384
Avtal om inlåning av värdepapper	4 397	—	4 397	—	-4 397	—	0
Summa	178 956	-58 132	120 824	-80 371	-25 451	-5 739	9 263

31 dec 2013, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ , brutto	Redovisade finansiella tillgångar, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	122 388	-58 132	64 256	-56 104	—	-4 586	3 566
Återköpsavtal	49 744	—	49 744	-24 267	-21 821	—	3 656
Avtal om utlåning av värdepapper	3 063	—	3 063	—	-3 063	—	0
Summa	175 195	-58 132	117 063	-80 371	-24 884	-4 586	7 222

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

31 dec 2012, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	193 979	-76 707	117 272	-99 005	—	-6 888	11 379
Omvända återköpsavtal	33 309	—	33 309	-15 288	-17 797	—	224
Avtal om inlåning av värdepapper	5 558	—	5 558	—	-5 558	—	0
Summa	232 846	-76 707	156 139	-114 293	-23 355	-6 888	11 603

31 dec 2012, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ , brutto	Redovisade finansiella tillgångar, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	188 014	-76 707	111 307	-99 005	—	-7 339	4 963
Återköpsavtal	34 514	—	34 514	-15 288	-19 141	—	85
Avtal om utlåning av värdepapper	4 416	—	4 416	—	-4 416	—	0
Summa	226 944	-76 707	150 237	-114 293	-23 557	-7 339	5 048

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

Rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller liknande avtal

Finansiella instrument bruttoredo visas i balansräkningen med det innebär inte att dessa instrument inte omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal. Normalt omfattas finansiella instrument (derivat, repor och värdepapperslån) av ramavtal för nettnings, och Nordea skulle därmed tillåtas

använda nettnings både i den löpande verksamheten, i händelse av fallissemang och i beräkningen av motpartsrisik. Skälet till att nettoavräknade exponeringar inte redovisas under tillgångar och skulder i balansräkningen beror i de flesta fall på att nettoavräkning endast används i begränsad utsträckning.

K44

Avvecklade verksamheter och avyttringsgrupper som innehas för försäljning

Mn euro	2013	2012
Räntenetto	154	189
Avgifts- och provisionsnetto	38	36
Övriga rörelseintäkter	7	13
Summa rörelseintäkter	199	238
Summa rörelsekostnader	-118	-122
Kreditförluster, netto	-26	-38
Rörelseresultat	55	78
Skatt	-13	-21
Periodens resultat från avyttrad verksamhet	42	57
Periodens resultat, efter värdering till verkligt värde	1	—
Transaktions- och transfereringskostnader (inklusive försäljningskostnader) ¹	-34	—
Periodens resultat från avyttrad verksamhet efter värdering till verkligt värde och försäljningskostnader	9	57

1) Med avdrag för skatt på 9 mn euro.

Information om den avvecklade verksamhetens inverkan på övrigt totalresultat och kassaflöde finns i rapport över totalresultat och kassaflödesanalysen för koncernen. Vinst per aktie för avvecklade verksamheter finns i not K12.

Avvecklade verksamheter och tillgångar/skulder som innehas för försäljning avser Nordeas tidigare meddelade beslut att avveckla sin polska bank-, finans- och livförsäkringsverksamhet, inklusive Nordea Bank Polska S.A., Nordea Finance

Balansräkning – sammandrag¹

Mn euro	31 dec 2013
Tillgångar	
Utlåning till allmänheten	6 144
Räntebärande värdepapper	1 534
Aktier och andelar	385
Övriga tillgångar	832
Summa tillgångar som innehas för försäljning	8 895
Skulder	
Skulder till kreditinstitut	78
In- och upplåning från allmänheten	3 384
Skulder till försäkringstagare	625
Övriga skulder	111
Summa skulder som innehas för försäljning	4 198

1) Innefattar de externa tillgångar och skulder som innehas för försäljning. Den externa finansieringen av den polska verksamheten som kvartstår efter transaktionen har inte medräknats.

Polska S.A. och Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczen na Zycie S.A., till PKO Bank Polski. Affären väntas slutföras under första halvåret 2014 och förutsätter godkännande från myndigheterna. Avvecklingsgruppen redovisas inte i not K2 "Segmentrapportering" eftersom den inte ingår i rapporteringen till den högste verkställande beslutsfattaren. Huvuddelen av verksamheten redovisades tidigare i segmentet Retail Banking Poland & Baltic countries.

K45

Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder

Alla tillgångar som överförts redovisas fortsatt i balansräkningen om Nordeas exponering för förändringar i verkligt värde för tillgången kvarstår. Så är fallet vid återköpsavtal och värdepapperslån.

Återköpsavtal är en form av inlåning mot säkerhet där Nordea säljer värdepapper med ett avtal om att till ett fast pris återköpa dessa vid ett senare datum. Likvida medel som erhållits redovisas som inlåning (skuld). Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal bokas inte bort från balansräkningen.

Utlåning av värdepapper är transaktioner där Nordea lånar ut innehavda värdepapper till en motpart och erhåller en avgift.

Eftersom både återköpsavtal och värdepapperslån innebär att värdepappren återlämnas till Nordea, kvarstår alla risker och rättigheter förknippade med de överförda instrumenten hos Nordea, även om de inte är tillgängliga för Nordea under den period då de är överförda. Motparten i transaktionen innehar värdepappren som säkerhet, men har inte någon rätt till andra tillgångar i Nordea.

De värdepapper som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder värderas till verkligt värde.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Återköpsavtal		
Räntebärande värdepapper	8 703	7 964
Avtal om utlåning av värdepapper		
Aktier och andelar	31	6
Summa	8 734	7 970

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Återköpsavtal		
Skulder till kreditinstitut	3 154	3 082
In- och upplåning från allmänheten	6 654	5 103
Avtal om utlåning av värdepapper		
Skulder till kreditinstitut	84	46
Summa	9 892	8 231
Netto	-1 158	-261

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestämd nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses om nedan.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	44 908	33 092
– varav sålda eller pantsatta på nytt	38 503	14 498
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	3 341	4 064
– varav sålda eller pantsatta på nytt	3 341	4 053
Summa	48 249	37 156

K46

Investeringar för vilka kunden bär risken

I balansräkningen för livförsäkringsverksamheten och för Nordea Bank Danmark A/S ingår tillgångar och skulder för vilka kunderna bär risken. Eftersom tillgångarna och skulderna juridiskt sett tillhör företagen, upptas tillgångarna och skulderna i koncernens balansräkning.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar		
Räntebärande värdepapper	3 417	1 837
Aktier och andelar	19 994	18 288
Övriga tillgångar	1 501	236
Summa tillgångar	24 912	20 361
Skulder		
In- och upplåning från allmänheten	4 302	3 891
Försäkringsavtal	9 508	7 168
Finansiella avtal	11 102	8 911
Övriga skulder	—	391
Summa skulder	24 912	20 361

K47

Löptidsanalys för tillgångar och skulder

Förväntad löptid

Mn euro	31 dec 2013				31 dec 2012		
	Not	Förväntas återvinnas eller regleras:			Förväntas återvinnas eller regleras:		
		Inom 12 månader	Efter 12 månader	Summa	Inom 12 månader	Efter 12 månader	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		33 529	—	33 529	36 060	—	36 060
Utlåning till centralbanker	K13	11 769	—	11 769	8 005	—	8 005
Utlåning till kreditinstitut	K13	9 782	961	10 743	9 333	1 236	10 569
Utlåning till allmänheten	K13	147 611	194 840	342 451	130 999	215 252	346 251
Räntebärande värdepapper	K14	18 736	68 578	87 314	29 211	57 415	86 626
Pantsatta finansiella instrument	K15	6 905	2 670	9 575	4 663	3 307	7 970
Aktier och andelar	K16	10 162	23 109	33 271	8 855	19 273	28 128
Derivatinstrument	K17	7 854	63 138	70 992	10 858	107 931	118 789
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	17	186	203	85	-796	-711
Aktier och andelar i intresseföretag	K19	—	630	630	—	585	585
Immateriella tillgångar	K20	—	3 246	3 246	—	3 425	3 425
Materiella tillgångar	K21	11	420	431	—	474	474
Förvaltningsfastigheter	K23	74	3 450	3 524	30	3 378	3 408
Uppskjutna skattefordringar	K11	35	27	62	64	202	266
Aktuella skattefordringar		31	—	31	69	9	78
Pensionstillgångar	K33	1	320	321	—	142	142
Övriga tillgångar	K24	11 046	18	11 064	15 430	124	15 554
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K25	1 862	521	2 383	2 017	542	2 559
Tillgångar som innehas för försäljning	K44	8 895	—	8 895	—	—	—
Summa tillgångar		268 320	362 114	630 434	255 679	412 499	668 178
Skulder till kreditinstitut	K26	57 023	2 067	59 090	50 920	4 506	55 426
In- och upplåning från allmänheten	K27	192 107	8 636	200 743	192 860	7 818	200 678
Skulder till försäkringstagare	K28	4 032	43 194	47 226	2 475	42 845	45 320
Emitterade värdepapper	K29	77 165	108 437	185 602	80 288	103 620	183 908
Derivatinstrument	K17	8 457	57 467	65 924	11 929	102 274	114 203
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	117	1 617	1 734	-183	2 123	1 940
Aktuella skatteskulder		276	27	303	365	26	391
Övriga skulder	K30	24 697	40	24 737	24 739	34	24 773
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K31	3 616	61	3 677	3 878	25	3 903
Uppskjutna skatteskulder	K11	134	801	935	44	932	976
Avsättningar	K32	60	117	177	241	148	389
Pensionsskulder	K33	6	328	334	—	469	469
Efterställda skulder	K34	360	6 185	6 545	4	7 793	7 797
Skulder som innehas för försäljning	K44	4 198	—	4 198	—	—	—
Summa skulder		372 248	228 977	601 225	367 560	272 613	640 173

K47

Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts.

Avtalsenliga odiskonterade kassaflöden

	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
31 dec 2013, mn euro						
Räntebärande finansiella tillgångar	25 973	119 862	44 907	163 641	277 298	631 681
Ej räntebärande finansiella tillgångar	—	—	—	—	117 167	117 167
Icke finansiella tillgångar	—	—	—	—	9 607	9 607
Summa tillgångar	25 973	119 862	44 907	163 641	404 072	758 455
Räntebärande finansiella skulder	127 522	156 843	54 318	99 313	42 088	480 084
Ej räntebärande finansiella skulder	—	—	—	—	107 086	107 086
Icke finansiella skulder och eget kapital	—	—	—	—	67 905	67 905
Summa skulder och eget kapital	127 522	156 843	54 318	99 313	217 079	655 075
Derivatinstrument, kassainflöde	—	429 194	124 755	220 495	73 590	848 034
Derivatinstrument, kassautflöde	—	429 971	124 404	218 650	74 574	847 599
Nettoexponering	—	-777	351	1 845	-984	435
Exponering	-101 549	-37 758	-9 060	66 173	186 009	103 815
Kumulativ exponering	-101 549	-139 307	-148 367	-82 194	103 815	—
	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
31 dec 2012, mn euro						
Räntebärande finansiella tillgångar	63 013	89 716	45 366	160 314	235 881	594 290
Ej räntebärande finansiella tillgångar	—	—	—	—	162 866	162 866
Icke finansiella tillgångar	—	—	—	—	9 831	9 831
Summa tillgångar	63 013	89 716	45 366	160 314	408 578	766 987
Räntebärande finansiella skulder	130 149	154 543	52 233	94 060	43 770	474 755
Ej räntebärande finansiella skulder	—	—	—	—	153 153	153 153
Icke finansiella skulder och eget kapital	—	—	—	—	67 216	67 216
Summa skulder och eget kapital	130 149	154 543	52 233	94 060	264 139	695 124
Derivatinstrument, kassainflöde	—	463 465	174 888	242 633	82 232	963 218
Derivatinstrument, kassautflöde	—	475 595	173 266	234 307	79 811	962 979
Nettoexponering	—	-12 130	1 622	8 326	2,421	239
Exponering	-67 136	-76 957	-5 245	74 580	146 860	72 102
Kumulativ exponering	-67 136	-144 093	-149 338	-74 758	72 102	—

1) Siffrorna har omräknats med avseende på obligationer med framtida start.

Tabellen är baserad på avtalsenliga löptider för posterna i balansräkningen. För derivat har förväntade in- och utflöden av kontanter redovisats för både derivattillgångar och derivat-skulder eftersom derivat hanteras netto. Utöver posterna i balansräkningen har Nordea utställda kreditlöften om 78 332 mn euro (84 914 mn euro), vilka kan utnyttjas när som helst.

Nordea har också ställt ut garantier om 18 969 mn euro (18 844 mn euro) som kan komma att leda till ett utflöde av kontanter om särskilda händelser inträffar.

För ytterligare information om återstående löptider, se avsnittet om "Risk-, likviditets- och kapitalhantering".

K48

Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordeas perspektiv, d v s den visar hur Nordeas siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter.

Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar				
Utlåning	464	342	0	0
Räntebärande värdepapper	120	11	—	—
Derivatinstrument	147	304	—	—
Aktier och andelar i intresseföretag	630	585	—	—
Summa tillgångar	1 361	1 242	0	0
Skulder				
In- och upplåning	142	165	109	47
Emitterade värdepapper	11	39	—	—
Derivatinstrument	34	4	—	—
Summa skulder	187	208	109	47
Poster utanför balansräkningen²	8 086	9 997	—	—

Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	2013	2012	2013	2012
Räntenetto	9	6	0	0
Avgifts- och provisionsnetto	6	4	1	1
Nettoresultat av poster till verkligt värde	18	121	—	—
Övriga rörelseintäkter	0	0	—	—
Summa rörelsekostnader	0	-11	—	—
Resultat före kreditförluster	33	120	1	1

1) Aktieägare med väsentligt inflytande och nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen, samt bolag som står under betydande inflytande av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen eller av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner räknas som närstående parter till Nordea. Inkluderat i denna grupp av närstående parter är Sampo Oyj och Aegon Asset Management. Om transaktioner med dessa närstående parter görs som ett led i Nordeas och de närstående parternas normala affärsverksamhet och på samma kriterier och villkor som jämförbara transaktioner med parter med liknande kundrelation till Nordea samt om de ej innebar mer än normalt risktagande, redovisas de ej i tabellen.

2) Inklusive nominella belopp på derivatinstrument.

Ersättningar samt utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Information om ersättningar och utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7.

Övriga transaktioner med närstående parter

Från och med mars 2008 ingår Nordea i ett garantikonstium som har bildats avseende norska Eksportfinans ASA:s värdepappersportfölj. Nordea äger 23 procent av bolaget. Övriga ägare är den norska staten samt andra nordiska banker. Nordeas andel av garantins negativa verkliga värde per balansdagen uppgår till 13 mn euro. Avtalet löper ut samtidigt som de obligationer som är inkluderade i garantin. Sista förfallodagen är 31 december 2023.

Nordea gick under 2009 in i en transaktion med ett bolag som står under betydande inflytande av en nyckelperson i ledande position. Transaktionen redovisas separat i den här noten till följd av dess betydelse för det närstående bolaget. Det närstående bolaget beviljades en kreditlimit på 27 mn euro varav utnyttjad kredit uppgick till 7 mn euro den 31 december 2013. Den sista förfallodagen är den 31 december 2014, med möjlighet till förlängning ett år i taget efter ny kreditprövning. Nordea har säkerhet i värdepapper (aktier) motsvarande 200 procent av utnyttjad kreditlimit. Transaktionen görs enligt samma kriterier och villkor som för jämförbara transaktioner med bolag med liknade kundrelation till Nordea.

K49

Upplysningar om kreditrisk

Nordeas hantering och analys av kreditrisk beskrivs i förvaltningsberättelsen, i avsnittet Risk-, likviditets- och kapitalhantering. Ytterligare information om kreditrisk finns också i Capital and Risk management Report (Pillar III) 2013, som kan hämtas på www.nordea.com. Informationen i den här noten har till stor del hämtats från Pelare III-rapporten i syfte att tillgodose upplysningskraven för kreditrisk i årsredovisningen.

Pelare III-rapporten innehåller de upplysningar som krävs enligt kapitaltäckningsdirektivet (CRD). Pelare III-upplysningarna har anpassats efter hur Nordea hanterar kreditrisk, och bedöms vara det bästa sättet att tydliggöra Nordeas exponering för kreditrisk. Kreditriskexponeringar uppträder i olika form och delas in i följande typer:

Exponeringstyper, mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Exponeringar inom balansräkningen	412 850	428 192
Exponeringar utanför balansräkningen	46 351	47 966
Värdepapperiseringar	2 196	2 170
Derivat	18 158	34 263
Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD)	479 555	512 591

De tabeller som redovisas i denna not och som innehåller upplysningar om exponeringar presenterar dessa i form av Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD). EAD motsvarar exponering efter att ha tillämpat konverteringsfaktorer för kreditrisk.

Avstämning av exponeringstyper mot balansräkningen

Detta avsnitt beskriver kopplingen mellan kreditportföljen, definierad i enlighet med redovisningsstandarder, och exponeringen, definierad i enlighet med CRD. De huvudsakliga skillnaderna beskrivs här för att belysa kopplingen mellan de olika redovisningsmetoderna.

Ursprunglig exponering är exponeringen före beaktande av substitutionseffekter hänförliga till begränsning av kreditrisken, kreditkonverteringsfaktorer för exponeringar utanför balansräkningen och reserveringar inom ramen för schablonmetoden. I den här noten definieras emellertid exponering som exponering vid fallissemang (EAD) för IRK-exponeringar och exponeringsvärde för schablonmetodsexponeringar, om inget annat anges. I enlighet med CRD har den kreditriskexponering som redovisas i Pelare III-rapporten delats in i olika exponeringsklasser, där varje klass i sin tur delas in i exponeringstyper:

- Poster i balansräkningen
- Ansvarsförbindelser (t ex garantier och utnyttjad del av beviljade krediter).
- Värdepappersfinansiering (t ex omvända repor och värdepapperslån).
- Derivatinstrument

De poster som redovisas i årsredovisningen har delats in enligt följande (i enlighet med redovisningsstandarderna):

- Poster i balansräkningen (t ex utlåning till centralbanker och kreditinstitut, utlåning till allmänheten, omvända repor, positivt verkligt värde för derivat och räntebärande värdepapper).
- Ansvarsförbindelser (t ex garantier och utnyttjad del av beviljade krediter).

Tabellen nedan visar kopplingen mellan kreditriskexponering enligt CRD och poster som ingår i årsredovisningen.

Poster i balansräkningen

Som framgår av tabellen nedan har följande poster lyfts ut från balansräkningen vid beräkningen av exponering i balansräkningen enligt CRD:

- Marknadsriskrelaterade poster i handelslaget, såsom vissa räntebärande värdepapper och pantsatta instrument.
- Repor, derivat och värdepapperslån. Dessa transaktioner ingår antingen i beräkningen av marknadsrisk i handelslaget eller redovisas som separata exponeringstyper (derivat eller värdepappersfinansiering).
- Livförsäkringsverksamhet (till följd av solvensbestämmelser).
- Övriga, huvudsakligen reserveringar, immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar.

Ansvarsförbindelser

Följande ansvarsförbindelser som angetts i årsredovisningen ingår inte när exponeringen för ansvarsförbindelser beräknas i enlighet med CRD:

- Livförsäkringsverksamhet (till följd av solvensbestämmelser).
- För egna skulder ställda säkerheter och Övriga ställda säkerheter (förutom leasing). Dessa transaktioner redovisas som värdepappersfinansiering (d v s en separat exponeringstyp).
- Derivatinstrument

Derivatinstrument och värdepappersfinansiering

Derivat kan redovisas som både balansposter (d v s positivt verkligt värde) och ansvarsförbindelser (d v s nominella belopp) i enlighet med gällande redovisningsstandarder. Enligt CRD redovisas däremot derivat och värdepappersfinansiering som separata exponeringstyper. Vidare grundas beräkningen av repor och in- och utlåning av värdepapper i balansräkningen på nominellt värde. I CRD-beräkningarna fastställs dessa exponeringstyper med avdrag för värdet på säkerheterna.

K49

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Exponeringar inom balansräkningen

	Ursprunglig exponering	Tillgångar relaterade till marknadsrisk	Repor, derivat och värdepapperiseringar	Livförsäkringsverksamhet	Övrigt	Tillgångar som innehas för försäljning ³	Balansräkning
31 dec 2013, mn euro							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	34 082	—	—	1	—	-554	33 529
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	15 421	—	6 605	546	17	-77	22 512
Utlåning till allmänheten	307 207	4 388	39 159	—	-2 159	-6 144	342 451
Räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument	52 042	25 523	—	20 858	—	-1 534	96 889
Derivatinstrument ¹	—	—	70 840	154	—	-2	70 992
Immateriella tillgångar	—	—	—	324	2 987	-65	3 246
Övriga tillgångar och förutbetalda kostnader	5 347	18 632	65	28 009	386	8 376	60 815
Summa tillgångar	414 099	48 543	116 669	49 892	1 231	0	630 434
Exponeringsbelopp vid fallissemang²	412 850						

1) Derivat inkluderas i "banking book" och "trading book", men inte till redovisade värden. Motpartsrisk i tradingderivat inkluderas i kreditriskberäkningarna.

2) Balansräkningsexponeringen har en konverteringsfaktor på 100% men kan ändå ha ett lägre exponeringsbelopp vid fallissemang på grund av avsättningar i standardmetoden, vilka avräknas från den ursprungliga exponeringen när exponeringsbeloppet vid fallissemang beräknas.

3) Tillgångar som innehas för försäljning redovisas separat i balansräkningen men inkluderas rad för rad i ursprunglig exponering.

	Ursprunglig exponering	Tillgångar relaterade till marknadsrisk	Repor, derivat och värdepapperiseringar	Livförsäkringsverksamhet	Övrigt	Omklassificering i balansräkning ³	Balansräkning
31 dec 2012, mn euro							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 059	—	—	1	—	—	36 060
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	10 431	—	8 146	2	-5	—	18 574
Utlåning till allmänheten	318 029	4 502	26 178	571	-3 029	—	346 251
Räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument	57 109	22 680	—	23 120	—	-8 313	94 596
Derivatinstrument ¹	—	—	118 660	129	—	—	118 789
Immateriella tillgångar	—	—	—	332	3 093	—	3 425
Övriga tillgångar och förutbetalda kostnader	7 185	20 067	55	23 480	625	-929	50 483
Summa tillgångar	428 813	47 249	153 039	47 635	684	-9 242	668 178
Exponeringsbelopp vid fallissemang²	428 192						

1) Derivat inkluderas i "banking book" och "trading book", men inte till redovisade värden. Motpartsrisk i tradingderivat inkluderas i kreditriskberäkningarna.

2) Balansräkningsexponeringen har en konverteringsfaktor på 100% men kan ändå ha ett lägre exponeringsbelopp vid fallissemang på grund av avsättningar i standardmetoden, vilka avräknas från den ursprungliga exponeringen när exponeringsbeloppet vid fallissemang beräknas.

3) 2012 har omräknats p g a den reviderade presentationen av obligationer med framtida start och p g a den reviderade IAS 19.

Exponeringar utanför balansräkningen

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Livförsäkringsverksamhet	Inkluderat i derivat och värdepapperiseringar	Exponeringar utanför balansräkningen
31 dec 2013, mn euro				
Ansvarsförbindelser	20 824	46	—	20 870
Kreditlöften och övriga åtaganden	79 012	547	40	79 599
Summa exponeringar utanför balansräkningen	99 836	593	40	100 469

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Exponeringar utanför redovisningen	Ursprunglig exponering	Genomsnittlig konverteringsfaktor	Exponeringsbelopp vid fallissemang
31 dec 2013, mn euro					
Kreditfaciliteter	51 607	68	51 675	47%	24 146
Checkräkningskredit	18 975	4 400	23 375	23%	5 346
Lånelöften	8 294	7 129	15 423	31%	4 843
Garantier	19 681	2	19 683	59%	11 669
Övrigt	1 279	34	1 313	26%	347
Summa	99 836	11 633	111 469		46 351

K49 Upplysningar om kreditrisk, forts.

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Livförsä- ringsverk- samhet	Inkluderat i derivat och värdepappe- riseringar	Exponeringar utanför balans- räkningen
31 dec 2012, mn euro				
Ansvarsförbindelser	21 106	51	—	21 157
Kreditlöften och övriga åtaganden	85 507	661	40	86 208
Summa exponeringar utanför balansräkningen	106 613	712	40	107 365

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Exponeringar utanför redo- visningen	Ursprunglig exponering	Genomsnitt- lig konverte- ringsfaktor	Exponerings- belopp vid fallissemang
31 dec 2012, mn euro					
Kreditfaciliteter	52 925	85	53 009	48%	25 525
Checkräkningskredit	20 540	4 198	24 738	22%	5 540
Lånelöften	11 704	2 722	14 426	32%	4 589
Garantier	20 024	1	20 025	60%	11 925
Övrigt	1 420	20	1 440	27%	387
Summa	106 613	7 026	113 638		47 966

Vid årsskiftet beräknades 77 procent av de totala kreditexponeringarna i enlighet med IRK-metoden. Större delen av exponeringen utgörs av portföljer inom IRK företag och IRK hushåll. Under 2013 minskade den totala exponeringen

något, huvudsakligen till följd av en minskning av företags- och institutportföljerna. Derivatexponeringarna, särskilt inom institutportföljen, minskade signifikant under året, till följd av godkännandet av IMM-modellen.

Exponeringsklasser uppdelad per exponeringstyp

	Exponeringar inom balans- räkningen	Exponeringar utanför balans- räkningen	Värdepappe- riseringar	Derivat	Summa exponering
31 dec 2013, mn euro					
Stater, kommuner och centralbanker	78 719	1 951	147	3 232	84 049
Institut	34 694	1 255	1 218	5 667	42 834
Företag	127 638	34 044	739	8 234	170 655
Hushåll	158 228	9 077	1	96	167 402
Övrigt ¹	13 571	24	91	929	14 615
Summa exponering	412 850	46 351	2 196	18 158	479 555

	Exponeringar inom balans- räkningen	Exponeringar utanför balans- räkningen	Värdepappe- riseringar	Derivat	Summa exponering
31 dec 2012, mn euro					
Stater, kommuner och centralbanker	73 757	2 041	108	3 851	79 757
Institut	42 084	1 748	1 388	20 417	65 637
Företag	138 959	35 088	672	9 639	184 358
Hushåll	159 032	9 052	2	77	168 163
Övrigt	14 360	37	0	279	14 676
Summa exponering	428 192	47 966	2 170	34 263	512 591

Nordea har en god geografisk spridning. Ingen marknad svarar ensamt för mer än 25 procent av exponeringen. Exponeringen i Sverige och Finland utgör 25 respektive 23 procent av den totala exponeringen i koncernen, medan Danmark svarar för 23 procent och Norge för 16 procent.

I Finland minskade IRK-portföljen till följd av lägre expo-

nering mot institut och företagskunder. För institut berodde minskningen på lägre derivatexponeringar samt på minskad utlåning. Större delen av de ryska exponeringarna flyttades från SA till IRK till följd av godkännandet av den grundläggande IRK-metoden för institutionella kunder och företagskunder.

K49

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Exponeringar uppdelade geografiskt och per exponeringsklass

31 dec 2013, mn euro	Norden	– varav Danmark	– varav Finland	– varav Norge	– varav Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Övriga	Summa exponering
Stater, kommuner och centralbanker	55 891	15 252	19 862	6 161	14 616	729	1 118	207	26 104	84 049
Institut	38 759	6 306	14 862	5 957	11 634	148	971	299	2 657	42 834
Företag	148 606	37 447	37 839	33 619	39 701	5 568	1 903	4 324	10 254	170 655
Hushåll	166 080	52 002	36 040	28 719	49 319	963	211	64	84	167 402
Övrigt ¹	7 272	1 438	2 830	765	2 239	2 384	4 005	464	490	14 615
Summa exponering	416 608	112 445	111 433	75 221	117 509	9 792	8 208	5 358	39 589	479 555

31 dec 2012, mn euro	Norden	– varav Danmark	– varav Finland	– varav Norge	– varav Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Övriga	Summa exponering
Stater, kommuner och centralbanker	59 147	13 304	27 483	5 245	13 115	986	1 816	464	17 344	79 757
Institut	61 529	6 382	30 282	7 899	16 966	83	1 152	200	2 673	65 637
Företag	160 002	38 579	39 148	36 926	45 349	5 814	2 040	4 614	11 888	184 358
Hushåll	167 088	52 103	35 219	32 094	47 672	766	179	46	84	168 163
Övrigt ¹	6 971	1 853	1 636	525	2 957	2 227	4 272	716	490	14 676
Summa exponering	454 737	112 221	133 768	82 689	126 059	9 876	9 459	6 040	32 479	512 591

1) Inklusive exponeringar med säkerhet i fastigheter.

I tabellen nedan har exponeringen fördelats per bransch. Branschindelningen följer den internationella standarden GICS (Global Industries Classification Standard) och bygger på NACE-koder (d v s statistisk klassificering av ekonomiska aktiviteter i EU).

IRK företagsportföljen är väldiversifierad mellan branscher. Fastighetsförvaltning är den största branschen, som tillsammans med övriga finansiella institut, är de enda branscherna

som utgör mer än 8 procent av den totala exponeringen på 480 md euro. Under året har exponeringen mot övriga finansiella institut och banker minskat i exponeringsklassen IRK institut. Den största relativa minskningen finns inom övriga, allmänhet och organisationer medan den största relativa ökningen finns övriga råvaror (kemi, byggmateriel, etc). Den största nominella ökningen och minskningen skedde inom hypotekslån till privatpersoner respektive banker.

Exponeringar uppdelade per kundkategori

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Hypotekslån till privatpersoner	139 521	137 828
Övriga lån till privatpersoner	32 259	34 671
Stater, kommuner och centralbanker	38 970	37 312
Banker	72 456	85 062
Bygg och anläggning	5 450	5 863
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater etc)	4 745	5 385
Dagligvaror (livsmedel, jordbruksprodukter etc)	13 500	14 124
Energi (olja, gas etc)	4 877	4 754
Hälsovård och läkemedel	1 852	2 412
Producentkapitalvaror	5 229	5 344
Producenttjänster	15 048	16 692
IT mjukvara, maskinvara och tjänster	1 843	1 944
Media och fritid	2 903	3 059
Metaller och gruvmaterial	1 015	1 111
Papper och skogsprodukter	3 010	3 168
Fastighetsförvaltning	43 852	46 461
Detaljhandel	12 285	13 308
Sjöfart och offshoreverksamhet	12 786	14 083
Teleutrustning	468	453
Teleoperatörer	2 015	2 002
Transport	4 813	4 859
El, gas och vatten (distribution och produktion)	9 127	8 716
Övriga finansiella företag	27 575	35 927
Övriga material (byggmaterial etc)	8 329	7 150
Övriga	15 627	20 903
Summa exponering	479 555	512 591

K49

Upplysningar om kreditrisk, forts.

De garantier som används för att begränsa kreditrisken har till stor del lämnats av stater och kommuner i Norden. Banker och försäkringsbolag är viktiga garantigivare. Endast godtagbara garantigivare och utfärdare av kreditderivat kan godkännas för den standardiserade och IRK-modellen för kreditrisk. Alla stater, kommuner och institut räknas som godtagbara liksom vissa multinationella utvecklingsbanker och internationella organisationer. Garantier som lämnats av företag kan endast beaktas om företaget har ett kreditbetyg motsvarande A- (S&P:s gradering) eller bättre.

Stater och kommuner garanterar cirka 82 procent av den totala garanterade exponeringen. Exponeringar garanterade av dessa garantigivare har en genomsnittlig riskvikt på 0 procent. 4 procent av de garanterade exponeringarna är garanterade av IRK-institut. Återstoden är garanterade av IRK-företag, som alla har en rating på 5- eller högre. Kreditderivat används i mycket liten utsträckning som skydd mot kreditrisk, eftersom kreditportföljen bedöms vara väl diversifierad.

Exponeringar täckta av ställda säkerheter, garantier och kreditderivat

	Ursprunglig exponering	Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD)	- varav täckta av garantier och kreditderivat	- varav täckta av ställda säkerheter
31 dec 2013, mn euro				
Stater, kommuner och centralbanker	81 444	84 049	477	1
Institut	45 067	42 834	703	350
Företag	225 782	170 655	8 482	65 176
Hushåll	178 595	167 402	2 786	132 753
Övrigt ¹	15 247	14 615	4	7 360
Summa exponering	546 135	479 555	12 452	205 640

	Ursprunglig exponering	Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD)	- varav täckta av garantier och kreditderivat	- varav täckta av ställda säkerheter
31 dec 2012, mn euro				
Stater, kommuner och centralbanker	77 423	79 757	437	1
Institut	67 552	65 637	427	7 642
Företag	238 863	184 358	8 471	64 608
Hushåll	179 828	168 163	3 017	130 955
Övrigt ¹	15 410	14 676	2	7 353
Summa exponering	579 076	512 591	12 354	210 559

1) Inklusive exponeringar med säkerhet i fastigheter.

Tabellen nedan visar fördelningen av säkerheter som används i beräkningen av kapitaltäckning. Fastigheter utgör den största delen av godtagbara säkerheter. Det var också den kategorin som ökad mest under året i relativa termer. Affärsfastigheter och andra fysiska säkerheter ökade också under

året, medan finansiella säkerheter och kundfordringar minskade i relativa termer. Fastigheter används ofta som säkerhet i syfte att begränsa kreditrisken. Fastighetssäkerheterna är inte koncentrerade till någon specifik region i Norden eller Baltikum. Övriga fysiska säkerheter utgörs främst av fartyg.

Fördelning av säkerheter

	31 dec 2013	31 dec 2012
Finansiella säkerheter	1,4%	4,7%
Fordringar	1,1%	1,2%
Bostadsfastigheter	72,6%	70,6%
Affärsfastigheter	18,5%	17,5%
Övriga fysiska säkerheter	6,4%	6,0%
Summa	100,0%	100,0%

K49

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Ett vanligt sätt att analysera värdet av säkerheten är att beräkna belåningsgraden, det vill säga kreditexponeringen dividerat med säkerhetens marknadsvärde. I tabellen nedan har hypoteksexponeringarna fördelats utifrån olika intervall

av belåningsgrad. Under 2013 ökade de hypoteksexponeringar som har en belåningsgrad på mindre än 50 procent.

Belåningsgrad

Bolåneexponering mot privatkunder (retailportföljen)	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Md euro	%	Md euro	%
<50%	99,2	77	97,4	77
50–70%	20,9	16	20,7	16
70–80%	5,5	4	5,6	4
80–90%	2,1	2	2,3	2
>90%	1,2	1	1,2	1
Summa	128,9	100	127,1	100

Nordea agerar som förmedlare av kreditderivat, särskilt i nordiska namn. Nordea använder även kreditderivat för egen räkning för att reducera risken i positioner i företagsobligationer och syntetiska CDO (Collateralised Debt Obligations). När Nordea säljer skydd i en CDO-transaktion bär Nordea risken för förluster i referensportföljen om en kredithändelse inträffar. När Nordea köper skydd i en CDO-transaktion är det säljaren av skyddet som bär risken för förluster i referensport-

följen om en kredithändelse inträffar.

Kreditderivat skapar motpartsrisiker på liknade sätt som andra derivattransaktioner. Parter i denna typ av transaktioner har typiskt sett avtal om ställande av säkerheter, där exponeringen täcks av dagliga marginalsäkerheter.

Värderingen av CDO:er innefattar justeringar till verkligt värde för modellrisk. Dessa justeringar till verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Collateralised Debt Obligations (CDO) – Exponering¹

Nominellt, mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Köpt skydd	Sålt skydd	Köpt skydd	Sålt skydd
CDO, brutto	1 266	1 587	1 833	2 816
Säkrad exponering	965	966	1 442	1 444
CDO, netto²	301³	621⁴	391³	1 372³
– varav Equity	57	102	53	361
– varav Mezzanine	108	306	80	386
– varav Senior	136	213	258	625

1) First-To-Default swappar är inte klassificerade som CDO:er och ingår därför inte i tabellen. Netto-positionen från köpt skydd uppgår till 47 mn euro (214 mn euro) och netto-positionen från sålt skydd uppgår till 18 mn euro (50 mn euro). Både köpt och sålt skydd är, till merparten, investment grade.

2) Nettoexponeringen exkluderar exponeringar där köpta och sålda andelar är helt identiska avseende säkerhetsstruktur, löptid och valuta.

3) Varav investment grade 150 mn euro (349 mn euro) och sub investment grade 151 mn euro (42 mn euro).

4) Varav investment grade 326 mn euro (769 mn euro) och sub investment grade 286 mn euro (101 mn euro) och utan rating 0 mn euro (0 mn euro).

Omstrukturerade lån, innevarande år¹

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Lån före omstrukturering, redovisat värde	19	13
Lån efter omstrukturering, redovisat värde	0	6

1) Avser lån som tidigare klassificerats som osäkra lånefordringar som därefter förbättrats och som vid rapporttillfället inte klassificerats som osäkra lånefordringar.

Egendom övertagen för skyddande av fordran¹

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Omsättningstillgångar, redovisat värde:		
Mark och byggnader	123	142
Aktier och övriga andelar	25	18
Övriga tillgångar	3	5
Summa	151	165

1) I enlighet med Nordeas riktlinjer för egendom övertagen för skyddande av fordran, som följer bankrörelselagen i de länder där Nordea verkar. Tillgångar som används som säkerhet för lånet övertas normalt när kunden inte längre kan fullgöra sina skyldigheter gentemot Nordea. Övertagna tillgångar avyttras senast när full återvinning har uppnåtts.

K49

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Tabellen nedan visar förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) som inte bedöms vara osäkra, uppdelade på företags- och privatkunder. Förfallna lånefordringar på företagssidan, som inte bedöms vara osäkra, uppgick vid årsskiftet till 1 257

mn euro, ner från 1 929 mn euro från året innan, medan förfallna lånefordringar på privatsidan minskade till 1 539 mn euro (1 773 mn euro).

Förfallna lån som inte är osäkra

Mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Förtagskunder	Privatkunder	Förtagskunder	Privatkunder
6–30 dagar	714	974	1 157	1 168
31–60 dagar	317	316	358	315
61–90 dagar	66	126	80	137
>90 dagar	160	124	334	153
Summa	1 257	1 539	1 929	1 773
Förfallna lån som inte är osäkra dividerat med utlåning till allmänheten efter reserver, %	0,68	0,98	1,06	1,12

Som framgår av tabellen nedan är utlåningen till företag väl diversifierad sett till lånens storlek. Cirka 71 procent (69 pro-

cent) av företagsutlåningen avser lån på upp till 50 mn euro per kund.

Utlåning till företagskunder, efter lånets storlek

Storlek i mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Utlåning Md euro	%	Utlåning Md euro	%
0–10	83,8	45	78,9	43
10–50	47,0	25	46,2	25
50–100	18,3	10	21,8	12
100–250	23,4	13	25,1	14
250–500	9,8	5	8,8	5
500–	2,9	2	2,0	1
Summa	185,2	100	182,8	100

Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2013			31 dec 2012		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Summa	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Summa
Stater	21 258	164	21 422	20 547	280	20 827
Kommuner och andra myndigheter	2 042	448	2 490	4 684	802	5 486
Hypoteksinstitut	30 723	1 758	32 481	25 862	1 815	27 677
Övriga kreditinstitut	21 128	2 803	23 931	21 113	3 815	24 928
Företag	5 909	186	6 095	4 280	540	4 820
Företag med lägre kreditbetyg	445	—	445	794	—	794
Övriga	450	—	450	2 094	—	2 094
Summa	81 955	5 359	87 314	79 374	7 252	86 626

Finansiella rapporter, Moderföretaget – Innehåll

Resultaträkning	173	<i>Övriga noter</i>	
Rapport över totalresultat	173	M40 Kapitaltäckning	197
Balansräkning	174	M41 Klassificering av finansiella instrument	198
Rapport över förändringar i eget kapital	175	M42 Tillgångar och skulder till verkligt värde	200
Kassaflödesanalys	177	M43 Finansiella instrument som kvittats i balans- räkningen eller omfattas av nettningssavtal	204
Femårsöversikt	179	M44 Tillgångar och skulder i utländsk valuta	205
Noter till finansiella rapporter		M45 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	205
<i>Redovisningsprinciper</i>		M46 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	206
M1 Redovisningsprinciper	180	M47 Transaktioner med närstående	208
<i>Noter till resultaträkningen</i>			
M2 Segmentrapportering	181		
M3 Räntenetto	181		
M4 Avgifts- och provisionsnetto	182		
M5 Nettoresultat av poster till verkligt värde	182		
M6 Utdelningar	182		
M7 Övriga rörelseintäkter	182		
M8 Personalkostnader	183		
M9 Övriga administrationskostnader	184		
M10 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	184		
M11 Kreditförluster, netto	184		
M12 Bokslutsdispositioner	185		
M13 Skatter	185		
<i>Noter till balansräkningen och poster inom linjen</i>			
M14 Statskultförbindelser	186		
M15 Utlåning och osäkra lånefordringar	186		
M16 Räntebärande värdepapper	187		
M17 Pantsatta finansiella instrument	187		
M18 Aktier och andelar	187		
M19 Derivatinstrument och säkringsredovisning	188		
M20 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	190		
M21 Aktier och andelar i koncernföretag	190		
M22 Aktier och andelar i intresseföretag	191		
M23 Immateriella tillgångar	192		
M24 Materiella tillgångar	193		
M25 Övriga tillgångar	193		
M26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	194		
M27 Skulder till kreditinstitut	194		
M28 In- och upplåning från allmänheten	194		
M29 Emitterade värdepapper	194		
M30 Övriga skulder	194		
M31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	194		
M32 Avsättningar	194		
M33 Pensionsförpliktelser	195		
M34 Efterställda skulder	195		
M35 Obeskattade reserver	195		
M36 För egna skulder ställda säkerheter	196		
M37 Övriga ställda säkerheter	196		
M38 Ansvarsförbindelser	196		
M39 Åtaganden	196		

Resultaträkning, Moderföretaget

Mn euro	Not	2013	2012
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter		2 140	2 656
Räntekostnader		-1 499	-1 932
Räntenetto	M3	641	724
Avgifts- och provisionsintäkter		1 259	853
Avgifts- och provisionskostnader		-250	-230
Avgifts- och provisionsnetto	M4	1 009	623
Nettoresultat av poster till verkligt värde	M5	131	189
Utdelningar	M6	1 827	3 554
Övriga rörelseintäkter	M7	674	501
Summa rörelseintäkter		4 282	5 591
Rörelsekostnader			
Allmänna administrationskostnader:			
Personalkostnader	M8	-982	-938
Övriga administrationskostnader	M9	-1 018	-842
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	M10, M23, M24	-109	-105
Summa rörelsekostnader		-2 109	-1 885
Resultat före kreditförluster		2 173	3 706
Kreditförluster, netto	M11	-124	-19
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	M21	-4	-15
Rörelseresultat		2 045	3 672
Bokslutsdispositioner	M12	102	-103
Skatt	M13	-192	-95
Årets resultat		1 955	3 474

Rapport över totalresultat

Mn euro	2013	2012
Årets resultat	1 955	3 474
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		
Finansiella tillgångar som kan säljas: ¹		
Värdeförändringar under året	4	30
Skatt på värdeförändringar under året	-1	-6
Omklassificerat till resultaträkningen under året	2	—
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	0	—
Kassaflödessakringar:		
Värdeförändringar under året	562	179
Skatt på värdeförändringar under året	-124	-48
Omklassificerat till resultaträkningen under året	-586	-176
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	129	46
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-14	25
Totalresultat	1 941	3 499

1) Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning, Moderföretaget

Mn euro	Not	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		45	180
Statsskuldförbindelser	M14	4 952	5 092
Utlåning till kreditinstitut	M15	80 918	68 006
Utlåning till allmänheten	M15	34 155	36 214
Räntebärande värdepapper	M16	11 128	11 594
Pantsatta finansiella instrument	M17	737	104
Aktier och andelar	M18	5 351	4 742
Derivatinstrument	M19	4 219	5 852
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	-11	-1 157
Aktier och andelar i koncernföretag	M21	17 723	17 659
Aktier och andelar i intresseföretag	M22	7	8
Immateriella tillgångar	M23	729	670
Materiella tillgångar	M24	118	121
Uppskjutna skattefordringar	M13	28	19
Aktuella skattefordringar		0	41
Övriga tillgångar	M25	2 533	1 713
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M26	1 291	1 272
Summa tillgångar		163 923	152 130
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	M27	17 500	19 342
In- och upplåning från allmänheten	M28	47 531	50 263
Emitterade värdepapper	M29	62 961	48 285
Derivatinstrument	M19	3 627	4 166
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	715	16
Aktuella skatteskulder		11	3
Övriga skulder	M30	4 173	1 635
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M31	1 150	1 468
Uppskjutna skatteskulder	M13	10	8
Avsättningar	M32	184	148
Pensionsförpliktelser	M33	166	182
Efterställda skulder	M34	5 971	7 131
Summa skulder		143 999	132 647
Obeskattade reserver	M35	3	108
Eget kapital			
Aktiekapital		4 050	4 050
Överkursfond		1 080	1 080
Övriga reserver		-2	12
Balanserade vinstmedel		14 793	14 233
Summa eget kapital		19 921	19 375
Summa skulder och eget kapital		163 923	152 130
För egna skulder ställda säkerheter	M36	2 454	4 230
Övriga ställda säkerheter	M37	7 033	6 225
Ansvarsförbindelser	M38	70 385	86 292
Åtaganden	M39	26 713	26 270

Rapport över förändringar i eget kapital, Moderföretaget

Mn euro	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital ¹				Summa eget kapital
	Aktiekapital	Överskursfond	Övriga reserver:			Balanserade vinstmedel	
			Kassaflödessäkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas			
Ingående balans per 1 jan 2013	4 050	1 080	-19	31	14 233	19 375	
Årets resultat	—	—	—	—	1 955	1 955	
Finansiella tillgångar som kan säljas:							
Värdförändringar under året	—	—	—	4	—	4	
Skatt på värdförändringar under året	—	—	—	-1	—	-1	
Redovisad i resultaträkningen under året	—	—	—	2	—	2	
Skatt på redovisad i resultaträkningen under året	—	—	—	0	—	0	
Kassaflödessäkringar:							
Värdförändringar under året	—	—	562	—	—	562	
Skatt på värdförändringar under året	—	—	-124	—	—	-124	
Redovisad i resultaträkningen under året	—	—	-586	—	—	-586	
Skatt på redovisad i resultaträkningen under året	—	—	129	—	—	129	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	-19	5	—	-14	
Totalresultat	—	—	-19	5	1 955	1 941	
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	15	15	
Utdelning för 2012	—	—	—	—	-1 370	-1 370	
Återköp av egna aktier ²	—	—	—	—	-40	-40	
Utgående balans per 31 dec 2013	4 050	1 080	-38	36	14 793	19 921	
Ingående balans per 1 jan 2012	4 047	1 080	-20	7	11 807	16 921	
Årets resultat	—	—	—	—	3 474	3 474	
Finansiella tillgångar som kan säljas:							
Värdförändringar under året	—	—	—	30	—	30	
Skatt på värdförändringar under året	—	—	—	-6	—	-6	
Kassaflödessäkringar:							
Värdförändringar under året	—	—	179	—	—	179	
Skatt på värdförändringar under året	—	—	-48	—	—	-48	
Redovisad i resultaträkningen under året	—	—	-176	—	—	-176	
Skatt på redovisad i resultaträkningen under året	—	—	46	—	—	46	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	1	24	—	25	
Totalresultat	—	—	1	24	3 474	3 499	
Emitterade C-aktier ³	3	—	—	—	—	3	
Återköp av C-aktier ³	—	—	—	—	-3	-3	
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	13	13	
Utdelning för 2011	—	—	—	—	-1 048	-1 048	
Återköp av egna aktier ²	—	—	—	—	-10	-10	
Utgående balans per 31 dec 2012	4 050	1 080	-19	31	14 233	19 375	

1) Fritt eget kapital består förutom av balanserade vinstmedel av en fri fond uppgående till 2 762 mn euro (2 762 mn euro).

2) Hänför sig till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet och tradingportföljen. Antalet egna aktier var 23,8 miljoner (31 dec 2012: 21,8 miljoner).

3) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP). LTIP 2012 risksäkrades genom emission av 2 679 168 C-aktier. Aktierna har återköpts och konverterats till stamaktier. Totalt antal egna aktier relaterade till LTIP är 18,3 miljoner (31 dec 2012: 20,3 miljoner).

En beskrivning av posterna i eget kapital återfinns i not K1 "Redovisningsprinciper".

Aktiekapital

	Kvotvärde per aktie, euro	Totalt antal aktier	Aktiekapital, euro
Ingående balans per 1 jan 2012	1,0	4 047 272 751	4 047 272 751
Nyemission ¹	1,0	2 679 168	2 679 168
Utgående balans per 31 dec 2012	1,0	4 049 951 919	4 049 951 919
Utgående balans per 31 dec 2013	1,0	4 049 951 919	4 049 951 919

1) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP).

Utdelning per aktie

Slutgiltiga utdelningar redovisas inte förrän dessa har fastställts vid ordinarie bolagsstämma. Vid stämman den 20 mars 2014 föreslås en utdelning för 2013 om 0,43 euro per aktie (verkställd utdelning för 2012 uppgick till 0,34 euro per aktie),

vilket motsvarar totalt 1 733 603 282 euro (verkställd 2012: 1 370 092 365 euro). Årsredovisningen för räkenskapsåret 2013 avspeglar inte detta beslut, som under räkenskapsåret 2014 kommer att redovisas under eget kapital som en disposition av balanserade vinstmedel.

Kassaflödesanalys, Moderföretaget

Mn euro	2013	2012
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	2 045	3 672
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-1 771	48
Betalda inkomstskatter	-142	-180
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	132	3 540
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar		
Förändring av statsskuldförbindelser	9	-1 377
Förändring av utlåning till kreditinstitut	-19 476	-8 407
Förändring av utlåning till allmänheten	1 915	164
Förändring av räntebärande värdepapper	-78	2 207
Förändring av pantsatta finansiella instrument	-634	1 133
Förändring av aktier och andelar	-610	-3 615
Förändring av derivatinstrument, netto	297	249
Förändring av övriga tillgångar	-820	1 320
Förändring av den löpande verksamhetens skulder		
Förändring av skulder till kreditinstitut	-1 842	-3 100
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	-2 732	5 874
Förändring av emitterade värdepapper	14 676	2 918
Förändring av övriga skulder	4 025	-165
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-5 138	741
Investeringsverksamheten		
Aktieägartillskott till koncernföretag	-47	-935
Avyttring av rörelser	17	—
Förvärv av intresseföretag	0	-3
Avyttring av intresseföretag	1	—
Förvärv av materiella tillgångar	-28	-64
Avyttring av materiella tillgångar	3	0
Förvärv av immateriella tillgångar	-143	-95
Avyttring av immateriella tillgångar	0	1
Nettoinvestering av värdepapper, som hålles till förfall	544	1 119
Förvärv av övriga finansiella tillgångar	0	-335
Kassaflöde från investeringsverksamheten	347	-312
Finansieringsverksamheten		
Emission av efterställda skulder	—	1 495
Amortering av efterställda skulder	-500	-618
Nyemission	—	3
Återköp/försäljning av egna aktier, inkl. förändringar i tradingportföljen	-40	-13
Utbetald utdelning	-1 370	-1 048
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 910	-181
Årets kassaflöde	-6 701	248
Likvida medel vid årets början	8 300	8 052
Likvida medel vid årets slut	1 599	8 300
Förändring	-6 701	248

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med IAS 7. Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året. Nordeas kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktsbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för icke kassaflödespåverkande poster innefattar:

Mn euro	2013	2012
Avskrivningar	100	95
Nedskrivningar	9	25
Kreditförluster	144	42
Orealiserade värdeförändringar	914	-563
Realisationsvinster/-förluster (netto)	-16	0
Förändring av upplupna kostnader/intäkter och avsättningar	-307	690
Anticiperade utdelningar	-1 042	-468
Koncernbidrag	-459	-303
Omräkningsdifferenser	-173	-72
Förändring av verkligt värde av den säkrade posten, tillgångar/skulder (netto)	-932	566
Övrigt	-9	36
Summa	-1 771	48

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2013	2012
Erhållen ränta	2 202	2 823
Betald ränta	1 517	1 852

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	45	180
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	1 554	8 120
Summa	1 599	8 300

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat.
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Femårsöversikt, Moderföretaget

Resultaträkning

Mn euro	2013	2012	2011	2010	2009
Räntenetto	641	724	680	584	666
Avgifts- och provisionsnetto	1 009	623	560	571	456
Nettoresultat av poster till verkligt värde	131	189	234	157	152
Utdelningar	1 827	3 554	1 534	2 203	973
Övriga rörelseintäkter	674	501	122	123	123
Summa rörelseintäkter	4 282	5 591	3 130	3 638	2 370
Allmänna administrationskostnader:					
Personalkostnader	-982	-938	-823	-745	-644
Övriga administrationskostnader	-1 018	-842	-561	-526	-443
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-109	-105	-112	-112	-106
Summa rörelsekostnader	-2 109	-1 885	-1 496	-1 383	-1 193
Resultat före kreditförluster	2 173	3 706	1 634	2 255	1 177
Kreditförluster, netto	-124	-19	-20	-33	-165
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	-4	-15	-9	-105	—
Rörelseresultat	2 045	3 672	1 605	2 117	1 012
Bokslutsdispositioner	102	-103	1	0	-3
Skatt	-192	-95	-114	-115	-24
Årets resultat	1 955	3 474	1 492	2 002	985

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2010	31 dec 2009
Statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper	16 080	16 686	18 314	20 706	20 675
Utlåning till kreditinstitut	80 918	68 006	59 379	48 151	43 501
Utlåning till allmänheten	34 155	36 214	36 421	33 800	28 860
Aktier och andelar i koncernföretag	17 723	17 659	16 713	16 690	16 165
Övriga tillgångar	15 047	13 565	10 554	14 458	9 125
Tillgångar	163 923	152 130	141 381	133 805	118 326
Skulder till kreditinstitut	17 500	19 342	22 441	28 644	30 187
In- och upplåning från allmänheten	47 531	50 263	44 389	39 620	34 617
Emitterade värdepapper	62 961	48 285	45 367	33 424	22 119
Efterställda skulder	5 971	7 131	6 154	7 135	6 605
Övriga skulder/obeskattade reserver	10 039	7 734	6 109	8 402	9 298
Eget kapital	19 921	19 375	16 921	16 580	15 500
Skulder och eget kapital	163 923	152 130	141 381	133 805	118 326

Grunder för presentationen

Årsredovisningen för moderföretaget, Nordea Bank AB (publ), upprättas i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och IFRS, med de tillägg och undantag som följer av rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer" och UFR uttalanden utgivna av Rådet för finansiell rapportering och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2008:25, med tillägg i FFFS 2009:11, 2011:54 och 2013:2. FFFS 2013:24 ska tillämpas från och med 1 januari 2014, men de nya reglerna för löptidsinformation har börjat tillämpas i förtid från och med januari 2013. Enligt RFR 2 ska moderföretaget tillämpa alla standarder och tolkningar som utfärdats av IASB och IFRS IC i den mån detta är möjligt inom ramen för svensk redovisningslagstiftning, och därvid beakta den nära kopplingen mellan finansiell rapportering och beskattning. Rekommendationen fastställer vilka undantag och tillägg till IFRS som ska göras.

Koncernens redovisningsprinciper, vilka beskrivs i not K1 "Redovisningsprinciper", är tillämpliga även för moderföretaget med hänsyn tagen till den information som följer nedan.

Förändrade redovisningsprinciper och presentation

I allt väsentligt är redovisningsprinciperna, beräkningsgrunderna och presentationen oförändrade jämfört med årsredovisningen 2012.

Den nya standarden IFRS 13 "Värdering till verkligt värde" började tillämpas den 1 januari 2013, men detta har inte haft någon betydande inverkan på värderingen av tillgångar och skulder i moderföretaget. De ytterligare kraven på upplysningar från IFRS 13 presenteras i not M42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

IAS 32 "Finansiella instrument: Klassificering" och IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar" har omarbetats med avseende på kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Moderföretaget började tillämpa dessa omarbetningar 2013. Moderföretagets principer för kvittning är redan i enlighet med de förtydligade kraven och därför har omarbetningarna i IAS 32 inte haft någon inverkan. De ytterligare upplysningar som krävs enligt IFRS 7 presenteras i not M43 "Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningssavtal".

IASB publicerade under 2013 en begränsad omarbetning av IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering". Nordea började tillämpa dessa omarbetningar 2013 (tillämpade i förtid). Enligt omarbetningen kan säkringsredovisningen fortsätta om ett derivatkontrakt som innehas i säkrings syfte ersätts med ett nytt säkringsinstrument, i de fall där en clearingpart ersätter den ursprungliga motparten som en följd av lagar och bestämmelser. Omarbetningen har inte haft någon betydande inverkan på moderföretagets finansiella rapporter.

Mer information om förändringarna i IFRS beskrivna ovan återfinns i avsnitt 2 "Förändrade redovisningsprinciper och presentation" i not K1 "Redovisningsprinciper".

Kommande förändringar i IFRS som moderföretaget ännu inte har implementerat, återfinns i avsnitt 3 "Förändringar i IFRS som ännu ej trätt i kraft för Nordea" i not K1 "Redovisningsprinciper". Slutsatserna i dessa avsnitt gäller, i förekommande fall, även för moderföretaget.

Redovisningsprinciper som endast avser moderföretaget

Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag

Moderföretagets aktier och andelar i koncernföretag och

intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde. Prövning av nedskrivningsbehovet görs i enlighet med IAS 36 "Nedskrivningar". Varje balansdag prövas alla innehav i koncernföretag och intresseföretag med avseende på indikationer om nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida det bokförda värdet för varje aktieinnehav är fullt återvinningsbart. Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde, efter avdrag för försäljningskostnader, och nyttjandevärde. Eventuell nedskrivningskostnad beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde och klassificeras i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar".

Från och med 2013 tillämpar Nordea Bank AB (publ) säkringsredovisning till verkligt värde för valutakursrisken i investeringar i koncernföretag. Aktierna i koncernföretag är omvärderade med hänsyn till den säkrade risken med omvärderingen redovisad i "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Förändringen i verkligt värde av säkringsinstrumentet redovisas också i resultaträkningen i "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Utdelningar

Utdelningar till aktieägarna i Nordea Bank AB (publ) redovisas som en skuld efter godkännande av ordinarie årsstämma. Utdelningar som lämnas av koncernföretag till moderföretaget anteciperas om moderföretaget självt kan bestämma utdelningens storlek och om formellt beslut har fattats innan årsredovisningen publiceras. Utdelningar från koncern- och intresseföretag redovisas under intäktsposten "Utdelningar".

Goodwillavskrivning

Enligt IAS 38 ska goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod inte skrivas av i koncernredovisningen. I moderföretagets redovisning skrivs goodwill av på samma sätt som övriga immateriella tillgångar i enlighet med bestämmelserna i Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, d v s vanligtvis under en period av fem år såvida inte, i undantagsfall, en längre avskrivningsperiod är befogad.

Funktionell valuta

Euro är funktionell valuta och rapporteringsvaluta för Nordea Bank AB (publ). Alla transaktioner i andra valutor omräknas till euro i enlighet med riktlinjerna i avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta" i not K1 "Redovisningsprinciper".

Pensioner

Redovisningsprinciperna för förmånsbestämda pensionsförpliktelser följer svensk lagstiftning (Tryggandelagen) och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skatteavdrag. De stora skillnaderna jämfört med IAS 19 avser främst hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen baseras på aktuell lönenivå, utan antaganden om framtida löneökningar.

I Sverige garanteras förmånsbestämda pensionsförpliktelser genom en pensionsstiftelse eller redovisas som en skuld. Inga pensionstillgångar redovisas. Pensionskostnaderna i moderföretaget, vilka klassificeras som "Personalkostnader" i resultaträkningen, utgörs av förändringar i redovisade pensionsavsättningar (inklusive särskild löneskatt) för aktiva anställda, utbetalda pensioner, avsättningar till/gottgörelse från pensionsstiftelse och tillhörande särskild löneskatt.

M1

Redovisningsprinciper, forts.

Pensionsförpliktelserna i de utländska filialerna beräknas i enlighet med lokala redovisningsregler.

Koncernbidrag

Lämnade koncernbidrag redovisas som en ökning av värdet på aktier och andelar i koncernföretag, efter avdrag för skatt. Erhållna koncernbidrag från koncernföretag redovisas som utdelning. Eventuella skatteeffekter från erhållna koncernbidrag klassificeras i resultaträkningen som "Skatt".

Obeskattade reserver

Moderföretaget redovisar obeskattade reserver, som utgörs av överavskrivningar och avsättning till periodiseringsfond,

enligt gällande skattelagstiftning. I koncernredovisningen har obeskattade reserver i balansräkningen fördelats på posterna "Balanserade vinstmedel" och "Uppskjutna skatteskulder".

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning

Som tidigare nämnts i not K1 (avsnitt 2) och not K44 för koncernen, avvecklar Nordea sin polska verksamhet. Beskrivningen för koncernen i not K1 är inte tillämplig för Nordea Bank AB (publ). Påverkan från försäljningen kommer att redovisas när transaktionen är genomförd. Tillgångar som innehas för försäljning i Nordea Bank AB (publ) uppgår till 809 mn euro vid slutet av året men är inte omklassificerade i balansräkningen.

M2

Segmentrapportering

Geografisk information

	Sverige		Finland		Norge		Danmark		Övriga		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Mn euro												
Räntenetto	641	724	—	—	—	—	—	—	—	—	641	724
Avgifts- och provisionsnetto	1 009	623	—	—	—	—	—	—	—	—	1 009	623
Nettoresultat av poster till verkligt värde	131	189	—	—	—	—	—	—	—	—	131	189
Utdelningar ¹	838	368	700	3 142	—	8	244	7	45	29	1 827	3 554
Övriga rörelseintäkter	106	109	195	128	88	63	285	201	—	—	674	501
Summa rörelseintäkter	2 725	2 013	895	3 270	88	71	529	208	45	29	4 282	5 591

1) Avser utdelning från koncernföretag.

M3

Räntenetto

Mn euro	2013	2012
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	713	990
Utlåning till allmänheten	973	1 203
Räntebärande värdepapper	366	405
Övriga ränteintäkter	88	58
Summa ränteintäkter	2 140	2 656
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-148	-172
In- och upplåning från allmänheten	-333	-536
Emitterade värdepapper	-935	-1 027
Efterställda skulder	-314	-328
Övriga räntekostnader ¹	231	131
Summa räntekostnader	-1 499	-1 932
Räntenetto	641	724

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordeas upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not K1 "Redovisningsprinciper".

Ränteintäkter från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till 1 804 mn euro (2 314 mn euro). Räntekostnader från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträk-

ningen uppgår till -1 756 mn euro (-2 089 mn euro). Ränta på osäkra lånefordringar uppgår till en obetydlig del av ränteintäkter.

M4 Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2013	2012
Provisioner från kapitalförvaltning	115	90
Livförsäkring	2	8
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	165	147
Depå- och emissionstjänster	22	14
Inlåning	26	29
Summa sparrelaterade provisioner	330	288
Betalningar	109	111
Kort	219	224
Summa betalningsprovisioner	328	335
Utlåning	164	137
Garantier och dokumentbetalningar	402	68
Summa låneprovisioner	566	205
Övriga provisionsintäkter	35	25
Avgifts- och provisionsintäkter	1 259	853
Sparande och placeringar	-28	-37
Betalningar	-26	-27
Kort	-126	-116
Statliga garantiprogram	-50	-43
Övriga provisionskostnader	-20	-7
Avgifts- och provisionskostnader	-250	-230
Avgifts- och provisionsnetto	1 009	623

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 191 mn euro (167 mn euro).

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 282 mn euro (245 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -28 mn euro (-37 mn euro).

M5 Nettoresultat av poster till verkligt värde

Mn euro	2013	2012
Aktier och andelar samt andra aktierrelaterade instrument	35	30
Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument	165	87
Övriga finansiella instrument	8	41
Valutakursförändringar	-77	31
Summa¹	131	189

1) Varav 5 mn euro (4 mn euro) är utdelning från aktier.

M5 Nettoresultat av poster till verkligt värde, forts.

Mn euro	2013	2012
Nettoresultat från kategorier av finansiella instrument		
Finansiella tillgångar som kan säljas	-2	—
Finansiella instrument redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	19	17
Finansiella instrument som innehas för handel	80	144
Finansiella instrument under verkligt värde säkringsredovisning	-6	-13
- varav nettoresultat på säkringsinstrument	-929	506
- varav nettoresultat på säkrade poster	923	-519
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	0	0
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	0	0
Valutakursförändringar exklusive valuta-säkringar	40	41
Övrigt	0	0
Summa	131	189

M6 Utdelningar

Mn euro	2013	2012
Utdelningar från koncernföretag		
Nordea Bank Finland Abp	700	3 125
Nordea Bank Denmark A/S	235	—
Nordea Life Holding AB	310	18
Nordea Investment Management AB	68	47
Nordea Bank S.A. Luxembourg	20	10
Nordea Investment Funds Company I S.A.	25	19
Nordea Funds Ab	—	17
Nordea Ejendomsinvestering A/S	9	7
Nordea Fondene Norge AS	—	8
Utdelningar från intresseföretag		
Upplysningscentralen (UC) AB	1	—
Bankpension AB	0	—
Koncernbidrag		
Nordea Hypotek AB	245	208
Nordea Fonder AB	28	2
Nordea Finans AB	186	93
Nordea Baltic Holding AB	0	0
Summa	1 827	3 554

M7 Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2013	2012
Avyttring av aktier och andelar	17	—
Rörelseintäkter från koncernföretag	472	439
Övrigt	185	62
Summa	674	501

M8

Personalkostnader

Mn euro	2013	2012
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-650	-590
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-126	-144
Sociala kostnader	-200	-194
Övriga personalkostnader	-6	-10
Summa	-982	-938

Löner och arvoden:

Till ledande befattningshavare ²		
– Fast ersättning och förmåner	-6	-6
– Prestationsbaserad ersättning	-5	-3
– Avsättning till vinstandelsstiftelsen	0	0
Summa	-11	-9
Till övriga anställda	-639	-581
Summa	-650	-590

- 1) Avsättning till vinstandelsstiftelsen 2013 uppgår till 13 mn euro (20 mn euro) varav 13 mn euro (18 mn euro) är en ny avsättning och 0 mn euro (2 mn euro) är relaterad till tidigare år.
- 2) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderföretaget. Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer är inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 16 (17) positioner.

Mn euro	2013	2012
Pensionskostnader ¹		
Förmånsbestämda pensionsplaner	-67	-90
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-59	-54
Summa	-126	-144

- 1) Pensionskostnader avseende samtliga befattningshavare, se not K7 "Personalkostnader".

Svenska Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om ersättningspolicy

De kvalitativa upplysningarna i enlighet med dessa föreskrifter redovisas i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen. De kvantitativa upplysningarna kommer att redovisas i en separat rapport som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com) en vecka före årsstämman den 20 mars 2014.

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning

Löner och arvoden till styrelse, koncernchef och koncernledning, se not K7 "Personalkostnader".

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Ränteintäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). För information om lånevillkor, se not K7 "Personalkostnader".

Långsiktiga incitamentsprogram

Deltagandet i det "Långsiktiga incitamentsprogrammet" (LTIP) kräver att deltagarna tar direkt ägarskap genom att investera i Nordeaaktier. För ytterligare information om villkor och krav, se not K7 "Personalkostnader".

För information om antalet utestående rättigheter i LTIP-programmen, se not K7 "Personalkostnader". Alla rättigheter i LTIP-programmen, både till anställda i moderföretaget likväl som anställda i koncernföretagen, är utställda av Nordea Bank AB (publ).

Kostnaderna i nedanstående tabell avser endast anställda i Nordea Bank AB (publ).

Kostnad för aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument¹

Mn euro	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009
Förväntad kostnad för hela programmet	-7	-9	-5	-4
Maximal kostnad för hela programmet	-12	-10	-5	-4
Kostnad under 2013	-2	-3	-1	—
Kostnad under 2012	-2	-3	-1	—

- 1) Alla belopp är exklusive sociala avgifter.

Vid beräkning av den förväntade kostnaden för LTIP 2012, LTIP 2011 och LTIP 2010 har en förväntad årlig personalomsättning om fem procent använts. Den förväntade kostnaden redovisas över intjänandeperioden om 36 månader (LTIP 2012, 2011 och 2010) respektive 24 månader (LTIP 2009).

Aktierelaterad ersättning som regleras med kontanter

Nordea tillämpar uppskjuten aktierelaterad ersättning på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Som index används Nordeas totalavkastning (TSR) och ersättningen tilldelas medarbetaren antingen i sin helhet efter, eller i lika delar årligen under, den tre- till femåriga uppskjutandeperioden.

Sedan 2011 tillämpar Nordea också TSR-relaterad ersättning med förfoganderestriktioner på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Eftersom beslut om fördelningen av rörlig ersättning inte fattas under innevarande räkenskapsår avser uppskjuten ersättning under året rörlig ersättning intjänad under föregående år.

Dessutom införde Nordea under 2013 ett incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner, Executive Incentive Programme (EIP 2013), som syftar till att stärka Nordeas möjligheter att behålla och rekrytera de bästa talangerna. Målet är vidare att stimulera de chefer och nyckelpersoner vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och långsiktiga värdetillväxt. EIP erbjuds för att belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncernnivå, affärsenhetsnivå och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från EIP ska inte överstiga den fasta lönen. EIP ska betalas i form av kontant ersättning och vara föremål för indexering till Nordeas totalavkastning, uppskjutande, justering av uppskjuten ersättning och förfoganderestriktioner i enlighet med gällande föreskrifter om ersättningar. Huvuddelen av EIP 2013 betalas ut tidigast hösten 2017. Upp till 400 chefer och andra nyckelpersoner i Nordeakoncernen erbjuds att delta i programmet. Dock omfattades inte koncernledningen, som istället erbjöds GEM EIP 2013 (ytterligare information om GEM EIP finns i avsnittet Ersättningar i förvaltningsberättelsen). EIP 2013 erbjöds berörda medarbetare istället för Nordeas långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) och rörlig lönedel. Tilldelningen enligt EIP 2013 beslutas under våren 2014, och en avsättning på 12 mn euro, exkl. sociala avgifter, har gjorts för 2013. Åttio procent av det tilldelade beloppet är föremål för indexering till Nordeas totalavkastning.

Tabellen nedan omfattar endast uppskjuten ersättning som indexerats till Nordeas TSR. EIP inkluderas som uppskjuten från och med 2014. Ytterligare information om samtliga uppskjutna belopp finns i den separata rapport om ersättningar som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com).

M8

Personalkostnader, forts.

Mn euro	Uppskuten aktierelaterad ersättning	
	2013	2012
Vid årets början	2	1
Uppskjuten/intjänad under året	1	1
TSR-indexering under året	1	0
Utbetalningar under året ¹	-1	0
Omräkningsdifferenser	0	0
Vid årets slut	3	2

1) Inga justeringar till följd av bortfall har gjorts under 2013.

Medelantal anställda

	Summa		Män		Kvinnor	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Omräknat till heltidstjänster						
Sverige	6 395	6 601	2 852	2 910	3 543	3 691
Övriga länder	1 842	1 203	1 156	737	686	466
Summa genomsnitt	8 237	7 804	4 008	3 647	4 229	4 157

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

Procent	31 dec 2013	31 dec 2012
Nordea Bank AB (publ)		
Styrelse – män	67	67
Styrelse – kvinnor	33	33
Övriga ledande befattningshavare – män	86	88
Övriga ledande befattningshavare – kvinnor	14	12

M9

Övriga administrationskostnader

Mn euro	2013	2012
Informationsteknologi	-622	-500
Marknadsföring och representation	-35	-33
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	-61	-69
Hyses-, lokal- och fastighetskostnader	-125	-114
Övrigt ¹	-175	-126
Summa	-1 018	-842

1) Inkluderar arvoden och ersättning till revisorer enligt nedanstående fördelning.

Revisionsarvoden

Mn euro	2013	2012
KPMG		
Revisionsuppdrag	-2	-2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1	-1
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	-3	-1
Summa	-6	-4

M10

Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn euro	2013	2012
Avskrivningar		
Materiella tillgångar (not M24)		
Inventarier	-24	-22
Byggnader	0	0

M10

Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar (not M23)

Goodwill	-49	-49
Programvara	-23	-20
Övriga immateriella tillgångar	-4	-4
Summa	-100	-95

Nedskrivningar

Immateriella tillgångar (not M23)

Programvara	-9	-10
Summa	-9	-10
Summa	-109	-105

M11

Kreditförluster, netto

Mn euro	2013	2012
Fördelat per kategori		
Utlåning till kreditinstitut	1	-1
– varav avsättningar	0	-5
– varav nedskrivningar	—	0
– varav reserveringar	—	0
– varav återföringar	1	4
Utlåning till allmänheten	-45	-15
– varav avsättningar	-57	-69
– varav nedskrivningar	-72	-65
– varav reserveringar	34	27
– varav återföringar	29	69
– varav återvinningar	21	23
Poster utanför balansräkningen ¹	-80	-3
– varav avsättningar	-70	-5
– varav återföringar	38	2
– varav redovisade direkt i resultaträkningen	-48	—
Summa	-124	-19

Specifikation

Förändringar av reserveringar i balansräkningen	-50	-4
– varav Utlåning, individuellt värderade ²	-33	-14
– varav Utlåning, gruppvis värderade ²	5	13
– varav Poster utanför balansräkningen, individuellt värderade ¹	-25	0
– varav Poster utanför balansräkningen, gruppvis värderade ¹	3	-3
Förändringar redovisade direkt i resultaträkningen	-74	-15
– varav konstaterade kreditförluster, individuellt värderade	-94	-38
– varav realiserade återvinningar, individuellt värderade	20	23
Summa	-124	-19

1) Ingår i not M32 Avsättningar som "Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen" och "Garantier".

2) Ingår i not M15 Utlåning och osäkra lånefordringar.

Nyckeltal

	2013	2012
Kreditförluster på årsbasis, punkter	36	5
– varav individuella	15	8
– varav gruppvisa	21	-3

M12

Bokslutsdispositioner

Mn euro	2013	2012
Förändring av periodiseringsfond	100	-103
Förändring av avskrivningar utöver plan, inventarier	2	0
Summa	102	-103

M13

Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2013	2012
Aktuell skatt	-194	-88
Uppskjuten skatt	2	-7
Summa	-192	-95

Skatten på rörelseresultatet skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Sverige:

Mn euro	2013	2012
Resultat före skatt	2 147	3 569
Skatt beräknad med en skattesats om 22,0 (26,3) procent	-472	-939
Ej skattepliktiga intäkter	307	872
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-20	-26
Justeringar avseende tidigare år	-7	—
Ändrad skattesats ¹	—	-2
Skattekostnad	-192	-95
Genomsnittlig effektiv skattesats	9%	3%

1) Beroende på ändrad skattesats från 26,3% till 22,0% år 2012.

Uppskjuten skatt

Mn euro	Uppskjutna skattefordringar		Uppskjutna skatteskulder	
	2013	2012	2013	2012
Uppskjuten skatt relaterad till:				
Derivatinstrument	11	5	10	8
Pensionsförpliktelser	9	8	—	—
Skulder/avsättningar	8	6	—	0
Summa	28	19	10	8

Mn euro	2013	2012
Förändringar i uppskjutna skattefordringar/skatteskulder, netto		
Belopp vid årets början (netto)	11	24
Uppskjuten skatt hänförlig till poster i övrigt totalresultat	4	-8
Förvärv m m	1	2
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	2	-7
Belopp vid årets slut (netto)	18	11
Aktuell och uppskjuten skatt redovisad i övrigt totalresultat		
Uppskjuten skatt hänförlig till finansiella tillgångar som kan säljas	-10	-6
Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	11	-2
Summa	1	-8

M14
Statsskuldförbindelser

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Stater ¹	5 235	4 907
Kommuner och andra myndigheter	454	289
Summa	5 689	5 196
– varav Pantsatta finansiella instrument (not M17)	737	104
Summa	4 952	5 092

1) Varav 17 mn euro (17 mn euro) redovisade till upplupet anskaffningsvärde med ett nominellt värde av 17 mn euro (17 mn euro).

M15
Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	Kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Lånefordringar som inte är osäkra	80 920	68 011	34 015	36 111	114 935	104 122
Osäkra lånefordringar	—	—	312	296	312	296
– varav reglerade	—	—	180	118	180	118
– varav oreglerade	—	—	132	178	132	178
Lånefordringar före reserver	80 920	68 011	34 327	36 407	115 247	104 418
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	—	-1	-118	-132	-118	-133
– varav reglerade	—	—	-79	-61	-79	-61
– varav oreglerade	—	-1	-39	-71	-39	-72
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	-2	-4	-54	-61	-56	-65
Reserver	-2	-5	-172	-193	-174	-198
Lånefordringar, redovisat värde	80 918	68 006	34 155	36 214	115 073	104 220

Avstämning av reserver för osäkra lånefordringar¹

Mn euro	Kreditinstitut			Allmänheten			Summa		
	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa
Ingående balans per 1 jan 2013	-1	-4	-5	-132	-61	-193	-133	-65	-198
Avsättningar	—	1	1	-55	-3	-58	-55	-2	-57
Återföringar	—	1	1	22	6	28	22	7	29
Förändringar redovisade i resultaträkningen	—	2	2	-33	3	-30	-33	5	-28
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	34	—	34	34	—	34
Valutakursdifferenser	1	—	1	13	4	17	14	4	18
Utgående balans per 31 dec 2013	0	-2	-2	-118	-54	-172	-118	-56	-174
Ingående balans per 1 jan 2012	-2	-2	-4	-130	-80	-210	-132	-82	-214
Avsättningar	—	-5	-5	-63	-5	-68	-63	-10	-73
Återföringar	1	3	4	48	20	68	49	23	72
Förändringar redovisade i resultaträkningen	1	-2	-1	-15	15	0	-14	13	-1
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	27	—	27	27	—	27
Omklassificeringar	—	—	—	-8	7	-1	-8	7	-1
Valutakursdifferenser	—	—	—	-6	-3	-9	-6	-3	-9
Utgående balans per 31 dec 2012	-1	-4	-5	-132	-61	-193	-133	-65	-198

1) Se not M11 Kreditförluster, netto.

M15**Utlåning och osäkra lånefordringar, forts.****Reserver och avsättningar**

Mn euro	Kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Reserver för poster i balansräkningen	-2	-5	-172	-193	-174	-198
Avsättningar för poster utanför balansräkningen	-138	-117	-3	-2	-141	-119
Summa reserver och avsättningar	-140	-122	-175	-195	-315	-317

Nyckeltal

	31 dec 2013	31 dec 2012
Andel osäkra lånefordringar, brutto, punkter	27	28
Andel osäkra lånefordringar, netto, punkter	17	16
Total reserveringsgrad, punkter	15	19
Reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	38	45
Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	56	67

M16**Räntebärande värdepapper**

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Emitterade av andra låntagare ¹	11 128	11 594
Summa	11 128	11 594
Noterade värdepapper	10 969	11 530
Onoterade värdepapper	159	64
Total	11 128	11 594

1) Varav 321 mn euro (847 mn euro) redovisade till upplupet anskaffningsvärde med ett nominellt värde av 322 mn euro (846 mn euro).

M18**Aktier och andelar**

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Aktier	5 350	4 741
Aktier övertagna för skyddande av fordran	1	1
Summa	5 351	4 742
Noterade aktier	5 322	4 713
Onoterade aktier	29	29
Summa	5 351	4 742

M17**Pantsatta finansiella instrument****Pantsatta finansiella instrument**

Vid återköpsttransaktioner och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Statsskuldsförbindelser	737	104
Summa	737	104

För mer information se not M45 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

M19

Derivatinstrument och säkringsredovisning

31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 656	1 735	140 226
FRA	14	18	50 444
Ränteterminer	1	0	2 586
Optioner	6	6	4 282
Övriga	1	0	1 129
Summa	1 678	1 759	198 667
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	82	142	224
Terminskontrakt	2	1	14
Optioner	151	123	2 796
Summa	235	266	3 034
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	530	549	12 617
Valuteterminer	82	40	15 064
Summa	612	589	27 681
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	0	—	1
Summa	0	—	1
Övriga kontrakt			
Övriga	6	0	1 916
Summa	6	0	1 916
Summa derivatinstrument för handel	2 531	2 614	231 299
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 311	319	39 161
Summa	1 311	319	39 161
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	335	672	8 425
Valuteterminer	42	22	9 455
Summa	377	694	17 880
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	1 688	1 013	57 041
– varav säkring av verkligt värde	1 288	291	47 587
– varav kassaflödessäkring	358	700	24 316
– varav säkring av nettoinvestering	42	22	9 455
Samtliga kontrakt	4 219	3 627	288 340

Vissa valutaränteswappar används både som säkring av verkligt värde och kassaflödessäkringar och de nominella värdena rapporteras då på bägge raderna.

M19

Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

31 dec 2012, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 469	2 683	127 698
FRA	22	21	25 052
Ränteterminer	—	6	1 839
Optioner	0	0	379
Övriga	0	—	1 165
Summa	2 491	2 710	156 133
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	83	149	350
Terminskontrakt	1	0	21
Optioner	61	67	1 987
Summa	145	216	2 358
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	629	609	13 541
Valutaterminer	63	124	23 979
Summa	692	733	37 520
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	—	0	1
Summa	—	0	1
Övriga kontrakt			
Övriga	26	0	1 867
Summa	26	0	1 867
Summa derivatinstrument för handel	3 354	3 659	197 879
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 058	263	32 653
Optioner	0	0	642
Summa	2 058	263	33 295
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	440	244	7 475
Summa	440	244	7 475
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	2 498	507	40 770
– varav säkring av verkligt värde	2 396	382	40 770
– varav kassafördessäkring	102	125	20 884
Samtliga kontrakt	5 852	4 166	238 649

Vissa valutaränteswappar används både som säkring av verkligt värde och kassafördessäkringar och de nominella värdena rapporteras då på bägge raderna.

M20 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Tillgångar		
Redovisat värde vid årets början	-1 157	-632
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	1 146	-525
Redovisat värde vid årets slut	-11	-1 157
Mn euro		
Skulder		
Redovisat värde vid årets början	16	147
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	699	-131
Redovisat värde vid årets slut	715	16

Redovisat värde vid årets slut avser ackumulerade förändringar i verkligt värde för de räntestrukturerperioder i vilka den säkrade posten är en tillgång respektive en skuld. När den säkrade posten är en tillgång, redovisas förändringen i verkligt värde inom tillgångar och när den säkrade posten är en skuld, redovisas förändringen i verkligt värde inom skulder.

M21 Aktier och andelar i koncernföretag, forts.

Specifikation

Denna specifikation omfattar alla direktägda koncernföretag samt större koncernföretag till dessa.

31 dec 2013	Antal aktier	Redovisat värde 2013, mn euro	Redovisat värde 2012, mn euro	Röstandel, %	Säte	Organisationsnummer
Nordea Bank Finland Abp	1 030 800 000	5 959	5 956	100,0	Helsingfors	1680235-8
Nordea Finance Finland Ltd				100,0	Esbo	0112305-3
Nordea Bank Danmark A/S	50 000 000	4 010	4 010	100,0	Köpenhamn	13522197
Nordea Finans Danmark A/S				100,0	Høje Taastrup	89805910
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab				100,0	Köpenhamn	15134275
Fionia Asset Company A/S				100,0	Köpenhamn	31934745
Nordea Bank Norge ASA	551 358 576	2 733	2 818	100,0	Oslo	911044110
Nordea Eiendomskreditt AS				100,0	Oslo	971227222
Nordea Finans Norge AS				100,0	Oslo	924507500
Privatmegleren AS				100,0	Oslo	986386661
Nordea Bank Polska S.A.	55 061 403	343	363	99,2	Gdynia	KRS0000021828
OOO Promyshlennaya Companiya Vestkon	4 601 942 680 ¹	659	659	100,0	Moskva	1027700034185
OJSC Nordea Bank				100,0 ²	Moskva	1027739436955
Nordea Life Holding AB	1 000	719	707	100,0	Stockholm	556742-3305
Nordea Liv & Pension, Livförsäkringselskab A/S				100,0	Ballerup	24260577
Nordea Liv Holding Norge AS				100,0	Bergen	984739303
Livförsäkringselskapet Nordea Liv Norge AS				100,0	Bergen	959922659
Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ)				100,0	Stockholm	516401-8508
Nordea Life Assurance Finland Ltd				100,0	Helsingfors	0927072-8

M21 Aktier och andelar i koncernföretag

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Anskaffningsvärde vid årets början	18 279	17 318
Årets inköp/kapitaltillskott	58	958
IFRS 2 kostnader ¹	10	3
Anskaffningsvärde vid årets slut	18 347	18 279
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-620	-605
Nedskrivningar under året	-4	-15
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-624	-620
Redovisat värde	17 723	17 659
- varav noterade aktier	—	—

1) Allokering av IFRS 2 kostnader för LTIP 2011 och 2012 avseende koncernföretagen.

M21

Aktier och andelar i koncernföretag, forts.

31 dec 2013	Antal aktier	Redovisat värde 2013, mn euro	Redovisat värde 2012, mn euro	Röstandel, %	Säte	Organisationsnummer
Nordea Funds Ab	3 350	174	138	100,0	Helsingfors	1737785-9
Nordea Fondene Norge AS			29	100,0	Oslo	930954616
Nordea Investment Fund Management A/S			8	100,0	Köpenhamn	13917396
Nordea Bank S.A	999 999	455	454	100,0	Luxemburg	B-14157
Nordea Investment Funds Company I S.A. ³	—	—	0	—	Luxemburg	B-30550
Nordea Hypotek AB (publ) ⁴	100 000	1 998	1 898	100,0	Stockholm	556091-5448
Nordea Fonder AB	15 000	242	241	100,0	Stockholm	556020-4694
Nordea Finans Sverige AB (publ) ⁴	1 000 000	124	116	100,0	Stockholm	556021-1475
Nordea Investment Management AB	12 600	237	232	100,0	Stockholm	556060-2301
Nordea Ejendomsinvestering A/S	1 000	29	29	100,0	Köpenhamn	26640172
Nordea IT Polska S.p. z.o.o.	100	40		100,0	Warsawa	0000429783
PK Properties Int'l Corp	100 000	0	0	100,0	Atlanta, USA	601624718
Nordea Hästen Fastighetsförvaltning AB	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556653-6800
Nordea Putten Fastighetsförvaltning AB	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556653-5257
Nordea North America Inc ⁵	—	—	0	—	Delaware, USA	51-0276195
Nordea do Brasil Representações Ltda	1 162 149	0	0	100,0	Sao Paulo, Brasilien	51.696.268/0001-40
Nordic Baltic Holding (NBH) AB ⁶	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556592-7950
Nordea Fastigheter AB ⁶	3 380 000	1	1	100,0	Stockholm	556021-4917
Summa		17 723	17 659			

1) Nominellt värde uttryckt i rubel, vilket representerar Nordeas andel in Vestkon.

2) Kombinerat ägarskap, Nordea Bank AB direkt (7,2%) och indirekt (92,8%) genom OOO Promyshlennaya.

3) Fusionerat med Nordea Bank S.A. den 30 december 2013.

4) Kreditinstitut enligt definition i Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKIL).

5) Likviderat den 19 december 2013.

6) Vilande.

Specialföretag bildade för särskilda ändamål (SPE) – Konsoliderade

Viking ABCP Conduit (Viking) har etablerats med syfte att värdepapperisera kundfordringar och leverantörsskulder till nordiska kärnkunder. Viking förvärvar kundfordringar från fastställda säljare. Förvärven finansieras antingen genom emittering av företagscertifikat via det instiftade programmet för värdepapper med bakomliggande tillgångar som säkerhet, Asset Backed Commercial Papers (ABCP), eller genom att utnyttja tillgängliga likviditetsfaciliteter. Nordea är likviditetsfacilitator för maximalt 1 646 mn euro (1 691 mn euro) och

vid årsskiftet 2013 var 1 369 mn euro (1 230 mn euro) av dessa utnyttjade. Vid årsskiftet 2013 fanns det inga utestående emitterade företagscertifikat. Totala tillgångar var 1 428 mn euro (1 326 mn euro) vid årsskiftet varav 1 167 mn euro (1 061 mn euro) har en löptid på mindre än 1 år. Dessa SPE konsolideras då det är nära förknippat med Nordeas verksamhet samt då Nordea är exponerat för kreditrisker genom likviditetsfaciliteten. Det finns inga signifikanta restriktioner vad gäller återbetalning av lån från Viking, utöver att betalningarna är beroende av den takt i vilken Viking realiserar sina tillgångar.

M22

Aktier och andelar i intresseföretag

Mn euro		31 dec 2013	31 dec 2012
Anskaffningsvärde vid årets början		8	5
Årets inköp		0	3
Årets försäljningar		-1	—
Anskaffningsvärde vid årets slut		7	8
– varav noterade aktier		—	—

31 dec 2013	Organisationsnummer	Säte	Redovisat värde 2013, mn euro	Redovisat värde 2012, mn euro	Röstandel, %
BDB Bankernas Depå AB	556695-3567	Stockholm	1	1	20
Bankpension Sverige AB	556695-8194	Stockholm	—	1	40
Bankomat AB	556817-9716	Stockholm	6	6	20
Övriga			0	0	
Summa			7	8	

M23

Immateriella tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Goodwill fördelat på kassagenererande enheter		
Retail Banking	354	403
Summa goodwill	354	403
Programvara	367	264
Övriga immateriella tillgångar	8	3
Summa övriga immateriella tillgångar	375	267
Summa immateriella tillgångar	729	670
Goodwill		
Anskaffningsvärde vid årets början	1 059	1 059
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 059	1 059
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-656	-607
Årets avskrivningar enligt plan	-49	-49
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-705	-656
Redovisat värde	354	403
Programvara		
Anskaffningsvärde vid årets början	340	249
Årets inköp	135	93
Årets försäljningar	-2	—
Omklassificeringar	-8	-2
Anskaffningsvärde vid årets slut	465	340
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-68	-49
Årets avskrivningar enligt plan	-23	-20
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts	2	—
Omräkningsdifferenser	0	1
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-89	-68
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-8	-2
Nedskrivningar under året	-9	-10
Omklassificeringar	8	2
Omräkningsdifferenser	—	2
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-9	-8
Redovisat värde	367	264
Övriga immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde vid årets början	42	49
Årets inköp	8	1
Årets försäljningar/utrangeringar	-2	-8
Anskaffningsvärde vid årets slut	48	42
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-39	-41
Årets avskrivningar enligt plan	-4	-4
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	2	6
Omräkningsdifferenser	1	—
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-40	-39
Redovisat värde	8	3

Prövning av nedskrivningsbehov

En kassagenererande enhet, definierat som segment per förvärvat legal enhet, utgör grunden för prövningen av nedskrivningsbehov avseende goodwill. Se not K20 "Immateriella tillgångar" och K1 "redovisningsprinciper" avsnitt 4 för mer information.

M24

Materiella tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Materiella tillgångar	118	121
– varav egenutnyttjade fastigheter	0	0
Summa	118	121
Inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	270	214
Årets inköp	28	64
Årets försäljningar/utrangeringar	–30	–8
Omräkningsdifferenser	0	0
Anskaffningsvärde vid årets slut	268	270
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–149	–133
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	23	6
Årets avskrivningar enligt plan	–24	–22
Omräkningsdifferenser	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–150	–149
Redovisat värde	118	121
Mark och byggnader		
Anskaffningsvärde vid årets början	0	0
Årets försäljningar	0	–
Anskaffningsvärde vid årets slut	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	0	0
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts under året	0	–
Årets avskrivningar enligt plan	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	0	0
Redovisat värde	0	0

Operationell leasing

Nordea har ingått avtal om operationell leasing avseende lokaler och kontorsutrustning, se även not K1 "Redovisningsprinciper", avsnitt 15.

Årets leasingkostnader, mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Årets leasingkostnader	–113	–97
– varav minimileaseavgifter	–113	–97
Årets leasingintäkter avseende leasingobjekt som vidareuthyrs	39	39

Framtida minimileaseavgifter för icke-uppsägningsbara operationella leasingavtal uppgår till och fördelas enligt följande:

Mn euro	31 dec 2013
2014	66
2015	51
2016	45
2017	34
2018	27
Senare år	257
Summa	480

Framtida minimileaseavgifter för icke-uppsägbara avtal avseende objekt som vidareuthyrs uppgår till 254 mn euro. Av dessa avser 237 mn euro vidare uthyrning till koncernföretag.

M25

Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Fondlikvidfordringar	484	273
Anteciperade utdelningar från koncernföretag	742	468
Koncernbidrag	459	303
Övriga	848	669
Summa	2 533	1 713

M26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Upplupna ränteintäkter	396	458
Övriga upplupna intäkter	170	138
Förutbetalda kostnader	725	676
Summa	1 291	1 272

M27 Skulder till kreditinstitut

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Centralbanker	3 707	3 224
Banker	13 095	15 553
Övriga kreditinstitut	698	565
Summa	17 500	19 342

M28 In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Inlåning från allmänheten	46 150	48 822
Upplåning från allmänheten	1 381	1 441
Summa	47 531	50 263

Med inlåning från allmänheten avses medel på inlåningsräkningar som omfattas av den statliga insättargarantin men utan hänsyn till individuella beloppsbegränsningar. Även individuellt pensionssparande (IPS) ingår.

M32 Avsättningar

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Avsättning för omstrukturingskostnader	36	28
Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen	2	5
Garantier	139	114
Övriga	7	1
Summa	184	148

	Omstrukturings- kostnader	Transfererings- risker	Garantier	Övriga	Summa
Vid årets början	28	5	114	1	148
Nya avsättningar	15	1	69	11	96
Utnyttjat	-6	0	-10	-5	-21
Återfört	0	-4	-34	0	-38
Omräkningsdifferenser	-1	0	0	0	-1
Vid årets slut	36	2	139	7	184

Reserver för omstrukturingskostnader uppgår till 36 mn euro och avser främst avgångsvederlag (29 mn euro) och andra reserver främst hänförliga till övertaliga hyreslokaler (8 mn euro). Avsättningen för transfereringsrisker är hänförlig till poster utanför balansräkningen. Transfereringsriskreserv hänförlig till lånefordringar ingår i posten Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar i not M15 "Utlå-

M29 Emitterade värdepapper

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Företagscertifikat	28 853	15 219
Obligationslån	34 029	32 962
Övriga	79	104
Summa	62 961	48 285

M30 Övriga skulder

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Fondlikvidskulder	202	173
Sålda ej innehavda värdepapper	244	559
Leverantörsskulder	29	29
Övriga	3 698	874
Summa	4 173	1 635

M31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Upplupna kostnadsräntor	544	561
Övriga upplupna kostnader	391	296
Förutbetalda intäkter	215	611
Summa	1 150	1 468

ning och osäkra lånefordringar". Storleken på transfereringsriskreserven är beroende av affärsvolymen med olika länder. Reserver för garantier uppgår till 139 mn euro, av vilka 137 mn euro täcker den garanti som lämnats för Nordea Bank Finland Abp och 2 mn euro täcker den garanti som lämnats för Nordea Bank Polska S.A.

M33

Pensionsförpliktelser

Pensionsavsättningar

Pensionssskulderna i Nordea Bank AB (publ) täcks huvudsakligen av avsättningar till pensionsstiftelsen.

Avsättningarna i balansräkningen är nästan uteslutande hänförliga till tidigare anställda i Postgirot Bank. Av avsättningarna omfattas 133 mn euro (148 mn euro) av Tryggandelagen.

En liten andel av pensionsförpliktelserna täcks av försäkringar. Siffrorna nedan baseras i huvudsak på beräkningar i enlighet med svenska bestämmelser.

Pensionsförpliktelserna i de utländska filialerna beräknas i enlighet med lokala redovisningsregler.

Specifikation av belopp som redovisas i balansräkningen

	31 dec 2013	31 dec 2012
Förpliktelsernas nuvärde avseende helt eller delvis fonderade pensionsplaner	-1 202	-1 304
Verkligt värde vid utgången av perioden avseende särskilt avskilda tillgångar	1 303	1 322
Överskott i pensionsstiftelse	101	18
Förpliktelsernas nuvärde avseende ofonderade pensionsplaner	-166	-182
Ej redovisat överskott i pensionsstiftelse	-101	-18
Nettoskuld i balansräkningen	-166	-182

Specifikation av förändringar i den nettoskuld som redovisas i balansräkningen avseende pensionsförpliktelser

	31 dec 2013	31 dec 2012
Nettoskuld vid årets början avseende pensionsåtaganden	182	153
I resultaträkningen redovisad kostnad för pensionering avseende tidigare anställda i Postgirot Bank	-7	-7
Kalkylmässig kostnad för intjänande av pensioner	0	26
Omräkningsdifferenser	-9	10
Nettoskuld vid årets slut	166	182

Specifikation av periodens kostnader och intäkter avseende pensioner

	2013	2012
Kostnad för pensionering avseende tidigare anställda i Postgirot Bank	-7	-7
Kostnad för pensionering tryggad i stiftelsen	-67	-64
Kalkylmässig kostnad för intjänande av pensioner	7	-19
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner	-67	-90
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-59	-54
Pensionskostnader¹	-126	-144

Procentuell avkastning på särskilt avskilda tillgångar %

	2013	2012
	3,0	8,2

1) Se not M8 "Personalkostnader".

M33

Pensionsförpliktelser, forts.

Verkligt värde för tillgångar i pensionsstiftelsen

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Aktier	326	274
Räntebärande värdepapper	955	1 009
Övriga tillgångar	22	39
Summa	1 303	1 322

Antaganden för förmånsbestämda pensionsplaner

	2013	2012
Diskonteringsränta	2,2%	1,9%
Beräkningarna bygger på löne- och pensionsnivå på balansdagen	Ja	Ja

Nästa års förväntade utbetalning avseende förmånsbestämda pensionsplaner uppgår till 69 mn euro.

M34

Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Daterade förlagslån	4 107	5 160
Hybridkapitallån	1 864	1 971
Summa	5 971	7 131

Förlagslån är efterställda i förhållande till övriga skulder. Daterade förlagslån berättigar innehavaren till betalning före innehavare av odaterade förlagslån och hybridkapitallån. Inom respektive grupp gäller lånen med lika rätt.

Per 31 december 2013 var det fem lån – med nedan angivna villkor – som översteg 10 procent av total utestående volym daterade förlagslån.

Mn euro	Nominellt värde	Redovisat värde	Ränta (kupong)
Daterat lån ¹	1 000	996	Fast
Daterat lån ²	750	747	Fast
Daterat lån ³	750	747	Fast
Daterat lån ⁴	906	899	Fast
Daterat lån ⁵	725	718	Fast

1) Förfall 26 mars 2020.

2) Förfall 29 mars 2021.

3) Möjlig förtidsinlösen 15 februari 2017, förfall 15 februari 2022.

4) Förfall 13 maj 2021.

5) Förfall 21 september 2022.

M35

Obeskattade reserver

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Periodiseringsfond	—	103
Ackumulerade överavskrivningar, inventarier	3	5
Summa	3	108

M36 För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
För egna skulder ställda säkerheter		
Värdepapper m m ¹	2 454	4 230
Summa	2 454	4 230

Ovanstående säkerheter avser följande skulder

	31 dec 2013	31 dec 2012
Skulder till kreditinstitut	1 788	1 977
In- och upplåning från allmänheten	2 380	2 480
Summa	4 168	4 457

1) Avser endast värdepapper som är redovisade i balansräkningen. Inlånade värdepapper och värdepapper förvärvade med återköpsklausuler redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna. Upplysningar om sådana transaktioner finns i not M45 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter."

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

M37 Övriga ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Övriga ställda säkerheter¹		
Värdepapper m.m.	7 033	6 225
Summa	7 033	6 225

1) Som övriga ställda säkerheter redovisas pantsatt egendom avseende andra poster än egna skulder, t.ex. avseende tredje part eller egna ansvarsförbindelser.

Värdepapper m.m. omfattar även räntebärande värdepapper som pantsatts i samband med betalningsavräkning med Sveriges Riksbank. Enligt villkoren krävs säkerhet avseende likviditet till nästkommande dag.

M38 Ansvarsförbindelser

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Garantier		
– Kreditgarantier	69 815	70 514
– Övriga garantier	570	15 774
Övriga ansvarsförbindelser	0	4
Summa	70 385	86 292

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar Nordea olika former av garantier till förmån för bankens kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottsbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier.

M38

Nordea Bank AB (publ) har utfärdat en garanti som täcker samtliga åtaganden i Nordea Fastigheter AB, org nr 556021-4917.

Nordea Bank AB (publ) har i december 2012 utfärdat en garanti avseende max. 60 md euro till fördel för Nordea Bank Finland Abp där Nordea Bank AB (publ) garanterar majoriteten av exponeringen i exponeringsklassen IRB företag i Nordea Bank Finland Abp. Garantin täcker 20 md euro av företagslån, garantier, rembursar samt låneåtaganden. Därtill täcker garantin 5 md euro för derivat per den 31 december 2013. Maximalt belopp för derivat som täcks av garantin är 10 md euro. Garantin ökade det riskvägda beloppet med 12 md euro. Garantin kommer generera ett provisionsnetto, medan förlusterna som är hänförliga till garantins exponering kommer föras över till Nordea Bank AB. Garantin är prissatt genom armlängdsprincipen, och prissättningen beaktar förväntade kreditförluster och på grund av garantin nödvändig kapitalkostnad. Alla interna transaktioner relaterat till garantin är eliminerade på koncernredovisningen.

Nordea Bank AB (publ) har utfärdat en garanti avseende 1 258 mn euro till fördel för Nordea Bank Polska S.A. Garantint täcker hypotekslån med fastigheter som säkerhet.

Nordea Bank AB (publ) har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalnings-skyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenskap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i koncernföretag till Nordea Bank AB (publ).

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsverderlag om de avskedas före deras normala pensionsålder.

Twister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är banken föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning.

M39 Åtaganden

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Kreditlöften ¹	26 713	26 270
Summa	26 713	26 270

1) Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit uppgår till 12 845 mn euro (12 952 mn euro)

För information om derivatinstrument, se not M19 "Derivat-instrument och säkringsredovisning".

M40

Kapitaltäckning

Kapitalbas

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Primärkapital		
Aktiekapital	4 050	4 050
Övrigt tillskjutet kapital	1 080	1 080
Godtagbart kapital	5 130	5 130
Reserver	12 838	10 759
Årets resultat	1 955	3 474
Godtagbara reserver	14 793	14 233
Kärnprimärkapital (före avdrag)	19 923	19 363
Hybridkapitallån	1 949	1 992
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 734	-1 370
Uppskjutna skattefordringar	-28	-19
Immateriella tillgångar	-729	-670
IRK-reserveringar över-/underskott	-81	-52
Avdrag	-2 572	-2 111
Primärkapital (netto efter avdrag)	19 300	19 244
– varav hybridkapital	1 949	1 992
– varav kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	17 351	17 252
Supplementärt kapital		
Eviga förlagslån	4 107	4 676
Daterade förlagslån	36	30
Övrigt supplementärt kapital (före avdrag)	4 143	4 706
IRK-reserveringar över-/underskott	-81	-52
Avdrag	-81	-52
Supplementärt kapital (netto efter avdrag)	4 062	4 654
Kapitalbas	23 362	23 898

Kapitalkrav och riskvägt belopp

Mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Kapitalkrav	Basel II Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Basel II Riskvägt belopp
Kreditrisk	6 296	78 700	7 494	93 670
Grundläggande IRK-metoden	3 428	42 854	4 752	59 394
– varav företag	3 100	38 749	4 404	55 051
– varav institut	105	1 318	140	1 751
– varav hushåll	180	2 254	188	2 345
– varav övriga	43	533	20	247
Schablonmetoden	2 868	35 846	2 742	34 276
– varav stater	2	26	2	21
– varav hushåll	101	1 258	106	1 327
– varav övriga	2 765	34 562	2 634	32 928
Marknadsrisk	128	1 596	123	1 539
– varav handelslager, interna modeller	34	429	39	484
– varav handelslager, standardiserade modeller	5	59	20	246
– varav valuta, övrig verksamhet, standardiserade modeller	89	1 108	64	809
Operativ risk	250	3 121	219	2 739
– varav Schablonmetoden	250	3 121	219	2 739
Delsumma	6 674	83 417	7 836	97 948
Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	—	—	—	—
Summa	6 674	83 417	7 836	97 948

Ytterligare information om kapitaltäckningen för Nordeakoncernen återfinns i avsnitt "Risk, Likviditet och Kapitalhantering" på sid 63.

M41

Klassificering av finansiella instrument

31 dec 2013, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	45	—	—	—	—	—	—	45
Statsskuldförbindelser	—	17	4 935	—	—	—	—	4 952
Utlåning till kreditinstitut	80 104	—	271	543	—	—	—	80 918
Utlåning till allmänheten	30 337	—	—	3 818	—	—	—	34 155
Räntebärande värdepapper	—	321	1 981	—	—	8 826	—	11 128
Pantsatta finansiella instrument	—	—	737	—	—	—	—	737
Aktier och andelar	—	—	5 321	30	—	—	—	5 351
Derivatinstrument	—	—	2 531	—	1 688	—	—	4 219
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-11	—	—	—	—	—	—	-11
Aktier och andelar i koncernföretag	—	—	—	—	—	—	17 723	17 723
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	7	7
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	729	729
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	118	118
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	28	28
Aktuella skattefordringar	—	—	—	—	—	—	0	0
Övriga tillgångar	780	—	—	—	—	—	1 753	2 533
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 121	—	—	—	—	—	170	1 291
Summa	112 376	338	15 776	4 391	1 688	8 826	20 528	163 923

31 dec 2013, mn euro	Innehas för handel	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
		Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga finansiella skulder				
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	753	2 071	—	—	14 676	—	17 500
In- och upplåning från allmänheten	—	908	—	—	46 623	—	47 531
Emitterade värdepapper	0	0	—	—	62 961	—	62 961
Derivatinstrument	2 614	—	—	1 013	—	—	3 627
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	—	715	—	715
Aktuella skatteskulder	—	—	—	—	—	11	11
Övriga skulder	244	0	—	—	2 925	1 004	4 173
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	—	—	759	391	1 150
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	—	10	10
Avsättningar	—	—	—	—	—	184	184
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	—	166	166
Efterställda skulder	—	—	—	—	5 971	—	5 971
Summa	3 611	2 979	1 013	134 630	1 766	143 999	

M41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

31 dec 2012, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	180	—	—	—	—	—	—	180
Statsskuldförbindelser	—	17	5 075	—	—	—	—	5 092
Utlåning till kreditinstitut	66 960	—	312	734	—	—	—	68 006
Utlåning till allmänheten	31 712	—	—	4 502	—	—	—	36 214
Räntebärande värdepapper	—	865	4 510	—	—	6 219	—	11 594
Pantsatta finansiella instrument	—	—	104	—	—	—	—	104
Aktier och andelar	—	—	4 712	30	—	—	—	4 742
Derivatinstrument	—	—	3 354	—	2 498	—	—	5 852
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-1 157	—	—	—	—	—	—	-1 157
Aktier och andelar i koncernföretag	—	—	—	—	—	—	17 659	17 659
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	8	8
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	670	670
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	121	121
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	19	19
Aktuella skattefordringar	—	—	—	—	—	—	41	41
Övriga tillgångar	560	—	—	—	—	—	1 153	1 713
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 134	—	—	—	—	—	138	1 272
Summa	99 389	882	18 067	5 266	2 498	6 219	19 809	152 130

31 dec 2012, mn euro	Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	104	1 855	—	17 383	—	19 342
In- och upplåning från allmänheten	—	2 498	—	47 765	—	50 263
Emitterade värdepapper	—	—	—	48 285	—	48 285
Derivatinstrument	3 659	—	507	—	—	4 166
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	16	—	16
Aktuella skatteskulder	—	—	—	—	3	3
Övriga skulder	560	—	—	560	515	1 635
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	—	1 172	296	1 468
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	8	8
Avsättningar	—	—	—	—	148	148
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	182	182
Efterställda skulder	—	—	—	7 131	—	7 131
Summa	4 323	4 353	507	122 312	1 152	132 647

M41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

Utlåning redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Redovisat värde	4 361	5 236
Maximal exponering för kreditrisk	4 361	5 236

Finansiella tillgångar och skulder redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Förändringar av verkligt värde för finansiella skulder hänförliga till förändrad kreditrisk

Finansieringen av Markets verksamhet är värderad till verkligt värde via resultaträkningen och klassificerad i kategorin "Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen". Finansieringen av Markets verksamhet är normalt av så kortfristig karaktär att effekten av förändring i egen kreditrisk inte är signifikant.

Förändringar av verkligt värde för finansiella tillgångar hänförliga till förändrad kreditrisk.

Utlåning inom Markets är normalt så kortsiktig (huvudsakligen över natten inlåning) att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig.

Jämförelse av redovisat värde och avtalsenligt belopp att betala vid förfall

2013, mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	2 979	2 979

2012, mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	4 353	4 353

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

Mn euro	31 dec 2013		31 dec 2012	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	45	45	180	180
Statsskuldssförbindelser	4 952	4 952	5 092	5 092
Utlåning	115 062	115 062	103 063	104 938
Räntebärande värdepapper	11 128	11 135	11 594	11 970
Pantsatta finansiella instrument	737	737	104	104
Aktier och andelar	5 351	5 351	4 742	4 742
Derivatinstrument	4 219	4 219	5 852	5 852
Övriga tillgångar	780	780	560	560
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 121	1 121	1 134	1 134
Summa finansiella tillgångar	143 395	143 402	132 321	134 572

Finansiella skulder

Inlåning och skuldinstrument	134 678	135 333	125 037	123 711
Derivatinstrument	3 627	3 627	4 166	4 166
Övriga skulder	3 169	3 169	1 120	1 120
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	759	759	1 172	1 172
Summa finansiella skulder	142 233	142 888	131 495	130 169

För information om värdering av poster redovisade till verkligt värde i balansräkningen, se not K1 "Redovisningsprinciper" och avsnittet "Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen" i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde". För information om värdering av poster som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen, se avsnittet "Finansiella tillgångar och skulder som redovisats till verkligt värde i balansräkningen" nedan.

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Tillgångar och skulder redovisade till verkligt värde i balansräkningen

Fördelning i hierarkin för verkligt värde

31 dec 2013, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹				
Statsskuldsförbindelser	542	4 393	—	4 935
Utlåning till kreditinstitut	—	814	—	814
Utlåning till allmänheten	—	3 818	—	3 818
Räntebärande värdepapper ²	11 055	330	159	11 544
Aktier och andelar	5 326	—	25	5 351
Derivatinstrument	14	4 183	22	4 219
Summa	16 937	13 538	206	30 681

Skulder till verkligt värde i balansräkningen²

Skulder till kreditinstitut	—	2 824	—	2 824
In- och upplåning från allmänheten	—	908	—	908
Derivatinstrument	17	3 606	4	3 627
Övriga skulder	95	149	—	244
Summa	112	7 487	4	7 603

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 737 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

31 dec 2012, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹				
Statsskuldsförbindelser	2 839	2 236	—	5 075
Utlåning till kreditinstitut	—	1 046	—	1 046
Utlåning till allmänheten	—	4 502	—	4 502
Räntebärande värdepapper ²	8 036	2 634	163	10 833
Aktier och andelar	4 712	—	30	4 742
Derivatinstrument	13	5 839	—	5 852
Summa	15 600	16 257	193	32 050

Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹

Skulder till kreditinstitut	—	1 959	—	1 959
In- och upplåning från allmänheten	—	2 498	—	2 498
Derivatinstrument	17	4 148	0	4 165
Övriga skulder	—	560	—	560
Summa	17	9 165	0	9 182

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 104 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

För fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen se not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea har under året överfört räntebärande värdepapper (inklusive pantsatta finansiella instrument) till ett värde av 253 mn euro (871 mn euro) från nivå 1 till nivå 2, och 223 mn euro (453 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde. Orsaken till överföringen från nivå 1 till nivå 2 var att instrumenten upphörde att handlas aktivt

under året och verkligt värde har nu beräknats med värderingsmetoder baserade på observerbara marknadsdata. Orsaken till överföringen från nivå 2 till nivå 1 var att instrumenten handlades aktivt under året och att tillförlitliga prisnoteringar fanns tillgängliga på marknaden. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid rapportperiodens slut.

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förändringar i nivå 3

2013, mn euro	1 jan 2013	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året		Avräkningar/ likvider	Överföringar till nivå 3	Omräknings-differenser	31 dec 2013
		Realiserade	Orealiserade				
Räntebärande värdepapper	163	—	—	-4	—	—	159
Aktier och andelar	30	—	—	—	—	-5	25
Derivatinstrument (netto)	0	—	-4	—	22	—	18

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehas vid årets slut. Under året överförde moderföretaget derivat till ett värde av 22 mn euro (0 mn euro) från nivå 2 till nivå 3. Skälet till överföringen från nivå 2 till nivå 3 var att observerbara marknadsdata blev tillgäng-

liga. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid årets slut. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not M5). Tillgångar och skulder avseende derivat-instrument redovisas netto.

2012, mn euro	1 jan 2012	Realiserade	Orealiserade	Avräkningar/ likvider	Överföringar till nivå 3	Omräknings-differenser	31 dec 2012
Aktier och andelar	34	—	—	-4	—	—	30
Derivatinstrument (netto)	0	—	—	—	—	—	0

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehas vid årets slut. Det har inte varit någon överföring till eller från nivå 3 under året. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not K5). Tillgångar och skulder avseende derivat-instrument redovisas netto.

Processen för värdering till verkligt värde i nivå 3 Finansiella instrument

För mer information om värderingsprocessen, se not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde ¹	Värderingsmetoder		Intervall för verkligt värde ²
Aktier och andelar				
Övriga fonder	25	Andelsvärde ¹		
Summa¹	25			
31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde ²
Derivatinstrument				
Räntederivat	18	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	+/-0
Summa	18			
31 dec 2013, mn euro	Verkligt värde	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde ³
Räntebärande värdepapper				
Andra kreditinstitut ⁴	159	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	+/-0
Summa	159			

1) De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet -2 till +2 procent för både 2013 och 2012.

2) Inga derivat i nivå 3 för 2012.

3) Intervall för verkligt värde för räntebärande värdepapper till +/- 0 mn euro per 31 dec 2012.

4) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

Tabellerna ovan visar, för varje tillgångs- och skuldclass som hänförs till nivå 3, det verkliga värdet, värderingsmetoderna som använts för beräkning av verkligt värde, väsentliga ej observerbara data som använts i värderingsmodellerna samt, för finansiella tillgångar och skulder, det verkliga värdets känslighet för förändringar i viktiga antaganden.

Verkligt värde på tillgångar och skulder i nivå 3 beräknas med hjälp av värderingsmetoder baserade på antaganden som saknar

stöd av observerbara priser och räntor på marknaden. Det kan finnas osäkerhet i en värdering till följd av valet av värderingsmetod/-modell, antagandena i dessa modeller, den utsträckning som indata inte kan observeras på marknaden eller andra faktorer som påverkar värderingsmetoden. För finansiella instrument tillämpas justeringar på portföljnivå för att ta hänsyn till sådan osäkerhet, och dessa dras av från det verkliga värdet som beräknats med hjälp av modellerna eller andra värde-

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

ringsmetoder (mer information finns i not K1, avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument"). Kolumnen "intervall för verkligt värde" och fotnot 1 och 3 i tabellerna ovan visar känsligheten i verkligt värde för nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden. När exponeringen för en ej observerbar parameter kvittas mellan olika instrument redovisas endast nettoeffekten i tabellen. Redovisat intervall är sannolikt större än den faktiska osäkerheten i verkligt värde för dessa instrument, eftersom det i praktiken är osannolikt att alla ej observerbara parametrar samtidigt skulle vara i utkanten av sina intervall för rimligt möjliga alternativ. Redovisningen är varken förutsäggande eller indikativ för framtida förändringar i verkligt värde.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för derivat tillämpas en rad olika modeller för att fastställa ett osäkerhetsintervall kring det redovisade verkliga värdet. De olika modellerna är inriktade på olika aspekter av prissättningen av derivat. Två gemensamma komponenter i modellerna för derivatvärdering är volatiliteten i underliggande riskfaktorer och korrelationen mellan de relevanta riskfaktorerna. Hänsyn tas till båda dessa genom att olika antaganden om indata och/eller valet av modell tillämpas. Förutom dessa gemensamma faktorer omfattar analysen även ett antal faktorer som är specifika för tillgångsklassen, bland annat förväntad aktieutdelning, återvinningsantaganden för kreditderivat och inflationsförväntningar. Det verkliga värdet på derivat redovisas som nettot av tillgångar och skulder.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för aktier och andelar och räntebärande värdepapper ökades och minskades det verkliga värdet med 10 procentenheter, vilket bedöms motsvara rimliga marknadsförändringar.

Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå i hierarkin för verkligt värde
31 dec 2013, mn euro			
Tillgångar som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	45	45	1
Statsskuldförbindelser	17	17	2
Utlåning	110 430	110 430	3
Räntebärande värdepapper	321	328	1, 2
Övriga tillgångar	780	780	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 121	1 121	3
Summa	112 714	112 721	
Skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen			
Inlåning och skuldinstrument	130 946	131 601	3
Övriga skulder	2 925	2 925	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	759	759	3
Summa	134 630	135 285	

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

Verkligt värde överensstämmer med redovisat värde. Det verkliga värdet har baserats på noterade priser på aktiva

marknader för berörda valutor, och har därför hänförs till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde.

Utlåning

Det verkliga värdet på "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" och "Utlåning till allmänheten" har beräknats som det redovisade värdet justerat för förändringar i verkligt värde gällande ränterisk. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till ränterisk baseras på förändringar i berörda räntor jämfört med motsvarande nominella räntor i portföljerna. Inga justeringar har gjorts för förändringar i verkligt värde gällande kreditrisk. Den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang på utlåning till kreditinstitut har varit i det närmaste oförändrad. För retailkunder har emellertid den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang minskat, vilket tyder på att det verkliga värdet på utlåning till retailkunder är högre än det beräknade verkliga värdet medan för företag den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang ökat, vilket tyder på att det verkliga värdet på utlåning till företag är lägre än det beräknade värdet. Värderingen till verkligt värde har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper

Det verkliga värdet uppgår till 345 mn euro, varav 207 mn euro har hänförs till nivå 1 och 138 mn euro till nivå 2 i hierarkin för verkligt värde. Värderingsprinciperna är desamma som för liknande instrument som redovisas till verkligt värde i balansräkningen.

Övriga tillgångar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Balansposterna "Övriga tillgångar" och "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" utgörs av kortfristiga fordringar, huvudsakligen upplupna ränteintäkter. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Inlåning och skuldinstrument

Det verkliga värdet på "Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder" har beräknats som det redovisade värdet justerat för förändringar i verkligt värde gällande ränterisk och egen kreditrisk. Det verkliga värdet har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till ränterisk baseras på förändringar i berörda räntor jämfört med motsvarande nominell ränta i portföljerna. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till kreditrisk beräknas som skillnaden mellan kreditspreaden i de nominella räntorna och aktuell kreditspread på marknaden. Beräkningen utförs på aggregerad nivå för all långfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder". Eftersom den avtalade löptiden är kort för "Skulder till kreditinstitut" och "In- och upplåning från allmänheten" antas förändringarna i Nordeas egen kreditrisk hänförliga till dessa poster vara obetydliga. Detsamma gäller kortfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder".

Övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Balansposterna "Övriga skulder" och "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter" utgörs av kortfristiga skulder, huvudsakligen fondlikvidskulder. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

M43

Finansiella Instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal

31 dec 2013, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	3 693	-102	3 591	-1 886	-1	-1 228	476
Omvända återköpsavtal	211	—	211	-211	—	—	0
Avtal om inlåning av värdepapper	4 354	—	4 354	—	-4 354	—	0
Summa	8 258	-102	8 156	-2 097	-4 355	-1 228	476

31 dec 2013, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ , brutto	Redovisade finansiella tillgångar, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	3 074	-102	2 972	-1 886	—	-123	963
Återköpsavtal	693	—	693	-211	-482	—	0
Avtal om utlåning av värdepapper	2 979	—	2 979	—	-2 979	—	0
Summa	6 746	-102	6 644	-2 097	-3 461	-123	963

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

31 dec 2012, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	5 546	—	5 546	-2 066	—	-2 591	889
Omvända återköpsavtal	19	—	19	-19	—	—	0
Avtal om inlåning av värdepapper	5 227	—	5 227	—	-5 227	—	0
Summa	10 792	—	10 792	-2 085	-5 227	-2 591	889

31 dec 2012, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ , brutto	Redovisade finansiella tillgångar, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balansräkningen ²	Belopp som inte kvittats men som omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	3 863	—	3 863	-2 066	—	-11	1 786
Återköpsavtal	104	—	104	-19	-85	—	0
Avtal om utlåning av värdepapper	4 352	—	4 352	—	-4 352	—	0
Summa	8 319	—	8 319	-2 085	-4 437	-11	1 786

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

Rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller liknande avtal

Finansiella instrument bruttoredo visas i balansräkningen men det innebär inte att dessa instrument inte omfattas av ramavtal för nettnings eller liknande avtal. Normalt omfattas finansiella instrument (derivat, repor och värdepapperslån) av ramavtal

för nettnings och Nordea skulle därmed tillåtas använda nettnings både i den löpande verksamheten, i händelse av fallissemang och i beräkningen av motpartsrisik. Skälet till att nettoavräknade exponeringar inte redovisas under tillgångar och skulder i balansräkningen beror i de flesta fall på att nettoavräkning endast används i begränsad utsträckning.

M44

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

31 dec 2013, md euro	EUR	SEK	DKK	NOK	USD	Övriga	Summa
Summa tillgångar	47,2	58,1	4,6	4,7	34,6	14,7	163,9
Summa skulder	27,1	58,3	4,6	4,7	34,6	14,7	144,0

31 dec 2012, md euro	EUR	SEK	DKK	NOK	USD	Övriga	Summa
Summa tillgångar	43,1	59,7	10,0	5,0	20,2	14,1	152,1
Summa skulder	29,9	60,0	6,5	1,9	20,2	14,1	132,6

M45

Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som kvarstår i balansräkningen samt därmed förbundna skulder

Tabellerna nedan visar alla de överförda tillgångar samt de skulder som är förbundna till dessa. Tillgångarna kvarstår i balansräkningen eftersom Nordea fortfarande är exponerat för förändringar i tillgångarnas verkliga värde. Dessa tillgångar samt därmed förbundna skulder inkluderas därför i nedanstående tabell.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Återköpsavtal		
Statsskuldssförbindelser	737	104
Summa	737	104

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Återköpsavtal		
Skulder till kreditinstitut	753	104
Summa	753	104

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestämd nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses om nedan.

Mn euro	31 dec 2013	31 dec 2012
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	268	309
– varav sålda eller pantsatta på nytt	268	309
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	2 077	4 052
– varav sålda eller pantsatta på nytt	2 077	4 052
Summa	2 345	4 361

M46

Löptidsanalys för tillgångar och skulder

Förväntad löptid

	Not	31 dec 2013, mn euro			31 dec 2012, mn euro		
		Förväntas att regleras			Förväntas att regleras		
		Inom 12 månader	Efter 12 månader	Total	Inom 12 månader	Efter 12 månader	Total
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		45	—	45	180	—	180
Statsskuldsförbindelser	M14	—	4 952	4 952	217	4 875	5 092
Utlåning till kreditinstitut	M15	64 337	16 581	80 918	46 932	21 074	68 006
Utlåning till allmänheten	M15	30 308	3 847	34 155	20 319	15 895	36 214
Räntebärande värdepapper	M16	2 237	8 891	11 128	2 056	9 538	11 594
Pantsatta finansiella instrument	M17	737	—	737	104	—	104
Aktier	M18	5 321	30	5 351	4 712	30	4 742
Derivatinstrument	M19	744	3 475	4 219	424	5 428	5 852
Förändringar av verkligt värde för räntebärande poster i säkringsportföljer	M20	-2	-9	-11	-11	-1 146	-1 157
Aktier och andelar i koncernföretag	M21	—	17 723	17 723	—	17 659	17 659
Aktier och andelar i intresseföretag	M22	—	7	7	—	8	8
Immateriella tillgångar	M23	—	729	729	—	670	670
Materiella tillgångar	M24	—	118	118	—	121	121
Uppskjutna skattefordringar	M13	19	9	28	5	14	19
Aktuella skattefordringar		0	—	0	41	—	41
Övriga tillgångar	M25	2 533	—	2 533	1 713	—	1 713
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M26	850	441	1 291	712	560	1 272
Summa tillgångar		107 129	56 794	163 923	77 404	74 726	152 130
Skulder till kreditinstitut	M27	13 356	4 144	17 500	15 321	4 021	19 342
In- och upplåning från allmänheten	M28	47 412	119	47 531	50 254	9	50 263
Emitterade värdepapper	M29	35 606	27 355	62 961	20 615	27 670	48 285
Derivatinstrument	M19	763	2 864	3 627	532	3 634	4 166
Förändringar av verkligt värde för räntebärande poster i säkringsportföljer	M20	52	663	715	—	16	16
Aktuella skatteskulder		11	—	11	3	—	3
Övriga skulder	M30	4 173	—	4 173	1 635	—	1 635
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M31	1 150	—	1 150	1 462	6	1 468
Uppskjutna skatteskulder	M13	10	—	10	8	—	8
Avsättningar	M32	42	142	184	129	19	148
Pensionsskulder	M33	—	166	166	182	—	182
Efterställda skulder	M34	—	5 971	5 971	5	7 126	7 131
Summa skulder		102 575	41 424	143 999	90 146	42 501	132 647

M46

Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts

Avtalsenliga odiskonterade kassaflöden

31 dec 2013, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
Statskultsförbindelser	—	202	482	4 687	814	6 185
Utlåning till kreditinstitut	35	47 340	16 639	13 358	6 021	83 393
Utlåning till allmänheten	—	11 085	4 586	16 991	4 304	36 966
Räntebärande värdepapper	—	327	2 845	7 450	1 965	12 587
Övriga	—	—	—	—	11 519	11 519
Summa finansiella tillgångar	35	58 954	24 552	42 486	24 623	150 650
Skulder till kreditinstitut	1 855	10 808	1 468	3 515	184	17 830
In- och upplåning från allmänheten	36 191	8 361	1 634	1 171	294	47 651
– varav inlåning	36 191	8 361	1 634	1 171	294	47 651
Emitterade värdepapper	—	23 414	13 230	25 119	12 631	74 394
– varav emitterade värdepapper	—	23 253	13 110	22 377	7 630	66 370
– varav övriga	—	161	120	2 742	5 001	8 024
Övriga	—	—	—	—	28 209	28 209
Summa finansiella skulder	38 046	42 583	16 332	29 804	41 318	168 084
Derivatinstrument, kassainflöde	—	22 486	21 415	32 842	6 480	83 223
Derivatinstrument, kassautflöde	—	22 123	20 049	33 955	5 809	81 936
Nettoexponering	—	363	1 366	-1 113	671	1 287
Exponering	-38 011	16 734	9 586	11 568	-16 024	-16 147
Kumulativ exponering	-38 011	-21 277	-11 691	-123	-16 147	—
31 dec 2012, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
Statskultsförbindelser	—	—	295	4 671	702	5 668
Utlåning till kreditinstitut	2 095	36 186	9 094	15 833	5 929	69 137
Utlåning till allmänheten	4 496	8 614	5 235	17 909	2 408	38 662
Räntebärande värdepapper	—	584	2 078	9 496	707	12 865
Övriga	—	—	—	—	11 307	11 307
Summa finansiella tillgångar	6 591	45 384	16 702	47 909	21 053	137 639
Skulder till kreditinstitut	1 462	12 438	2 751	2 693	155	19 499
In- och upplåning från allmänheten	35 417	11 962	2 794	261	384	50 818
– varav inlåning	35 417	11 962	2 794	261	384	50 818
Emitterade värdepapper	—	14 260	7 893	25 646	13 223	61 022
– varav emitterade värdepapper	—	14 098	7 241	22 759	8 057	52 155
– varav övriga	—	162	652	2 887	5 166	8 867
Övriga	—	—	—	—	26 442	26 442
Summa finansiella skulder	36 879	38 660	13 436	28 600	40 204	157 781
Derivatinstrument, kassainflöde	—	29 008	16 334	33 202	7 123	85 667
Derivatinstrument, kassautflöde	—	22 752	29 769	24 382	6 256	83 159
Nettoexponering	—	6 256	-13 435	8 820	867	2 508
Exponering	-30 288	12 980	-10 171	28 129	-18 284	-17 634
Kumulativ exponering	-30 288	-17 308	-27 479	650	-17 634	—

Tabellen är baserad på avtalsenliga löptider för finansiella instrument i balansräkningen. För derivat har förväntade in- och utflöden av kontanter redovisats både för derivattillgångar och derivatsskulder eftersom derivat hanteras netto. Utöver instrument i balansräkningen och derivatinstrument har Nordea utställda kreditlöften om 26 713 mn euro (26 270 mn

euro), vilka kan utnyttjas när som helst. Nordea har också ställt ut garantier om 70 385 mn euro (86 288 mn euro) som kan leda till utflöde av kontanter om särskilda händelser inträffar.

För ytterligare information om återstående löptider, se avsnittet om Risk-, likviditets- och kapitalhantering.

M47
Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordeas perspektiv, d.v.s. den visar hur Nordeas siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter. För mer information om definitioner, se not K1 "Redovisningsprinciper", avsnitt 26 och not K48 "Transaktioner med närstående".

	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Mn euro						
Tillgångar						
Utlåning	80 672	66 608	141	44	—	—
Räntebärande värdepapper	117	231	—	—	—	—
Derivatinstrument	1 766	2 062	6	26	—	—
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	7	8	—	—
Aktier och andelar i koncernföretag	17 723	17 659	—	—	—	—
Övriga tillgångar	847	442	—	—	—	—
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	768	725	—	—	—	—
Summa tillgångar	101 893	87 727	154	78	—	—

	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012	31 dec 2013	31 dec 2012
Mn euro						
Liabilities						
In- och upplåning	6 688	8 652	2	1	21	27
Emitterade värdepapper	340	156	—	—	—	—
Derivatinstrument	2 252	3 138	—	—	—	—
Övriga skulder	267	223	—	—	—	—
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	172	378	—	—	—	—
Summa skulder	9 719	12 547	2	1	21	27
Poster utanför balansräkningen¹	77 684	90 565	1 931	1 910	—	—

1) Inklusive garantier till Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Polska S.A., se not M38 "Ansvarsförbindelser" samt nominella belopp på derivatinstrument avseende intresseföretag.

	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Mn euro						
Räntenetto	209	601	1	1	0	—
Avgifts- och provisionsnetto	612	230	—	—	—	—
Nettoresultat av poster till verkligt värde	525	-351	9	40	—	0
Övriga rörelseintäkter	637	473	—	—	—	—
Totala rörelsekostnader	-133	-158	—	—	—	—
Resultat före kreditförluster	1 850	795	10	41	0	0

Ersättningar samt utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Information om ersättningar och utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7 "Personalkostnader".

Övriga transaktioner med närstående parter

Nordea Bank AB ingår i ett garantikonsortium avseende norska Eksportfinans ASA. För ytterligare information, se not K48 "Transaktioner med närstående".

Årsredovisningens undertecknande

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder (IFRS/IAS) som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Förvaltningsberättelsen för Koncernen och Bolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av Koncernens och Bolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Bolaget och de företag som ingår i Koncernen står inför.

5 februari 2014

Björn Wahlroos
Ordförande

Marie Ehrling
Vice ordförande

Kari Ahola
Styrelseledamot¹

Peter F Braunwalder
Styrelseledamot

Elisabeth Grieg
Styrelseledamot

Svein Jacobsen
Styrelseledamot

Tom Knutzen
Styrelseledamot

Toni H. Madsen
Styrelseledamot¹

Lars G Nordström
Styrelseledamot

Hans Christian Riise
Styrelseledamot¹

Sarah Russell
Styrelseledamot

Kari Stadigh
Styrelseledamot

Christian Clausen
Verkställande direktör och koncernchef

Vår revisionsberättelse har avgivits den 6 februari 2014

KPMG AB

Hans Åkervall
Auktoriserad revisor

1) Arbetstagarrepresentant.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Nordea Bank AB (publ),
org. nr 516406-0120

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Nordea Bank AB (publ) för år 2013. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 46-209.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Nordea Bank AB (publ) för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är

ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräck-

liga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

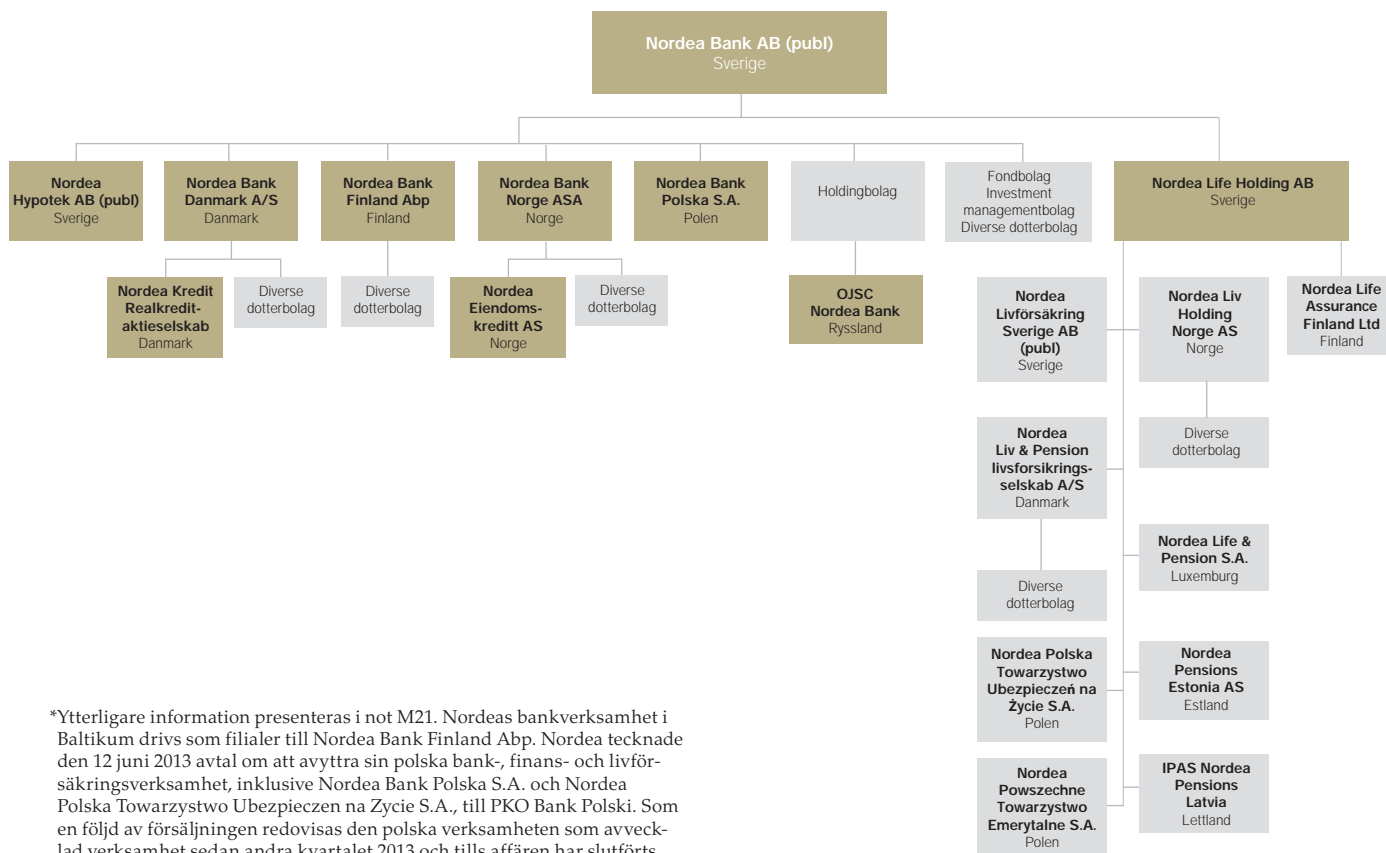
Stockholm den 6 februari 2014

KPMG AB

Hans Åkervall
Auktoriserad revisor

Koncernstruktur

Huvudsaklig koncernstruktur*, 31 december 2013

*Ytterligare information presenteras i not M21. Nordeas bankverksamhet i Baltikum drivs som filialer till Nordea Bank Finland Abp. Nordea tecknade den 12 juni 2013 avtal om att avyttra sin polska bank-, finans- och livförsäkringsverksamhet, inklusive Nordea Bank Polska S.A. och Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., till PKO Bank Polski. Som en följd av försäljningen redovisas den polska verksamheten som avvecklad verksamhet sedan andra kvartalet 2013 och tills affären har slutförts.

Styrelse

Björn Wahlroos

Marie Ehrling

Peter F Braunwalder

Elisabeth Grieg

Svein Jacobsen

Tom Knutzen

Lars G Nordström

Sarah Russell

Björn Wahlroos

Ordförande

Ekonomie doktor 1979. Styrelseledamot sedan 2008 och ordförande sedan 2011. Född 1952. Nationalitet: finländare.

Styrelseordförande i Sampo Abp och UPM-Kymmene Oyj. Andra uppdrag: Styrelseordförande i Hanken (Svenska handelshögskolan). Styrelseledamot i ett flertal stiftelser, bl a Näringslivets Delegation EVA/ETLA och Mannerheim-stiftelsen.

Tidigare befattningar:

- 2001–2009 Verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp
- 2005–2007 Ordförande i Sampo Bank Abp
- 1998–2000 Ordförande i Mandatum Bank Abp
- 1992–1997 Verkställande direktör i Mandatum & Co Ab
- 1985–1992 Flertal befattningar inom Föreningsbanken i Finland, bl a vice verkställande direktör och direktionsmedlem 1989–1992
- 1983–1984 Biträdande professor i Managerial Economics and Decision Sciences vid Kellogg Graduate School of Management, Northwestern University
- 1980–1981 Biträdande professor i nationalekonomi vid Brown University
- 1979–1985 Professor och t.f. professor i nationalekonomi vid Hanken (Svenska handelshögskolan)
- 1974–1979 T.f. lektor och biträdande professor i företagsekonomi vid Hanken (Svenska handelshögskolan)

Aktieinnehav i Nordea: 100 000*

Marie Ehrling

Vice ordförande

Civilekonom. Styrelseledamot sedan 2007 och vice ordförande sedan 2011. Född 1955. Nationalitet: svenska.

Styrelseordförande i TeliaSonera AB (publ). Styrelseledamot i Securitas AB, Oriflame Cosmetics SA, Schibsted ASA och Axel Johnson AB. Andra uppdrag: Ordförande i Norsk-Svenska Handelskammaren. Styrelseledamot i Centre for Advanced Studies of Leadership vid Handelshögskolan i Stockholm. Ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).

Tidigare befattningar:

- 2003–2006 Verkställande direktör i TeliaSonera Sverige AB
- 1982–2002 Vice koncernchef i SAS, chef för SAS Airline och andra ledande befattningar inom SAS
- 1980–1982 Informationssekreterare vid finansdepartementet
- 1979–1980 Informationssekreterare vid utbildningsdepartementet
- 1977–1979 Finansanalytiker vid Fjärde AP-fonden

Aktieinnehav i Nordea: 3 075*

Peter F Braunwalder

Ekonomie magisterexamen. Styrelseledamot sedan 2012.

Född 1950. Nationalitet: schweizare och britt.

Styrelseordförande i Thommen Medical AG.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Menuhin Festival Gstaad.

Tidigare befattningar:

- 2002–2008 Verkställande direktör i HSBC Private Bank
- 1982–2001 Flertal ledande och övriga befattningar inom UBS Investment Banking och Private Banking

Aktieinnehav i Nordea: 10 000*

Elisabeth Grieg

Ekonomie kandidatexamen och magisterexamen i personal och ledarskap. Styrelseledamot sedan 2013. Född 1959. Nationalitet: norska.

Verkställande direktör i Grieg International AS. Styrelseordförande i Grieg Star Group AS. Styrelseledamot i Grieg Maturitas och ett flertal andra bolag inom Griegkoncernen.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Griegstiftelsen och SOS Barnbyar Norge. Medlem av rådet i Det Norske Veritas (DNV) och Näringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Ledamot i Advisory Board i Bellona (Sahara Forest Project).

Tidigare befattningar:

- 2011–2013 Styrelseordförande i norska Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK)
- 2002–2010 Verkställande direktör (2008-2010), vice verkställande direktör (2004-2008) och styrelseledamot (2002-2004) i Norges Rederiforbund
- 2007–2010 Styrelseledamot i Statoil ASA
- 2001–2010 Styrelseledamot i Norsk Hydro ASA, inklusive vice ordförande (2006-2007) och t.f. ordförande (2007)
- 1985–1987 Analytiker inom shipping i Bergen Bank
- 1982–1985 Charteringassistent, Star Shipping, San Francisco och New York

Aktieinnehav i Nordea: 0*

Svein Jacobsen

MBA. Auktoriserad revisor. Styrelseledamot sedan 2008.

Född 1951. Nationalitet: norrman.

Styrelseordförande i Serodus ASA, PSI Group ASA och Falkenberg AS.

Styrelseledamot i Heidenreich Holding AS och Isco Group AS.

Andra uppdrag: Ledamot i Advisory Board i CVC Capital Partners.

Tidigare befattningar:

- 2000–2011 Vice ordförande i Orkla ASA
- 2000–2010 Styrelseordförande i Expert ASA
- 2007–2009 Styrelseordförande i Think Global ASA
- 1984–1996 Flertal befattningar inom Tomra Systems, bl a koncernchef 1988–1996

Aktieinnehav i Nordea: 5 000*

Kari Stadigh

Kari Ahola

Toni H. Madsen

Lars Oddestad

Hans Christian Riise

Tom Knutzen

Civilekonom. Styrelseledamot sedan 2007.

Född 1962. Nationalitet: dansk.

Verkställande direktör i Jungbunzlauer Suisse AG. Styrelseledamot i FLSmidt & Co A/S.

Tidigare befattningar:

2006–2011 Verkställande direktör i Danisco A/S
2000–2006 Verkställande direktör i NKT Holding A/S
1996–2000 Finansdirektör i NKT Holding A/S
1988–1996 Flertal befattningar inom Niro A/S
1985–1988 Flertal befattningar inom Fællesbanken

Aktieinnehav i Nordea: 47 750*

Lars G Nordström

Juridikstudier vid Uppsala universitet. Styrelseledamot sedan 2003.

Född 1943. Nationalitet: svensk.

Styrelseordförande i Vattenfall AB.

Styrelseledamot i Viking Line Abp.

Andra uppdrag: Styrelseordförande i Finsk-Svenska Handelskammaren. Styrelseledamot i Svensk-Amerikanska Handelskammaren. Ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Finsk honorärkonsul.

Tidigare befattningar:

2008–2011 Verkställande direktör och koncernchef i Posten Norden AB
2006–2010 Styrelseledamot i TeliaSonera AB
2005–2009 Styrelseordförande i Kungliga Operan
2002–2007 Verkställande direktör och koncernchef i Nordea Bank AB
1993–2002 Flertal ledande befattningar inom Nordeakoncernen
1970–1993 Flertal befattningar inom Skandinaviska Enskilda Banken (vice verkställande direktör från 1989)

Aktieinnehav i Nordea: 23 250*

Sarah Russell

Fil. mag. i tillämpad ekonomi och finans. Styrelseledamot sedan 2010.

Född 1962. Nationalitet: australiska.

Verkställande direktör i Aegon Asset Management.

Tidigare befattningar:

1994–2008 Flertal ledande befattningar inom ABN AMRO, bland annat vice verkställande direktör och verkställande direktör i ABN AMRO Asset Management 2006–2008
1981–1994 Flertal chefsbefattningar och andra befattningar inom Financial Markets i Toronto Dominion Australia Ltd

Aktieinnehav i Nordea: 0*

Kari Stadigh

Diplomingenjör och civilekonom. Styrelseledamot sedan 2010.

Född 1955. Nationalitet: finländare.

Verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp. Styrelseordförande i If Skadeförsäkring Holding AB, Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva och Mandatum Livförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i Nokia Corporation.

Tidigare befattningar:

2001–2009 Vice verkställande direktör i Sampo Abp
1999–2000 Verkställande direktör i Sampo Livförsäkringsaktiebolag
1996–1998 Verkställande direktör i Nova Livförsäkringsaktiebolag
1991–1996 Verkställande direktör i Jaakko Pöyry-koncernen
1985–1991 Verkställande direktör i JP Finance Oy

Aktieinnehav i Nordea: 100 000*

Arbetsstagarrepresentanter:**Kari Ahola**

Styrelseledamot sedan 2006. Född 1960. Aktieinnehav i Nordea: 0*

Toni H. Madsen

Styrelseledamot sedan 2013. Född 1959. Aktieinnehav i Nordea: 3 299*

Lars Oddestad

Styrelseledamot sedan 2009. Född 1950. Aktieinnehav i Nordea: 0*

Hans Christian Riise

Styrelseledamot sedan 2013. Född 1961. Aktieinnehav i Nordea: 0*

* Aktieinnehav, per den 31 december 2013, omfattar även familjemedlemmars och närstående bolags eventuella innehav.

Koncernledning

Koncernledningen, nedre raden från vänster: Torsten Hagen Jørgensen, Christian Clausen och Casper von Koskull. Övre raden från vänster: Ari Kaperi, Gunn Wærsted, Lennart Jacobsen och Peter Nyegaard.

Christian Clausen

Verkställande direktör och koncernchef sedan 2007.
Ekonomie magisterexamen.
Medlem i koncernledningen sedan 2001.
Född 1955.
Ordförande i Europeiska bankföreningen
Styrelseledamot i Svenska bankföreningen

Tidigare befattningar:

2000–2007 Executive Vice President, chef för Asset Management & Life, medlem i koncernledningen, Nordea
1998–2000 Medlem i direktionen, Unibank
1996–1998 Verkställande direktör, Unibank Markets
1990–1996 Verkställande direktör, Unibørs Securities
1988–1990 Verkställande direktör, Privatbørsen
Aktieinnehav: 154 379 Nordea¹

Lennart Jacobsen²

Executive Vice President, chef för Retail Banking.
Född 1966.
Medlem sedan 2013.
Aktieinnehav: 0 Nordea¹

Torsten Hagen Jørgensen

Executive Vice President, Group CFO, chef för Group Corporate Centre.
Född 1965.
Medlem sedan 2011.
Aktieinnehav: 44 569 Nordea¹

Ari Kaperi²

Executive Vice President, Group CRO, chef för Group Risk Management.
Född 1960.
Medlem sedan 2008.
Aktieinnehav: 49 323 Nordea¹

Casper von Koskull

Executive Vice President, chef för Wholesale Banking.
Född 1960.
Medlem sedan 2010.
Aktieinnehav: 63 995 Nordea¹

Peter Nyegaard²

Executive Vice President, Chief Operating Officer för Wholesale Banking.
Född 1963.
Medlem sedan 2011.
Aktieinnehav: 40 081 Nordea¹

Gunn Wærsted²

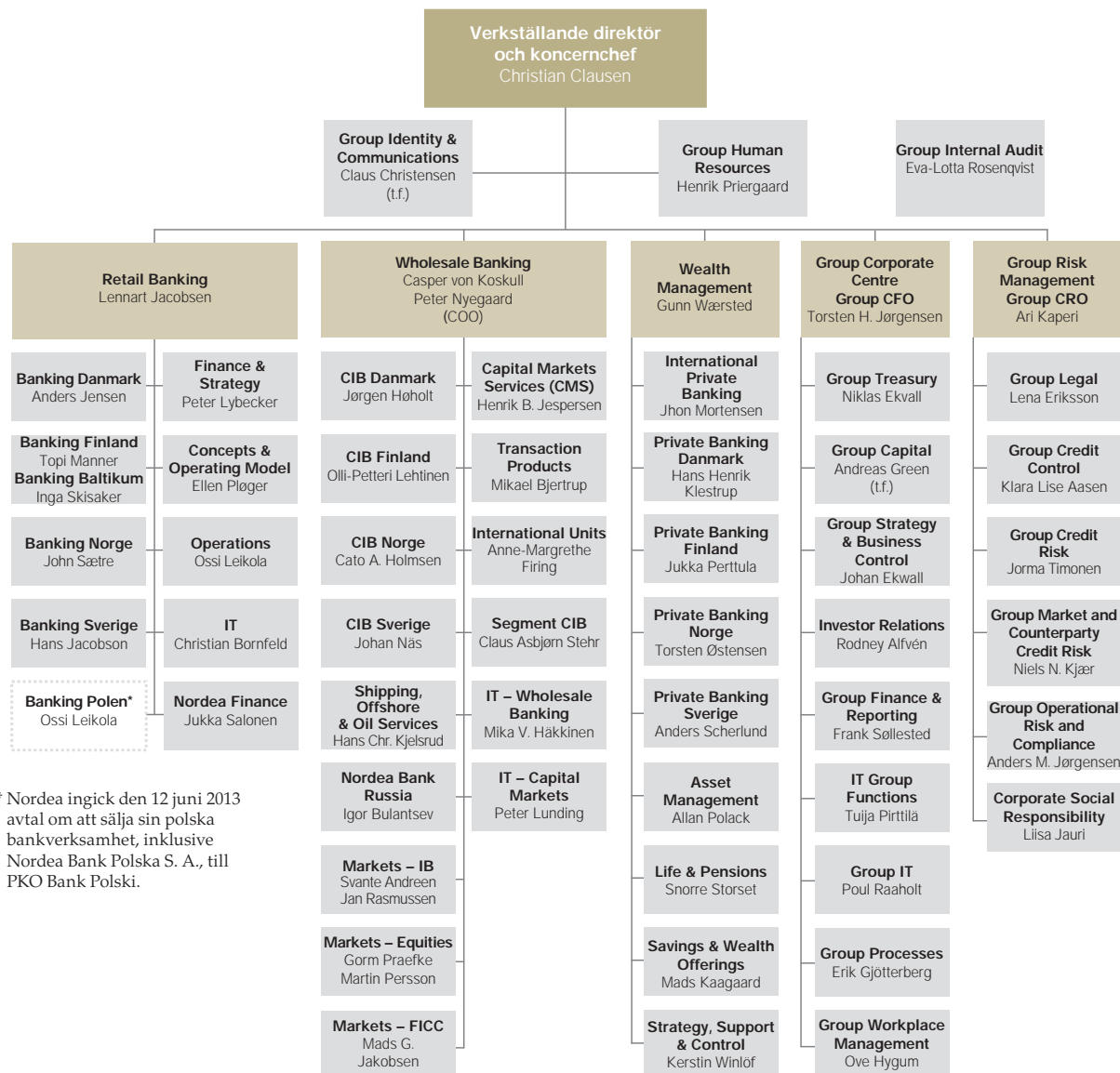
Executive Vice President, chef för Wealth Management.
Född 1955.
Medlem sedan 2007.
Aktieinnehav: 77 159 Nordea¹

1) Aktieinnehav, per den 31 december 2013, omfattar även familjemedlemmars och närstående bolags eventuella innehav.

2) Landschef.

Nordeas organisation

Från februari 2013

* Nordea ingick den 12 juni 2013 avtal om att sälja sin polska bankverksamhet, inklusive Nordea Bank Polska S. A., till PKO Bank Polski.

Kreditbetyg

	Moody's Investors Service		Standard & Poor's		Fitch		DBRS	
	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig
Nordea Bank AB (publ)	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Danmark A/S	P-1	A1	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Finland Abp	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Finland Abp, säkerst. obligationer		Aaa ¹						
Nordea Bank Norge ASA	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Hypotek AB (publ)		Aaa ¹		AAA ¹				
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab		Aaa ¹		AAA ¹				
Nordea Eiendomskreditt AS		Aaa ¹						

1) Kreditbetyg för säkerställda obligationer.

2) Negativa utsikter.

Årsstämma den 20 mars 2014

Nordeas årsstämma 2014 hålls torsdagen den 20 mars kl. 13.00 svensk tid i Aula Magna, Stockholms universitet, Frescativägen 6, Stockholm.

Anmälan om deltagande etc

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska vara införd i den av Euroclear Sweden AB i Sverige förda aktieboken den 14 mars 2014, och anmäla sig till Nordea. Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade måste därför tillfälligt låta omregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att ha rätt att delta i årsstämman. Detta gäller bland annat för innehavare av FDR-aktiedepåbevis i Finland och innehavare av aktier registrerade i VP Securities i Danmark. Sådan omregistrering ska vara verkställd hos Euroclear Sweden AB i Sverige den 14 mars 2014. Detta innebär att aktieägaren i god tid före denna dag måste underrätta förvaltaren om detta.

Aktieägare registrerade i Euroclear Sweden AB i Sverige

Anmälan till årsstämman ska göras till Nordea Bank AB (publ) senast den 14 mars 2014, helst före kl. 13.00 svensk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Innehavare av FDR-aktiedepåbevis i Finland

Anmälan till årsstämman och omregistrering av aktier till Euroclear Sweden AB ska göras senast den 13 mars 2014 kl.12.00 finsk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Aktieägare registrerade i VP Securities i Danmark

Anmälan till årsstämman och omregistrering av aktier till Euroclear Sweden AB ska göras senast den 13 mars 2014 kl.12.00 dansk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Finansiell kalender

Finansiell kalender 2014

Årsstämma	20 mars
Första dag för handel exklusive utdelning	21 mars
Avstämningsdag	25 mars
Utbetalning av utdelning	1 april
Delårsrapport, första kvartalet	29 april
Delårsrapport, andra kvartalet	17 juli
Delårsrapport, tredje kvartalet	22 oktober

Kontaktpersoner

Torsten Hagen Jørgensen, Group CFO/EVP
Tel: 08 614 78 00

Investor Relations
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations
Andreas Larsson
Emma Nilsson
Andrew Crayford
Carolina Brikho

105 71 Stockholm Tel: 08 614 92 77

Hemsida

Alla rapporter och pressmeddelanden finns tillgängliga på Internet, på adress nordea.com. Finansiella rapporter från Nordeakoncernen kan beställas på hemsidan och från Investor Relations.

Årsredovisningen för Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Norge ASA och Nordea Bank Finland Abp kan hämtas på nordea.com.

Nordeas rapport om kapitaltäckning och riskhantering, i enlighet med upplysningskraven i Pelare III och EU:s kapitalkravsdirektiv, finns på nordea.com.

Årsredovisning 2013

Denna årsredovisning omfattar Nordea Bank AB (publ) och avser verksamheten i Nordeakoncernen, vars koncernstruktur presenteras på sidan 211.

I årsredovisningen presenteras Nordeakoncernens resultaträkningar och andra finansiella data uttryckta i euro.

